

Jaarverslag en jaarrekening 2020

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
Algemeen.....	5
Voorwoord.....	5
Samenvatting.....	6
Leeswijzer.....	12
Ambities.....	13
Programma's.....	15
Overzicht programma's.....	15
Inwoner.....	15
Doelen & resultaten.....	15
Wat wilden we bereiken?.....	15
Wat hebben we daarvoor gedaan?.....	15
Wat heeft het gekost?.....	27
Toelichting verschillen Begroting- Jaarrekening.....	27
Beleidskaders.....	29
Verbonden partijen.....	30
Beleidsindicatoren.....	32
Onze buurt.....	35
Doelen & resultaten.....	36
Wat wilden we bereiken?.....	36
Wat hebben we daarvoor gedaan?.....	36
Wat heeft het gekost?.....	55
Toelichting verschillen Begroting- Jaarrekening.....	55
Beleidskaders.....	59
Verbonden partijen.....	61
Beleidsindicatoren.....	68
Onze gemeente.....	69
Doelen & resultaten.....	70
Wat wilden we bereiken?.....	70
Wat hebben we daarvoor gedaan?.....	71
Wat heeft het gekost?.....	88
Toelichting verschillen Begroting- Jaarrekening.....	88
Beleidskaders.....	90
Verbonden partijen.....	91
Beleidsindicatoren.....	101
Ons geld.....	103
Wat heeft het gekost?.....	106
Toelichting verschillen Begroting- Jaarrekening.....	107
Toelichting verschillen reserves Begroting- Jaarrekening.....	107
Beleidskaders.....	109
Verbonden partijen.....	109
Beleidsindicatoren.....	111
Overhead.....	112
Wat heeft het gekost?.....	115
Toelichting verschillen Begroting- Jaarrekening.....	115
Beleidskaders.....	115
Verbonden partijen.....	115
Beleidsindicatoren.....	116
Paragrafen.....	117
Lokale heffingen.....	118
Geraamde en werkelijke inkomsten.....	118
Beleid lokale heffingen.....	119

Overzicht op hoofdlijnen per heffing	120
Kwijtscheldingsbeleid	124
Lokale lastendruk	124
Weerstandsvermogen en risicobeheersing	126
Algemeen	127
Risicoregister.....	128
Inventarisatie risico's	129
Berekening weerstandscapaciteit	138
Structurele weerstandscapaciteit	138
Incidentele weerstandscapaciteit	140
Totaaloverzicht weerstandscapaciteit	140
Ratio weerstandsvermogen	141
Conclusie	141
Financiële kengetallen.....	142
Toelichting kengetallen.....	142
Berekening kengetallen	143
Beoordeling kengetallen	143
Onderhoud kapitaalgoederen.....	144
Algemeen	145
Wegen.....	147
Riolering	149
Water.....	151
Groen	152
Gebouwen.....	154
Openbare verlichting	156
Speelruimten	157
Financiering	159
Financiering.....	160
Rente	161
Staat herkomst en besteding van middelen	163
Bedrijfsvoering	164
Algemeen	165
Personeel	165
Organisatie.....	171
Informatievoorziening	173
Digitale dienstverlening	177
Inkoop en aanbesteding	178
Duurzaamheid	178
Verbonden partijen.....	179
Grondbeleid	203
Visie op en wijze van het grondbeleid.....	204
Te verwachten resultaat	206
Bedrijventerrein Mies (Groesbeek)	209
Kloosterpad West (Groesbeek).....	209
Pastoor van Tielstraat (Leuth)	209
Bedrijventerrein Hulsbeek (Groesbeek).....	209
Inzicht in gronden als materieel vaste activa.....	210
Vorderingen op de balans.....	210
Beleidsuitgangspunten reserves en voorzieningen.....	212
Jaarrekening	212
Overzicht baten en lasten	213
Overzicht baten en lasten	213
Toelichting baten en lasten.....	213
Wet Normering Topinkomens	224
Begrotingsrechtmatigheid	225

Balans met toelichting	226
Balans	227
Toelichting op de balans.....	229
Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.....	246
Incidentele baten en lasten	251
Verantwoordingsinformatie SiSa specifieke uitkeringen	263
Controleverklaring.....	270
Bijlagen	270
Raadsvoorstel.....	270
Overzicht lopende kredieten	276
Overzicht taakvelden	281
Toelichting financiële begrippen.....	282
Toelichting afkortingen.....	285

Algemeen

Voorwoord

Welkom bij onze Jaarrekening 2020!

Het rekeningssaldo over 2020 is € 0. Bij de Najaarsnota 2020 gingen we uit van een nadelig saldo van € 768.000. Het werkelijke saldo is € 768.000 voordeliger is dan begroot.

De belangrijkste oorzaken hiervan zijn:

-	Algemene uitkering	- 328.000
-	Sociaal domein	- 67.000
-	Deels inzetten reserve rekeningresultaten	- 373.000
-	Onderhoud wegen	+ 546.000
-	Leerlingenvervoer	+ 148.000
-	Armoedebestrijding en schuldhulpverlening	+ 134.000
-	Sociale werkvoorziening	+ 176.000
-	Arbeidsparticipatie	+ 180.000
-	Salaris/inhuurkosten personeel	+ 279.000
-	Overig (diverse kleinere verschillen, in totaal)	+ 73.000

Het raadsvoorstel en het raadsbesluit zijn opgenomen in de bijlagen. Klik hier om direct naar het [raadsvoorstel](#) te gaan.

Financiële gevolgen coronacrisis

De coronacrisis had gevolgen voor veel beleidsterreinen van onze jaarrekening 2020. De VNG sprak met het Rijk af, dat de gemeenten een reële compensatie van de kosten en de gedeerde inkomsten als gevolg van de coronamaatregelen krijgen. Via de algemene uitkering kregen we in 2020 ruim € 1,3 miljoen hiervoor. Ook van de provincie ontvingen we een subsidie van € 0,1 mln. Deze gelden hebben we ingezet voor de dekking van de extra gemaakte kosten zoals bijdrage exploitatieverliezen dorpshuizen/musea, omzetverlies sociale werkvoorziening, handhaving en toezicht, extra voorzieningen jeugdzorg en wmo, re-integratie bijstandsgerechtigden, maar ook voor de dekking van de minder ontvangen toeristenbelasting.

Voor de uitvoering van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo) gaven we ongeveer € 4 miljoen uit. Dit bedrag heeft het Rijk vergoed.

Daarnaast hadden we te maken met een aantal reguliere uitgaven dat als gevolg van de coronacrisis niet of minder plaatsvond zoals minder kosten voor regionaal wmo- en leerlingenvervoer, bewonersinitiatieven en minder bedrijfskosten. Daarentegen maakten we ook extra kosten voor onder meer voorzieningen in gemeentelijke gebouwen. Ook de coördinatie van de coronamaatregelen door het actieteam legde een behoorlijke beslag op de ambtelijke capaciteit en was inhuur van personeel soms noodzakelijk.

Overall gezien zijn we uitgekomen met de begrotingsbudgetten.

Omdat er hierover richting toekomst onzekerheid bestaat, hebben we het onderwerp Corona opgenomen onder de overige financiële risico's in de paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Met vriendelijke groet,

College van burgemeester en wethouders

Samenvatting

Resultaat 2020

De jaarrekening laat het volgende resultaat zien.

Bedragen x € 1.000

Rekeningresultaat	
Saldo van baten en lasten	-1.948
Mutaties in reserves	1.948
Gerealiseerd resultaat	0

Als we de uiteindelijk behaalde financiële resultaten vergelijken met het actuele begrotingssaldo 2020, dan laat dit het volgende beeld zien.

Bedragen x € 1.000

Programma	Begroting 2020 Primair Saldo	Begroting 2020 Actueel Saldo	Rekening 2020 Saldo	Vershil Begroting Rekening
Inwoner	-34.820	-37.560	-36.206	1.354
Onze buurt	-13.615	-13.919	-12.841	1.077
Onze gemeente	-4.964	-7.630	-6.398	1.233
Ons geld	60.841	63.072	62.436	-636
Overhead	-9.407	-9.105	-8.939	166
Saldo rekening baten en lasten	-1.964	-5.142	-1.948	3.194
Toevoeging aan reserves	-392	-1.670	-2.470	-800
Onttrekking aan reserves	2.358	6.044	4.418	-1.626
Resultaat rekening baten en lasten	2	-768	0	768

De verschillen tussen de begrote en werkelijke bedragen zijn te verdelen in de volgende categorieën:

1. *Verschillen die ontstaan zijn na de laatste bijstelling van de begroting 2020*
De laatste bijstelling van de begroting 2020 is opgesteld in september 2020 (Najaarsnota). Heeft er zich hierna iets voor gedaan wat niet voorzien was, dan leidt dit tot een verschil in de jaarrekening.
2. *Veel kleine verschillen*
In de Najaarsnota zijn alleen de afwijkingen boven de € 10.000 meegenomen. De kleinere verschillen zijn niet verwerkt.

Verklaring verschillen

Globaal kunnen we het voordelige verschil ten opzichte van de actuele begroting van € 768.000 als volgt verklaren.

Bedragen x €1.000

Taakveld	Toelichting	Verschil	I/S/RES
Bestuur	- Hogere dotatie aan de voorziening pensioenverplichting wethouders. Door de lage rente, vult de spaarpot niet voldoende en is bijstorten noodzakelijk.	-103	I
Overige gebouwen en terreinen	- De verkoop van een kavel van 606 m ² aan de Botsestraat in Leuth was niet opgenomen in de begroting.	53	I
Overhead	- Er zijn minder rechtzaken geweest dus ook minder juridisch advieskosten ingewonnen. Wellicht heeft ook Corona hier invloed op gehad.	52	I
	- Lagere doorbelasting naar projecten, dit leidt tot een nadeel van € 178.000. Het gaat hier om uren die geraamd waren op projecten, maar die ten laste van de reguliere exploitatie komen.	-178	I
OZB	- De ozb opbrengst is € 96.000 hoger dan verwacht. € 26.000 daarvan heeft betrekking over voorgaande belastingjaren.	96	I
Uitkering gemeentefonds	- De lagere algemene uitkering is als volgt te verklaren: aanvullende compensatie corona € + 34.000, afrekening 2018 en 2019 € + 58.000, lagere suppletie-uitkering sociaal domein € - 413.000 en actualisatie maatstaven 2020 € - 7.000.	-328	
Overige baten en lasten	- De stelpost onderuitputting leidt op dit programma tot een nadeel van € 500.000. Onderuitputting staat voor de situatie waarbij de werkelijke kosten binnen het budget blijven. Op de andere programma's staan hier voordelen tegenover.	-500	I
	- De stelpost coronamaatregelen is niet helemaal ingezet in 2020. We stellen voor het restant over te hevelen naar 2021 via een storting in de reserve lopende projecten.	118	I/RES
Wegen	- In 2020 is niet al het onderhoud uitgevoerd dat gepland was. Hierdoor was er sprake van een forse onderuitputting bijna € 5,5 ton. In het raadsvoorstel over het beheerplan wegen (2021), waarin wordt voorgesteld om weer een onderhoudsvoorziening in te stellen, is hiermee rekening gehouden. Daarnaast zijn er minder kosten gemaakt voor wegmarkeringen als gevolg van weersomstandigheden op het einde van het jaar. Dit heeft geleid tot een incidenteel voordeel van € 10.000.	546	I

Kabels en leidingen	- Op de post onderhoud is er sprake van een overschrijding van € 19.000. Dit betreft het terug naar de oorspronkelijke staat brengen van de weg. Hiertegenover staan meer opbrengsten. Met betrekking tot de subsidies aanleg glasvezel is in 2020 een voordeel gerealiseerd van ruim € 50.000. Dit bedrag is nog beschikbaar voor te verstrekken subsidies en wordt meegenomen in het voorstel tot budgetoverheveling naar 2021. Voor straatwerkvergoeding en leges hebben we in totaal ongeveer € 41.000 meer ontvangen dan begroot. Dit is het gevolg van extra uitgevoerde werkzaamheden in verband met de energietransitie en extra projecten.	70	I
Toerisme	- Door de Coronacrisis konden enkele projecten van Gelderland Herdenkt niet doorgaan. Daarnaast hebben we een subsidie ontvangen die we niet hadden geraamd.	90	I
Onderwijshuisvesting	- Voor het gebruik van accommodaties voor gymonderwijs is in 2020 minder vergoed. Een aantal scholen maken hier minder gebruik van. Ook vond een afrekening van € 27.000 over 2019 plaats.	78	I/S
Leerlingenvervoer	- Door corona is er minder gebruik gemaakt van het leerlingenvervoer.	148	I
Peuterspeelzalen	- Door de nieuwe subsidieverordening zijn de subsidies lager. Een deel komt doordat de subsidie voor VVE-kinderen onder de begrotingspost achterstandenonderwijs vallen.	88	S
Musea	- Voor Museumpark Orientalis was een restantbudget van € 550.000 beschikbaar. Hiervan is € 30.000 besteed. We stellen voor het restant over te hevelen naar 2021. Hiertegenover staat ook een lagere bijdrage uit de reserve lopende projecten. Zie hiervoor programma Ons Geld.	520	I/RES
Sportbeleid en activering	- De aanpak sportstimulering financieren door aanspraak te maken op de rijksregeling buurtsportcoaches. In 2020 waren er mede door corona onvoldoende initiatieven om dit budget volledig op te maken, daardoor is er € 90.000 over.	90	I
Sportaccommodaties	- Omdat diverse materialen zijn afgekeurd en vervangen is er op de post inventaris De Duffelt een overschrijding van € 14.000. De posten met betrekking tot schoonmaak en onderhoud De Duffelt laten per saldo in totaal een voordeel zien van € 64.000. Dit voordeel is incidenteel en onder meer veroorzaakt door minder onderhoud als gevolg van corona.	50	I

	- Bij zwembad de Lubert is sprake van een overschrijding van de onderhoudskosten van in totaal € 88.000. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door een uitgevoerde RIE (risico-analyse) en extra kosten vanwege aanscherping van de wet- en regelgeving. Als gevolg van corona zijn inkomsten achtergebleven en zijn maatregelen getroffen. Ook is de taakstellende bezuiniging niet gehaald. Per saldo leidt dit tot een negatief exploitatieresultaat van € 69.000	-157	I
Speeltuinen	- De totale onderhoudskosten zijn in 2020 € 63.000 lager dan geraamd. Wij stellen voor om dit bedrag te storten in de bestemmingsreserve lopende projecten.	63	I/RES
Arbeidsparticipatie	- De bijdrage aan de MGR voor reïntegratietrajecten viel € 122.000 lager uit. Dit is met name veroorzaakt doordat wegens corona minder is uitgegeven aan instrumentgelden en de personele inhuur lager is geweest. Ook hebben door corona nauwelijks activiteiten plaatsgevonden in de actiecentra Participatie Stekkenberg en Millingen ad Rijn. Hierdoor is € 58.000 minder besteed.	180	I
	- Voor de Pilot Veranderopgave inburgering ontvangen we een rijksbijdrage van € 303.000. Hiervan is € 136.381 uitgegeven. Het voorstel is om het restantbudget over te hevelen naar 2021 via een storting in de reserve lopende projecten. Bij niet besteding van deze gelden moeten we de rijksbijdrage terugbetalen.	167	I/RES
	Voor de implementatie van de nieuwe Wet inburgering hebben we een rijksbijdrage van € 69.000 gekregen. Hiervan is € 3.000 uitgegeven. Het restant hevelen we over naar 2021 via storting in reserve lopende projecten.	66	I/RES
Samenkracht & burgerparticipatie	- In 2020 is geen uitgaaf gedaan voor de uitvoering van het actieplan Stekkenberg. Dit bedrag hevelen we via de storting in de reserve lopende projecten over naar 2021. Zie programma Ons geld.	68	RES
Inkomens- en bijstandsvoorziening	- Er is € 216.000 minder aan bijstandsuitkeringen verstrekt. De inkomsten voor onder meer aflossing leenbijstand waren € 28.000 hoger.	244	I
	- Voor het project preventie en vroegsignalering van schuldhulpverlening is € 77.000 minder uitgegeven. Op programma Ons geld staat een laere aanwending van de reserve lopende projecten tegenover. Daarnaast was het aantal schuldhulptrajecten minder waardoor €28.000 minder is uitgegeven.	105	I/RES
	- In verband met corona heeft het rijk middelen beschikbaar gesteld voor flankerend beleid armoedebestrijding en schuldhulpverlening. Dit budget hevelen we over naar 2021 via het programma Ons Geld	134	I

	- Er zijn door de coronacrisis meer aanvragen voor kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen ontvangen en toegekend.	-71	I
Begeleide participatie	- De bijdrage voor sociale werkvoorziening viel lager uit. Dit is met name veroorzaakt door een meevallende omzet en de ontwikkeling van de loonkosten van de SW medewerkers.	176	I
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	Door corona is er minder gebruik gemaakt van het wmo-vervoer.	59	I
Maatwerkdienstverlening 18+	- Aan Huishoudelijke hulp hebben we minder besteed.	89	I
	- Aan zorgkosten blok A en B Wmo (dagbesteding en begeleiding) hebben we minder besteed.	68	I
	- De hogere inkomst voor eigen bijdragen Wmo voorzieningen komt voornamelijk door de naverrekening CAK over 2019	64	I
	- Het project Ambulantisering GGZ heeft onder meer door corona niet geleid tot een uitgaaf.	58	I
Maatwerkdienstverlening 18-	- De kosten voor blok B (begeleiding en ambulante hulp) jeugdzorg waren hoger door toename van het aantal aanvragen en langere duur van trajecten	-309	S
Geëscaleerde zorg 18+	- De gemeente Nijmegen heeft aan de regiogemeenten een deel van het overschot op Beschermd Wonen uitgekeerd.	174	I
Geëscaleerde zorg 18-	- Aan zorgkosten voor blok C (jeugdzorg met verblijf) is meer besteed. Hiervan heeft 265.000 betrekking op afrekening van vorige jaren.	-317	S
Riolering	- Diverse voordelige mutaties riolering. Met name onderhoud hoofdriolen (€ 33.000), verwerken rioolslib (€ 28.000), projectkosten vastleggen zakelijk recht Ubbergen (€ 36.000) reiniging kolken (€ + 21.000) onderhoud rioolgemalen (€ - 43.000) , elektriciteit rioolgemalen (€ 11.000) en een hogere opbrengst rioolheffing (€ 54.000).	140	I
	- Hogere dotatie aan de voorziening riolering	-93	I
Afval	- De belangrijkste afwijking komt door afrekeningen van opbrengst van afval van voorgaande jaren en daarnaast een hogere opbrengst afvalstoffenheffing.	65	I
Milieubeheer	- De werkzaamheden met betrekking tot duurzaamheid zijn vooral door corona vertraagd. Voor de pilot aardgasvrij maken woningen (50K) zijn we nu samenwerkingsovereenkomsten aan het opstellen. Het bedrag voor duurzaamheid uit de december.circ 2019 houden we beschikbaar. (190K)	347	I/RES
Ruimtelijke ordening	- Investeringsbijdrage Project Omgevingswet 336K, Door uitstel van de wet en corona is het project vertraagd. Ook de uitgaven verschuiven naar de toekomst. Hiertegenover staat ook een lagere bijdrage uit de reserve lopende projecten. Zie hiervoor programma Ons Geld.	336	I/RES
Grondexploitaties	- De voormalige Oefenhoek in Millingen is gedeeltelijk afgewikkeld. Hier staat een bijdrage uit de reserve lopende projecten tegenover.	-72	I

Salaris- en inhuurkosten	- Dit betreft de doorbelasting van de salaris- en inhuurkosten van de tijd die de organisatie aan de diverse taken besteedt.	279	I
Mutaties reserves	- Zie de toelichting bij programma Ons Geld.	-2.426	I
Diverse verschillen	- Dit betreft heel veel kleine verschillen, die per saldo leiden tot een nadeel van € 441.000.	441	I
Saldo		768	

Resultaatbestemming

Omdat het saldo van de jaarrekening € 0 is, vindt er geen resultaatbestemming plaats.

Leeswijzer

Hoe is dit jaarverslag en de jaarrekening opgebouwd?

Eerst volgt het gedeelte 'Algemeen' met het voorwoord en persbericht, de samenvatting en deze leeswijzer. Daarna zijn de `ambities` van onze gemeente weergegeven. Daar staat beschreven wat wij als gemeente belangrijk vinden en willen bereiken.

De `programma's` bevatten wat we hebben bereikt.

De `paragrafen` gaan over onderwerpen die van invloed zijn op alle programma's.

In de 'jaarrekening' staat een overzicht van de baten (inkomsten) en lasten (uitgaven) in 2020. Daarnaast zijn bij dit onderdeel de balans met toelichting opgenomen, een overzicht van de incidentele baten en lasten, de verantwoordingsinformatie van de SISA en de controleverklaring van de accountant.

Tot slot zijn in de `bijlagen` het raadsvoorstel en een overzicht van de lopende kredieten opgenomen. Ook geven we hier een toelichting op afkortingen en financiële begrippen.

Onze schrijfstijl proberen we kort en helder te houden en verwijst met 'elektronische links' naar de documenten die erbij horen.

Inhoudsrechten (disclaimer)

In de jaarstukken is gebruik gemaakt van informatie van derden. Hoewel de jaarstukken met de grootst mogelijke zorgvuldigheid zijn samengesteld kunnen gebruikers van deze stukken geen rechten ontlenen aan of aanspraak maken op de juistheid en volledigheid van de inhoud. Ook aanvaarden wij geen aansprakelijkheid voor eventuele schade die daardoor kan ontstaan.

Ambities

Onze missie is:

“Iedereen doet ertoe en doet mee in onze vitale en betrokken gemeenschappen.”

1. We doen het samen!

De gemeente Berg en Dal is er voor haar inwoners. Die inwoners vormen samen de gemeenschap Berg en Dal. Met elkaar zorgen we ervoor dat het goed wonen is in onze gemeente. Maar er verandert wel iets in de manier waarop we dat doen. De tijd dat de gemeente voor alles zorgde én over alles besliste is voorbij. Dat kan niet meer en dat willen we ook niet meer. U als inwoner vraagt en krijgt steeds meer zeggenschap. En u zorgt steeds vaker zelf voor een goed woon-, werk- en leefklimaat. Voor uzelf en voor anderen. De gemeente wil hierbij een gelijkwaardige partner zijn. We willen ruimte geven aan uw initiatieven en u ondersteunen om dingen mogelijk te maken.

2. Betaalbaar Berg en Dal!

Wij zijn ons er heel goed van bewust dat wij met gemeenschapsgeld werken. De portemonnee van de gemeente verschilt daarbij niet zo veel met die van uzelf. Niet alles wat we willen kan ook, dus maken wij duidelijke keuzes. En we geven niet meer uit dan er binnenkomt. Als er een tekort dreigt dan kijken we eerst of er in de uitgaven geschrapt kan worden. We kunnen ook de belastingen verhogen, maar dat willen we zoveel mogelijk voorkomen. Onze belastingen zijn bijna de laagste van Gelderland en dat willen we zo houden.

3. Hier wordt gewerkt!

We willen dat iedereen de kans krijgt om aan het werk te zijn. Als u daar niet op eigen kracht in slaagt, dan helpen wij daarbij. Onze gemeente heeft een prachtige natuur en ligt in een afwisselend landschap. We hebben een rijke geschiedenis en daarvan is in onze gemeente veel terug te vinden. Buiten, maar ook in onze musea. Het toerisme is dan ook belangrijk voor onze gemeente en we werken er hard aan om onze gemeente nog aantrekkelijker te maken. Voor u als inwoners, maar ook voor al die bezoekers. Het toerisme zorgt ook voor werkgelegenheid. Dat is belangrijk. Onze missie is niet voor niets: iedereen doet ertoe en doet mee in onze vitale en betrokken gemeenschappen.

4. Duurzaam Berg en Dal!

De zorg voor de wereld van morgen is ontzettend belangrijk. Onze kinderen moeten kunnen opgroeien in een mooie, veilige en gezonde omgeving. Daarom gaan we energie besparen, meer schone energie opwekken, grondstoffen hergebruiken, blijven we lokale initiatieven ondersteunen en zorgen voor minder afval. Doordat ons klimaat verandert, krijgen we ook steeds extremer weer. We moeten zorgen dat we onze omgeving hier goed op inrichten. Hiervoor is de komende jaren veel geld nodig. Wij kunnen dat niet alleen, dat moeten we samen doen met u. Wij passen de openbare ruimte aan. Aan u vragen wij hetzelfde te doen op uw eigen terrein.

5. Zichtbaar en betrouwbaar!

Onze inwoners, instellingen en bedrijven weten voor welke producten en diensten zij bij de gemeente terecht kunnen. Wij communiceren hier duidelijk over. Aan de balie, de telefoon, maar ook op de gemeentepagina, website en sociale media. U weet ons te vinden en u bent tevreden over onze dienstverlening. Dat komt omdat we duidelijk zijn over wat we doen en wat we niet doen. We zijn vriendelijk, geven snel antwoord op eenvoudige vragen en leveren maatwerk als dat nodig is. We bieden hulp aan mensen in nood. We hebben contact met u en weten wat er speelt in onze gemeente en in de regio. Wij laten zien dat wij opkomen voor de belangen van onze inwoners.

Programma's

Overzicht programma's

Inwoner

Meestal heb je de gemeente niet nodig in je dagelijks leven. Je redt het prima zelf. Dat is ook de bedoeling. Maar dat lukt niet iedereen. Soms lukt het niet om alles zelf te regelen. Vaak zonder dat je daar zelf iets aan kunt doen. De gemeente probeert je dan te helpen. Dat kan voor een korte of lange tijd zijn. Bijvoorbeeld als het gaat om zorg, inkomen, onderwijs of gezondheid. De belangrijkste dingen die je nodig hebt om op een normale en prettige manier te kunnen leven. De gemeente is vaak een laatste plek voor hulp. Daarbij werkt de gemeente samen met andere organisaties of huurt hen hiervoor in. Onze bedoeling is iedereen een goede basis te geven, een steun in de rug, zodat je verder kunt en mee kunt blijven doen!

Programmanaam	Inwoner	Onze buurt	Onze gemeente
Plaats van actie	- Persoonlijk/thuis	- Directe omgeving/dorp	- Gemeente mét de regio gemeenten
Rol inwoner	- Regie eigen leven - Mee blijven doen	- Meedoen - Initiatief nemen	- Ontwikkelen - Klant
Rol gemeente	- Regelen - Betalen - Veel bemoeienis	- Afnemende betrokkenheid - Minder regels, meer stimuleren	- Loslaten - Samenwerken - Diensten verlenen

Doelen & resultaten

Wat wilden we bereiken?

- 1.1 Ik heb voldoende inkomen.
- 1.2 Ik kan hulp vragen als dat nodig is.
- 1.3 Ik ben betrokken en doe mee.
- 1.4. Alle kinderen krijgen gelijke kansen.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

1.1.1 Ons minimabeleid zorgt ervoor dat ook inwoners die weinig geld hebben mee kunnen doen in de samenleving.

Als je werkt kun je jezelf meestal prima redden en heb je geen hulp nodig. We willen graag dat al onze inwoners zichzelf kunnen redden. Daarom helpen we hen bij het vinden van werk. Maar soms kan of hoeft iemand (tijdelijk) niet te werken. Bijvoorbeeld door langdurige ziekte of pensioenleeftijd. Sommigen moeten dan leven met een minimum inkomen. Dat is vaak te weinig om ook leuke en sociale dingen te doen. Bijvoorbeeld te sporten of een keer naar een museum te kunnen gaan. We helpen onze inwoners hierbij. Dat doen we door ons 'minimabeleid'. Een bedrag, waardoor af en toe wel iets leuks gedaan kan worden. Zodat zij ook mee kunnen doen aan dit soort activiteiten.

We willen weten of we met ons geld mensen met een minimum inkomen ook echt goed helpen. Dat gaan we onderzoeken. Begin 2020 is dat onderzoek klaar. Als uit het onderzoek blijkt dat we het geld beter (iets) anders kunnen inzetten passen we ons minimabeleid aan.

Stand van zaken Voorjaarsnota

De evaluatie van het minimabeleid is afgerond. De evaluatie geeft aanleiding om het minimabeleid op een aantal punten te verbeteren. De verschillende verbeterpunten brengen we nu in kaart en werken we verder uit (financiële gevolgen, gevolgen voor de inwoner, gevolgen voor de uitvoering). Omdat het minimabeleid ook betrokken is bij onze bezuinigingsopgave leggen we een totaalvoorstel aan u voor tegelijk met het BIP-boek.

Stand van zaken Jaarrekening

De rekenkamercommissie heeft in de lente en zomer 2020 een onderzoek uitgevoerd naar ons minimabeleid. De aanbevelingen van het onderzoek worden meegenomen bij het opstellen van het nieuwe beleidsplan voor het minimabeleid. Dit beleidsplan wordt in 2021 herschreven.

1.1.2 Het aantal inwoners met problematische schulden is in 2020 afgenomen, ten opzichte van 2019.

In Nederland is sprake van een toename van het aantal inwoners met (problematische) schulden. Wij willen ervoor zorgen dat het aantal inwoners met schulden in de gemeente Berg en Dal afneemt.

Om dit te bereiken voeren we 2 acties uit:

- We voeren het project 'vroeg eropaf' uit. Doel hierbij is schulden bij inwoners in een vroeg stadium op te sporen en aan te pakken.
- Een deel van de schuldhulpverlening voeren we als gemeente zelf uit in ons sociaal team. De schuldhulpverlener en het sociaal team werken dan beter samen. Belangrijk, omdat we weten dat schulden vaak gepaard gaan met andere problemen. Signalen van schulden komen eerder bij de schuldhulpverlener, waardoor we sneller de juiste en vaak ook een lichtere vorm van hulpverlening in kunnen zetten. Door intensief samen te werken worden alle problemen van de inwoner gesignaleerd en aangepakt.

We verwachten door deze 2 acties dat wij in 2020 meer inwoners helpen met een lichte vorm van hulpverlening. En dat het aantal inwoners dat een zware vorm van hulpverlening nodig heeft zal afnemen.

We maken ook meer werk van het project "achter de voordeur schuilen soms geldzorgen". Dit doen we samen met de gemeente Heumen en de woningcorporaties.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Op dit moment zijn we bezig met de voorbereiding van het "vroeg eropaf project". Per 1 juli 2020 gaan we daadwerkelijk van start met het project.

Op dit moment gaan onze schuldhulpverleners vooral op huisbezoek als zij een melding krijgen van een huurschuld (op basis van het convenant dat in juni 2019 is afgesloten met de woningbouwverenigingen). Vanaf 1 juli 2020 gaan de schuldhulpverleners ook op huisbezoek als er betalingsachterstanden worden gemeld bij Nutsbedrijven en bij zorgverzekeraars.

De medewerkers van het sociaal team weten de schuldhulpverleners goed te vinden nu de schuldhulpverleners in het sociaal team zijn geplaatst. De samenwerking tussen deze twee disciplines is sterk verbeterd.

Stand van zaken Jaarrekening

Per 1 november 2020 zijn we gestart met het Vroeg Erpaf project. Van verschillende organisaties (energieleveranciers, zorgverzekeraars, woningbouwverenigingen en Vitens) ontvangen wij de betalingsachterstanden van onze inwoners. Bij meerdere betalingsachterstanden op één adres gaan we op huisbezoek. Per maand leggen we ongeveer 10 huisbezoeken af (na corona). Op andere meldingen reageren we met een telefoontje, brief, mail of sms. De eerste ervaringen vertellen ons dat we ongeveer 30 meldingen per maand binnenkrijgen. Dit kan in de toekomst oplopen als zich meer signaalpartners aansluiten. Eind 2021 evalueren we het project en bekijken we of we hier in 2022 mee doorgaan.

We merken dat inwoners onze schuldhulpverleners goed weten te vinden met laagdrempelige vragen. Onze inwoners kunnen hierdoor in veel gevallen geholpen worden met een lichte vorm

van schuldhulpverlening doordat de schulden nog niet te veel zijn opgelopen. Het aantal inwoners dat we moeten doorverwijzen naar de zwaardere vorm van schuldhulpverlening neemt hierdoor af. In het voorjaar 2021 hopen we dit te kunnen zien aan de cijfers die dan beschikbaar komen.

1.2.1 Zorgorganisaties schalen zorg sneller af, zodat de zorg blijft aansluiten op dat wat de inwoner nodig heeft.

In onze gemeente doen steeds meer mensen een beroep op zorg en ondersteuning vanuit de Jeugdwet en Wet maatschappelijke Ondersteuning (Wmo). We willen dat deze zorg goed aansluit bij onze inwoners, maar ook dat we daarbij de kosten goed in de hand houden. We willen dat de zorgkosten per cliënt met 10% daalt ten opzichte van 2018. Dit betekent dat we van de zorgorganisaties vragen om de ondersteuning zo licht mogelijk in te zetten en niet langer dan noodzakelijk is. Om dit te bereiken organiseren we lokaal periodieke gesprekken met de Wmo en Jeugdhulp organisaties die werkzaam zijn voor Berg en Dal. We bespreken met hen de mogelijkheden om af te schalen, zoals het verminderen van uren, het inzetten van een lichtere vorm van zorg of gebruik maken van welzijnsvoorzieningen. We vragen de organisaties waar zij tegenaan lopen bij het afschalen en zoeken gezamenlijk naar oplossingen. In 2020 maken we met hen een (aanvullend) overzicht van maatregelen die gaan bijdragen aan het afschalen en we gaan deze uitvoeren. Het welzijnswerk wordt hierbij nadrukkelijker betrokken.

Stand van zaken Voorjaarsnota

De gesprekken met de zorgaanbieders en Forte Welzijn plannen we vanaf het 2e kwartaal in.

Stand van zaken Jaarrekening

De gesprekken hebben plaatsgevonden. Zowel met de Sociaal Teamleden als de aanbieders zetten we steeds scherper in op minder uren en de inzet van lichtere producten (waar mogelijk). Eén van de redenen waar de zorgaanbieders tegenaan lopen bij het afschalen, is de onbekendheid met de mogelijkheden in het voorveld en de welzijnsvoorzieningen. Daarnaast ontbreken er vormen van ondersteuning zoals groepsaanbod en laagdrempelige ondersteuning in het voorveld, waardoor afschalen naar lichtere ondersteuning niet altijd mogelijk is. Zoals vastgesteld in het koersdocument, willen we daarom kortdurende ondersteuning door het sociaal team en Forte gaan bieden.

1.2.2 We helpen inwoners langer zelfstandig thuis te wonen.

Ouderen wonen langer thuis en er wonen meer (psychisch) kwetsbare mensen in onze dorpen. We ondersteunen inwoners die te maken krijgen met dementie, eenzaamheid of psychische problemen. We helpen inwoners bijvoorbeeld met informatie over activiteiten, cursussen en voorzieningen. Hierbij werken wij samen met andere partijen, zoals ouderenbonden en ouderenadviseurs. In 2020 besluiten we welke (nieuwe) preventieve activiteiten we willen inzetten voor ouderen, kwetsbare volwassenen en jeugd. We zetten bij voorkeur activiteiten in die leiden tot meer zelfredzaamheid.

In 2020 starten we met de uitvoering van een actieplan langer zelfstandig thuis wonen dat we eind 2019 samen met Oosterpoort en ZZG-zorggroep gemaakt hebben. We vragen ook andere lokale partijen met ons mee te doen. We richten ons niet alleen op kwetsbare inwoners. We willen inwoners ook stimuleren zich voor te bereiden op ouder worden in hun eigen huis. Bijvoorbeeld door hun huis en tuin op tijd aan te passen en beter toegankelijk te maken.

Stand van zaken Voorjaarsnota

In februari 2020 is aan onze gemeente € 90.880 subsidie toegekend voor het tweejarige project "Samenleven in de wijk". We kunnen nu aan de slag met aandacht voor het wonen in de wijk, voor crisis en voor opname. Dat doen we samen met de gemeente Heumen en Oosterpoort.

In juni bieden we de training Mental Health First Aid (MHFA) aan, een training eerste hulp bij psychische problemen. Hiervan vindt de voorbereiding nu plaats. In het voorjaar geven we een verkorte versie aan bestuurders.

Samen met DementieNet Berg en Dal is vorig jaar een onderzoek gedaan wat inwoners van de gemeente Berg en Dal al weten over het ziektebeeld dementie en of ze bereid zijn mensen die

lijden aan dit ziektebeeld te helpen. Het resultaat was vrij positief. Verder bleek uit dit onderzoek dat er onvoldoende informatie is over dit onderwerp bij de verenigingen en bij ondernemers. Op dit moment stellen we een advies op hoe verenigingen en ondernemers samen met de gemeente kunnen komen tot een Dementievriendelijke Gemeente. Dit is van extra belang omdat de nieuwe wet Zorg en Dwang vergaande gevolgen zal hebben. Mensen met dementie zullen meer en eenvoudiger moeten kunnen deelnemen aan de samenleving.

Met de bestuurders van ZZG, Oosterpoort en Forte Welzijn zijn gesprekken gevoerd over waar we ons op focussen als het gaat over 'Langer Thuis' wonen en hoe we hierin (beter) kunnen samenwerken. In het 2e kwartaal gaat de werkgroep de resultaten concretiseren en starten met samenwerken aan een aantal initiatieven.

De pilot Langer Thuis in Leuth is afgerond. In deze pilot zijn gesprekken gevoerd met huiseigenaren over zelfredzaamheid en eigen regie, eenzaamheid en verhuisbereidheid. De uitkomsten nemen we mee in de activiteiten onder 'Langer Thuis' die we gezamenlijk oppakken.

Stand van zaken Jaarrekening

In de programmabegroting 2020 gaven we aan dat we in 2020 besluiten welke (nieuwe) preventieve activiteiten we willen inzetten voor ouderen, kwetsbare volwassenen en jeugd. De omstandigheden van het afgelopen jaar dwongen ons echter om vooral te kijken hoe het huidige aanbod op een aangepaste manier gerealiseerd kon worden en/of welke alternatieven ingezet moesten worden. We hebben veel kunnen doen.

Er zijn trainingen, cursussen en activiteiten ingezet om mensen met dementie, eenzaamheid en psychische kwetsbaarheid te ondersteunen. Verschillende groepstrainingen kwamen in samenwerking met de sociale teams tot stand. Niet alle trainingen en cursussen konden in de beoogde setting doorgaan, maar waar mogelijk werden trainingen, met in acht neming van de richtlijnen, wel gehouden. Daarnaast is er flink ingezet op alternatief aanbod via telefooncirkels, online bijeenkomsten zoals bijvoorbeeld Livestreams rondom thema "versterken mentale gezondheid" extra hulplijnen, maaltijden aan huis, maar bijvoorbeeld ook extra ondersteuning voor kinderen van ouders met psychiatrische problematiek.

De geplande trainingen Mental Health First Aid (MHFA) aan inwoners en aan bestuurders zijn gerealiseerd. In het najaar van 2020 zijn we gestart met de voorbereidingen voor trainingen in 2021 en 2022. De inzet van deze trainingen is om inwoners handvatten te geven hoe je kunt samenleven in de wijk met buurtbewoners met een kwetsbaarheid. Vanuit centrumgemeente Nijmegen krijgen we financiële ondersteuning om deze trainingen te realiseren.

Het project "Samenleven in de wijk", waarvoor we subsidie krijgen van het ministerie van VWS, is uiteindelijk in september van start gegaan.

De geplande inventarisatie van nieuwe en bestaande initiatieven met Oosterpoort, Waardwonen en ZZG-zorggroep heeft vanwege personele wisselingen en andere prioriteiten (inzet coronamaatregelen en maatregelen grip op kosten/herstelplan) geen voortgang gekregen. De resultaten van de pilot in Leuth liggen in lijn met landelijke bevindingen en gaven geen aanleiding om de pilot in andere kernen voort te zetten. Intussen zijn er ook nieuwe ontwikkelingen, waar wij graag bij aanhaken. Het ministerie van BZK, de VNG en de landelijke koepel van woningcorporaties hebben de Taskforce Wonen en Zorg opgericht. Wij volgen deze ontwikkelingen en vertalen dat de komende tijd naar ons lokale beleid.

1.2.3 We zorgen voor voldoende aanbod van gezinsvormen voor kinderen die (tijdelijk) niet thuis kunnen blijven wonen.

Als een kind (tijdelijk) niet thuis kan wonen is dit erg ingrijpend. We willen kinderen zoveel mogelijk opvangen in een gezin of een woonvorm die daar zoveel mogelijk op lijkt. In 2020 starten we daarom met het project pleegzorg en gezinsvormen. We starten een wervingscampagne om minimaal drie nieuwe gezinnen te vinden die voor opvang kunnen zorgen.

Stand van zaken Voorjaarsnota

In september starten we de pilot Buurtgezinnen. Gezinnen die het (tijdelijk) moeilijk hebben, hebben we aan elkaar gekoppeld. Ze kunnen elkaar helpen en ontlasten. Daarmee hopen we

duurdere zorg te voorkomen.

Omdat er in onze regio relatief weinig pleegezinnen zijn, bereiden we een campagne voor om meer pleegezinnen te werven. We gaan daarmee starten zodra de coronamaatregelen dit toelaten.

Stand van zaken Jaarrekening

In oktober is de regionale pleegzorgcampagne van start gegaan. Het was een mooie campagne, die zelfs landelijke aandacht heeft gekregen. Dit heeft geleid tot maar liefst 60 reacties. Een aanmelding betekent nog niet dat iemand ook echt pleegouder wordt. Pas na maanden van gesprekken en trainingen kan iemand echt zeggen dat hij pleegouder is. Op dit moment weten we nog niet hoeveel pleegouders de campagne voor onze gemeente heeft opgeleverd.

De pilot Buurtgezinnen is ondanks de corona pandemie erg succesvol. Eind 2020 hadden zich al 10 gezinnen gemeld om andere gezinnen te ondersteunen. Voor twee vraaggezinnen zijn er inmiddels matches gemaakt met een steungezin. Mooie voorbeelden van inwoners die elkaar willen helpen!

1.2.4 Wij helpen mantelzorgers, zodat zij de zorg voor hun naasten kunnen blijven bieden.

Mantelzorger zijn vraagt veel van mensen. Soms ook teveel om het zonder hulp vol te kunnen houden. Zij verrichten belangrijk werk. Daarom helpen we hen. Mantelzorgers willen graag (h)erkend worden, een luisterend oor vinden en informatie krijgen over allerlei onderwerpen waar zij mee te maken krijgen. Het steunpunt Mantelzorg Berg en Dal staat daarom klaar voor mantelzorgers in onze gemeente. Kijk voor meer informatie op www.mantelzorgbergendal.nl. We ondersteunen onze mantelzorgers onder andere door:

1. informatieavonden te organiseren
2. ontmoetingen tot stand te brengen tussen mantelzorgers onderling
3. activiteiten te organiseren voor jonge mantelzorgers, om zo te ontspannen.

Samen met het Steunpunt Mantelzorg Berg en Dal zetten we in 2020 extra in op één van de volgende onderwerpen: werkende mantelzorgers óf een zorgpauze (respijtzorg).

Stand van zaken Voorjaarsnota

Mantelzorg Berg en Dal heeft verschillende activiteiten georganiseerd, bijvoorbeeld koffie met... of een lunch. Mantelzorg Berg en Dal bestaat dit jaar 10 jaar: hier staan we op verschillende momenten in het jaar bij stil.

Vrijwilligers gaan met het kaartspel 'Bordje vol?' het gesprek aan met mantelzorgers. Dit is een handig middel om in kaart te brengen op welke terreinen je als mantelzorger actief bent.

Stand van zaken Jaarrekening

In totaal zijn 658 mantelzorgcomplimenten aangevraagd. Helaas bleek het niet meer mogelijk om contant geld bij de bank op te halen. We hebben verschillende alternatieven onderzocht, die waren alleen veel duurder of in tijd niet haalbaar. Uiteindelijk heeft iedereen een VVV-bon gekregen.

De druk voor onze mantelzorgers was het afgelopen jaar vanwege corona (erg) hoog. Helaas hebben we door de verschillend beperkingen geen activiteiten of informatieavonden kunnen organiseren. De vrijwilligers van Mantelzorg Berg en Dal hebben wel alle geregistreerde mantelzorgers gebeld om te vragen hoe het gaat en of er nog een vraag is. Hier kwamen verschillende acties uit.

Mantelzorg Berg en Dal onderzoekt de mogelijkheden om een app voor mantelzorgers te ontwikkelen met gemeentelijke/regionale informatie en mogelijkheden om mensen aan elkaar te verbinden. De gemeente heeft geld beschikbaar gesteld om dit te ontwikkelen.

1.3.1 Inwoners bepalen zelf welke onderwerpen belangrijk zijn voor hun dorp en gaan hiermee aan de slag.

Inwoners bespreken met elkaar wat ze in hun dorp kunnen doen om er goed te kunnen leven en wonen. Hierover maken ze samen afspraken. Ze bepalen zelf waar ze aan willen werken en

waar ze hulp van de gemeente of andere organisaties bij nodig hebben. De onderwerpen waar ze aan willen werken maken samen de 'dorpsagenda'. De gemeente stimuleert inwoners een 'dorpsagenda' te maken en daarmee de leefbaarheid te verbeteren. Er is budget beschikbaar om te helpen de wensen van inwoners te realiseren. En er is ruimte om te zoeken naar de beste ideeën en oplossingen. In 2019 is door inwoners in Heilig Land Stichting, Leuth, Ooij, Breedeweg en De Horst gewerkt aan een dorpsagenda. We verwachten dat deze niet allemaal in 2019 klaar zijn. Dat wordt dan 2020. In Millingen aan de Rijn, Berg en Dal en Beek denken inwoners erover na in 2020 te starten met hun dorpsagenda.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Leuth heeft tijdens de nieuwjaarsborrel van de gemeente symbolisch een eerste exemplaar van de Dorpsagenda aan de burgemeester overhandigd. Binnenkort organiseren we nog een avond waarbij de agenda nogmaals aan de gemeente wordt overhandigd. Hopelijk in aanwezigheid van veel dorpsgenoten.

In Millingen ontstaat een groep vrijwilligers die zich willen gaan inzetten voor de Dorpsagenda. De eerste gesprekken zijn gevoerd. Er wordt nu toegewerkt naar een gesprek met het hele dorp.

In Berg en Dal is een eerste versie van de Dorpsagenda zo goed als af. De vrijwilligers willen deze binnenkort aan de gemeente overhandigen. Door de corona -uitbraak liggen de activiteiten rond de dorpsagenda's stil totdat de maatregelen worden verruimd.

Stand van zaken Jaarrekening

In Millingen aan de Rijn en Berg en Dal heeft de voortgang van de dorpsagenda vertraging opgelopen vanwege corona. In Leuth heeft de werkgroep Vergroenen Leuth samen met de gemeente en groenaanemers het dorp vergroend. Binnenkort wordt hopelijk met externe financiering fase 2 opgestart. In Ooij wordt er één ontwerp voor de herinrichting van het Reiner van Ooiplein, verder uitgewerkt tot Voorlopig Ontwerp. Ook hier zijn vrijwilligers van de dorpsagenda nauw betrokken: zij hebben een architect uitgekozen en hebben de eerste plannen aan het dorp gepresenteerd. Er was veel belangstelling voor de infoavond vanuit omwonenden en vertegenwoordigers van de aan het plein grenzende bedrijven.

In Leuth is namens de dorpsagenda Leuth een burenhulp gestart om inwoners in het dorp tijdens corona te helpen.

1.3.2 We bepalen samen met inwoners hoe we omgaan met inwonerparticipatie.

Zowel de gemeente als inwoners hebben aangegeven dat ze ook in de toekomst samen willen werken. Maar hoe doe je dit nu? In 2020 leveren we de 'Berg en Dalse spelregels voor inwonerparticipatie' op.

Dit is het resultaat van een gesprekken tussen allerlei mensen en partijen uit onze gemeente over dit onderwerp. We vinden het belangrijk om de inwoners hier nadrukkelijk bij te betrekken. De spelregels helpen ons (nog) beter samen te werken met onze inwoners. Met de Berg en Dalse spelregels voldoen we ook aan de verplichting uit de nieuwe omgevingswet om te bepalen hoe we als gemeente omgaan met inwonerparticipatie.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Op 18 februari is een tweede avond georganiseerd over participatie, 'hoe werken we met elkaar samen'. Hierbij waren inwoners, ambtenaren, raadsleden en ondernemers/maatschappelijk middenveld aanwezig. De uitkomsten uit deze sessie zijn we nu aan het verwerken.

Stand van zaken Jaarrekening

De nieuwe nota participatie 'Samen maken we Berg en Dal' is eind februari 2021 tijdens de raadsvergadering behandeld. We gaan hiermee aan de slag. In de nota staat onze visie op participatie. De nota is ook een handleiding. Je kunt de nota gebruiken als je een initiatief wilt starten. Onderdeel van het proces waren twee brede avondsessies en veel gesprekken binnen en buiten het gemeentehuis.

Het afgelopen jaar heeft een groep vrijwilligers (werkgroep burgerparticipatie) de gemeente op het thema participatie geëvalueerd. Verschillende aanbevelingen zijn meegenomen in de nieuwe nota. Een deel ook nog niet: deze aanbevelingen hebben te maken met een culturomslag en worden in de praktijk meegenomen in het werken met inwonersparticipatie.

1.3.3 We gaan met jongeren in gesprek om en bewust te maken van hun stem

Bij de begrotingsbehandeling 2019 is door de gemeenteraad een motie aangenomen over jongerenparticipatie/jongerenraad. Een raads werkgroep is gevormd om dit verder uit te werken. In 2020 gaan we 2 acties uitvoeren:

- Met basisscholen een project draaien over de gemeente en participatie.
- Aan jongeren de vraag stellen 'wat is voor jullie een belangrijk thema'? Vervolgens gaan we met hen in gesprek over dit thema.

Als jongeren behoefte hebben aan een training om de eigen kwaliteiten te ontdekken en hoe dit voor zichzelf en de samenleving in te zetten kunnen zij de cursus 'Next Generation' volgen.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Eind 2019 is een enquête onder jongeren afgenomen (meer dan 100 deelnemers!) met de vraag wat zij belangrijke onderwerpen vinden. Hieruit kwam bijvoorbeeld starterswoningen in de gemeente en duurzaamheid.

Een deel van de jongeren heeft aangegeven dat zij graag de resultaten ontvangen. Met hen gaan we in gesprek over wat zij zelf of samen met ons kunnen oppakken. Dit bereiden we nu voor.

Stand van zaken Jaarrekening

Samen met een groep jongeren in Beek is een nieuwe jongerenontmoetingsplek bij het Kulturhus gerealiseerd. In Groesbeek geven we samen met de jongeren invulling aan het programma in de Maddogs, waarbij ze wel aangeven dat het jammer is dat de Maddogs niet meer uren open kan (incidentele financiering t.l.v. de algemene reserve is weggefallen)

1.3.4 Statushouders horen erbij in Berg en Dal

We helpen statushouders bij het leren van de Nederlandse taal, het vinden van werk en het integreren in onze gemeente. We willen dat zij zich thuis voelen en zelfstandig kunnen leven. Op 1 januari 2021 verandert de Wet inburgering. Gemeenten worden verantwoordelijk voor het hele inburgeringstraject van mensen met een vaste verblijfsvergunning. Hier bereiden we ons op voor. We kopen taaltrajecten in, helpen ze in contact te komen met inwoners en om werk te vinden. Dat regelen we vaak in onze gemeente, maar als dat nodig is ook samen met gemeenten in onze regio. Voor statushouders die niet in staat zijn de Nederlandse taal goed te leren starten we een proefproject. Dat doen we samen met de gemeenten Beuningen, Heumen en Mook en Middelaar.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Het proefproject voor statushouders is eind januari begonnen met een eerste groep van 16 deelnemers. Ze volgen taallessen en leren bijvoorbeeld hoe je moeilijke formulieren invult. Van de 16 deelnemers wonen er zes in onze gemeente. We hebben daar geld voor gekregen. Wij denken dat er in mei een tweede groep kan gaan beginnen met de lessen. Met dit project kunnen we alvast oefenen met de groep statushouders.

Minister Koolmees wil dat de nieuwe Wet inburgering ingaat per 1 januari 2021. Dit is in verband met de Corona crisis uitgesteld tot 1 juli 2021. We werken samen met alle gemeenten in de regio. We zorgen er voor dat het in Berg en Dal goed geregeld wordt.

Stand van zaken Jaarrekening

De nieuwe Wet inburgering is opnieuw uitgesteld tot 1 januari 2022. Regionaal gaan we verder met de voorbereiding van de nieuwe wet. In december 2020 is daartoe de beleidsnota nieuwe Wet inburgering door u vastgesteld.

Het proefproject met de statushouders (pilot de z-route) loopt goed. De tweede groep met deelnemers (14) is in augustus 2020 gestart. Hiervan wonen vijf deelnemers in onze gemeente. Beide groepen lopen in de zomer van 2021 ten einde. De eerste resultaten van de pilot zijn goed. De meeste deelnemers laten forse vooruitgang zien op het gebied van lezen, schrijven, spreken en luisteren. De statushouders geven aan dat ze veel beter een gesprek met andere

kunnen en durven voeren, waardoor ze zich beter redden in de samenleving. En dat is precies het doel van de z-route. Door het project zijn ook meer statushouders gaan participeren in de verschillende gemeenten (vrijwilligerswerk, deeltijd werk of andere participatietrajecten). Door corona hebben sommige participatieprojecten helaas vertraging opgelopen.

1.3.5 Alle inwoners hebben voldoende vaardigheden om mee te kunnen doen.

Om mee te kunnen doen in onze samenleving moet je kunnen lezen en schrijven. In Nederland hebben 2,5 miljoen mensen daar moeite mee. Naar verhouding betekent dit voor Berg en Dal ongeveer 5.000 inwoners. Zij vinden minder snel een baan, leven minder gezond en hebben sneller financiële problemen. Daarom helpen we mensen in onze gemeente die moeite hebben met lezen, schrijven en/of digitale vaardigheden. Dat doen we samen met organisaties als het ROC, de bibliotheek en Forte Welzijn. We maken een plan om mensen die niet goed kunnen lezen en schrijven zijn beter te vinden. En te motiveren een cursus of onderwijs te gaan volgen.

Stand van zaken Voorjaarsnota

In de komende maanden willen we een bijeenkomst organiseren voor verwijzers en aanbieders, met als doel om elkaar beter te leren kennen. In de regio starten we met een pilot in Nijmegen. In deze pilot werken diverse aanbieders samen om beter te verwijzen naar de juiste vorm van onderwijs.

In Groesbeek en Millingen starten we met een Actiecentrum voor inwoners met een uitkering die (nog) niet kunnen werken. In het actiecentrum worden groepsbijeenkomsten georganiseerd en gaan zij maatschappelijk nuttige taken doen. Onderdeel van het programma is dat zij aan de slag gaan met diverse thema's. Daarbij is steeds aandacht voor laaggeletterdheid.

Stand van zaken Jaarrekening

Vanwege Corona is het niet gelukt om een fysieke bijeenkomst te organiseren voor verwijzers en aanbieders. We hopen dit in 2021 alsnog te kunnen doen. Ook de plannen van het Actiecentrum konden niet goed worden uitgevoerd. Het organiseren van groepsbijeenkomsten was immers nauwelijks mogelijk. De participatieconsulenten zijn daarom doorgegaan met de individuele begeleiding van inwoners met een uitkering. In 2021 hopen we het Actiecentrum weer op te kunnen zetten en echt van start te kunnen gaan.

Eind 2020 is het regionaal uitvoeringsplan 'Bevorderen basisvaardigheden bij volwassenen' 2021-2024 vastgesteld. De pilot taalteam in Nijmegen is gestart, hierbij werken de bibliotheek en het ROC samen om mensen op eenzelfde manier door te verwijzen naar een vorm van onderwijs die bij hen past. In 2021 willen we dit regionaal verder uitrollen.

Ook hebben wij in 2020 een start gemaakt met de monitor sociale inclusie. Hierbij wordt de impact van trajecten volwasseneducatie gemeten. De eerste resultaten laten zien dat de trajecten van het ROC in het Rijk van Nijmegen een grote impact hebben in vergelijking met het landelijke onderzoek. Een groot aantal deelnemers heeft na deelname een betere plek in de samenleving gekregen.

1.3.6 Samen met onze vrijwilligers bepalen we hoe we hen het beste kunnen ondersteunen.

Vrijwilligers zijn essentieel voor onze vitale dorpen. In 2017 hebben wij met vrijwilligers gesproken over de rol van de gemeente bij de ondersteuning van vrijwilligerswerk. De resultaten uit deze gesprekken zijn verwerkt in de nota vrijwilligerswerk 2017-2019. Hier staat in wat de gemeente doet of waar vrijwilligers gebruik van kunnen maken.

We voeren dit jaar opnieuw gesprekken met vrijwilligers met de vraag of wat in de nota staat nog steeds werkt. Verbeteringen nemen we op in de nieuwe nota die in 2020 wordt gemaakt.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Er is een plan gemaakt hoe het gesprek met de vrijwilligers te voeren. Binnenkort willen we onze vrijwilligers uitnodigen om met elkaar te kijken of we op dit moment met de beschikbare middelen de juiste dingen doen.

Stand van zaken Jaarrekening

De geplande bijeenkomst met vrijwilligers over de inzet van onze middelen kon door corona helaas niet doorgaan. We hopen dit na de zomer in 2021 alsnog te kunnen doen.

Samen met de vrijwilligerssteunpunten uit de regio wordt gekeken hoe we vrijwilligers nog meer digitaal kunnen helpen door het beschikbaar stellen van verschillende apps. Deze apps zorgen voor verbinding en bijvoorbeeld het koppelen van maatjes.

1.3.7 Inwoners met een kwetsbaarheid kunnen gebruikmaken van de bestaande Inloop & Ontmoetingspunten

In veel kernen zijn er plaatsen waar mensen zelf activiteiten kunnen organiseren en elkaar kunnen ontmoeten. We noemen dit de Inloop en Ontmoetingspunten. In 2020 zorgen we ervoor dat ook kwetsbare inwoners die een lichte vormen van zorg nodig hebben terecht kunnen bij de Inloop en Ontmoetingspunten. In 2019 zijn we gestart met een proef in Groesbeek om uit te proberen of en hoe dit werkt.

Stand van zaken Voorjaarsnota

De voorbereiding voor het omzetten van de specialistische dagbesteding ouderen naar een beschikkingsvrije voorziening is gestart. De ervaringen uit de proef in Groesbeek nemen we daarin mee.

In 2020 willen we extra aandacht besteden aan het goed opzetten van inloop & ontmoetingsmogelijkheden voor mensen met psychiatrische klachten. We richten ons hierbij in eerste instantie op Millingen aan de Rijn en omgeving. Met een aantal partijen werken we nu aan een concreet actieplan. In het 2e kwartaal 2020 starten we met de uitvoering van dit plan voor Millingen en omgeving.

Stand van zaken Jaarrekening

De specialistische dagbesteding voor ouderen is medio 2020 omgezet naar een beschikkingsvrije voorziening. Ouderen hoeven sindsdien niet meer naar het Sociaal Team voor een dagbestedings-indicatie, maar kunnen zich nu rechtstreeks melden bij een aanbieder. De aanbieder bekijkt samen met de oudere waar hij/zij het beste op z'n plek is. Dit kan bij één van de inloop & ontmoetingspunten zijn of bij een meer beschutte plek.

Door de coronamaatregelen kon de dagbesteding niet de vorm krijgen die gebruikelijk is. In overleg met gemeente, deelnemers en aanbieders is steeds gekeken wat er wel mogelijk was en hebben aanbieders een alternatief en/of aangepaste dagbesteding ingezet. De uitvoering van het actieplan voor Millingen voor de inloop van mensen met psychiatrische klachten is vanwege corona niet doorgegaan. Ook hier is waar mogelijk alternatieve ondersteuning ingezet.

1.4.1 Wij stimuleren bij onze inwoners een gezonde leefstijl.

In 2019 zijn we gestart om te komen tot een rookvrije generatie. Een rookvrije generatie betekent dat we onze jeugd beschermen tegen tabaksrook en de verleiding om te gaan roken. We gaan hiermee door. Onder andere met een communicatiecampagne, het opzetten van een lokale rookvrije alliantie en rookvrije schoolpleinen.

In 2020 willen we een volledig beeld krijgen wat voor onze gemeente aandachtspunten zijn rond middelengebruik, zoals alcohol en drugs. Op basis hiervan stellen we een actieplan op om het gebruik van deze middelen te verminderen.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Afgelopen januari is ons eigen terrein rondom het gemeentehuis rookvrij gemaakt door de plaatsing van rookvrije stoeptegels. Zo geven wij als gemeentelijke organisatie het goede voorbeeld. Van de 22 scholen in onze gemeente zijn er inmiddels 15 rookvrij, dat is 68,2% van de scholen. De rest van de scholen zal dit jaar volgen. Vanaf augustus is het wettelijk verplicht dat schoolterreinen rookvrij zijn. Verder richten we onze aandacht op sportverenigingen. We weten dat een aantal verenigingen actief bezig zijn om rookvrij te worden. Voetbalvereniging N.E.C. biedt regionale ondersteuning bij het rookvrij maken van sportverenigingen. Een eerste

bijeenkomst is in januari hierover geweest en wij onderzoeken nu of wij ons hierbij gaan aansluiten. Verder werken scholen en GGD ook dit jaar samen aan de Gezonde School.

Stand van zaken Jaarrekening

Alle scholen zijn in 2020 rookvrij geworden. Op schoolterreinen wordt niet meer gerookt. Ook zijn het avonturenbos en 2 speeltuinen in 2020 rookvrij gemaakt. Door corona lagen de prioriteiten bij de sportverenigingen elders. Met de sportverenigingen wordt het thema rookvrij in 2021 weer opgepakt. Eind 2020 is al wel bij de sportverenigingen gepolst, wie hiermee aan de slag wilt gaan. Een aantal verenigingen hebben hierop positief gereageerd. De gezondheidsmakelaar van de GGD en de buurtsportcoaches gaan de sportverenigingen, die rookvrij willen worden, ondersteunen.

De resultaten van de Emovo-onderzoeken van de GGD geven geen aanleiding om nu actief een actieplan op te stellen en dit uit te voeren. Mochten er nieuwe signalen binnenkomen die hier wel aanleiding voor geven, pakken we dit actief op. Zoals vastgesteld in het Koersdocument Sociaal Domein willen we het komende jaar vooral focussen op de mentale weerbaarheid van vooral onze jongeren.

1.4.2 Het aanbod van opvoedingsondersteuning is bekend bij inwoners en professionals.

Ouders kunnen op verschillende manieren informatie en hulp krijgen. Bijvoorbeeld via de website www.opvoedinforegionijmegen.nl en de peutercafés. Er is ook hulp thuis, zoals video home training en Forte Thuis. Het is voor ouders, maar ook voor hulpverleners, moeilijk te weten welke hulp en informatie er is en waar ze die kunnen vinden. Daarom brengen we in 2020 het totale aanbod in kaart. Sociale teams, andere zorgprofessionals en ouders kunnen dan makkelijker de hulp en informatie vinden die aansluit bij de vraag en behoefte van ouders. Hierdoor kan nog beter worden aangesloten op de vraag/behoefte, die men heeft.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Naast de peutercafé's in Groesbeek, Leuth en Beek is vanaf januari 2020 ook een peutercafé in Ooij gestart. Samen met Forte Welzijn, de GGD en de kinderopvang worden maandelijks ontmoetingsochtenden met een bepaald thema georganiseerd.

Forte Thuis biedt hulp aan ouders bij de opvoeding. Dit loopt goed. Zij begeleiden nu 12 gezinnen.

Stand van zaken Jaarrekening

In 2020 vond opvoedingsondersteuning via verschillende organisaties plaats. Steeds wordt gekeken wat het best passend is. Via de GGD hebben 3 gezinnen video home training en 4 gezinnen lichte hulp gehad. Forte Thuis heeft 15 gezinnen begeleid. Door deze vroegtijdige en korte ondersteuning wordt voorkomen dat zwaardere zorg nodig is. De praktijk leert dat gezinnen samen met hun sociaal netwerk na deze ondersteuning weer zelfstandig verder kunnen. Door de coronamaatregelen zijn de peutercafés in Groesbeek, Leuth en Ooij maar beperkt open geweest. We hebben in beeld gebracht welk aanbod er is voor ondersteuning aan jeugd en ouders in de gemeente Berg en Dal. Dit aanbod komt in 2021 via een website beschikbaar voor ouders en andere zorgprofessionals.

1.4.3 Alle kinderen krijgen vanaf hun jongste jaren ondersteuning als zij problemen hebben bij het opgroeien.

Een kind met een goede start heeft meer kans op een goede gezondheid, op een optimale deelname aan het onderwijs en om mee te kunnen doen in de samenleving. We ondersteunen en helpen kwetsbare jeugdigen en hun ouders in een zo vroeg mogelijk stadium. We zetten in op het vroegtijdig (h)erkennen van signalen, het voorkomen van problemen (preventie) en op het bevorderen van gewenst gedrag (promotie). Samen met onze (zorg)partners ontwikkelen en voeren we bijvoorbeeld een plan uit voor kwetsbare gezinnen in de Stekkenberg.

Stand van zaken Voorjaarsnota

We komen regelmatig samen met verloskundigen, kraamzorg, GGD, Forte welzijn en sociaal team. We stemmen dan af welke interventies (zoals Voorzorg, Nu Niet Zwanger) nodig zijn en hoe we de samenwerking rondom geboortezorg kunnen verbeteren.

Stand van zaken Jaarrekening

In 2020 hebben we passende kinderopvang ingezet om kinderen met gedrag- en opvoeding- en lichamelijke problemen vroegtijdig in de kinderopvang te helpen. Hiermee maken we mogelijk dat deze kinderen in de reguliere opvang kunnen blijven en vaker kunnen starten op het regulier onderwijs. We hebben in 2020 ruim 30 kinderen geholpen.

In overleg met onze partners van kansrijke start, hebben we besloten om het plan kwetsbare gezinnen in de Stekkenberg uit te breiden voor heel Groesbeek. Door regelmatig overleg weten we elkaar steeds beter en sneller te vinden. Ook de ziekenhuizen zijn dit jaar bij ons overleg aangesloten. Hierdoor weten zij nu naar wie en wat ze kunnen doorverwijzen bij een kwetsbare zwangere uit de gemeente Berg en Dal en weten wij wat het protocol van de ziekenhuizen is bij een kwetsbare zwangere. In 2020 is in Berg en Dal 1 traject Voorzorg ingezet en 2 trajecten Nu niet Zwanger. Verder is 1 medewerker van het sociaal team en 1 medewerker bij Forte welzijn opgeleid om gesprekken te voeren over nu niet zwanger. Zij zijn nu aandachtsfunctionaris voor hun organisatie.

1.4.4 Kinderen kunnen onbelemmerd onderwijs volgen.

Elk kind heeft recht op onderwijs. Niet voor ieder kind is het vanzelfsprekend om onderwijs te volgen. Op scholen met speciaal basisonderwijs in Berg en Dal organiseren we de zorg efficiënt, zodat kinderen zo ongestoord mogelijk de lessen kunnen volgen. Het ontzorgt ook ouders. Zij hoeven dit niet apart voor hun kind op school te organiseren. Daarom wordt in 2020 de regionale pilot op de St. Maartensschool uitgebreid naar alle speciaal onderwijs scholen die aangesloten zijn op Samenwerkingsverband Stroomland.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Dit is een project waarin we samen met de regio optrekken. Ook op voortgezet speciaal onderwijs scholen is er behoefte om de zorg efficiënt te organiseren. Daar ligt in 2020 de eerste prioriteit. Regionaal denken we mee over de plannen om een pilot voor het voortgezet speciaal onderwijs op te zetten.

Stand van zaken Jaarrekening

Door de coronapandemie zijn de overleggen hierover later op gang gekomen. Er lopen inmiddels gesprekken met het voortgezet speciaal onderwijs, maar deze hebben in 2020 nog niet tot concrete plannen geleid.

1.4.5 Ieder kind heeft een startkwalificatie, zodat er een goede kans op werk is.

We willen dat alle kinderen de school verlaten met een diploma. Dat vergroot de kans op werk. In 2016 hebben we met de regiogemeenten en scholen afgesproken voor 2020 te streven naar 20% minder jongeren die hun school zonder diploma verlaten. We noemen deze jongeren, voortijdige schoolverlaters (VSV-ers). Om ons doel te halen zetten we regionaal een VSV-consulent in.

In 2016/2017 was het aantal regionaal fors gedaald van 45 in 15/16 naar 31 in 16/17. In 2017/2018 is dit weer toegenomen naar 42 nieuwe VSV-ers. Om de doelstelling te halen moet het aantal VSV-ers in 2020 dalen naar maximaal 36 nieuwe VSV-ers. We hebben hierbij specifiek aandacht voor de jongeren van 18 tot 27 jaar.

Stand van zaken Voorjaarsnota

In 2018/2019 zien we dat in Berg en Dal het cijfer voortijdige schoolverlaters (VSV-ers) nog verder oploopt naar 46. Dit is een percentage van 1,7%, het aantal VSV'ers op het MBO is het grootst. Het gemiddelde in het Rijk van Nijmegen en ook landelijk is 2%, daar zitten we nog onder. Het is nog niet duidelijk hoe het komt dat het aantal VSV'ers gestegen is. In juni moet het nieuwe regionale programma VSV 2021-2024 af zijn.

Verder bekijken we regionaal hoe we een betere verbinding kunnen leggen tussen onderwijs en (jeugd)zorg. Door een betere aansluiting en de zorg meer rondom de scholen te organiseren proberen we te voorkomen dat jongeren vroegtijdig de school verlaten.

Stand van zaken Jaarrekening

Ook op het onderwijs heeft corona een grote invloed gehad. Leerlingen kregen onderwijs op afstand omdat de scholen een deel van het jaar dicht waren. Scholen hebben zich in samenwerking met leerplicht en andere hulpverleningsinstanties ingezet om alle jongeren in beeld te houden.

Er zijn minder verzuimmeldingen gedaan dan het jaar ervoor, omdat het soms lastig was om ongeoorloofd verzuim vast te stellen. Dit maakt dat de cijfers geen betrouwbaar beeld geven. Ze zeggen niets over opgelopen onderwijsachterstanden en motivatieproblemen om de studie tot een goed einde te brengen.

Vanaf schooljaar 2019-2020 zijn de VSV-taken ondergebracht bij Bureau Leerplicht. Hiermee is Bureau Leerplicht Nijmegen verantwoordelijk geworden voor de monitoring van alle jongeren tot 23 jaar in het Rijk van Nijmegen, ongeacht of deze jongeren zich binnen of buiten het onderwijs bevinden. De VSV-consulent is een verbindende functie die moet zorgen voor een goede samenwerking tussen zowel de leerplichtambtenaren, de scholen als het team jongeren bij het Werkbedrijf.

Zowel de leerplichtambtenaren als de VSV-consulent hebben hun werkwijze aan moeten passen, waardoor het contact met de jongeren veelal digitaal is.

In 2020 is het nieuwe VSV-programma vastgesteld. Eén van de speerpunten van dit programma is een sterkere verbinding tussen onderwijs en jeugdhulp.

1.4.6 We zijn er voor kinderen als ouders die op een vervelende manier uit elkaar gaan.

We zien steeds meer kinderen die problemen hebben door de (v)echtscheiding van hun ouders. Jeugdbescherming Gelderland constateert dat 80% van de kinderen waar de jeugdbescherming mee te maken heeft gescheiden ouders heeft. 50% daarvan heeft ouders die in een vechtscheiding verwickeld zijn. Dit aantal willen we terugdringen, omdat de vechtscheidingen oplossingen voor het kind in de weg staan en problemen verergeren. Daarom gaan we samen met de jeugdconsulenten ouders eerder begeleiden en ook sneller passende hulp bieden.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Het Sociaal team organiseert in het voorjaar een spel- en praatgroep voor kinderen van gescheiden ouders.

Stand van zaken Jaarrekening

We hebben samen bekeken hoe we ouders beter kunnen informeren en begeleiden bij echtscheiding. Een van de aandachtspunten is het verbeteren van de informatie op de gemeentelijke website hierover. Dit gebeurt binnenkort. Daarnaast zou in september een bijeenkomst met andere professionals plaatsvinden om op te halen wat in onze gemeente nog moet gebeuren op het gebied van echtscheiding, zodat we (nog) beter gaan samenwerken, sneller naar elkaar doorverwijzen en weten wat iedereen doet. Door de coronamaatregelen kon deze brainstormsessie niet doorgaan. Deze wordt nu in 2021 gehouden. Het omganghuis regio Nijmegen heeft haar openingstijden verruimd. Naast zaterdag is het nu ook woensdagmiddag en -avond open. In 2020 zijn twee bijeenkomsten meldcode kindermishandeling voor het onderwijs (VO en PO) en kinderopvang georganiseerd. Deze bijeenkomsten zijn erg goed ontvangen. Scholen en kinderopvang herkennen nu eerder signalen en weten beter waar en hoe ze kindermishandeling moeten melden. Regionaal werken we aan betere ketensamenwerking met jeugdbescherming en andere partners (verbeteragenda Jeugd).

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020 Primair	Begroting 2020 Actueel	Rekening 2020	Vershil Begroting Rekening
Lasten	-47.163	-46.059	-53.931	-52.868	1.064
Baten	11.316	11.240	16.372	16.662	290
Totaal programma	-35.847	-34.820	-37.560	-36.206	1.354

Toelichting verschillen Begroting- Jaarrekening

In onderstaande tabel zijn de verschillen tussen de begroting en de jaarrekening op dit programma weergegeven.

Bedragen x €1.000

Taakveld	Toelichting	Vershil	I/S/RES
Onderwijshuisvesting	- Voor het gebruik van accommodaties voor gymonderwijs is in 2020 minder vergoed. Een aantal scholen maken hier minder gebruik van. Ook vond een afrekening van € 27.000 over 2019 plaats.	78	I/S
Leerlingenvervoer	- Door corona is er minder gebruik gemaakt van het leerlingenvervoer.	148	I
Peuterspeelzalen	- Door de nieuwe subsidieverordening zijn de subsidies lager. Een deel komt doordat de subsidie voor VVE-kinderen onder de begrotingspost achterstandenonderwijs vallen.	88	S
Overige onderwijsvoorzieningen	- Aan achterstandenonderwijs is € 38.000 minder besteed. Hierdoor is de aanwending van de hiervoor gereserveerde gelden ook lager. Zie programma Ons geld.	38	RES
Samenkracht & burgerparticipatie	- Door corona zijn er minder inspecties van kinderopvang door GGD uitgevoerd.	31	I
	- In 2020 is geen uitgaaf gedaan voor de uitvoering van het actieplan Stekkenberg. Dit bedrag hevelen we via de storting in de reserve lopende projecten over naar 2021. Zie programma Ons geld.	68	RES
	- Door corona is er minder beroep gedaan op de begrotingspost incidentele subsidies.	12	I
	- De geraamde bijdrage voor de speeltuin Adamskamp is verantwoord op programma Onze buurt.	-11	I
	- Door corona zijn democracy en de kindergemeenteraad niet doorgedaan. Hierdoor zijn geen uitgaven gedaan.	10	I
	- De kosten van buurtbemiddeling worden vanaf 2020 in rekening gebracht bij de deelnemende partijen. Hierdoor vallen zowel de uitgaven als inkomsten € 29.000 lager uit.	0	S

	- Voordeel op de onderhoudskosten van de Mallemolen, met name veroorzaakt door minder onderhoud als gevolg van corona. € 28.000 blijft beschikbaar voor 2021.	49	I/RES
	- De garantiebijdrage voor het dorps huis Op de Heuvel viel € 14.000 lager. Ook de afrekeningen over 2018 en 2019 vielen € 12.000 gunstiger uit.	27	I
	- Hogere kosten groot onderhoud gebouw Kloosterstraat 7-9 door het noodzakelijk eerder uitvoeren van de dakrenovatie en plaatsing zonnepanelen	-50	I
Wijkteams	- De kosten voor externe ondersteuning voor maatschappelijk werk en het Regionaal ondersteuningsbureau vielen lager uit.	22	I
Inkomens- en bijstandsvoorziening	- Er is € 216.000 minder aan bijstandsuitkeringen verstrekt. De inkomsten voor onder meer aflossing leenbijstand waren € 28.000 hoger.	244	I
	- Voor het aanbieden van ondersteuning aan ondernemers die door Corona in de problemen zijn gekomen is een budget bij de Najaarsnota geraamd. De besteding hiervan vindt in 2021 plaats. Het geld is gestort in de reserve lopende projecten; zie programma Ons geld.	45	RES
	- Voor het project preventie en vroegsignalering van schuldhulpverlening is € 77.000 minder uitgegeven. Op programma Ons geld staat een laere aanwending van de reserve lopende projecten tegenover. Daarnaast was het aantal schuldhulptrajecten minder waardoor €28.000 minder is uitgegeven.	105	RES
	- In verband met corona heeft het rijk middelen beschikbaar gesteld voor flankerend beleid armoedebestrijding en schuldhulpverlening. Dit budget hevelen we over naar 2021 via het programma Ons Geld	134	RES
	- De Tozo-uitkeringen hebben € 114.000 meer bedragen. Hiertegenover staat een hogere inkomst aan onder andere rijksuitkering van € 128.000.	14	I
	- Er zijn door de coronacrisis meer aanvragen voor kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen ontvangen en toegekend.	-71	I
Begeleide participatie	- De bijdrage voor sociale werkvoorziening viel lager uit. Dit is met name veroorzaakt door een meevallende omzet en de ontwikkeling van de loonkosten van de SW medewerkers.	176	I
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	- Aan rolstoel-, vervoers- en woonvoorzieningen is € 21.000 meer uitgegeven.	-21	S
	Door corona is er minder gebruik gemaakt van het wmo-vervoer.	59	I
Maatwerkdienstverlening 18+	- Aan Huishoudelijke hulp hebben we minder besteed.	89	I
	- Aan zorgkosten blok A en B Wmo (dagbesteding en begeleiding) hebben we minder besteed.	68	I
	- De hogere inkomst voor eigen bijdragen Wmo voorzieningen komt voornamelijk door de naverrekening CAK over 2019	64	I

	- Het projectbudget voor inrichting van wmo ruimtes is in 2020 niet besteed.	40	I
	- Het project Ambulantisering GGZ heeft onder meer door corona niet geleid tot een uitgaaf.	58	I
	Voor versterking van de relatie met partners in de keten van toewijzing" was een werkbudget van € 10.000 geraamd. Dit is vanwege corona niet besteed.	10	I
Maatwerkdienstverlening 18-	- De kosten voor blok B (begeleiding en ambulante hulp) jeugdzorg waren hoger door toename van het aantal aanvragen en langere duur van trajecten	-309	S
Geëscaleerde zorg 18+	- Voor de brede aanpak van dak- en thuisloosheid was € 18.000 geraamd. Dit budget hevelen we over naar 2021 via storting in de reserve lopende projecten. Zie programma Ons geld.	18	R
	- De gemeente Nijmegen heeft aan de regiogemeenten een deel van het overschot op Beschermd Wonen uitgekeerd.	174	I
Geëscaleerde zorg 18-	- Aan zorgkosten voor blok C (jeugdzorg met verblijf) is meer besteed. Hiervan heeft 265.000 betrekking op afrekening van vorige jaren.	-317	S
Salaris- en inhuurkosten	- Dit betreft de doorbelasting van de salaris- en inhuurkosten van de tijd die de organisatie aan dit programma besteedt.	256	I
Diverse verschillen		8	I
Totaal Programma Inwoner		1.354	

Beleidskaders

Gemeentelijke kaders

Sociaal Maatschappelijke Visie 2014-2018

Algemene subsidieverordening Berg en Dal 2017

Nota vrijwilligerswerk 2017-2019

Mantelzorg in de gemeente Berg en Dal Nota mantelzorg 2019-2021

Verordening maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Berg en Dal 2020

Beleidsregels maatschappelijke ondersteuning en jeugdhulp gemeente Berg en Dal 2018

Beleidsregels Beschermd Wonen en Opvang Groesbeek 2015

Verordening Tegenprestatie naar Vermogen gemeente Berg en Dal 2016

Afstemmingsverordening (maatregelenverordening) Participatiewet, loaw en loaz gemeente Groesbeek 2015

Verordening cliëntenparticipatie werk en inkomen gemeente Berg en Dal 2016

Verordening Doe mee Plus gemeente Berg en Dal 2018

Beleidsregel bijzondere bijstand 2016

Beleidsregel handhaving Wet kinderopvang Berg en Dal 2018

Beleidsregel kinderopvang gemeente Groesbeek 2015

Verordening leerlingenvervoer Groesbeek 2014

Verbonden partijen

Gemeentelijke GezondheidsDienst Gelderland Zuid

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Nijmegen
Verantwoordelijke portefeuille	I.v.d.Scheur
Functie(s) betrokken bestuurder(s)	lid algemeen bestuur
Deelnemers	14 gemeenten

Openbaar en gemeentelijk belang

De GGD voert de wettelijke taken uit de Wet Publieke Gezondheid en Jeugdwet uit. Daarnaast voert de GGD-Gelderland Zuid ook andere taken uit bijvoorbeeld op het gebied van maatschappelijke opvang en jeugd.

Visie

De kracht en kennis van de GGD ligt in het vormgeven van collectieve en individuele preventie, signalering en behandeling. Zo werkt het team Gezonde wijk van de GGD samen met gemeenten aan het verbeteren van de gezondheid van mensen in de gemeenten en wijken in onze regio. De ambitie is om sociaaleconomische gezondheidsverschillen te verkleinen en de zelfredzaamheid van burgers te vergroten. Dit doen we door te stimuleren dat de gezonde keuze ook de makkelijkere keuze wordt.

Beleidsvoornemens

- Er is een startnotitie "Bouwstenen ten behoeve van Meerjarenstrategie GGD Gelderland-Zuid 2020-2023 uitgebracht.
- Deze startnotitie is de basis voor de Meerjarenstrategie 2020-2023. Deze notitie stelt de GGD eind dit jaar vast.
- Er is een bezuinigingstaakstelling in verband met HR21 (functiewaarderingsstelsel) lopend tot € 556.000 in 2021.

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	-1.427	-1.628	-1.419
	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020
Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%)	5,85%	5,85%	5,55%
Resultaat verbonden partij	41		760
Omvang eigen vermogen verbonden partij	1.290		1.992
Omvang vreemd vermogen verbonden partij	5.481		24.929

Toelichting

Opgenomen zijn de voorlopige cijfers 2020.

Ontwikkelingen

Aanpak corona

De grote inzet voor de bestrijding van het coronavirus heeft gevolgen voor de reguliere dienstverlening van de GGD. Op verschillende vlakken is de dienstverlening van de GGD beperkt of gestopt om medewerkers vrij te maken voor de bestrijding van het coronavirus (waaronder testen, bron- en contactonderzoek, advisering). Dit is nodig om aan de steeds grotere (zorg)vraag en bestrijding te kunnen voldoen. De GGD heeft de corona-organisatie intussen vormgegeven als een apart 'team' binnen de GGD. Uitgangspunt is dat de GGD zoveel als mogelijk reguliere taken blijft uitvoeren. Het niet of beperkt uitvoeren van de uniforme taken (ten gunste van de bestrijding van het coronavirus), brengt andere maatschappelijke risico's met zich mee. Als bijvoorbeeld de jeugdgezondheidszorg (JGZ) op het voortgezet onderwijs niet wordt uitgevoerd, vinden er (in die periode) geen gezondheidsonderzoeken en opvolging hiervan plaats. Ook is de JGZ in die periode niet aanwezig als laagdrempelig aanspreekpunt voor scholen, ouders en zorgteams. Het corona-team bereidt zich intussen voor op verdere opschaling van het vaccineren.

Terugdringen Jeugdzorggebruik door inzet GGD

Het Algemeen Bestuur van de GGD heeft in september 2020 de GGD verzocht om samen met de gemeenten een (implementatie)plan te ontwikkelen om een bijdrage te leveren aan het terugdringen van het hoge jeugdzorggebruik.

Veilig Thuis

Het aantal meldingen en adviezen bij Veilig Thuis stijgt nog steeds. Inwoners en professionals signaleren eerder gezinnen waarin sprake is van onveiligheid. Dit is positief. Deze stijging leidt tot een verhoging van het werk en de werkdruk. Het lukt Veilig Thuis (nog) niet de wettelijke termijnen te halen voor de eerste veiligheidsbeoordeling en de vervolgdiensten. De spoedzaken worden tijdig opgepakt en wachtlijstbeheer wordt ingezet. Maar instroom blijft moeilijk in te schatten. Dat betekent dat we ook voor de toekomst rekening moeten houden met groei van het aantal meldingen en adviezen. Deze groei is tevens een risico, zowel inhoudelijk (waaronder wachtlijsten) als financieel

Uitbreiding Rijksvaccinatieprogramma

De Staatssecretaris van Volksgezondheid heeft besloten om kwetsbare kinderen een vaccinatie aan te bieden tegen het rotavirus. Het gaat om kinderen die bijvoorbeeld te vroeg zijn geboren of een laag geboortegewicht hebben. Zij hebben een grotere kans dat een infectie met het rotavirus ernstig verloopt. De ingangsdatum is nog onbekend.

Risico's

De bijdrage aan de GGD staat onder druk door de taakstellende bezuiniging van 3% en de algemene reserve al enige tijd minder dan haar norm bedraagt. Daarnaast bestaat de kans dat de instroom voor Veilig Thuis toeneemt. We lopen het risico dat het begrotingsbudget van de GGD niet toereikend is. We schatten het risico in op 10% van € 1.469.000.

Instituut Bijzonder Onderzoek

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Wijchen
Verantwoordelijke portefeuille	I.v.d.Scheur
Functie(s) betrokken bestuurder(s)	Afgevaardigde gemeente
Deelnemers	Wijchen, Beuningen, Druten, Heumen en Berg en Dal

Openbaar en gemeentelijk belang

Opsporing van oneigenlijk gebruik van uitkeringsgelden.

Visie

Behartiging van de gemeenschappelijke belangen op het gebied van de naleving van sociale zekerheidswetgeving. Dit betreft de naleving van de onderhoudsplicht en terugvordering van teveel ontvangen uitkering door (voormalige) uitkeringsgerechtigden, onderhoudsplichtigen en partners van (voormalig) uitkeringsgerechtigden. Een onderzoek tot bijzondere controle op de naleving vindt plaats na een daartoe strekkende opdracht van de deelnemende gemeente aan het Instituut Bijzonder Onderzoek. Het IBO wordt in stand gehouden door de gemeenschappelijke Regeling tussen de gemeente Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen en Wijchen. De gemeente Wijchen fungeert als centrumgemeente.

Beleidsvoornemens

Geen gegevens bekend

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020
Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	-80	-75	-81
Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%)	22,7%		21,6%
Resultaat verbonden partij	0		0
Omvang eigen vermogen verbonden partij	0		0
Omvang vreemd vermogen verbonden partij	69		62

Toelichting

Geen bijzonderheden

Ontwikkelingen

Handhaven in de sociale zekerheid was en is een van de voornaamste doelen van het huidige kabinet. Centraal staan een steviger aanpak van fraude in de sociale zekerheid, het betrappen van fraudeurs en het aanpakken van uitbuiting van werknemers. Dit heeft de afgelopen jaren geresulteerd in een verscherpte aanpak van misbruik. Aanpakken van misbruik is van groot belang voor het behouden van draagvlak voor uitkeringen.

De affaire rondom de kinderopvangtoeslagen en de kwestie rondom de terugbetaling van giften in de bijstand hebben wel geleid tot de vraag of een harde aanpak altijd goed is. Wij maken die afweging per geval.

Risico's

In de begroting 2021 is rekening gehouden met een aantal onderzoeken door de sociale recherche. De kans dat meer onderzoeken plaatsvinden dan geraamd. Het risico schatten we in op 25% van € 90.000

Beleidsindicatoren

De beleidsindicatoren moeten we verplicht opnemen in de begroting en het jaarverslag volgens de Bbv. De gegevens en een toelichting op de beleidsindicatoren zijn te vinden op de website Waarstaatjegemeente.nl. Daarnaast kunt u daar cijfers van andere gemeenten vinden. De cijfers zijn afkomstig van verschillende overheidsorganisaties. Deze cijfers zijn soms niet actueel en kunnen ieder moment wijzigen.

Indicator	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
-----------	---------------	----------------	---------------

Voortijdige schoolverlaters totaal (VO + MBO)%

Gemeente	1,5	1,5	1,7
Provincie	1,8	1,8	1,8
Nederland	1,9	1,9	2,0

Eenheid: Het percentage van het totaal aantal leerlingen (12 - 23 jaar) dat voortijdig, dat wil zeggen zonder startkwalificatie, het onderwijs verlaat.

Bron: DUO

Toelichting: Percentages rekening 2020 komen uit schooljaar 2018/2019. Overige percentages uit schooljaar 2017/2018.

Relatief verzuim

Gemeente	11	11,16	12
Provincie	22	21,65	21
Nederland	23	23,28	26

Eenheid: Aantal leerplichtigen wel ingeschreven op een school, maar ongeoorloofd afwezig, per 1.000 inw. 5-18 jr.

Bron: DUO

Toelichting: Aantallen rekening 2020 komen uit schooljaar 2018/2019. Overige aantallen uit schooljaar 2017/2018.

Absoluut verzuim

Gemeente	3,5	3,52	8,4
Provincie	2,5	2,46	2,5
Nederland	1,9	1,91	2,4

Eenheid: Aantal leerplichtigen niet ingeschreven op een school per 1.000 inwoners lft. 5-18 jaar

Bron: DUO

Toelichting: Aantallen rekening 2020 komen uit schooljaar 2018/2019. Aantallen rekening 2019 komen uit schooljaar 2017/2018.

Niet sporters

Gemeente	44,7	44,7	44,7
Provincie	46,8	46,8	46,8
Nederland	48,7	48,7	48,7

Eenheid: %

Bron: RIVM

Toelichting: Percentages begroting 2020 komen uit periode 2016. Geen recente gegevens bekend.

% kinderen in uitkeringsgezin

Gemeente	5	4,63	5
Provincie	5	5,05	5
Nederland	7	6,58	6

Eenheid: % kinderen tot 18 jaar

Bron: CBS

Toelichting: Percentages rekening 2020 komen uit periode 2019. Overige percentages komen uit de periode 2018.

Jongeren met een delict voor de rechter

Gemeente	1	0,85	1
Provincie	1	1,29	1
Nederland	1	1,45	1

Eenheid: % 12 t/m 21 jarigen

Bron: Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel

Toelichting: Percentages rekening 2020 komen uit periode 2019. Overige percentages komen uit periode 2018.

% Jeugdwerkloosheid

Gemeente	3	1,84	3
Provincie	2	1,35	2
Nederland	2	1,52	2

Eenheid: % 16 t/m 22 jarigen

Bron: Verwey Jonker Instituut - Kinderen in Tel

Toelichting: Percentages rekening 2020 komen uit periode 2019. Overige percentages komen uit de periode 2018.

Bijstandsuitkeringen

Gemeente	329	327	395
Provincie	326	333	404
Nederland	382	390	460

Eenheid: Aantal per 10.000 inwoners 18 jaar e.o.

Bron: CBS

Toelichting: Aantallen rekening 2020 komen uit periode 2019. Aantallen begroting 2020 komen uit periode tweede halfjaar 2018. Aantallen rekening 2019 komen uit periode eerste halfjaar 2019.

Jongeren met jeugdbescherming

Gemeente	1,2	1,3	1,3
Provincie	1,1	1,1	1,3

Nederland	1,1	1,1	1,2
-----------	-----	-----	-----

Eenheid: % van alle jongeren tot 18 jaar

Bron: CBS

Toelichting: Percentages rekening 2020 komen uit periode 2019. Percentages rekening 2019 komen uit de periode 2018.

Jongeren met jeugdhulp

Gemeente	8,9	8,8	11,0
Provincie	9,9	10,4	12,2
Nederland	10	10,4	12,3

Eenheid: % van alle jongeren tot 18 jaar

Bron: CBS

Toelichting: Percentages rekening 2020 komen uit periode 2019. Percentages begroting 2020 komen uit periode tweede halfjaar 2018.

WMO-cliënten met een maatwerkarrangement

Gemeente	600	57	680
Provincie	572	56	619
Nederland	610	60	640

Eenheid: Aantal per 10.000 inwoners

Bron: GMSD

Toelichting: Aantallen rekening 2020 komen uit periode 2020. Aantallen rekening 2019 komen uit periode eerste halfjaar 2019.

Jongeren met jeugdreclassering

Gemeente	0,3	0,5	0,5
Provincie	0,3	0,3	0,3
Nederland	0,3	0,3	0,4

Eenheid: % van alle jongeren van 12 tot 23 jaar

Bron: CBS

Toelichting: Percentages rekening 2020 komen uit de periode 2019. Percentages rekening 2019 komen uit periode 2018.

Onze buurt

Je brengt een groot deel van je vrije tijd door in de gemeente en het dorp waar je woont. Je wilt daar fijn kunnen leven en wonen. Dat gaat niet vanzelf. Daar moet aan gewerkt worden. Denk bijvoorbeeld aan een schone buurt, veilige wegen, goede riolering en het onderhouden van bomen en planten. Maar ook aan sport en bewegen. De gemeente heeft daarin een aantal taken, maar inwoners en ondernemers hebben dat ook. We hebben elkaar nodig om deze dingen goed te regelen. Daarbij geeft de gemeente steeds meer ruimte aan inwoners en ondernemers om zelf met ideeën te komen. De gemeente wil niet voor inwoners bedenken wat goed zou kunnen zijn, maar juist helpen de ideeën van inwoners te realiseren.

Programmanaam	Inwoner	Onze buurt	Onze gemeente
Plaats van actie	- Persoonlijk/thuis	- Directe omgeving/dorp	- Gemeente mét de regio gemeenten
Rol inwoner	- Regie eigen leven - Mee blijven doen	- Meedoen - Initiatief nemen	- Ontwikkelen - Klant
Rol gemeente	- Regelen - Betalen - Veel bemoeienis	- Afnemende betrokkenheid - Minder regels, meer stimuleren	- Loslaten - Samenwerken - Diensten verlenen

Doelen & resultaten

Wat wilden we bereiken?

- 2.1 In onze buurt is iedereen, zo veel als mogelijk, lichamelijk, geestelijk en sociaal gezond.
- 2.2 Ik voel me veilig in mijn buurt. Inwoners en ondernemers werken samen met de gemeente, politie en andere (zorg)instanties om dat zo te houden.
- 2.3 In onze buurt is het goed wonen.
- 2.4 We willen een duurzame gemeente zijn.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

2.1.1 Inwoners die actief hun eigen gezondheid willen verbeteren ondersteunen we.

Uitvoering van het Plan van aanpak Gezond in Berg en Dal. Samen met inwoners organiseren we activiteiten die bewegen en gezond eten bevorderen: o.a. voortzetting kookcursus voor mannen 60+, COPD-café, (sport)activiteiten mensen met een uitkering. Samen met de Sociale Teams promoten we gezondheidsactiviteiten zoals een vitaliteitsmarkt in Berg en Dal.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Het COPD-café vindt ook in 2020 plaats. De doelgroep is uitgebreid. Niet alleen voor mensen met COPD maar ook voor mensen met andere longziekten. Bij het COPD-café wordt voorlichting over praktische zaken gegeven en vindt sporten en bewegen op een laagdrempelige manier plaats.

De kookcursus voor mannen 60+ is van start gegaan in Leuth en in Groesbeek.

Stand van zaken Jaarrekening

Door de coronamaatregelen konden er minder gezondheidsactiviteiten plaatsvinden. Zowel in Groesbeek als in Leuth is er 1 in plaats van 2 kookcursussen voor mannen 60+ geweest. Het COPD-café en autismecafé zijn maar zeer beperkt open geweest in 2020. Wel was er met deze deelnemers telefonisch en mailcontact. Ook is er voor hen een filmpje gemaakt om te wijzen op

een gezonde leefstijl en met een oproep om deel te nemen, zodra dit weer kan. Er is in 2020 een sportmodule ontwikkeld om via (sport)activiteiten mensen in een uitkering, zowel letterlijk als figuurlijk, in beweging te krijgen. Door corona waren de groepslessen echter niet mogelijk. Het avonturenbos en 2 speelplekken zijn in 2020 rookvrij gemaakt.

2.1.2 Elke inwoner kan dichtbij huis sporten en spelen.

Speeltuinen vernieuwen wij in samenwerking met kinderen en buurtbewoners. In 2018 is het vervangingsschema voor speelplekken bijgewerkt. Dit doen wij iedere drie jaar opnieuw. Hierin staat welke speeltuin wij in een jaar vervangen en wat hiervoor de kosten zijn. Dit kan veranderen doordat speeltoestellen op moment van vervanging nog goed zijn. In dat geval hoeven wij de speeltoestellen nog niet te vervangen en stellen wij dit uit. Het schema is namelijk op theoretische vervangingsjaren bepaald.

In het huidige vervangingsschema staan de volgende plekken voor 2020 op de planning:

- De speelplek aan de Gooiseweg in Groesbeek.
- Een gedeelte van speelplek D'n Hommel in de Breedeweg.
- Vier speelplekken in Millingen aan de Rijn, aan de Palsstraat, Burgmeester Hermsenstraat, Eisenhouwerstraat (2) en Mozartstraat.

Na de afschrijvingstermijn van een speelplek, vervangen we deze niet automatisch. Eerst kijken we naar wat nodig is in de wijk(en). In Millingen aan de Rijn zijn bijvoorbeeld relatief veel en kleine speelplekken. Het kan interessant zijn om deze te combineren tot enkele grotere en centraal gelegen speelplekken. Dit komt het ontmoeten en samen spelen ten goede. We bespreken dit met de buurt.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Begin 2020 zijn alle speelplekken geïnspecteerd. De resultaten van de inspectie sluiten aan op de planning volgens het vervangingsschema. Extra zijn enkele speeltoestellen in speeltuin Steense Gemeente te Millingen aan de Rijn, die aandacht nodig hebben. Dat is direct opgepakt door onze buitendienst en valt onder onderhoud.

We hebben overleg gehad met de vrijwilligers die speeltuin d'n Hommel beheren. We hebben besloten om de oude en kapotte toestellen 1 op 1 te vervangen door nieuwe speeltoestellen. Deze zijn afgeschreven door slijtage, wat een goed teken is. De nieuwe toestellen zijn inmiddels besteld en zullen wij in mei plaatsen.

Het vernieuwen van de andere speelplekken pakken wij waarschijnlijk in 2020 op in samenspraak met de omliggende buurten en kinderen.

Stand van zaken Jaarrekening

De speelplekken zijn dit jaar weer gecontroleerd en gekeurd. Ze voldoen aan de normen, zijn heel en veilig. Op de locaties waar we de toestellen niet meer konden herstellen, zijn deze vervangen. Daarom is een gedeelte van de speeltoestellen op speelplek D'n Hommel vervangen en hebben we vier speelplekken in Millingen aan de Rijn volledig vernieuwd. De keuze voor de toestellen was volledig in handen van kinderen uit de buurt. Meerdere bedrijven hebben een ontwerp gemaakt. Kinderen konden hun stem uitbrengen. Daardoor voldoet de speelplek weer helemaal aan de wensen van de buurtkinderen. Door Corona konden we de nieuw ingerichte speelplekken helaas niet feestelijk openen. De speelplekken aan de Burgemeester Hermsenstraat in Millingen aan de Rijn en Gooiseweg in Groesbeek vernieuwen we in 2021. De toestellen waren nog heel en veilig, waardoor we de vervanging een jaar uit konden stellen.

2.1.3 In mijn buurt is begrip voor mensen met psychische problematiek en/of dementie.

Ook inwoners met psychische problemen en/of dementie moeten in onze dorpen prettig kunnen leven en wonen. We geven hen extra aandacht op het gebied van zelfredzaamheid, participatie en veiligheid, zodat ze zelfstandig kunnen wonen en mee kunnen blijven doen aan activiteiten in hun buurt. Hierbij is het zeker ook belangrijk ervoor te zorgen dat burens en wijkgenoten prettig en veilig in de wijk wonen.

We blijven cursussen geven aan vrijwilligers, buurtbewoners, wijkbeheerders en professionals in de wijk over hoe verwardheid en/of dementie te herkennen is en hoe je dan met iemand een gesprek kunt voeren. Ook willen we het aanbod van trainingen en cursussen verbreden en we onderzoeken wat geschikt is.

Bij de plaatsing van mensen met psychische problemen kijken we samen met betrokken instanties (politie, woningbouwvereniging) naar een evenwichtige verdeling binnen onze gemeente. Het belang van omwonenden speelt daarbij uiteraard een belangrijke rol. In 2019 is het convenant Weer Thuis ondertekend. Daarin hebben we samen met de woningbouwverenigingen en zorgaanbieders op hoofdlijnen afspraken gemaakt over hoe we voldoende woonruimte realiseren voor inwoners die uitstromen uit een instelling en weer zelfstandig (begeleid) gaan wonen. In 2020 en 2021 geven we daar handen en voeten aan.

Stand van zaken Voorjaarsnota

In februari 2020 is aan onze gemeente € 90.880 subsidie toegekend voor het tweejarige project "Samenleven in de wijk". We kunnen nu aan de slag met aandacht voor het wonen in de wijk, voor crisis en voor opname. Dat doen we samen met de gemeente Heumen en Oosterpoort. In juni bieden we de training Mental Health First Aid (MHFA) aan, een training eerste hulp bij psychische problemen. De voorbereiding vindt nu plaats. In het late voorjaar geven we een verkorte versie aan bestuurders.

We voeren op regionaal niveau gesprekken over de verdere invulling van het convenant Weer Thuis.

We zijn gestart met de inventarisatie van mogelijke preventieve activiteiten die we extra willen inzetten voor ouderen, kwetsbare volwassenen en jeugd. Het gaat om nieuwe activiteiten en/of uitbreiding van bestaande activiteiten.

Met de bestuurders van ZZG, Oosterpoort en Forte Welzijn zijn gesprekken gevoerd over waar we ons op focussen als het gaat over 'Langer Thuis' wonen en hoe we hierin (beter) kunnen samenwerken. In het tweede kwartaal van 2020 gaat de werkgroep de resultaten concretiseren en starten met samenwerken aan een aantal initiatieven.

De pilot langer thuis in Leuth is afgerond. In deze pilot zijn gesprekken gevoerd met huiseigenaren over zelfredzaamheid en eigen regie, eenzaamheid en verhuisbereidheid. De uitkomsten nemen we mee naar de activiteiten onder 'Langer Thuis' die we gezamenlijk oppakken.

Stand van zaken Jaarrekening

Het ZonMw-project "Samenleven in de wijk" is uiteindelijk in september van start gegaan. De geplande trainingen Mental Health First Aid (MHFA; EHBO bij psychische problemen) aan inwoners en aan bestuurders zijn gerealiseerd. En we hebben in het najaar van 2020 samen met de regio plannen gemaakt voor trainingen in 2021 en 2022. Het resultaat daarvan is dat we de komende twee jaar een aantal trainingen kunnen geven. De kosten worden betaald uit centrumgemeentemiddelen. De voorbereiding is in januari 2021 gestart.

We hebben in het convenant Weer Thuis aandacht besteed aan het huisvesten van mensen die uitstromen uit instellingen, maar ook het voorkomen van instroom door het bieden van woonruimte (al dan niet met begeleiding).

De cijfers voor woningtoewijzing in 2020 zijn nog niet bekend, maar we verwachten dat we als Berg en Dal een neerwaartse trend zien (minder mutaties/corona). Wel zijn deze cijfers naar verwachting positiever dan omliggende gemeenten, waar het percentage sociale huurwoningen en de mutatiegraad aanzienlijk lager is.

De geplande inventarisatie van nieuwe en bestaande initiatieven met Oosterpoort, Waardwonen en ZZG-zorggroep heeft vanwege corona en andere prioriteiten (vanuit het koersdocument en herstelplan sociaal domein) helaas geen voortgang gekregen. De resultaten van de pilot in Leuth liggen in lijn met landelijke bevindingen en gaven geen aanleiding om de pilot in andere kernen voort te zetten.

2.2.1 Mijn kind kan zelfstandig naar school.

Om dit te bereiken voeren we in 2020 school-thuis route projecten uit in Millingen aan de Rijn, Ooij en mogelijk ook in Breedeweg. Samen met basisscholen en de kinderen zorgen we voor veilige school-thuisroutes met verkeerseducatie (hoe kunnen kinderen de wegen en paden veilig gebruiken) en kleine infrastructurele aanpassingen.

Stand van zaken Voorjaarsnota

In verband met het Coronavirus zijn de scholen gesloten. Hierdoor kunnen we tijdelijk niet verder met de school-thuis route projecten die we met de genoemde scholen uitvoeren. Wij verwachten dit op een later moment dit jaar alsnog te kunnen doen. Ook willen we dan de uitgevoerde projecten evalueren en bij succes continueren op andere basisscholen.

Stand van zaken Jaarrekening

De school-thuis route projecten hebben wij in 2020 helaas niet kunnen uitvoeren vanwege het Coronavirus. Dit vanwege het grotendeels gesloten zijn van de scholen én de beperkingen rondom fysieke besprekingen en bezoek aan scholen. Deze projecten zijn daarom tot nader order uitgesteld.

2.2.2 Fietsers beschikken over een veilig en comfortabel netwerk.

In 2020 leggen we het vrij liggend fietspad aan langs de Heumensebaan – Rijlaan. Om eenzijdige ongevallen te voorkomen hebben we in 2018 en 2019 samen met de Fietsersbond onveilige obstakels op fietspaden rond Millingen aan de Rijn, Kekerdom, Leuth, Ooij en Beek weggenomen. In 2020 volgen andere gebieden van onze gemeente. Op de route Nijmegen – Beek – Leuth – Millingen aan de Rijn werken we samen met Nijmegen en de Provincie Gelderland aan het verbeteren van de hoofdfietsroute. In 2020 richten wij de parallelweg in Ubbergen in als fietsstraat. Als de provincie instemt realiseren wij openbare verlichting langs het fietspad naast de N325. Met de provincie onderzoeken we verder welke verbeteringen nodig en mogelijk zijn langs de N840, bijvoorbeeld bij de oversteekplaats De Snap. Uitvoering van die maatregelen kan plaatsvinden met het groot onderhoud aan de N840 in 2021. In 2019 besluiten we op basis van een haalbaarheidsstudie over een fietsrondweg in Leuth. Bij een positief besluit houden we rekening met grondaankoop in 2020 en feitelijke aanleg na de noodzakelijke procedures in 2025.

Stand van zaken Voorjaarsnota

In de winter 2019-2020 hebben we een groot deel van het grondwerk uitgevoerd voor het vrijliggende fietspad langs de Heumensebaan-Rijlaan. Met name het onderzoek naar niet gesprongen explosieven heeft helaas meer tijd gekost dan door partijen verwacht. Daardoor is het niet gelukt om vóór het broedseizoen het fietspad gereed te hebben. Vanwege het broedseizoen zijn de werken nu stil gelegd en pakken we deze na de zomer weer op. Wij verwachten dit fietspad te kunnen realiseren in 2020. Het bleek nog niet mogelijk om in 2019 een bestuurlijk besluit te nemen over een fietsrondweg in Leuth. Op verzoek van de provincie Gelderland zijn nog een aantal aanvullende aspecten onderzocht. De resultaten daarvan zijn inmiddels bekend en worden ambtelijk met de provincie gedeeld. Later dit jaar volgt dan een bestuurlijk besluit. Voor het overige conform planning.

Stand van zaken Jaarrekening

In de loop van 2020 hebben wij het fietspad langs de Heumensebaan – Rijlaan af kunnen maken. Dit fietspad biedt nu een grotendeels veilige route van Groesbeek richting Molenhoek. Deze route is vooral ook interessant sinds medio 2020 de fietsbrug over de Maas tussen Cuijk en Mook/Molenhoek is geopend. De gemeente Mook en Middelaar is voornemens het fietspad door te trekken richting de fietsbrug.

Op de hoofdfietsroute Nijmegen – Beek – Ooijpolder is in 2020 de Parallelweg in Ubbergen ingericht als fietsstraat. Ook zijn afspraken gemaakt met de provincie Gelderland om het doortrekken van het fietspad langs de N840 vanaf de komgrens in Leuth tot op onze parallelweg verder te onderzoeken. De variantenstudie voor de fietsveiligheid in en om Leuth staat op 1

april 2021 geagendeerd voor de raadsvergadering.

In 2020 is bovendien voor een aantal smalle fietspaden een subsidieaanvraag ingediend en verkregen bij de Rijks investeringsimpuls SPV, waaronder het fietspad langs de Meerwijkselaan en het fietspad langs de voormalige spoorlijn Nijmegen – Kleve. Verdere studie moet uitwijzen of verbreding mogelijk is.

In regionaal verband is in 2020 besloten om in 2021 een regionale studie te verrichten naar de kansen en versterkingsmogelijkheden van het recreatieve fietsnetwerk boven op het utilitaire netwerk.

2.2.3 We nemen obstakels voor voetgangers en rolstoelgebruikers weg.

Op veel plekken staan paaltjes, varkensruggen, fietssluisjes en bolletjes. Deze zijn er vroeger met een goede reden neergezet maar inmiddels hebben ze niet altijd nog nut. Wij zijn druk bezig met het verwijderen van dergelijke (onnodige) obstakels. Wij laten ons daarvoor graag tippen door burgers. Daar waar nodig passen wij specifieke situaties aan voor rolstoel- en rollatorgebruikers.

Daarnaast ontwikkelen wij een plan om ondernemers te betrekken bij het maken en beheren van obstakelvrije routes voor mindervalide bezoekers van de gemeente.

Stand van zaken Voorjaarsnota

In de eerste helft van 2020 gaan we de obstakels inventariseren om ze vanaf de zomer te verhelpen/ aanpassen. Dit gebeurt samen met inwoners en belangenorganisaties.

Stand van zaken Jaarrekening

De raad heeft ervoor gekozen hierop te bezuinigen. Dat betekent in de praktijk dat op sommige plekken obstakels in de openbare ruimte behouden blijven, totdat we op die locatie werkzaamheden uitvoeren. Ook maken we tijdens de uitvoering van reconstructies (projecten) de openbare ruimte toegankelijker. Calamiteiten en problemen lossen we uiteraard wel op.

2.2.4 Op de dijken gaan alle verkeersdeelnemers goed samen.

Gastvrijheid is ook op onze dijken een belangrijk goed. Wij willen daarom eerst goede parkeervoorzieningen mogelijk maken alvorens het parkeren op de dijken te verbieden. In 2020 werken wij verder aan de realisatie van een TOP in/nabij Beek. Het parkeren in/nabij Kekerdome blijft een aandachtspunt. In 2019 is bij wijze van proef het parkeren op de Weverstraat verboden. Indien blijkt dat dit bijdraagt aan een betere situatie voor omwonenden, dan continueren wij dit permanent. Wij zien nadrukkelijk ook een taak weggelegd voor Staatsbosbeheer en spreken Staatsbosbeheer aan op hun verantwoordelijkheid. Op een aantal locaties zien we ook aantrekkelijke mogelijkheden voor ondernemers.

Stand van zaken Voorjaarsnota

In overleg met Vitaal Kekerdome stellen wij in het voorjaar 2020 de bewoners van Kekerdome voor om het parkeerverbod op de Weverstraat voort te zetten. In 2020 zetten we gesprekken voort met partijen als Staatsbosbeheer. We hopen te komen tot een meer definitieve oplossing waarbij we de bezoekers van de Millingerwaard goede, gastvrije parkeerruimte bij Kekerdome kunnen bieden.

In 2020 werken we aan een voorstel voor verkeersmaatregelen op de Ooijse Bandijk rondom Groenlanden. Dit om de verkeersveiligheid op de drukke dijk te verbeteren. Dit project heeft een relatie met het toekomstige voet-fietsveer Bemmelse – Ooij Groenlanden.

Stand van zaken Jaarrekening

Vanwege het Corona-virus is het in 2020 niet gelukt om met de inwoners van Kekerdome het parkeerverbod op de Weverstraat te evalueren. Daarop is besloten om tot nader order het parkeerverbod met de ontheffingen voor bewoners te continueren en de maatregel gezamenlijk te evalueren zodra dit verantwoord is.

Voor de Ooijse Bandijk hebben we in 2020 plannen gemaakt voor zowel de verkeersmaatregelen als het nieuwe fiets-voetveer. Voor de verkeersmaatregelen is subsidie aangevraagd en verleend door het Rijk in het kader van haar investeringsimpuls SPV. In 2021 bespreken we de plannen met alle belanghebbenden en willen we de verkeersmaatregelen uitvoeren.

2.2.5 Alle verkeersdeelnemers reizen veilig en prettig door de gemeente.

In 2019 voeren we een nader mobiliteitsonderzoek uit naar een passend verkeersaanbod en -gedrag in het centrum van Groesbeek. De onderzoeksvragen zijn in de zomer van 2019 door de raad opgesteld. Afhankelijk van de uitkomsten van het onderzoek en besluitvorming daaromtrent zullen wij eind 2019, begin 2020 nadere maatregelen aankondigen.

Conform onze mobiliteitsvisie werken we verder aan het realiseren van goede, veilige alternatieve (fiets)routes rondom het Groesbeekse centrum; In 2020 volgt de route Wisselpad – Stationsweg - Nijverheidsweg.

Stand van zaken Voorjaarsnota

De raad heeft eind 2019 besloten om de mening van inwoners, bewoners, ondernemers, winkelend publiek, toeristen en weggebruikers te willen horen over de drie schetsontwerpen die gemaakt zijn voor een andere verkeersafwikkeling en inrichting van Dorpsstraat en marktplein in Groesbeek. Omdat schetsontwerpen moeilijk te interpreteren zijn werken we deze schetsontwerpen dit voorjaar uit in voorlopige ontwerpen en 3D visualisaties. Op basis van de 3D-filmpjes wilden we in het voorjaar starten met het participatie traject, maar i.v.m. Corona hopen we dit rond de zomer met genoemde doelgroepen uit te kunnen voeren. Bestuurlijke besluitvorming volgt dan in de tweede helft van 2020, eerste helft 2021. Uitvoering in 2021. In 2020 werken we ook aan de verbetering van de Kerkstraat in Groesbeek als onderdeel van veilige alternatieve routes rondom het centrum.

Om veilig en prettig te kunnen reizen is onderhoud van onze wegen van belang. We hebben de planning van sommige wegwerkzaamheden vervroegd. Door Corona is het Vrijheidsmuseum gesloten en horeca (denk aan de Pannenkoekenrestaurants de Duivelsberg en de Heksendans en Pretpark Tivoli) niet of minder open. De asfalterwerkzaamheden van de Wylersbaan te Groesbeek en de Oude Kleefsebaan te Berg en Dal zijn daarom al in april en mei uitgevoerd en niet in het najaar zoals de planning aangaf. Ook op andere plaatsen in de gemeente bekijken we of het mogelijk is om werkzaamheden te vervroegen. Dit voorkomt een boel hinder bij inwoners en ondernemers.

Stand van zaken Jaarrekening

In 2020 hebben we behalve de Kerkstraat ook de route Hoflaan – Wisselpad – Nijverheidsweg verbreed en ingericht als Erftoegangsweg Plus met brede rode stroken voor fietsers. In 2020 zijn we begonnen met de ruimtelijke procedure voor het verbinden van de Gooiseweg met de Spoorlaan over het terrein van voormalig Schreven. Ook deze weg wordt net als de Spoorlaan ingericht als Erftoegangsweg Plus.

De plannen voor de herinrichting van het marktplein en de eventuele verkeersmaatregelen op de Dorpsstraat zijn medio 2020 tijdelijk stil gelegd door de raad. De planvorming is weer opgepakt in januari 2021 op basis van de goedgekeurde begroting.

2.2.6 (Elektrisch) openbaar vervoer verbindt alle kernen.

In overleg naar Provincie Gelderland en busbedrijf zetten wij niet alleen in op het behoud van de bestaande busverbindingen, maar streven we ook naar uitbreiding. In het reguliere openbaar vervoer is de Provincie Gelderland van mening dat uitbreiding enkel mogelijk is als gelijktijdig bespaard kan worden. In 2019 hebben wij, ook samen met de regiogemeenten, de provincie verzocht om dit standpunt los te laten en meer te investeren in goed, dekkend en betrouwbaar openbaar vervoer. Helaas nog zonder resultaat.

De Provincie Gelderland onderzoekt de mogelijkheden, voor- en nadelen van een opwaardering van de buslijnen 5 Beuningen – Nijmegen – Groesbeek De Horst / Breedeweg en 58 Nijmegen–

Beek – Kranenburg – Kleve tot HOV (hoogwaardig openbaar vervoer). Wij benadrukken bij de provincie het belang van voldoende haltes en het aantal keer dat de bussen bij de haltes stoppen.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Nog geen nadere resultaten te vermelden.

Stand van zaken Jaarrekening

In 2020 hebben wij met de provincie Gelderland en de gemeenten in onze regio de potentie van HOV (hoogwaardig openbaar vervoer) nader onderzocht. Besluitvorming volgt in 2021.

Door het Corona-virus is in 2020 het gebruik van het openbaar vervoer logischerwijze enorm teruggelopen. Dit heeft financiële consequenties voor de OV-bedrijven. Vanuit het Rijk wordt compensatie geboden onder voorwaarde dat slecht bezette lijnen tijdelijk gestaakt worden. Dit is bij ons het geval voor lijn 7 Nijmegen – Afrikamuseum, welke mede is ingegeven door de helaas noodzakelijke tijdelijke sluiting van musea.

Een andere consequentie van het virus betreft het uitstellen van een nieuwe aanbesteding van het openbaar vervoer. Op dit moment is het te onzeker wat de toekomst brengt waardoor geen goede aanbiedingen uitgebracht kunnen worden. Dat betekent ook dat innovatie in het openbaar vervoer, zoals elektrisch rijden, voorlopig wordt uitgesteld.

2.2.7 We helpen inwoners hun eigen veiligheid en zelfredzaamheid te vergroten.

Binnen het werkgebied van politieteam Tweestromenland hebben de 6 gemeenten gezamenlijk een integraal veiligheidsplan 2019-2022 vastgesteld, met als belangrijkste onderwerpen aanpak ondermijning (drugs, uitbuiting, fraude etc.) en samenwerking zorg-veiligheid bij aanpak kwetsbare personen. Dit sluit ook goed aan op de belangrijkste prioriteiten van politie en OM. Zo wordt de aanpak van specifieke casussen via het integrale IGP-overleg (vermenging onderwereld met de bovenwereld) voortgezet en versterkt en worden er regionale afspraken gemaakt over een efficiënte toepassing van de Wet verplichte GGZ, die in 2020 in werking treedt. Naast inzet op deze thema's worden uiteraard ook concrete activiteiten uitgevoerd op lokale actuele thema's als bijv. inbraakpreventie en veiligheid rondom zorginstellingen.

Op het gebied van crisisbeheersing liggen in deze periode de conceptversies van het regionaal risicoprofiel 2020 en het regionaal beleidsplan 2020-2023 voor bij alle gemeenteraden in de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid. Definitieve vaststelling van deze plannen door het Algemeen Bestuur zal in principe eind 2019 plaatsvinden. Ook staat dan een update van het regionaal crisisplan (incl. de inrichting van de kolom Bevolkingszorg) en het meerjaren oefenbeleidsplan op het programma. Zodat al deze plannen voor de periode 2020-2023 weer actueel zijn, goed op elkaar aansluiten en door alle diensten in uitvoering kunnen worden genomen.

Stand van zaken Voorjaarsnota

In samenwerking met instanties als het IGP-bureau, het RIEC en uiteraard politie is veel aandacht besteed aan de aanpak van fraude en ondermijning. Zo heeft recent de eerste tijdelijke woningsluiting in onze gemeente plaatsgevonden, als bestuurlijke aanpak van overtredingen Opiumwet (toepassing van het zogenoemde Damoclesbeleid). Ook is voor raadsleden een regionale kennisbijeenkomst gehouden over het brede thema ondermijning. Voor de toepassing van de Wet verplichte GGZ per 1-1-2020 zijn de noodzakelijke bestuurlijke keuzes gemaakt, waardoor een aantal wettelijke taken regionaal zijn belegd bij het meldpunt bijzondere zorg van de GGD. Dit ter ondersteuning van besluitvorming door lokale bestuurders in concrete casussen. Verder heeft ook het gemeentelijk regieteam een inhoudelijke rol bij deze casussen van verplichte zorg. In de periode januari-april heeft er een handvol casussen gespeeld.

Het regionaal risicoprofiel, regionaal beleidsplan 2020-2023 en regionaal crisisplan van de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid zijn allen (opnieuw) vastgesteld en in uitvoering genomen. Tijdens de huidige coronacrisis is deze regionale organisatiestructuur volop bemenst en ingezet ter ondersteuning van gemeenten.

Stand van zaken Jaarrekening

Eind 2020 is onder leiding van een aangestelde ondermijningscoördinator het zogenaamde

ondermijningsoverleg basisteam Tweestromenland van start gegaan, met medewerking van gemeenten, politie, OM en RIEC. Hier willen we concrete casussen behandelen via een integrale aanpak, dus zowel de strafrechtelijke als de bestuursrechtelijke weg. Vooral op gebied van hennepcultuur/drooghandel zijn al resultaten zichtbaar. Verder is gezamenlijk het BIBOB-beleid geactualiseerd, vooral ook bedoeld ter voorkoming van ondermijnende activiteiten.

De uitvoering van de Wet verplichte GGZ waarbij een aantal wettelijke taken zijn belegd bij het meldpunt bijzondere zorg van de GGD werkt naar behoren. De noodzakelijke samenwerking bij het aanvragen van zorgmachtigingen met het OM en het zorgveld kent wel aanloopproblemen, maar hier wordt lokaal en regionaal aandacht aan gegeven.

Vanaf het begin van de Coronacrisis (maart 2020) is de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid opgeschaald naar Grip 4. Deze intergemeentelijke structuur betekende vooral dat het Team Bevolkingszorg bij de veiligheidsregio zeven dagen per week bemenst moest worden, maar ook dat alle gemeenten een "actieteam Corona" hebben samengesteld. Personeel van de veiligheidsregio en gemeentelijke medewerkers vanuit verschillende taakgebieden zijn gedeeltelijk vrij gemaakt voor deze taken. Nog steeds vraagt de coronacrisis redelijk veel inzet van het regionaal en gemeentelijk personeel. De aanpak van de coronacrisis wordt door de veiligheidsregio uitgebreid geëvalueerd, om structurele leerpunten uit te halen.

2.2.8 We bevorderen de Veiligheid en Leefbaarheid.

In het kader van verbeteren van veiligheid en leefbaarheid breiden we de BOA-capaciteit uit. De raad heeft eerder besloten om onze BOA's in te zetten om de leefbaarheid in de wijken te vergroten door:

- meer te controleren op (zwerf)afval
- vooral zichtbaar en aanspreekbaar te zijn in de wijk
- bij evenementen aanwezig te zijn.

Verder handhaven zij op de parkeer- en stopverboden op de dijken om zo de veiligheid op de weg en de bereikbaarheid van hulpdiensten te vergroten.

We gaan steeds meer inzetten op controles buiten kantooruren. Daarnaast vindt er steeds meer overleg plaats met de wijkagent en verdelen we de taken.

Stand van zaken Voorjaarsnota

We hebben drie BOA's. Met veel flexibiliteit is het gelukt bij de evenementen waar toezicht gewenst lijkt BOA's in te plannen. Hier lopen we wel tegen de wettelijke toegestane werktijden en werkdruk aan. Er wordt bekeken of inhuur van beveiligers danwel BOA's (voor enige uren) daar een oplossing in kan bieden.

Door de huidige coronacrisis zijn voorlopig alle geplande evenementen vervallen. Er komen nu andere taken op onze BOA's af. Het handhaven van de noodverordening ligt in eerste instantie bij de BOA's. Controle op de horeca en spontane samenkomsten van jeugd zal veel werktijd in beslag gaan nemen en vragen om andere werktijden dan kantooruren. Werken in de weekenden en avonden lijkt nog meer gewenst.

Als er nog strengere maatregelen komen zal ook de werkdruk en werkbelasting bij de BOA's verder oplopen. Wat dat betekent voor de reguliere taken van de BOA's kunnen we nu nog niet overzien.

Stand van zaken Jaarrekening

De BOA's hebben tot de eerste versoepelingen van de Coronamaatregelen echt in de frontlinie gestaan. Het handhavingsbeleid was destijds gericht op streng optreden en verbaliseren. Er zijn in 2020 door de BOA's 91 processen-verbaal uitgeschreven op grond van de noodverordening. Daarnaast hebben ook nog 9 jeugdigen een Halt-verwijzing opgelegd gekregen. Dit toezicht op coronamaatregelen heeft veel capaciteit en inzet van onze BOA's gevraagd, mede omdat zij hiervoor ook vaak in weekenden en avonden in dienst kwamen. Nu de coronamaatregelen in najaar 2020 weer zijn aangescherpt, staan de BOA's weer in de frontlinie.

Inmiddels zijn voor de BOA's 3 elektrische fietsen aangeschaft, zodat ze op meer plekken kunnen komen om onder andere de coronaregels te controleren. Ook zijn ze hierdoor beter zichtbaar en aanspreekbaar. In de wat corona betreft rustigere zomerperiode was vooral "jeugd"

en “overlast rondom de Bellevue” een thema. Dit blijft vooralsnog een aandachtspunt.

2.2.9 In de wijk Stekkenberg krijgt iedereen gelijke kansen

Uit de GGD monitor blijkt dat er in de Stekkenberg meer armoede is, er veel sociale huurwoningen zijn, meer eenoudergezinnen, meer mensen met een lage opleiding. Bij deze groepen is het risico dat er problemen ontstaan groter.

Op grond hiervan is het vanzelfsprekend dat de wijk veel aandacht krijgt om meer kansen te creëren en een positieve ontwikkeling te bevorderen.

Bestuurders van SPOG, Forte Welzijn, Stichtingsbestuur Op de Heuvel, Domino, gemeente en een vertegenwoordiger van de GGD hebben met elkaar afgesproken om een actieplan op te stellen met de volgende 4 pijlers:

1. Het realiseren van een integraal wijkcentrum voor een goede doorlopende pedagogische aanpak.
2. Betere samenwerking tussen organisaties en samenhang in activiteiten voor de Stekkenberg.
3. Een heldere agenda wat we willen bereiken met duidelijke doelen en resultaten met input van bewoners en professionals.
4. Een goede monitoring en verantwoording van de inzet op de bereikte resultaten.

Deze pijlers moeten leiden tot een kansrijke wijk voor alle maar vooral ook de kwetsbare inwoners. Er is een stuurgroep en projectgroep ingericht die hiervoor een plan opstelt.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Het stuurinstrument met uitgangspunten en een concreet actieplan is bijna afgerond. De coronacrisis vertraagt de uitvoering hiervan, want het voorzieningenhart is gesloten.

Stand van zaken Jaarrekening

Het stuurinstrument met uitgangspunten en het actieplan voor de Stekkenberg zijn vastgesteld door het college. Het integraal wijkcentrum is gerealiseerd. De acties uit het actieplan worden uitgevoerd, voor zover corona dat toelaat. Samen met de partners in de wijk en met ondersteuning van de Radboud Universiteit zijn we bezig met het ontwikkelen en uitzetten van een leefplekmeter. Hiermee proberen we de inwoners een actievere rol te geven in wat er in de wijk moet gebeuren. In 2021 verwachten we hier de eerste resultaten van te hebben.

2.3.1 Onze dorpscentra zijn aantrekkelijk en gastvrij.

Op de volgende plekken zijn/gaan we bezig met de voorbereiding van projecten:

- In het centrum van Ooij; herinrichting Reinier van Ooijplein, de uitvoering volgt op zijn vroegst in 2021.
- In het centrum van Groesbeek; herinrichting van het marktplein. Uitvoering is op zijn vroegst in 2020. Eerst voeren we de onderzoeken uit naar nadere mobiliteit in het centrum en naar een eventuele verplaatsing van sociaal-cultureel centrum De Mallemlen.
- In het centrum van Beek; aanpassing winkelcentrum Beek. De inmiddels verouderde plannen houden we tegen het licht. Hierbij bekijken we de verbinding voor voetgangers tussen het Hôfke en de winkels.

We willen dat er een prettige sfeer is in de verschillende dorpen. Dat doen we in de eerste plaats voor onze inwoners, maar ook voor de toeristen die op onze gemeente af komen en daardoor langer blijven. De toeristische sector kan zich hierdoor verder verbeteren.

Stand van zaken Voorjaarsnota

- Inwoners van Ooij zijn bezig met het maken van inrichtingsplannen voor het Reinier van Ooijplein.
- De uitvoering van de herinrichting van het marktplein in Groesbeek is in 2021. Er is meer tijd nodig voor participatie en dat is in tijden van Corona lastig. De verplaatsing

- van sociaal-cultureel centrum De Mallemolen gaat niet door.
- Het centrum van Beek: Conform bovenstaande planning.

Stand van zaken Jaarrekening

De planvorming voor de herinrichting van het marktplein is door de raad medio 2020 stilgelegd. Vanaf januari 2021 is deze planvorming weer opgepakt. In 2021 plannen we een nieuw moment voor uitvoering.

Voor Ooij en Beek geldt dat we na de voorbereidingen in 2020 in 2021 de benodigde besluiten zullen gaan nemen.

Voor wat betreft het Reiner van Ooiplein heeft een werkgroep bestaande uit inwoners en gemeente de eerste scenario's aan het dorp gepresenteerd. De belangstelling was groot. Het was een heel positief gesprek waarin besloten is om één scenario verder uit te werken naar een voorlopig ontwerp. In 2021 komen we er bij de inwoners op terug.

2.3.2 We gebruiken de accommodaties beter.

In oktober 2019 zijn we in Millingen aan de Rijn gestart met de 2e fase van het accommodatiebeleid. Het doel daarbij is dat we de activiteiten in het dorp zoveel mogelijk in stand willen houden omdat we het ontmoeten tussen inwoners belangrijk vinden.

Om dit betaalbaar te houden gaan we samen met de gebruikers en beheerders van accommodaties op zoek naar kansen en mogelijkheden. Met elkaar willen we onderzoeken of de bezetting van ruimtes kan worden verbeterd en of de financiële gezondheid kan worden behouden en/of verbeterd. Als blijkt dat de financiële gezondheid onder druk staat willen we ook samen naar slimme samenwerkingsvormen kijken en naar meer flexibiliteit in gebruik. We gaan dat doen in elk dorp voor de welzijns- (dorpshuizen, fanfares e.d.) en sportaccommodaties waar de gemeente een financiële relatie mee heeft. Waar nodig betrekken we hierbij ook scholen en kerken.

De gemeente wil deze verkenning gebruiken om keuzes te maken in welke accommodaties geïnvesteerd moet (blijven) worden en welke niet.

Stand van zaken Voorjaarsnota

De inventarisatie voor Millingen aan de Rijn heeft vertraging opgelopen als gevolg van andere prioriteiten en het coronavirus. Wel is een start gemaakt met een vastgoedvisie voor gebouwen die in gemeentelijk eigendom zijn. Deze visie heeft hetzelfde doel als de 2e fase van het accommodatiebeleid. Het proces en de uitkomsten stemmen we met elkaar af.

Stand van zaken Jaarrekening

De raad heeft gevraagd om een evaluatie van het accommodatiebeleid. In verband hiermee is de 2e fase van het accommodatiebeleid op dorpsniveau gestopt en is gekozen voor een andere en snellere benadering. Er is een keuze gemaakt om accommodaties te benaderen per categorie van vergelijkbare accommodaties. Doel is om op inhoudelijk, financieel en organisatorisch vlak slimmer, efficiënter, goedkoper met accommodaties om te gaan. Een evaluatie- en discussienota zullen in 2021 tijdens een thema-avond met de raad worden besproken. De uitkomsten worden meegenomen in de daarop volgende gesprekken met vertegenwoordigers van de sport- en muziekverenigingen en dorps huizen die in 2021 plaatsvinden.

2.3.3 We zijn zuinig op de bijzondere, oude panden/monumenten in onze gemeente.

In Millingen aan de Rijn bekijken we (in overleg met de eigenaren) wat de bijzondere panden zijn en wijzen we er weer enkele aan als gemeentelijk monument.

Samen met eigenaren van kerken stellen we een Kerkenvisie op. Deze visie geeft antwoord op de vraag hoe we met dit leegkomende vastgoed om kunnen en willen gaan.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Het aanwijzen van gemeentelijke monumenten in Millingen aan de Rijn staat gepland voor de tweede helft van 2020. In augustus nemen we contact op met de eigenaren van de gebouwen

die we willen aanwijzen als gemeentelijk monument.

De startnotitie kerkenvisie is besproken in de carrouselvergadering van 20 februari 2020. Met de terugkoppeling uit de carrouselvergadering willen we het gesprek aangaan met de kerkeigenaren. De eerste gesprekken stonden voor eind maart ingepland, maar zijn niet doorgegaan door de maatregelen tegen het coronavirus. Als het weer verantwoord is, zullen we opnieuw contact opnemen met kerkeigenaren. In de tussentijd wordt er aan de inventarisatie kerken gewerkt.

Stand van zaken Jaarrekening

Na het bespreken van de startnotitie kerkenvisie zijn overleggen gestart met de kerkeigenaren. Door de coronacrisis was het echter moeilijker om met elkaar in contact te treden. Dit bemoeilijkte dit proces. We hebben nu bijna alle kerkbesturen gesproken. Op basis van de gesprekken met kerkeigenaren gaan we kijken hoe we verder invulling geven aan dit proces.

Gedurende het jaar werd duidelijk dat er een actualisatie van de erfgoedverordening noodzakelijk is om het erfgoedbeleid voort te zetten onder de Omgevingswet. Ook bleek steeds meer dat de gehanteerde archeologische waardenkaarten die de gemeente gebruikt niet meer actueel zijn. Er is om die reden besloten prioriteit te geven aan de voorbereidingen om dit beleid te actualiseren. Daarnaast is er vanuit erfgoed input gegeven in het regionale project herstel regionale culturele infrastructuur Cultuurregio 025. Dit is een project geïnitieerd vanuit de provincie als herstelplan voor cultuur- en erfgoedsector na de coronacrisis. De voorbereidingen om een nieuwe tranche gemeentelijke monumenten in Millingen aan de Rijn aan te wijzen is om die reden nog niet van start gegaan.

2.3.4 We maken het landschap mooier, diverser en beter bereikbaar.

De projecten die zijn uitgevoerd op basis van het Landschapsontwikkelingsplan (LOP) hebben onmiskenbaar geleid tot een fraaier landschap en een toename van een aantal planten- en diersoorten. Toch zien we landelijk en op lokaal niveau nog altijd een afname van de biodiversiteit in het landelijke gebied.

We willen daarom meer de aandacht leggen op biodiversiteit. Dit doen we door het opstellen van een biodiversiteitsplan, dat als onderlegger kan dienen voor een Omgevingsvisie. We ondersteunen biodiversiteitsplannen en – projecten van andere partijen en geven zelf het goede voorbeeld op onze eigen terreinen.

In het voorjaar zijn de resultaten van de pilot om bermmaaisel te verwerken tot bodemverbeteraar (bokashi) bekend. We doen dit omdat we denken op deze manier circulaire omgang met grondstoffen te bevorderen, de biodiversiteit op de agrarische percelen toeneemt en de bodem beter bestand raakt tegen droogte en wateroverlast.

Ons landschap en onze natuur is voor ons heel belangrijk. We willen dat onze inwoners en iedereen die onze gemeente bezoekt hiervan kan genieten. We kijken of alle uitgevoerde deelprojecten uit het project Regie op Wandelen voldoende zijn om genomineerd te worden als wandelgemeente van het jaar 2020.

We willen de jeugd ook interesseren voor ons landschap en onze natuur. We stimuleren alle basisscholen en natuurorganisaties om natuurprojecten op te nemen in het lespakket. De scholen begeleiden we samen met Via Natura om groene lesplekken aan te leggen of uit te breiden.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Er is nog geen opdracht gegeven voor een biodiversiteitsplan. Samen met onze partnerorganisaties op het gebied van natuur en landschap nemen we deel aan een werkgroep om te komen tot meer biodiversiteit. Een belangrijk eerste voorstel vanuit de andere organisaties is dat de gemeente een actiever grondbeleid gaat toepassen, waardoor een domino-effect optreedt bij vrijwillige kavelruil. Ons college moet zich nog buigen over dit voorstel.

We werken wel al aan een voorbeeldboek landschappelijke inpassing. Initiatiefnemers en onze eigen medewerkers krijgen hierin voorbeelden aangereikt van goede landschappelijke inpassing

van nieuwe initiatieven. Dit is van belang gelet op de vele verzoeken die worden ingediend tot functieverandering in het buitengebied.

Het bokashiproject (bermmaaisel verwerken tot bodemverbeteraar) liep vorig jaar tegen wettelijke beperkingen aan. Het ministerie wil bokashi pas gaan toestaan als wetenschappelijk is onderbouwd dat er geen negatieve effecten optreden op het gebied van cumulatie van zware metalen, verspreiding van invasieve exoten enzovoort. Een werkgroep onder leiding van de provincie gaat hiermee aan de slag. Totdat het gebruik van bokashi wettelijk is toegestaan kan deze manier van maaiselverwerking niet worden toegepast. Wel werken we met de ODRN aan een ontheffing om al bestaande bokashi-hopen eenmalig toe te kunnen passen.

Alle initiatieven om de wandelmogelijkheden te verbeteren hebben ertoe geleid dat we zijn genomineerd als wandelgemeente van het jaar. Alle 3 de genomineerde zijn als winnaar aangewezen. Het voelde in deze crisis tijd niet goed om een concurrentiestrijd aan te gaan.

Door de actieve benadering van scholen door Via Natura komen er steeds meer initiatieven om schoolpleinen te vergroenen. De subsidie voor de Biezenkamp in Beek is vastgesteld en die voor De Sieppe in Groesbeek verleend.

Stand van zaken Jaarrekening

Aan vier particulieren is subsidie verstrekt voor de aanplant van landschapselementen, waardoor ons landschap verder verfraaid wordt.

Op 4 oktober is de Landschapsparade gehouden. Het is een van de zeer weinige publieksevenementen die in 2020 zijn doorgegaan en het was erg succesvol. Het thema wandelen sloot niet alleen erg goed aan op de nominatie van Berg en Dal als wandelgemeente van het jaar, maar ook op de ingetreden Coronacrisis, waarbij wandelen een van de weinige activiteiten werd die probleemloos kan worden beoefend.

De dorpsommetjes zijn een groot succes. Er zijn inmiddels meerdere ommetjes afgerond of in voorbereiding. Het succes in het ene dorp leidt tot het opstarten van een nieuw ommetje in andere dorpen.

Het schoolplein van Basisschool de Sieppe is vergroend en de voorbereiding van het vergroenen van één en misschien twee nieuwe schoolpleinen is gestart. Verder is er door Via Natura veel aandacht besteed aan natuureducatie.

Het Voorbeeldboek landschappelijke inpassing van ruimtelijke initiatieven is vastgesteld en inmiddels al enkele malen succesvol toegepast bij nieuwe plannen in het buitengebied.

Er is ontheffing verkregen voor het eenmalig uitrijden van de al gemaakte bokashihopen.

2.3.5 Wij houden groenvoorzieningen op peil.

De contracten voor groenonderhoud zijn in 2018 opnieuw aanbesteed. In principe ligt daarmee vast dat we de aankomende twee jaar dezelfde A-kwaliteit behouden en dat de aannemer medewerkers met een afstand tot de arbeidsmarkt ingezet bij het onderhoud.

Samen met een vertegenwoordiging vanuit de dorpsraad is nagedacht over het vergroenen van Leuth. Dit jaar staat de realisatie hiervan op de agenda. In grijze gebieden zullen klinkers plaats maken voor bomen en planten.

Tot slot zullen wij ook dit jaar weer plantsoenen renoveren en herstellen. Door het veranderende klimaat (lange droogte) zien wij dat bepaalde soorten het steeds zwaarder krijgen. Daarnaast is er steeds meer aandacht voor biodiversiteit. Daarom proberen steeds vaker andere en nog minder bekende plantsoorten uit in het openbaar groen.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Aannemer Dar verzorgt een groot deel van het groenonderhoud in onze gemeente. Zij zetten daarvoor medewerkers in van het Werkbedrijf. Veel van die medewerkers zijn ivm de risico's van het coronavirus thuis. Het was daarom niet mogelijk om per 1 april de formatie te verhogen. Dat betekent dat slechts 1/3 van de medewerkers actief is in het groenonderhoud. Dar zal zich

vooral richten op A-locaties zoals plantsoenen langs de hoofdwegen en in centrumgebieden.

De onderbezetting betekent dat plantsoenen in wijken tijdelijk minder vaak onderhoud krijgen. Wij zijn nette plantsoenen gewend (A-kwaliteit). Klachten van inwoners gaan veelal over het (gebrek aan) onderhoud van de Openbare Ruimte. De verwachting op basis van de huidige situatie is dat we terug moeten vallen op B-kwaliteit (twee keer zo veel en hoog onkruid). Als blijkt dat de situatie langer aanhoudt of verergert, dan is zelfs C-kwaliteit denkbaar. Dat betekent vier keer zo veel en hoog onkruid (ten opzichte van A-kwaliteit). We zullen de rest van het jaar voor een groot deel nodig hebben om de plantsoenen weer op orde te krijgen.

Ander werk gebeurt vooral machinaal. Vooralsnog verwachten wij geen problemen op het gebied van bijvoorbeeld boom-, gazon- en bermbeheer.

Stand van zaken Jaarrekening

Dar heeft de buitenruimte conform contract onderhouden. Dat betekent dat het groen er weer netjes bij lag.

In het najaar van 2020 hebben we tienduizenden planten en honderden bomen vervangen. Dit doen we om de groenvoorziening en het bomenbestand op peil te houden. Dit jaar was er meer uitval ten opzichte van voorgaande jaren. Naar verwachting heeft dit te maken met extreme hitte en droge periodes.

Een risico is de kwaliteit van grasvelden. We constateren dat door droogte en hitte grasvelden uitdrogen en moeilijk herstellen. In het herstel van gazon hebben we niet geïnvesteerd. De voornaamste reden is grote herstellend vermogen van gazon. Toch zien we dat het gazon niet overal hersteld is.

2.4.1 We werken aan een duurzame gemeente door te werken aan energiebesparing en het opwekken van duurzame energie.

Met het door de raad vastgestelde Actieplan Duurzaamheid, werken we in onze gemeente langs verschillende lijnen gestructureerd aan duurzaamheid. Komend jaar leggen we hier de focus:

Duurzame energie

- We gaan door met successen zoals het Loket Duurzaam Wonen Plus en de stimuleringsregelingen.
- We gaan aan de slag met de uitvoering van de ruimtelijke visie duurzame energieopwekking 2019. We willen dat komend jaar de eerste (pilot)projecten voor grootschalige zonneparken worden uitgerold.
- We gaan de discussie aan over windmolens in onze gemeente.

Aardgasvrij wonen

- We stellen een Warmtevisie op.
- We starten met een aantal projecten om gestructureerd huizen te verduurzamen. We richten ons hierbij op het isoleren van de huizen en het vergroten van de energiebesparing. Dit zijn de eerste stapjes richting een aardgasvrije toekomst, zonder dat we al daadwerkelijk van het aardgas af gaan.

Duurzame mobiliteit

- We blijven werken aan een netwerk van laadpalen voor elektrische auto's.
- We blijven door gaan met het vervangen van de huidige straatverlichting door LED-verlichting.
- We werken op regionaal niveau aan het verduurzamen van het doelgroepenvervoer

Circulaire Economie

- We blijven vanuit afvalverwerking stappen zetten naar een circulaire economie, en we verkennen hoe we dit breder kunnen trekken naar bijvoorbeeld de bouwsector en de sector toerisme en recreatie.

Klimaatadaptatie

- We geven een nadere invulling aan de Regionale Adaptatie Strategie. Hierin staan ambities, doelen en maatregelen om de negatieve gevolgen van wateroverlast, droogte, hitte en overstromingen te voorkomen of te verminderen.

Samen duurzaam handelen

- Samen met de regio werken we aan de verplichte Regionale Energie Strategie.
- We helpen ondernemers een verduurzamingslag te maken.

Duurzaam organiseren

- We gaan onderzoeken of het zinvol is om onze eigen gemeentelijke CO2 uitstoot te monitoren. De CO2-prestatieladder zou hiervoor ingezet kunnen worden.
- We verbeteren de communicatie over duurzaamheid.
- We zoeken nieuwe mogelijkheden om het gemeentelijk vastgoed nog verder te verduurzamen.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Duurzame energie

Het Loket Duurzaam Wonen Plus informeert wekelijks onze inwoners over mogelijkheden om energie te besparen. Dit gebeurt door persoonlijk contact, telefonisch contact of per email. De stimuleringsregelingen blijken een succes. Voor de subsidie voor energiebesparende maatregelen komt de bodem in zicht. We schatten in dat de regeling voor de zomer is uitgeput. Er is dan sinds 2018 in totaal €1.000.000 aan subsidies verleend voor energiebesparende maatregelen en zonnepanelen.

Er zijn drie pilotprojecten benoemd voor het grootschalig opwekken van zonne-energie op land.

We gaan de discussie aan over windmolens in onze gemeente. Die zal in de tweede helft van dit jaar plaats gaan vinden.

Aardgasvrij wonen

Er is een startnotitie opgesteld voor een warmtetransitievisie. We treffen nu de voorbereidingen voor de aanbesteding.

Ook hebben we een samenwerkingsverband met Oosterpoort opgezet. We hebben een subsidie gekregen van de provincie om te onderzoeken of er draagvlak is in de wijk De Drul voor een pilot aardgasvrij wonen. Daarnaast faciliteren we buurtschappen en VVE's in de zoektocht naar aardgasvrij wonen.

Duurzame mobiliteit

Vorig jaar zijn er 11 openbare laadpalen bijgekomen, dat is een verdubbeling van het aantal laadpalen. Ook dit jaar rollen we het netwerk van laadpalen voor elektrische auto's verder uit.

Daarnaast vervangen we jaarlijks een deel (250 tot 300 lantaarnpalen) van de huidige straatverlichting door LED-verlichting.

De regionale aanbesteding voor het doelgroepenvervoer is net afgerond. Gedurende de contractperiode van 10 jaar is onze ambitie om, uiterlijk 1 januari 2030, te komen tot een volledig emissieloos doelgroepenvervoer.

Circulaire Economie

Op regionaal niveau werken we hard aan de circulaire economie. Een belangrijk onderdeel daarvan is een circulaire grondstoffenbank. We ondersteunen dit door de kansen in onze gemeente aan te dragen. Ook is er een onderzoek uitgezet naar de mogelijkheden voor circulaire economie in de toeristische sector in onze gemeente. Voor de zomer verwachten we de resultaten van dit onderzoek.

Klimaatadaptatie

Er wordt een RAS uitvoeringsprogramma Klimaatadaptatie opgesteld.

Samen duurzaam handelen

We werken actief mee aan een concept-bod voor de Regionale Energie Strategie. Enerzijds door onderdeel te zijn van de werkgroep RES. Anderzijds door actief deel te nemen aan de ruimteateliers en de stakeholderinteresses. We brengen constant onze visie in op de invulling van ons regionale concept-bod.

Via het Loket Duurzaam Wonen plus adviseren we ook bedrijven over mogelijke duurzaamheidsslagen. Daarnaast voeren we gesprekken met de ODRN over hoe zij ondernemers in onze gemeenten ook kunnen coachen op het gebied van duurzaamheid. In de toeristische sector werken we aan circulariteit. Verder voeren we gesprekken met ondernemers over de mogelijkheden om duurzame energie op te wekken.

Duurzaam organiseren

Er is onderzocht wat het invoeren van de CO2-prestatieladder betekent. Een raadsvoorstel hierover is in voorbereiding.

De website is verbeterd, maar dit blijft een continu-proces. We werken aan structureler communiceren over duurzaamheid.

De meest voor de hand liggende maatregelen aan onze gebouwen zijn genomen. Nu moeten we verder kijken. Er wordt onderzocht welke maatregelen wij nog kunnen nemen. Voor de zomer verwachten we de resultaten van dit onderzoek.

Stand van zaken Jaarrekening

In 2020 zijn verdere stappen gezet in de uitwerking en uitvoering van de ruimtelijke visie duurzame energieopwekking, zoals is vastgesteld in december 2019. We realiseren ons steeds meer dat de duurzaamheidsopgave fors is en niet alleen met zon op dak te realiseren is. Inmiddels zijn vier pilots voor het ontwikkelen van grootschalige zonneparken geselecteerd en onderzoeken we op een specifieke locatie de mogelijkheden. Er is circa 82 hectare aan zonnepark in onderzoek, dit is exclusief natuurontwikkeling. Mits er geen pilots afvallen, zullen we in deze coalitieperiode geen nieuwe pilots aanwijzen. Ook is op verzoek van de raad de discussie over windmolens heropend.

Wij zijn erin geslaagd om onze eigen ruimtelijke visie duurzame energieopwekking 2019 op te nemen in de Regionale Energiestrategie. Op regionaal niveau hebben wij actief deelgenomen aan de invulling van het speerpunt Circulaire Regio van het Versterkingsproces in de regio.

We zijn gestart met de warmtetransitie. Ook hebben we diverse subsidies aangevraagd en deels al ontvangen om onze inwoners te helpen richting een gasloze toekomst. Het Loket Duurzaam Wonen Plus blijft ondanks de lockdowns een succes. Het aantal nieuwe klantcontacten is met ruim 30% gestegen. Het college heeft besloten om deelname aan het Loket Duurzaam Wonen Plus voort te zetten.

Momenteel zijn er in onze gemeente 21 openbare laadpalen voor elektrische auto's. Dit is volgens verwachting.

De succesvolle subsidieregeling voor duurzaamheidsmaatregelen is uitgeput en beëindigd. Er zijn ruim 2.000 energiemaatregelen getroffen. Ongeveer de helft voor zonnepanelen en de andere helft isolatie of HR++ glas. Er is 54 keer gebruik gemaakt van de lening Toekomstbestendig Wonen/duurzaamheidslening. Dit is bijna een halving. Er is € 268.000 uitgeleend. Er is tweemaal gebruik gemaakt van de Stimuleringslening duurzame maatregelen non-profitorganisaties.

Green Destinations is voor ons de kapstok om de toeristische sector te verduurzamen. In 2020 kregen we het predikaat Platinum, waarmee we tot de 100 meest duurzame toeristische gemeenten ter wereld behoren. Er zijn twee pilots bij toeristische bedrijven gestart om afval te verminderen en het scheiden van afval te verbeteren en circulair in te zetten.

Als organisatie blijven wij verduurzamen. Het college heeft besloten om het ambitiedocument

duurzame GWW-sector (grond, weg en water) te ondertekenen. Ook hebben wij verder onderzocht welke maatregelen we nog kunnen treffen om ons vastgoed te verduurzamen. Het meeste figuurlijke laaghangend fruit is geplukt, maar we hebben toch nog enkele acties doorgevoerd.

Het Actieplan Duurzaamheid is geëvalueerd. Circa 77% loopt zoals gepland of is reeds afgerond. Twee acties zijn afgebroken, omdat wettelijke regelgeving is uitgesteld/de uitvoering in de weg staat. Vanwege bezuinigingen is ervoor gekozen om de invoering van de CO2-prestatieladder en deelauto-concepten op een lager pitje te zetten. We werken momenteel aan een actualisatie van het Actieplan Duurzaamheid.

2.4.2 We nemen maatregelen tegen de effecten van klimaatverandering.

In 2019 hebben de regiogemeenten samen met veel andere partijen de visie Regionale Adaptatie Strategie Rijk van Maas & Waal ondertekend. In deze visie staan veel ambities, doelen en maatregelen om de negatieve gevolgen van wateroverlast, droogte, hitte en overstromingen te voorkomen of te verminderen. In een uitvoeringsprogramma wordt bepaald wat prioriteit heeft, wat we regionaal of lokaal gaan doen en welke partijen bij welke maatregelen betrokken zijn. Er is in ieder geval een bewustwordingscampagne nodig om inwoners duidelijk te maken dat de klimaatverandering eraan komt, dat we ons daarop moeten voorbereiden en dat de overheid niet alles kan en wil oplossen. Ook inwoners en organisaties staan aan de lat om maatregelen te nemen. Er moet hierbij een goede balans worden gevonden tussen maatregelen die de gemeente voorbereidt en uitvoert en het geven van ruimte aan initiatieven van inwoners en organisaties.

We gaan een Lokale Adaptatie Strategie (LAS) vaststellen in 2020. Hierin leggen we vast welke projecten we oppakken, wie de projecten gaat trekken en wie eraan meedoen, hoeveel het kost en wie dat gaat betalen. Heldere communicatie hierover is van belang.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Er worden momenteel twee sporen gevolgd. Per thema kijken we in regionaal verband welke partij al maatregelen neemt en extra maatregelen wil nemen. Verder kijken we op regionaal niveau welke maatregelen de verschillende gemeenten gezamenlijk willen nemen en welke ze lokaal willen oppakken. Het streven is om na de zomer een concept uitvoeringsplan gereed te hebben.

Stand van zaken Jaarrekening

Het Regionaal Uitvoeringsplan (RUP) is afgerond en wordt in 2021 vastgesteld. Er zijn 9 speerpunten geformuleerd, die door de verschillende deelnemende overheden worden getrokken. Bijvoorbeeld : Herstel van de blauwe motor in de stuwval. Gelijktijdig met de vaststelling van het RUP is er gewerkt aan een afwegingskader voor het verdelen van de beschikbare Rijksgelden voor klimaatadaptatie. Dit afwegingskader zal in 2021 worden vastgesteld, waarna een subsidieverzoek kan worden ingediend bij het Rijk. Het Lokale Uitvoeringsprogramma wordt in 2021 verder opgepakt.

2.4.3 Wij nemen maatregelen om wateroverlast te voorkomen.

Op diverse plekken hebben inwoners overlast van water door hevige regenbuien. De overlast bestaat uit hinder en schade aan privé en gemeentelijke eigendommen. Vooral Breedeweg, Beek, het centrum van Groesbeek en Heilig Landstichting zijn plekken die hiermee regelmatig te maken hebben. De invulling van de gemeentelijke zorgplicht staat beschreven in het Gemeentelijk Rioleringsplan Berg en Dal 2016-2020. In 2020 zal dit plan worden herzien.

Het rioolstelsel is nooit berekend op waterafvoer ten gevolge van extreme regenval. De te nemen maatregelen ten gevolge van deze wateroverlast moeten we dan ook niet ten laste brengen van de rioolheffing. Deze zou onevenredig stijgen en dan loopt Berg en Dal landelijk uit de pas.

Door wateroverlastprojecten samen te voegen, proberen we voor subsidies in aanmerking te

komen.

Breedeweg

- Door de samenwerking met het Waterschap kunnen we in aanmerking komen voor de landelijke DPRA-subsidie. De aanvraag hiervoor kan in 2020 worden ingediend.
- Door extreme regenval is de parkeerplaats Wilgstraat-Kruksebaan al twee keer ondergelopen met bijna een meter water. Wij hebben een oplossing bedacht voor het traject Knapheideweg richting buurtsuper. Uitvoering staat voor 2019-2021 op de planning.
- Aan het Hemeltje zoeken gemeente en Waterschap Rivierenland ruimte voor een extra wateropvang. Ieder heeft een aandeel van 50% in de kosten.
- Voor de andere grote waterstroom vanaf Klein Amerika-Antoniusweg-Breedeweg is een intentieovereenkomst gesloten tussen gemeente/WSRL en een projectontwikkelaar. De verwachting is dat met de beschikbare grondposities de wateroverlast rondom de “Boys-velden” en de Breedeweg opgelost kunnen worden.
- Vanaf 2021 kunnen we met het Waterschap de uitvoering in de grote waterstromen gaan starten (Knapheidepad-Kruksebaan-buurtsuper en de stroom Klein Amerika-St. Antoniusweg).

Beek

- In 2020 staat de voorbereiding en aanleg van “watersnelwegen” op de planning. Het water uit het Keteldal kunnen we relatief eenvoudig via de Lindenstraat afvoeren naar de groene ruimte tussen de huizen en de N325. Hiervoor moeten we aanpassingen maken in het straatprofiel. Het water uit het Filosofendal kunnen we afvoeren via het tracé Waterstraat, Bongerdstraat, Colonel Ekmanstraat en Reigerstraat.
- De stuwwal droogt langzaam uit. In het Keteldal bestaat de mogelijkheid om water op te vangen en te laten infiltreren in de bodem. Hiervoor gaan we in gesprek met de betreffende grondeigenaren, de gemeente Nijmegen en Vitens.
- Het project “water werkt” is 20 jaar geleden gerealiseerd. Dit kunstwerk heeft ook een belangrijke watervoerende functie. We gaan het restaureren.

Centrum Groesbeek

In het centrum nemen we bij de uitvoering van projecten het aspect wateroverlast meteen mee. We hebben de knelpuntlocaties namelijk in beeld. De maatregelen worden in de bovengrond gezocht. Door aanpassingen van het maaiveld wordt het water naar plekken geleid waar het geen of minder overlast veroorzaakt. Het betreft de reconstructies Kerkstraat, Ottenhofstraat en Mooksestraat/Binnenveld.

Heilig Landstichting

In deze kern hebben we nog geen concrete maatregel in beeld. Er zijn wel optimalisaties in de boven- en ondergrond mogelijk waarbij het hemelwater op een manier wordt verwerkt dat het minder overlast veroorzaakt. Het gaat met name om gemengd afvalwater wat dan op straat komt te staan. Er wordt gedacht aan afkoppelen van woningen. Aangezien Heilig Landstichting daarnaast in een grondwaterbeschermingsgebied ligt weten we niet of dit de meest gewenste maatregel is. Daarnaast hebben we nog geen inzicht in de effecten van hevige neerslag in de vorm van een modelstudie zoals bij kernen Beek en Breedeweg.

Naast deze nieuwe werken, gaat ook het reguliere onderhoud door. Dit bestaat uit diverse reconstructies van riool en wegen. Ook bij deze werken is aandacht voor overlast door water. Daar waar mogelijk maken we werk met werk. In 2020 verwachten we hier nog geen nadere stappen in te kunnen zetten.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Breedeweg

Hier werken we volgens planning aan de voorbereiding. Momenteel realiseren we de eerste grondaankopen op de hellingen rondom Breedeweg.

- Droogdal 1: De ontwerptekeningen voor de waterbergingen Knapheideweg/ Hemeltje worden gemaakt en ook het landschappelijk inpassingsplan. In verband met de Corona-maatregelen zijn de geplande bewoners bijeenkomsten uitgesteld tot na juli 2020. De

uitvoering van het werk start in april 2021 en is vóór juli 2021 gerealiseerd. De maatregelen op het tracé Hemeltje-Wilgstraat-Kruksebaan-buurtsuper binnen de bebouwde kom worden vanaf 2021 voorbereid en uitgevoerd.

- Ook de maatregelen in het droogdal 2: Klein Amerika-Antoniusweg-Groesbeekse Boys-Breedeweg-Bruuk staat in de steigers voor uitvoering in 2021. We streven naar voltooiing in november 2021. Hier wordt met name gesproken met de betrokken grondeigenaren en de voetbalvereniging in verband met grondruilingen. Het beteugelen van de wateroverlast in deze stroombaan 2 moet de realisatie van de woningbouwlocatie hoek Breedeweg/Sint Antoniusweg mogelijk gaan maken.
- In het voorjaar 2020 maken we aanpassingen op het terrein van de buurtsuper Breedeweg. Dit zorgt ervoor dat het regenwater dat zich nu verzamelt op de rijbaan in de hoek Breedeweg/Sint Antoniusweg kan wegstromen naar de Leigraaf. We doen dit in nauw overleg met de eigenaar van het perceel.

De beschreven maatregelen westelijk van de Knapheideweg/Grafwegen moeten zorgen voor een reductie van 70% van het afstromend regenwater ten opzichte van de bui van 30 mei 2016 door de kern Breedeweg.

In de periode 2022-2024 gaan we de maatregelen voor vermindering van de wateroverlast in de drie droogdalen bij Grafwegen en het droogdal bij de 2e Colonjes voorbereiden en realiseren.

Centrum Groesbeek

De reconstructie Kerkstraat/kruising Ottenhofstraat is in uitvoering en de reconstructie Mooksestraat/Binnenveld is aanbesteed en wordt in 2020 uitgevoerd.

Heilig Landstichting

Momenteel wordt door Vitens en de Provincie de verplaatsing van de waterwinputten Brakkenstein onderzocht. Hun voorkeursvariant is verplaatsing naar het oosten. Daardoor komt de kern Heilig Landstichting in het waterwingebied te liggen. Dit beperkt ons sterk in de oplossingsmogelijkheden. De komende jaren zullen we hierover in overleg zijn.

Stand van zaken Jaarrekening

Breedeweg

Op 29 oktober 2020 is het krediet beschikbaar gesteld voor het project "Breedeweg maakt ruimte voor water". De financiering is (eveneens op 29 oktober 2020) ondergebracht in het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP), waardoor de lasten niet (direct) op de gemeentebegroting rusten. Hierna is ook de samenwerkingsovereenkomst met het Waterschap Rivierenland getekend. De gemeente is de hoofdaannemer van het project, en de gemeente ontvangt voor grofweg de helft van de kosten een bijdrage van het Waterschap. De interne administratie is zodanig ingericht dat er altijd zicht bestaat op de bestedingsruimte per maatregel (of groep van maatregelen).

Van de provincie is een toezegging ontvangen dat zij de maatregelen aan de provinciale weg gaan uitvoeren. Hiervoor was 6 ton begroot. Daarnaast is er hard gewekt aan de regionale aanvraag voor de DPRA (Delta Programma Ruimtelijke Adaptatie) subsidie.

Er zijn vier percelen verworven en op veel plaatsen is (en wordt) gesproken met eigenaren van percelen waarop we maatregelen willen realiseren.

Op korte termijn wordt gestart op de locatie Hemeltje. Het ontwerp is besproken met de omgeving. Ook zal de bestaande duiker tussen de percelen Breedeweg 89 en 91 worden vergroot. Eigenaren hebben de medewerking toegezegd. Langs de Knapheideweg zullen ook maatregelen uitgevoerd gaan worden, hiervoor zijn de voorbereidingen in gang gezet.

Het offertetraject voor de campagne Steenbreek is doorlopen en de opdracht is gegund. Met deze bewustwordingscampagne willen we de komende drie jaar bereiken dat ook de inwoner van Breedeweg een steentje bijdraagt aan de problematiek van de wateroverlast.

Enkele maatregelen zijn ook al daadwerkelijk uitgevoerd:

- Rondom de buurtsuper is het terrein zodanig ingericht dat het water langs de super stroomt. Hiervoor is onder meer een goot achter de super aangelegd.
- In de 17 septemberstraat is een lijngoot aangelegd.
- Het pleintje Berkstraat is Klimaat robuust ingericht. Hier is een participatietraject aan

voorafgegaan.

Beek

- De stresstesten zijn uitgevoerd. De volgende stap is het uitvoeren van een risico dialoog met de bewoners van Beek en Ubbergen. Aan de hand hiervan kunnen een aantal maatregelen doorgerekend worden. Opdracht ligt nog bij DHV-Haskoning.
- De gesprekken zijn nog niet opgestart.
- Begin 2021 wordt er een pilot uitgevoerd. Aan de hand hiervan herstellen we de goten en beken waar dat noodzakelijk is.

Centrum Groesbeek

Reconstructies zijn uitgevoerd. Er moet nog een duikerleiding vergroot worden ter hoogte van de voormalige Jan Linders. Dit zal in 2021 afgerond zijn.

Heilig Landstichting

Een groot deel van de oplossing ligt op Nijmeegs grondgebied. Het stelsel heeft namelijk geen nooduitlaat. Alle voorbereidende leidingwerkzaamheden zijn in het verleden uitgevoerd. De uitstroom zit echter op Nijmeegs grondgebied. Hiervoor is overleg en toestemming nodig om op Nijmeegs grondgebied een uitloop voorziening te realiseren en te maken. Er zal eerst een studie gedaan moeten worden om aan te tonen hoe vaak een overstorting plaats zal vinden en hoeveel.

2.4.4 We stimuleren het verminderen van de hoeveelheid restafval.

Sinds de herindeling is de hoeveelheid restafval per inwoner gestaag gedaald. Gelet op de landelijke VANG doelstellingen is een verdere daling gewenst. We proberen daarom optimalisaties door te voeren in de wijze van inzamelen en verwerken van huishoudelijk afval. In 2020 kan mogelijk gescheiden inzameling en verwerking van luiers en incontinentiemateriaal starten. Gekoppeld hieraan wordt mogelijk de inzamelfrequentie van restafval verlaagd. Besluitvorming moet nog plaatsvinden.

Ook besteden we meer aandacht aan communicatie en educatie, en het beperken van zwerfafval. We ondersteunen initiatieven, die ertoe leiden dat afval steeds meer als grondstof wordt gebruikt (circulaire economie).

De effecten van het afvalbeleid worden jaarlijks apart gerapporteerd. Afhankelijk van de resultaten worden eventuele aanpassingen voorgesteld.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Er is nog geen duidelijkheid over eventuele opschaling van de luierverwerking bij ARN. Medio 2020 verwachten we hierover een besluit van ARN. Daarna kan besluitvorming binnen de gemeente plaatsvinden over gescheiden inzameling en verwerking van luiers en incontinentiemateriaal, en verlaging van de inzamelfrequentie restafval.

Communicatie en educatie loopt conform plan. Er is een raadsvoorstel in voorbereiding voor mogelijkheden van gescheiden inzameling op basisscholen.

Er is een pilot uitgevoerd voor lokaal en circulair verwerken van bermmaaisel. Helaas waren er juridische belemmeringen voor voortzetting van deze pilot.

En alle zakken en minicontainers die Dar namens gemeenten inkoopt zijn inmiddels van gerecycled materiaal en kunnen aan het eind van de levensduur ook weer gerecycled worden.

Stand van zaken Jaarrekening

De evaluatie en bijstelling van het afvalbeleid is gedurende 2020 een eerste maal behandeld in de raad. Ten tijde van het opstellen van de jaarrekening 2020 loopt hierover nog een inspraakprocedure. In de raad van april 2021 worden concrete voorstellen voor bijstelling besproken.

Een van die voorstellen betreft de gescheiden inzameling en verwerking van luiers en incontinentiemateriaal. De installatie bij ARN wordt momenteel opgeschaald.

In dezelfde raadsvergadering komt ook een voorstel over gescheiden inzameling van grondstoffen op scholen. Hiervoor loopt momenteel ook een inspraakprocedure op de voorgestelde wijziging van de afvalstoffenverordening.

2.4.5 Verwerking huishoudelijk afval moet betaalbaar blijven.

De kosten van de verwerking van afval blijven toenemen. De oorzaken hiervan zijn divers en liggen niet altijd in de invloedssfeer van de gemeente. Waar mogelijk willen we onze invloed vergroten en we blijven zoeken naar bezuinigingsmaatregelen om te voorkomen dat de afvalstoffenheffing verder stijgt.

Stand van zaken Voorjaarsnota

De gemeente heeft weinig invloed op de verwerkingskosten van afval. Wel is landelijk het systeem rond verpakkingen gewijzigd waardoor gemeenten alleen nog verantwoordelijk zijn voor en ook alleen vergoed worden voor de inzameling.

Bezuinigingen op de inzameling zijn mogelijk door service verlagende maatregelen. En mogelijk kan 'de vervuiler betaalt' verder worden opgevoerd. Hierover moeten we in het kader van de begroting 2021 besluiten nemen.

Stand van zaken Jaarrekening

Tijdens de behandeling van de kadernota 2021 en de behandeling van de evaluatie en bijstelling van het afvalbeleid is besloten om voor 2021 een kostendekkende afvalstoffenheffing te berekenen. Afhankelijk van de keuzes die in de raadsvergadering van april 2021 gemaakt worden voor bijstelling van het afvalbeleid kunnen mogelijk besparingen worden gerealiseerd. Die worden vervolgens verwerkt in een kostendekkende afvalstoffenheffing 2022.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020 Primair	Begroting 2020 Actueel	Rekening 2020	Verschil Begroting Rekening
Lasten	-22.691	-23.102	-23.790	-22.947	843
Baten	9.403	9.487	9.871	10.106	234
Totaal programma	-13.289	-13.615	-13.919	-12.841	1.077

Toelichting verschillen Begroting- Jaarrekening

In onderstaande tabel zijn de verschillen tussen de begroting en de jaarrekening op dit programma weergegeven.

Bedragen x €1.000

Taakveld	Toelichting	Verschil	I/S/RES
Overige gebouwen en terreinen	- De verkoop van een kavel van 606 m ² aan de Botsestraat in Leuth was niet opgenomen in de begroting.	53	I

Wegen	- In 2020 is niet al het onderhoud uitgevoerd dat gepland was. Hierdoor was er sprake van een forse onderuitputting bijna € 5,5 ton. In het raadsvoorstel over het beheerplan wegen (2021), waarin wordt voorgesteld om weer een onderhoudsvoorziening in te stellen, is hiermee rekening gehouden. Daarnaast zijn er minder kosten gemaakt voor wegmarkeringen als gevolg van weersomstandigheden op het einde van het jaar. Dit heeft geleid tot een incidenteel voordeel van € 10.000.	546	I
	- De onderzoekskosten studie fietspad Leuth waren € 9.000 (geraamd € 27.000). Deze kosten dekken we door een bijdrage uit de reserve lopende projecten. Het verschil van € 18.000 blijft beschikbaar in deze reserve voor eventuele vervolgkosten.	18	I/RES
	- Door een ongeval met een vrachtauto zijn er extra onderhoudskosten gemaakt voor de berm. Van de verzekering hebben we niet alle kosten vergoed gekregen, waardoor er een incidenteel nadeel is ontstaan van € 17.000.	-17	I
	- De kosten voor het schoonhouden van wegen zijn hoger uitgevallen als gevolg van indexeringen, die niet meegenomen waren in de raming.	-35	I
Rationeel wegbeheer	- De kosten voor de watersysteemheffing zijn over diverse posten in de exploitatie verdeeld. In totaal is hier in 2020 een voordeel gerealiseerd van € 15.000. Het voordeel op deze individuele post (rationeel wegbeheer), dat hier onderdeel van uitmaakt, is € 27.000. In de toekomst bekijken we de verdeling over de diverse posten opnieuw.	27	I
	- De overschrijding op advieskosten ad € 14.000 wordt veroorzaakt door de advisering over het nieuwe beleidsplan wegen. Deze kosten zijn gemaakt in 2020. Dit nieuwe beleidsplan was nodig voor het opnieuw instellen van de onderhoudsvoorziening wegen (in 2021).	-14	I
Gladheidsbestrijding	- Op de post huur materialen is een incidenteel voordeel gerealiseerd van € 15.000 omdat er in 2020 minder gestrooid hoefde te worden.	15	I
Kabels en leidingen	- Op de post onderhoud is er sprake van een overschrijding van € 19.000. Dit betreft het terug naar de oorspronkelijke staat brengen van de weg. Hiertegenover staan meer opbrengsten. Met betrekking tot de subsidies aanleg glasvezel is in 2020 een voordeel gerealiseerd van ruim € 50.000. Dit bedrag is nog beschikbaar voor te verstrekken subsidies en wordt meegenomen in het voorstel tot budgetoverheveling naar 2021. Voor straatwerkvergoeding en leges hebben we in totaal ongeveer € 41.000 meer ontvangen dan begroot. Dit is het gevolg van extra uitgevoerde werkzaamheden in verband met de energietransitie en extra projecten.	70	I

Openbare verlichting	- De kosten voor elektriciteit zijn in 2020 € 27.000 hoger dan begroot. Dit verschil wordt grotendeels veroorzaakt door de in 2020 betaalde voorschotten. De afrekening hiervan vindt zoals gebruikelijk een jaar later plaats, dus in 2021.	-27	I
	De kosten van onderhoud en vervanging zijn in 2020 duurder uitgevallen (€ 46.000). Dit komt onder meer doordat er meer vervangingen hebben plaatsgevonden. Andere posten, waaronder schadevergoedingen, leiden tot een klein voordeel van per saldo € 6.000.	-40	I
Parkeren	- Met betrekking tot parkeren is er in 2020 een nadeel ten opzichte van de begroting gerealiseerd van in totaal € 38.000. Dit is vooral veroorzaakt doordat in 2020 de openstaande betalingen en ontvangsten met ontwikkelaar Van Erk zijn afgewikkeld.	-38	I
Sportbeleid en activering	- Het restantbudget voor harmonisatie van het accommodatiebeleid is niet besteed en niet meer nodig.	31	I
	- De aanpak sportstimulering financieren door aanspraak te maken op de rijksregeling buurtsportcoaches. In 2020 waren er mede door corona onvoldoende initiatieven om dit budget volledig op te maken, daardoor is er € 90.000 over.	90	I
	- Voor de projectkosten van de 2e fase accommodatiebeleid is een werkbudget van € 10.000 geraamd. Dit is met name door corona niet uitgegeven.	15	I
	- Aan subsidies voor sportverenigingen is op basis van de aanvragen € 14.000 minder uitgegeven.	14	I
Sportaccommodaties	- Vanwege Corona is er minder onderhoud uitgevoerd met betrekking tot sporthal Heuvelland.	13	I
	- Omdat diverse materialen zijn afgekeurd en vervangen is er op de post inventaris De Duffelt een overschrijding van € 14.000. De posten met betrekking tot schoonmaak en onderhoud De Duffelt laten per saldo in totaal een voordeel zien van € 64.000. Dit voordeel is incidenteel en onder meer veroorzaakt door minder onderhoud als gevolg van corona.	50	I

	<ul style="list-style-type: none"> - Bij zwembad de Lubert is sprake van een overschrijding van de onderhoudskosten van in totaal € 88.000. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door een uitgevoerde RIE (risico-analyse) en extra kosten vanwege aanscherping van de wet- en regelgeving. In 2020 zijn er diverse eenmalige kosten gemaakt, die niet waren begroot. Voorbeelden hiervan zijn overname van zwemspullen en extra kosten vanwege nieuwe activiteiten zoals aquajoggen. In totaal is hier sprake van een overschrijding van € 17.000. Als gevolg van niet geplande vervanging personeel bij ziektes en vakanties is € 15.000 meer uitgegeven dan geraamd. Een in 2017 opgenomen taakstellende bezuiniging van € 28.000 is nog niet gerealiseerd. Per saldo een nadeel van € 9.000 op verschillende opbrengsten 	-157	I
Monumentenzorg & Archeologie	<ul style="list-style-type: none"> - Bedrag voor de Kerkenvisie schuiven we door naar 2021. Door de Coronacrisis was het moeilijk om met elkaar in contact te komen over dit onderwerp. 	25	I/RES
	<ul style="list-style-type: none"> - We hebben subsidies van eerdere jaren afgewikkeld en moeten een klein deel terugbetalen aan de Provincie Gelderland. 	-12	I
Natuurlijk groen	<ul style="list-style-type: none"> - De kosten voor de watersysteemheffing zijn over diverse posten in de exploitatie verdeeld. In totaal is hier in 2020 een voordeel gerealiseerd van € 15.000. Het nadeel op deze individuele post (natuurlijk groen), dat hier onderdeel van uitmaakt, is € 15.000. In de toekomst bekijken we de verdeling over de diverse posten opnieuw. 	-15	I
	<ul style="list-style-type: none"> - Beplantingsmateriaal, gepland in december 2020, is geleverd in januari 2021 en wordt daarom in 2021 verantwoord. Dit levert in 2020 een eenmalig voordeel op van € 16.000. Met betrekking tot straatwerk en hekwerken zijn alleen de kosten gemaakt die nodig waren. Dit leverde in 2020 een incidenteel voordeel van € 10.000 op. 	26	I
	<ul style="list-style-type: none"> - Landschappelijk groen, onderhoud parken en landschapselementen, laat een overschrijding zien van € 17.000. Deze wordt veroorzaakt door het verwijderen van opslag en exoten in de spoorkuil. In eerste instantie was gerekend op een bijdrage van Staatsbosbeheer, maar die ging later niet door. Daardoor kwamen alle kosten ten laste van ons. 	-17	I
Speeltuinen	<ul style="list-style-type: none"> - De totale onderhoudskosten zijn in 2020 € 63.000 lager dan geraamd. Wij stellen voor om dit bedrag te storten in de bestemmingsreserve lopende projecten. 	63	I/RES
Basisgezondheidszorg	<ul style="list-style-type: none"> - Diverse projecten hebben vanwege corona niet plaatsgevonden. 	33	I

Riolering	- Diverse voordelige mutaties riolering. Met name onderhoud hoofdriolen (€ 33.000), verwerken rioolslib (€ 28.000), projectkosten vastleggen zakelijk recht Ubbergen (€ 36.000) reiniging kolken (€ + 21.000) onderhoud rioolgemaal (€ - 43.000) , elektriciteit rioolgemaal (€ 11.000) en een hogere opbrengst rioolheffing (€ 54.000).	140	I
	- Hogere dotatie aan de voorziening riolering	-93	I
Afval	- De belangrijkste afwijking komt door afrekeningen van opbrengst van afval van voorgaande jaren en daarnaast een hogere opbrengst afvalstoffenheffing.	65	I
Milieubeheer	- De bijdrage aan de ODRN voor het onderdeel milieu is hoger dan begroot door een aantal aanvullende opdrachten, het onderdeel BRIKS is iets lager uitgevallen.	-13	I
	- Een deel van de kosten van de transitievisie warmte is betaald en uitgevoerd. We moeten een deel van de werkzaamheden en het budget doorschuiven naar 2021.	11	I/RES
	- De werkzaamheden met betrekking tot duurzaamheid zijn vooral door corona vertraagd. Voor de pilot aardgasvrij maken woningen (50K) zijn we nu samenwerkingsovereenkomsten aan het opstellen. Het bedrag voor duurzaamheid uit de december.circ 2019 houden we beschikbaar. (190K)	347	I/RES
	- De subsidieregeling klimaataanpak eigen woningen is per 31 december 2020 beindigd. Er is een klein deel van het beschikbaar gestelde bedrag over.	32	I/RES
Salaris- en inhuurkosten	- Dit betreft de doorbelasting van de salaris- en inhuurkosten van de tijd die de organisatie aan dit programma besteedt.	-167	I
Diverse verschillen		38	
Totaal Programma Onze buurt		1.077	

Beleidskaders

Bovengemeentelijke kaders

Gemeentewet

Algemene wet bestuursrecht

Wet veiligheidsregio's

Politiewet

Wet Natuurbescherming

Aanbestedingswet

Bouwstoffenbesluit bodem- en oppervlaktewaterenbescherming

Wet informatie-uitwisseling ondergrondse netten

Warenwetbesluit attractie- en speeltoestellen

Kaderrichtlijn water

Nationaal bestuursakkoord water

Waterwet

Wet milieubeheer

Gelders Energieakkoord (www.geldersenergieakkoord.nl)

Wegenverkeerswet

Wegenwet

Erfgoedwet

Omgevingswet

Gemeentelijke kaders

Sociaal-maatschappelijke-visie

Nota accommodatiebeleid “ontmoeten en verbinden met accommodaties”

Nota subsidiebeleid

Regionaal beleidsplan Veiligheidsregio VRGZ

Regionaal risicoprofiel Veiligheidsregio VRGZ

Regionaal crisisplan Veiligheidsregio VRGZ

Integraal Veiligheidsplan Tweestromenland 2015-2018

Visiedoc notitie Kernenbeleid

Beheerplan gemeentelijke gebouwen

Basisvisie groen

Beheerverordening begraafplaatsen

Bomenstructuurplan

Landschapsontwikkelingsplan

Vervangingsplan speelvoorzieningen

Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP)

Samenwerkingsovereenkomst Werkeenheid regio Nijmegen

Verkeerscirculatieplan

Verkeersbeleidsplan

Mobiliteitsplan

Wegenbeheersplan

Wegenbeleidsplan

Verlichtingsbeheerplan

Verordening geurhinder en veehouderij 2017

Bodemnota en bodemkwaliteitskaart

Woonvisie

Energievisie gemeente Berg en Dal 2017-2020
Subsidieverordening Erfgoedprojecten in de kernen gemeente Berg en Dal 2017
Woonvisie Berg en Dal

Verbonden partijen

Dar N.V.

Rechtsvorm	Vennootschappen en coöperaties
Vestigingsplaats	Nijmegen
Verantwoordelijke portefeuille	N.Verheul
Functie(s) betrokken bestuurder(s)	Algemene vergadering aandeelhouders
Deelnemers	Beuningen, Druten, Heumen, Nijmegen, Wijchen en Berg en Dal

Openbaar en gemeentelijk belang

Verwerking van afval in de regio Nijmegen.

Visie

Samen met andere regiogemeenten is er nu een intensieve samenwerking op het gebied van afvalbeheer. Het is de bedoeling de komende jaren het afvalbeheer verder te verduurzamen en schaalvoordelen te realiseren.

Beleidsvoornemens

De bekende slogan is: "Dar, en 't is weer fris!" Fris is de kernboodschap van de visie, 'Dar houdt de regio fris'. Fris is immers ambitieus en zegt meer dan 'schoon'. Wij vinden die bredere visie noodzakelijk. Fris staat ook voor duurzaam ondernemen. Het staat voor intensieve betrokkenheid van medewerkers, partners en burgers bij alles dat wij doen. Fris betekent dat de regio uitstekende dienstverlening krijgt en dat iedereen begrijpt hoe hij of zij daar een directe rol in speelt. Fris betekent niets minder dan op weg zijn naar de schoonste regio van Nederland.

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020
Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	14	11	66
Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%)	6.234 aandelen(5,67%)	6.234 aandelen(5,67%)	9.789 aandelen(8,90%)
Resultaat verbonden partij	879		628
Omvang eigen vermogen verbonden partij	14.202		13.951
Omvang vreemd vermogen verbonden partij	12.137		11.458

Toelichting

Geen bijzonderheden

Ontwikkelingen

Belangrijkste ontwikkeling is de toetreding van gemeente Mook en Middelaar tot Dar NV per 1-1-2021.

Risico's

Er zijn geen wijzigingen in de bestaande (financierings)risico's.

In verband met corona zijn er wel extra kosten gemaakt op o.a. de milieustraten (grotere aanlevering van afval). Die kosten landen in de gemeentelijke afvalbegrotingen en drukken niet op het resultaat van DAR.

Leisurelands

Rechtsvorm	Vennootschappen en coöperaties
Vestigingsplaats	Arnhem
Verantwoordelijke portefeuille	S. Fleuren
Functie(s) betrokken bestuurder(s)	Afgevaardigde aandeelhoudersvergadering
Deelnemers	22 Gemeenten en een gemeenschappelijke regeling met recreatiegebieden in Gelderland en Noord Limburg.

Openbaar en gemeentelijk belang

Het in stand houden, optimaliseren en laagdrempelig toegankelijk houden van openbare recreatieplassen.

Visie

Leisurelands heeft de ambitie om in een sterk veranderende wereld en markt verder uit te groeien tot een nog slagvaardiger en toonaangevender recreatiebedrijf. Dat vraagt om een bij de tijd passend aanbod dat afgestemd is op de wensen en eisen van gasten (bezoekers, organisaties) en de op de gebieden gevestigde leisure ondernemers. Daartoe zal het productaanbod kwalitatief en kwantitatief verder worden verbreed en uitgebreid.

Beleidsvoornemens

Leisurelands wil het bezoeken van de recreatievoorzieningen laagdrempelig houden. Dit moet er voor zorgen dat de recreatieplassen door meer inwoners wordt bezocht. Bij het Wylmeer stond dit onder druk door de terugkerende algen-problematiek. Door het uitvoeren van de baggerwerkzaamheden moet hier verandering in komen. Daarnaast gaat Leisurelands op verschillende plekken de toiletgebouwen vernieuwen. Hiermee krijgen de recreatie gebieden een kwaliteitsimpuls.

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020
Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	0	0	0
Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%)	3.098 aandelen(1,57%)	3.098 aandelen(1,57%)	3.098 aandelen(1,57%)
Resultaat verbonden partij	4.422		4.212
Omvang eigen vermogen verbonden partij	68.893		73.105
Omvang vreemd vermogen verbonden partij	15.487		15.288

Toelichting

Geen bijzonderheden

Ontwikkelingen

Leisurelands wil het gebied aantrekkelijk houden voor bezoekers, maar is ook op zoek naar mogelijkheden om het gebied verder te ontwikkelen. De verwachting is dat er nieuwe toiletvoorzieningen worden geplaatst in 2021. Concreet zijn er verder nog geen ontwikkelingen te

verwachten.

Risico's

Als de blauwalgproblematiek aanhoudt of groter wordt, is dat een bedreiging voor het recreatiegebied. Of de eerdere ingreep z'n effect heeft gehad, kan nu nog niet met zekerheid worden aangegeven

Milieusamenwerking Afvalverwerking Regio Nijmegen

Rechtsvorm	Vennootschappen en coöperaties
Vestigingsplaats	Nijmegen
Verantwoordelijke portefeuille	N.Verheul
Functie(s) betrokken bestuurder(s)	Dagelijks Bestuur & Algemeen Bestuur
Deelnemers	8 gemeenten in de regio Nijmegen

Openbaar en gemeentelijk belang

De MARN is een samenwerking tussen een tiental gemeenten in de regio Nijmegen. Deze samenwerking richt zich op het brede terrein van milieu.

Door de regionalisering van de Dar en de komst van de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN) is het (regionale) belang van MARN op het gebied van projecten voor afval en milieu afgenomen.

MARN heeft als gemeenschappelijke regeling nog wel een belangrijke rol om met de regiogemeenten onze belangen in de ARN te behartigen.

Visie

De Milieusamenwerking en Afvalverwerking Regio Nijmegen, afgekort MARN, is een samenwerkingsverband van acht gemeenten in de regio Nijmegen. De MARN ondersteunt de deelnemende gemeenten bij de bescherming van het milieu op de onderwerpen afval, bodem, externe veiligheid, klimaat en energie.

Beleidsvoornemens

MARN heeft zelfstandig geen beleidsvoornemens. In ieder geval wordt uitvoering gegeven aan het aandeelhouderschap van ARN BV. Daarnaast wordt naar wens samenwerking tussen de regiogemeenten gefaciliteerd op de verschillende beleidsterreinen.

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	55	31	59
	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020
Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%)	10,18%	10,33%	10,21%
Resultaat verbonden partij	160		134
Omvang eigen vermogen verbonden partij	10.309		9.860
Omvang vreemd vermogen verbonden partij	1.822		1.788

Toelichting

Opgenomen zijn de voorlopige cijfers 2020

Ontwikkelingen

Gedurende 2020 is gewerkt aan een verbreding van MARN richting beleid rondom de energietransitie waarbij ARN nadrukkelijk niet alleen als afvalverwerker, maar ook als regionale energieproducent wordt gezien. Gemeente West Maas en Waal heeft aangegeven uit de gemeenschappelijk regeling MARN te willen treden. Zij zijn voor meerdere beleidsvelden meer gericht op de regio Rivierenland,

voor afval zijn ze bijvoorbeeld ook deelnemer in AVRI.
Momenteel lopen gespreken over de voorwaarden van uittreding.

Risico's

De risico's van de MARN zijn beperkt. Het Algemeen Bestuur heeft in de notitie Weerstandsvermogen bepaald dat voor de afdekking van de risico's de begrotingspost Onvoorzien voldoende is. Daarnaast is MARN aandeelhouder in ARN B.V.. Zij heeft één lening (in verband met grondverkoop) en geen garanties meer uitstaan naar ARN B.V.. De lening is afgedekt met een eerste recht van hypotheek. Tevens heeft MARN met ARN B.V. een vast tarief met indexering voor het door de deelnemers in de MARN aangeleverde afval. Het risico dat MARN loopt bedraagt ten hoogste de waarde van de aandelen die MARN heeft in ARN B.V. Deze zijn gewaardeerd op verkrijgingsprijs en wel voor een waarde van € 1.701.675. Verder wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

Door het Algemeen Bestuur is in juni 2014 besloten dat de MARN geen weerstandsvermogen dient aan te houden anders dan de € 10.000 Post onvoorzien uit de begroting.

Indien de Algemene reserve onvoldoende is om in een bepaald jaar tekorten op te vangen, die voortvloeien uit de rekening en er geen andere dekking kan worden gevonden, wordt het bepaalde in de tekst van de gemeenschappelijke regeling MARN artikel 28 van toepassing. Daarin is bepaald dat de gemeenten naar rato van het inwonertal dienen bij te dragen in tekorten van de MARN.

In onze begroting houden we rekening met € 0.

De risico's van de MARN zijn beperkt. Het Algemeen Bestuur heeft in de notitie Weerstandsvermogen bepaald dat voor de afdekking van de risico's de begrotingspost Onvoorzien voldoende is.

Veiligheidsregio Gelderland Zuid

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Nijmegen
Verantwoordelijke portefeuille	M. Slinkman
Functie(s) betrokken bestuurder(s)	Lid Algemeen bestuur
Deelnemers	Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Geldermalsen, Heumen, Lingewaal, Maasdriel, Neder-Betuwe, Neerijnen, Nijmegen, Tiel, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel.

Openbaar en gemeentelijk belang

De VRGZ behartigt de belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van hulpverlening en veiligheid.

Visie

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid opereert in een samenleving die zich kenmerkt door snelle technologische en infrastructurele ontwikkelingen, een toenemende invloed van de media, individualisering, economische en demografische veranderingen en groter wordende veiligheidsrisico's. De veiligheidsregio signaleert deze maatschappelijke ontwikkelingen, speelt hier alert en proactief op in en stemt haar beleid en taakuitvoering hierop af.

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid zorgt voor een snelle en goede geneeskundige hulpverlening en brandweezorg aan de inwoners van de regio.

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid is leidend op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Zij neemt initiatief en zorgt voor coördinatie tussen gemeenten en alle betrokken organisaties op dit gebied. Zij levert meerwaarde door kwalitatief goede producten, bindend vermogen, betrouwbaarheid en een open communicatie.

Door opleiding, oefening en training, maar ook door het vergroten van het lerend vermogen en professionalisering van de informatievoorziening, zorgt de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid voor een optimale voorbereiding op grootschalige incidenten, rampen en crises.

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid is een expert in het inschatten van veiligheidsrisico's en het voorkomen van onveilige situaties. Deze rol vervult zij via een krachtig netwerk, een proactieve en alerte houding en gevraagde en ongevroegde adviezen van hoogwaardig niveau.

Een focus op vernieuwen, verbeteren en professionele ontwikkeling maakt de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid tot een vanzelfsprekende en leidende partner in veiligheid.

Beleidsvoornemens

Overkoepelend voor alle ambities voor de komende vier jaar is het begrip 'integraliteit': het vinden van samenhang en bundelen van krachten binnen en buiten de organisatie

Het beleidsplan is opgebouwd volgens een aantal regionale en landelijke ontwikkelingen die zijn geclusterd tot vier thema's: informatiemanagement, communicatie, risicogerichtheid en zelfredzaamheid en burgerparticipatie.

Tevens richt het beleidsplan de aandacht op de belangrijkste risico's in Gelderland-Zuid die zijn genoemd in het regionaal risicoprofiel. Deze zijn in het beleidsplan weggezet als jaarthema's. Doel van een jaarthema is om een belangrijk risico in de volle breedte te bekijken en te onderzoeken.

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	-2.146	-2.256	-2.254
	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020
Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%)	5,75%	5,75%	5,76%
Resultaat verbonden partij	-398		3.722
Omvang eigen vermogen verbonden partij	3.285		7.007
Omvang vreemd vermogen verbonden partij	64.335		68.824

Toelichting

Opgenomen zijn de voorlopige cijfers 2020

Ontwikkelingen

Het regionaal risicoprofiel is een inventarisatie en analyse van de in onze veiligheidsregio aanwezige risico's, inclusief relevante risico's uit aangrenzende gebieden. Het regionaal risicoprofiel is geheel geactualiseerd en vormt de basis voor het door de veiligheidsregio, op grond van de Wet veiligheidsregio's (Wvr), vastgestelde regionaal beleidsplan.

Het beleidsplan vormt het strategische beleidskader voor de veiligheidsregio en beschrijft de koers voor de komende vier jaar.

Accenten in het bestuurlijk vastgestelde regionaal beleidsplan 2020-2023 zijn:

- Samenwerking en afstemming.
- Risicogericht werken.
- Een weerbare samenleving.
- Een toekomstbestendige veiligheidsregio.

Risico's met extra focus. Deze zijn: gevolgen cyberrisico's, gevolgen criminaliteit voor fysieke leefomgeving/ fysieke veiligheid, gevolgen extreem weer, gevolgen energietransitie.

Risico's

De algemene reserves C&R (Crisisbeheersing en Rampenplan) en RAV (Regionale Ambulance Voorziening) zijn onvoldoende op peil om daarmee de gewogen risico's volledig af te dekken. In het uiterste geval staan gemeenten garant voor het restant. Voor ons betekent dit theoretisch een risico van maximaal € 77.298.

Vitens N.V.

Rechtsvorm	Vennootschappen en coöperaties
Vestigingsplaats	Arnhem
Verantwoordelijke portefeuille	S.Fleuren
Functie(s) betrokken bestuurder(s)	Afgevaardigde in Algemene Vergadering van Aandeelhouders
Deelnemers	Gemeenten en provincies in het verzorgingsgebied van Vitens

Openbaar en gemeentelijk belang

Het voorzien in schoon en veilig drinkwater.

Visie

Vitens wil water voor mensen laten werken.

Door te zorgen voor een voortreffelijke dienstverlening, handige producten en diensten en betrouwbare informatieverstrekking. Daarom zoekt Vitens voortdurend naar verbeteringen. Waar iedereen zijn voordeel mee kan doen. De klant, het milieu, de economie en de maatschappij. Daarom gaat Vitens de dialoog aan over de rol van drinkwater, over thema's als duurzaamheid en innovatie, zowel nationaal als internationaal.

Waardevol water voor nu en in de toekomst. Dat is hun missie.

Vitens zorgt ervoor dat er 24/7 betrouwbaar water uit de kraan komt en voor goede service daaromheen. Daarnaast zet Vitens zich ook actief in om onze kostbare drinkwaterbronnen te beschermen.

Beleidsvoornemens

Vitens streeft ernaar dat haar klanten kunnen vertrouwen op de leveringszekerheid van drinkwater, een optimale kwaliteit en een zo laag mogelijke prijs. Deze continuïteitsdoelstelling is de brede en solide basis van ons bedrijf en daar doen we geen concessies aan. Om voldoende drinkwater van topkwaliteit te leveren, zijn we afhankelijk van een robuust toekomstbestendig zoetwatersysteem. Alleen op die manier kunnen wij als drinkwaterbedrijf beschikken over voldoende schone grondwaterbronnen. Dit kunnen we niet alleen. Door de verwachte toename van weersextremen door klimaatverandering en de grote infrastructurele veranderingen die de energietransitie met zich meebrengt, is het besef gegroeid dat het zoetwatersysteem in Nederland een gedeelde verantwoordelijkheid is van alle gebruikers.

Zowel drinkwaterbedrijven, waterschappen, natuurorganisaties, provincies als de landbouw moeten de handen ineenslaan voor een duurzaam watersysteem. Dit betekent dat we de grote zoetwatervoorzieningen zo goed mogelijk vast moeten houden en dat we verstandiger met ons zoete water om moeten gaan. Denk hierbij aan maatregelen waarbij we zowel het water bewaren en beschermen, als maatregelen waarbij bedrijven en consumenten besparen op het gebruik van water. We willen naar een watersysteem waar de landbouw zijn voordeel mee doet, de continuïteit van het drinkwater gegarandeerd is én waar de natuur overeind van blijft staan.

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020
Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	12	29	0

Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%)	103.116 aandelen(0,19%)	13.352 gewone aandelen(0,23%)	13.352 aandelen(0,231%)
Resultaat verbonden partij	11.100		52.100
Omvang eigen vermogen verbonden partij	533.300		557.100
Omvang vreemd vermogen verbonden partij	1.293.000		1.340.100

Toelichting

Geen bijzonderheden

Ontwikkelingen

Het financieel jaarplan 2019-2021 liet al op meerdere onderdelen een trendbreuk zien ten opzichte van voorgaande jaren. Het jaarplan 2020-2022 laat een verdere trendbreuk zien ten opzichte van 2019.

Het investeringsplan 2020-2029 laat een structurele verhoging zien. De bruto investeringen stijgen naar een niveau van € 170 - € 180 miljoen (netto € 138 - € 160 miljoen).

Op de langere termijn verwacht Vitens het hogere investeringsniveau nodig te hebben om aan de drinkwatervraag te kunnen blijven voldoen, de effecten van klimaatverandering op te kunnen vangen en te voldoen aan wet- en regelgeving. Deze ontwikkeling heeft zijn weerslag op het balanstotaal (toename), rentedragende schulden (toename aan te trekken financiering), solvabiliteit en het uit te keren dividend. Deze ontwikkelingen zijn meegenomen in de herziening van het financieel beleid zoals in het voorjaar van 2019 door de AvA is goedgekeurd.

Risico's

In de financiële projectie 2020-2022 zijn door Vitens onderstaande kansen en risico's onderkend. Voor aandeelhouders betekent dit mogelijk een langere periode waarin geen dividend wordt uitgekeerd.

Grondwaterbeschermingsgebied Heumensoord: Verplaatsing van het grondwaterbeschermingsgebied Heumensoord. In de afgelopen jaren hebben wij als gemeente vanwege de wateroverlast in Heilig Landstichting ruim honderd infiltratiekolken gerealiseerd. De verschuiving van het grondwaterbeschermingsgebied zou betekenen dat hemelwater niet meer in de bodem geïnfilteerd mag worden. Dit zou betekenen dat al deze infiltratiekolken verwijderd moeten worden, alle investeringen van de afgelopen jaren teniet worden gedaan en dat er een andere oplossing gevonden moet worden om wateroverlast te beperken. Hierover zijn we uiteraard met Vitens in gesprek.

www.droogteschade.nl: Agrariërs zijn gefrustreerd over snelheid en omvang bepaling van droogteschade. Gesprekken leiden in hun optiek niet tot gewenst resultaat en daarom is Redbreast (organisatie die middels 'no cure no pay' rechtbank- en arbitrageprocedures financiert) middels een zeer intensieve wervingscampagne www.droogteschade.nl, individuele agrariërs aan het binden om een grote rechtszaak aan te gaan spannen.

Bestuurlijke overeenkomst Nitraat: In het jaarplan is een bedrag voor 2020 begroot van € 358k t.b.v. acties die uit de uitvoeringsplannen ontstaan. Echter is door Vitens een impliciete toestemming gedaan tot een bedrag van ruim € 570k per jaar bij te dragen.

Grondwaterbeschermingsgebieden (GWBG) Gelderland: De herziening van de GWBG-een in Gelderland kan ertoe leiden dat bedrijven binnen een GWBG komen te liggen. Gevolg zijn maatregelen om winningen te beschermen, wat grote financiële consequenties met zich mee kan brengen. Onduidelijk is wat de effecten zijn van de aanpassingen van het GWBG dus het is onduidelijk of, hoe groot en wanneer het risico zich voordoet. De eventuele kosten zullen verdeeld over de tijd ontstaan. Op dit moment betreffen het ruwe ramingen.

Programma aanpak stikstof (PAS): Op dit moment worden meerdere vergunningstrajecten stilgelegd, niet opgestart of vergunningen ingetrokken. Dit heeft grote impact op de doorlooptijd en daarmee ook op de continuïteit. Daarnaast zal dit ook resulteren in uitloop en dus hogere investeringskosten van projecten.

Vrijval verlof: Hogere vrijval van verlofvoorziening doordat meer medewerkers voorafgaand aan pensioen verlof opnemen.

Verzekeringen: Uitvraag bij verzekeraars laten zien dat de premies aankomende jaren significant kunnen stijgen (circa 30% -70%).

Beleidsindicatoren

De beleidsindicatoren moeten we verplicht opnemen in de begroting en het jaarverslag volgens de Bbv. De gegevens en een toelichting op de beleidsindicatoren zijn te vinden op de website Waarstaatjegemeente.nl. Daarnaast kunt u daar cijfers van andere gemeenten vinden. De cijfers zijn afkomstig van verschillende overheidsorganisaties. Deze cijfers zijn soms niet actueel en kunnen ieder moment wijzigen.

Indicator	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Verwijzingen Halt			
Gemeente	49	49	114
Provincie	91	91	102
Nederland	119	119	132

Eenheid: Aantal per 10.000 jongeren 12-17 jaar

Bron: Bureau Halt

Toelichting: Aantallen rekening 2020 komen uit periode 2019. Aantallen begroting 2020 komen uit periode 2018.

Winkeldiefstallen			
Gemeente	0,4	0,4	0,4
Provincie	1,7	1,7	1,9
Nederland	2,2	2,2	2,3

Eenheid: Aantal per 1.000 inwoners

Bron: CBS

Toelichting: Aantallen rekening 2020 komen uit periode 2019. Overige aantallen komen uit periode 2018.

Geweldsmisdrijven			
Gemeente	4,0	4,0	5,7
Provincie	4,0	4,0	3,8
Nederland	4,8	4,8	4,8

Eenheid: Aantal per 1.000 inwoners

Bron: CBS

Toelichting: Aantallen rekening 2020 komen uit periode 2019. Overige aantallen komen uit periode 2018.

Diefstallen uit woning

Gemeente	1,7	1,7	2,9
Provincie	2,0	2,0	2,0
Nederland	2,5	2,5	2,3

Eenheid: Aantal per 1.000 inwoners

Bron: CBS

Toelichting: Aantallen rekening 2020 komen uit periode 2019. Overige aantallen komen uit periode 2018.

Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)

Gemeente	4,3	4,3	4,6
Provincie	4,6	4,6	5,2
Nederland	5,4	5,4	5,9

Eenheid: Aantal per 1.000 inwoners

Bron: CBS

Toelichting: Aantallen rekening 2020 komen uit periode 2019. Overige aantallen komen uit periode 2018.

Fijn huishoudelijk restafval

Gemeente	56	57	54
Provincie	123	130	111
Nederland	172	174	163

Eenheid: Kg/inwoner

Bron: CBS

Toelichting: Niet gescheiden ingezameld huishoudelijk afval. Aantallen rekening 2020 komen uit periode 2019. Aantallen begroting 2020 komen uit periode 2017.

Hernieuwbare elektriciteit

Gemeente	6,3	3,8	6,3
Provincie	9,5	8,0	9,3
Nederland	18,5	16,9	17,6

Eenheid: %

Bron: RWS

Toelichting: Hernieuwbare elektriciteit is elektriciteit die is opgewekt uit wind, waterkracht, zon of biomassa. Percentage rekening 2020 komt uit periode 2018. Overige percentages komen uit periode 2017.

Onze gemeente

Sommige dingen die de gemeente voor je regelt ken je. Bijvoorbeeld een nieuw paspoort, trouwen of het registreren van een pas geboren kind. Maar we regelen meer voor je. Dingen waar je niet zoveel van merkt en die verder gaan dan onze gemeentegrenzen. Denk aan het versterken van de economie, zodat er genoeg bedrijven en banen zijn. Of woningbouwafspraken om woningen te mogen bouwen of het organiseren van zorg. Om dat goed te kunnen doen, werken we samen met andere gemeenten om ons heen. Wat we ook doen, het belang van onze inwoners staat voorop!

In dit programma maken we duidelijk wat je van ons kan verwachten als dienstverlener.

In het belang van onze inwoners zijn we ook actief buiten de gemeentegrens. Vaak juist om de zaken dichtbij inwoners goed te regelen. We hebben als gemeente de laatste jaren steeds meer taken gekregen, bijvoorbeeld op het gebied van zorg. Om de taken goed en goedkoop te kunnen uitvoeren, werken we samen met andere gemeenten uit onze regio. Maar we werken ook samen met andere gemeenten om de economie in de regio te bevorderen. Een sterke economie in de regio heeft namelijk tot gevolg dat in Berg en Dal de werkgelegenheid groeit.

Ook de woningmarkt houdt zich niet aan de gemeentegrens. Wanneer er te veel woningen in een buurgemeente gebouwd worden, is er een grote kans dat in andere gemeenten huizen leeg komen te staan. Dit willen we niet en daarom maken we samen met de gemeenten in onze regio afspraken over hoeveel woningen elke gemeente mag bouwen.

In dit programma vind je dus de onderwerpen die zich binnen én buiten onze gemeentegrens afspelen.

Programmanaam	Inwoner	Onze buurt	Onze gemeente
Plaats van actie	- Persoonlijk/thuis	- Directe omgeving/dorp	- Gemeente mét de regio gemeenten
Rol inwoner	- Regie eigen leven - Mee blijven doen	- Meedoen - Initiatief nemen	- Ontwikkelen - Klant
Rol gemeente	- Regelen - Betalen - Veel bemoeienis	- Afnemende betrokkenheid - Minder regels, meer stimuleren	- Loslaten - Samenwerken - Diensten verlenen

Doelen & resultaten

Wat wilden we bereiken?

- 3.1 Onze inwoners weten ons te vinden en zijn tevreden over hoe ze worden geholpen.
- 3.2 We hebben een sterke, lokale economie met volop werkgelegenheid. We hebben in 2050 een circulaire economie.
- 3.3 De juiste woning, op de juiste plek, voor de juiste doelgroep.
- 3.4 We willen goede en betaalbare dienstverlening voor onze inwoners. En om dit te kunnen bieden, werken we samen met andere gemeenten.
- 3.5 Toeristen en recreanten bezoeken graag Berg en Dal.

Wat hebben we daarvoor gedaan?

3.1.1 We verbeteren onze dienstverlening en blijven ons hiervoor inzetten.

Hiermee bedoelen we met name het verbeteren van de telefonische bereikbaarheid, het adequaat reageren op e-mails en een consequente ja, tenzij houding naar inwoners en ondernemers.

We gaan door met de ontwikkeling van het Contact Centrum Berg en Dal (CCB). In een goed ingericht CCB is alle informatie over activiteiten van de gemeente beschikbaar voor medewerkers van het CCB. Op deze manier kunnen we steeds beter invulling kunnen geven aan de 'eerstelijns' dienstverlening van de gemeente.

Om onze dienstverlening verder te verbeteren gaan we in 2020:

1. gratis reisdocumenten, rijbewijzen en gehandicaptenparkeerkaarten (GPK's) aan huis bezorgen;
2. een dagdeel per maand een burgerzakensteunpunt organiseren in zowel Beek, Leuth, Millingen aan de Rijn en Ooij voor eenvoudige producten als paspoorten en rijbewijzen;
3. een nieuw gebruiksvriendelijker afsprakensysteem invoeren voor de balie burgerzaken.

Stand van zaken Voorjaarsnota

In februari zijn wij gestart met de steunpunten voor Burgerzaken in Beek, Leuth, Millingen en Ooij. Ook zijn wij gestart met thuisbezorgen van documenten. De eerste reacties van inwoners zijn positief. Ze verwachten niet dat deze service gratis is. De eigen ervaringen zijn positief, maar het is wel wennen. Het nieuwe afsprakensysteem is inmiddels in gebruik genomen.

Stand van zaken Jaarrekening

Door de corona-maatregelen vanuit het Rijk hebben we moeten besluiten de steunpunten per april te sluiten. De steunpunten bevinden zich in algemeen toegankelijke ruimtes en kunnen niet voldoen aan alle voorzorgsmaatregelen rondom COVID-19. In de eerste lockdown hebben we alle rijbewijzen en reisdocumenten daarom thuisbezorgd, mede om het aantal reisbewegingen tegen te gaan. In de tweede lockdown bieden we mensen nog steeds die optie, maar kan de inwoner ervoor kiezen het document niet thuis te laten bezorgen. Daarnaast geven we aan dat verlopen rijbewijzen langer geldig zijn, en later aangevraagd kunnen worden om ook zo reisbewegingen te voorkomen.

3.1.2 Regelmatig meten hoe de tevredenheid bij inwoners en bedrijven is over onze dienstverlening.

In 2020 houden we vinger aan de pols via de statistieken vanuit onze eigen systemen. Zo houden we bijvoorbeeld via het Klant Contact Systeem onze telefonische bereikbaarheid in de gaten.

In 2020 gaan we door met het tevredenheidsonderzoek dat we in 2018 gestart zijn. Vervolgens sturen we bij waar dat nodig is. Zonodig maken we dan een plan van aanpak.

Stand van zaken Voorjaarsnota

De telefonische bereikbaarheid van de gemeente via het nummer 14024 is goed. Wanneer inwoners nu langer dan 2 minuten in de wacht staan worden zij automatisch doorverbonden naar een extern callcenter. Dit om een snelle afhandeling van vragen te kunnen garanderen.

Het beeld uit de klantonderzoeken blijft positief. Onze inwoners beoordelen onze telefonische dienstverlening en dienstverlening aan de balie van burgerzaken als goed.

Stand van zaken Jaarrekening

Het telefonische tevredenheidsonderzoek heeft in 2020 niet plaatsgevonden. De maatregelen rondom COVID-19 hadden veel impact op het aantal aanvragen en geven daarmee een vertekend beeld dienstverlening. Veel minder inwoners kwamen naar het gemeentehuis.

Daarnaast zagen we wel een toename in het aantal telefoongesprekken op het moment dat nieuwe maatregelen bekend werden gemaakt. In 2021 pakken we het telefonisch tevredenheidsonderzoek verder op. Omdat we allemaal meer op afstand werken (en waarschijnlijk ook voor een groot deel blijven werken) is het belangrijk om de telefonische bereikbaarheid organisatiebreed opnieuw te bekijken. We doen niet mee aan de huidige editie van het onderzoek naar de MKB-vriendelijkste gemeente van Nederland. In verband met corona is besloten om het werkbudget voor Economische Zaken anders in te zetten. Maar de contacten tussen gemeente en ondernemers zijn goed en daarom weten wij wat er bij hen speelt.

3.1.3 Zichtbaarheid raad en betrokkenheid inwoners vergroten

In het coalitieakkoord 2018-2022 is nadrukkelijk ingegaan op de zichtbaarheid van de gemeenteraad en de ruimte die inwoners krijgen om zelf zaken te ontplooiën. Maar ook bij besluiten die de raad neemt, is het belangrijk dat de meningen van inwoners -de voors- en tegens- duidelijk zijn en gewogen worden.

In september is gestart met een voorstelronde van de individuele raadsleden aan de inwoners van Berg en Dal. Deze ronde gaat door middel van publicaties in de Rozet en op sociale media. Ook daarna is het bedoeling raadsleden vaker de gelegenheid te geven zich te profileren op onderwerpen.

De betrokkenheid van inwoners krijgt vorm door samen met inwoners spelregels voor burgerparticipatie op te stellen.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Op 18 februari is een tweede avond georganiseerd over participatie 'hoe werken we met elkaar samen'. Hierbij waren inwoners, ambtenaren, raadsleden en ondernemers/maatschappelijk middenveld aanwezig. De uitkomsten van deze sessie verwerken we in een nieuwe nota participatie. Op de volgende vragen geven wij antwoorden:

- Hoe gaan we met inwoners om die een initiatief hebben en wat kunnen zij van ons verwachten?
- Hoe betrekken wij onze inwoners bij projecten waar het initiatief bij de gemeente ligt?
- Hoe werken we samen, hoe ziet het proces eruit en wat is ieders rol?

Met deze nota voldoen we aan de regels van de nieuwe omgevingswet. Deze wet verplicht gemeenten op papier te zetten hoe zij omgaan met participatie.

Stand van zaken Jaarrekening

De nieuwe nota participatie 'Samen maken we Berg en Dal' is eind februari 2021 tijdens de raadsvergadering behandeld. We gaan hiermee aan de slag.

In de nota staat onze visie op participatie. De nota is ook een handleiding. Je kunt de nota gebruiken als je een initiatief wilt starten. Onderdeel van het proces waren twee brede avondsessies en veel gesprekken binnen en buiten het gemeentehuis. Een afvaardiging van de raads werkgroep bestuurlijke vernieuwing (2 raadsleden) nam deel aan de projectgroep.

Doorgaans heeft de afdeling Openbare Ruimte ca. 50 bewonersavonden per jaar om een nieuwe inrichting van hun straat of wijk te bespreken. In 2020 zijn andere vormen van overleg gezocht in de periodes dat bijeenkomsten door Corona niet mogelijk waren. Een huis aan huis peiling bijvoorbeeld of schriftelijke uitnodiging tot reacties. Deze aangepaste werkwijze werd gewaardeerd door de betreffende bewoners al blijft een avond met informatie en dialoog toch zeker van meerwaarde en daarmee de voorkeur.

Bij de inrichting van speelplekken hebben we kinderen betrokken via een enquête en een verkiezing. De keuze voor de speeltoestellen is op deze wijze democratisch bepaald.

3.2.1 We benutten de kansen van schone technologie voor bedrijvigheid en werkgelegenheid.

Om onze doelen op het gebied van duurzaamheid te behalen willen wij het lokale bedrijfsleven stimuleren om duurzaamheidsmaatregelen te treffen. Zoals hiervoor is aangehaald gaan wij in 2020 bedrijven met vernieuwende duurzame plannen ondersteunen. Aanvullend zijn diverse acties uit ons Actieplan Duurzaamheid gericht op bedrijven. De resultaten van dit plan staan beschreven onder programma Onze buurt van deze begroting. Het gaat bijvoorbeeld om een verkenning hoe wij als gemeente ondernemers kunnen helpen te verduurzamen, of hoe we stappen kunnen zetten naar circulair ondernemen. Ook de (nieuwe) bedrijventerreinen in onze gemeente nemen we hierin mee.

Stand van zaken Voorjaarsnota

In de sector toerisme en recreatie werken we onder het keurmerk "Green Key" aan een verduurzaming van de sector. Zo voeren we in dit kader bijvoorbeeld een onderzoek uit bij accommodaties om te kijken hoe ze hun afval beter kunnen scheiden. En ook wat er eventueel hergebruikt kan worden. Voor meer informatie over dit circulaire project; zie resultaat "Berg en Dal wordt een Green Destination", onder programma 3.

Verder werken we in het Rijk van Nijmegen hard aan een circulaire economie. In februari is een circulaire raad opgezet. Tegelijk met de bekendmaking van deze raad heeft RvN@ (in opdracht van deze raad) een online circulaire hub opgezet. In deze hub komt al het nieuws, activiteiten en ontwikkelingen rondom de circulaire economie in de regio samen. In de komende periode gaan wij met RvN@ en andere gemeenten in het Rijk van Nijmegen bekijken hoe wij samen kunnen optrekken bij bepaalde activiteiten.

Stand van zaken Jaarrekening

De coronacrisis zorgt voor extra druk op de ambtelijke capaciteit. Hierdoor hebben wij een pas op de plaats moeten maken wat betreft het stimuleren van duurzaamheidsmaatregelen bij ondernemers. Het niet kunnen organiseren van fysieke bijeenkomsten speelt ook mee. Wel hebben wij de afgelopen tijd met de ondernemersverenigingen meerdere malen gesproken over het plaatsen van zonnepanelen op daken van bedrijven. Lokale installateurs kunnen hier een belangrijke rol bij spelen. De ondernemersverenigingen erkennen het belang hiervan en willen met de gemeente een bijeenkomst organiseren voor bijvoorbeeld een groep ondernemers op een bedrijventerrein. Zie 3.5.6. voor de voortgang van het circulaire project 'Berg en Dal wordt een Green Destination'.

3.2.2 We hebben aantrekkelijke en concurrerende winkelgebieden.

Winkelgebieden hebben het moeilijk om aantrekkelijk te blijven voor de klant. Samen met de ondernemers vergroten wij de aantrekkelijkheid van de winkelgebieden in Millingen aan de Rijn, Beek en Groesbeek. Dit doen we door de volgende zaken op te pakken.

In Millingen aan de Rijn is draagvlak onder de ondernemers voor meer samenwerking in het centrum. Naar aanleiding van diverse bijeenkomsten met ondernemers is een plan van aanpak uitgewerkt met nieuwe actielijnen om het centrum te versterken. Om dit plan van aanpak ten uitvoering te brengen is nu een traject gestart om in het centrum een Bedrijveninvesteringszone (BIZ) te formeren. Bij voldoende draagvlak start de BIZ Millingen Centrum per 1 januari 2020. Samen met deze BIZ kunnen wij vervolgens werken aan de versterking van het centrum.

In Groesbeek is in 2017 reeds een BIZ voor het centrum ingesteld. Deze BIZ faciliteren wij ook en wij werken samen met deze vereniging aan het versterken van het centrum. Daarnaast zijn wij in Groesbeek bezig met de afronding van de centrumplannen. De resultaten van dit project staan beschreven in programma 2 van deze begroting.

Stand van zaken Voorjaarsnota Millingen

Er is sprake van voldoende draagvlak en daarom is per 1 januari 2020 BIZ Millingen Centrum een feit. De nieuwe vereniging wil dit jaar de basis op orde krijgen. Dit jaar staat met name in het teken van het zogenaamde bloemenplan. Het centrum wordt voorzien van hanging baskets,

trio

bloemfonteinmasten en bloembakken met passende zomer herfst, -en winterbeplanting. De kosten worden voor de helft betaald door de gemeente en voor de andere helft door de BIZ. Het onderhoud ligt volledig bij de BIZ. Daarnaast worden de volgende activiteiten dit jaar opgepakt:

- Het verzorgen van sfeerverlichting.
- Het onderzoeken van het oprichten van een museum en het instellen van een wandelroute "Millingen in oude Beelden".
- Het uitvoeren van de jaarlijkse winkeliersactie.

Groesbeek

De stand van zaken is te lezen onder programma 2, resultaat "Onze dorpscentra zijn aantrekkelijk en gastvrij".

Stand van zaken Jaarrekening

Met name de detailhandel en de horeca hebben last van de coronamaatregelen. Dit zorgt voor extra druk op de centrumgebieden. Dit heeft tot nu toe niet geleid tot extra leegstand. In Millingen aan de Rijn is de leegstand in het centrum zelfs licht afgenomen.

Door de maatregelen zijn veel geplande activiteiten van de bedrijveninvesteringszones niet doorgegaan. In Millingen aan de Rijn is het centrum dit jaar verfraaid met hanging baskets, die worden onderhouden door een grote groep vrijwilligers.

Verder proberen de ondernemers in deze tijd op vernieuwende wijze toch omzet te genereren. Zo heeft digitalisering bijvoorbeeld een vlucht genomen. De BIZ in Groesbeek heeft het plan om een outlet store te beginnen, zodat de kledingwinkels de wintervoorraad alsnog kunnen verkopen. Als gemeente ondersteunen wij deze initiatieven, onder andere met subsidie. De ondernemers doen in deze tijd extra aan klantenbinding en inwoners kopen in deze tijd meer lokaal.

In het kader van het opstellen van de omgevingsvisie heeft een gesprek plaatsgevonden met de ondernemersverenigingen. Het aantrekkelijk houden van de centrumgebieden is benoemd als opgave. Er is onder andere gesproken over het eventueel inkrimpen van de kernwinkelgebieden en het toestaan van andere publiekstrekkende functies.

3.2.3 We hebben aantrekkelijke bedrijventerreinen.

Op de bedrijventerreinen is circa 10% van de werkgelegenheid in Berg en Dal te vinden. We gaan de kwaliteit van de bedrijventerreinen verder verbeteren. Om groeiende bedrijven te faciliteren is het onder andere van belang om voldoende vrije kavels te hebben. Op dit moment zijn deze schaars. Bij een voorspoedige verkoop van de kavels op bedrijventerrein Hulsbeek fase 1, willen wij in 2020 en 2021 Hulsbeek fase 2 ontwikkelen. We werken een stedenbouwkundig- en een bestemmingsplan uit. Ook gaan we in onderhandeling met de andere grondeigenaren. Vanaf 2022 kan de grond bouwrijp worden gemaakt en worden uitgegeven. De kosten hiervan dekken we binnen de grondexploitatie Hulsbeek uit de opbrengsten van de grondverkoop.

Mocht de verkoop van de kavels van Hulsbeek fase 1 en De Mies tegenvallen, dan is het niet mogelijk om fase 2 te ontwikkelen. We mogen namelijk niet meer dan 3,8 hectare grond in voorraad hebben. In dat geval gaan we aan de slag met de revitalisering van het verouderde gedeelte van het industrieterrein in Groesbeek. Zowel de kwaliteit van de openbare ruimte als van de bedrijfspanden is hier matig. We willen starten met een inventarisatie van de huidige bedrijvigheid op het oude gedeelte. Wat zit hier precies en waar is behoefte aan.

Verder gaan we in 2020 aan de slag met parkmanagement in Groesbeek. Dit om de samenwerking tussen de bedrijven te stimuleren. Goede samenwerking tussen bedrijven (en de gemeente) is essentieel voor het behoud en op termijn verbetering van de kwaliteit van een bedrijventerrein. Bij de verkoop van kavels van Hulsbeek fase 1 bevorderen we het lidmaatschap van parkmanagement. Deze organisatie gaan we op termijn uitbreiden met Hulsbeek fase 2 en met de bestaande bedrijventerreinen.

Stand van zaken Voorjaarsnota

- De Hulsbeek (Groesbeek)
Het bedrijventerrein is inmiddels bouwrijp en de kavels kunnen nu uitgegeven worden. Er is meer dan voldoende interesse. Bij de verkoop van de kavels op Bedrijventerrein De Hulsbeek stellen wij het lidmaatschap van een parkmanagementorganisatie niet verplicht. Volgens notariskantoor Bruggink & van Beek is het wettelijk gezien niet mogelijk om een lidmaatschap af te dwingen. Daarnaast is parkmanagement van de ondernemers. Zij moeten het zien zitten en invulling geven aan de activiteiten. Als er geen draagvlak is, levert een verplicht lidmaatschap niks op. Wel zullen wij bij de verkoop van kavels op de Hulsbeek, parkmanagement nadrukkelijk aanbevelen. Ook bieden wij ondersteuning aan bij het vormgeven van het parkmanagement.
- Molenveld (Millingen aan de Rijn)
Bedrijven hebben hier de parkeerproblematiek rondom vrachtwagens aan de orde gesteld. Om dit probleem op te lossen trekken we gele lijnen om duidelijk te maken waar wel en waar niet geparkeerd mag worden.
- Lieskes Wengs
Fase 2 van dit terrein is ontwikkeld door Lentjes Jansen Vastgoed B.V.. De meeste kavels van fase 2 zijn inmiddels uitgegeven en het terrein is al een tijd woonrijp. Dit jaar willen we zorgen dat de realisatie van deze uitbreiding definitief wordt afgerond. Daarnaast willen wij op Lieskes Wengs (fase 1 en 2) een aantal afwijkingen van het bestemmingsplan oplossen.

Stand van zaken Jaarrekening

De economie heeft te lijden onder de maatregelen die zijn genomen tegen het coronavirus. Dit maakt het voor sommige bedrijven lastiger om een bedrijfskavel te kopen. Daarom is afgelopen zomer besloten om kosteloos opties te verlengen. De verkoop van kavels loopt daardoor vertraging op. Op Bedrijventerrein De Hulsbeek is tot op heden nog geen perceel verkocht. Op Bedrijventerrein de Mies zijn er het afgelopen jaar nog wel 2 kavels verkocht.

Voor de afwikkeling van fase 2 van bedrijventerrein Lieskes Wengs zijn wij in gesprek met de ontwikkelaar. Er zijn stappen gezet in de afronding. Onder andere wat betreft de aanplant van het groen en de verbetering van de weg.

De coronacrisis zorgt voor extra druk op de ambtelijke capaciteit. Hierdoor hebben wij een pas op de plaats moeten maken wat betreft het revitaliseringsplan. Het niet kunnen organiseren van fysieke bijeenkomsten speelt ook mee.

3.2.4 We helpen inwoners die een baan zoeken.

In oktober 2019 hebben alle gemeenteraden in de regio Rijk van Nijmegen de 'Nota Arbeidsmarkt en Re-integratie 2020/2024' vastgesteld.

Sectoren als de bouw, de zorg, de techniek en de horeca zijn sectoren met veel personeelstekorten. Dit biedt mooie kansen voor het bemiddelen van inwoners naar werk. Daarom gaat het WerkBedrijf meer praktische scholing aanbieden in goed overleg met werkgevers. Ook biedt het WerkBedrijf verschillende trainingen en motivatieprogramma's aan, afhankelijk van de individuele behoefte van de baanzoekende inwoners.

De beleidsnota heeft als ondertitel: 'Werk voorop!'. We doen het al goed, maar halen alles uit de kast om nog meer te bereiken. We gaan onder meer actief aan de slag met:

- de voorbereiding van de nieuwe Wet inburgering.
- het motiveren van baanzoekenden en de handhavende rol van de gemeente.
- de bestrijding van laaggeletterdheid.
- de dienstverlening aan werkgevers.
- meer lokale inzet van medewerkers van het WerkBedrijf.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Samen met Beuningen, Heumen en Mook en Middelaar voeren wij een proefproject uit om te zorgen dat statushouders zich beter kunnen redden in ons land. Het gaat om een groep mensen die niet langer verplicht zijn om taallessen (inburgeringsplicht) te volgen, omdat zij niet goed kunnen leren. Deze groep moet vaak lang van een uitkering leven, omdat zij moeilijk aan het werk komen. Er zijn op 28 januari 16 deelnemers begonnen aan taallessen (waarvan 6 uit Berg en Dal), dit duurt een jaar. In mei zal een tweede groep starten. Zij krijgen taallessen, voeren opdrachten uit en krijgen hulp. Bijvoorbeeld bij het voeren van een gesprek met de huisarts of een gesprek over de kinderen op school. Ook doen zij vrijwilligerswerk. Dit proefproject is mogelijk omdat wij hiervoor als gemeenten extra geld krijgen van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.

Onze 4 participatieconsulenten werken vanaf begin maart in Millingen (Kulturhus) en in Groesbeek (Voorzieningshart op de Heuvel) en houden daar groepsbijeenkomsten en individuele gesprekken. Dit is voor inwoners met een uitkering van de gemeente. Iedereen die nog geen betaald werk kan doen, moet vrijwilligerswerk gaan doen (dat heet in de Participatiewet een Tegenprestatie). In de groepsbijeenkomsten leggen de participatieconsulenten uit wat voor vrijwilligerswerk zij kunnen doen. Soms doen mensen al vrijwilligerswerk of verlenen mantelzorg, vaak is dat voldoende. Onze participatieconsulenten letten ook op of de kandidaten moeite hebben met lezen en schrijven. Als dit zo is krijgen zij een programma aangeboden. Vrijwilligers van Stichting Lezen en Schrijven verzorgen dit programma.

De dienstverlening aan werkgevers wordt gedaan door het WerkBedrijf in goede samenwerking met de gemeente. Soms vinden gesprekken met werkgevers plaats samen met de commercieel manager van het WerkBedrijf. We werken aan versterking van deze samenwerking. Dit doen we onder andere door het verder ontwikkelen van Human Capital-agenda's en een 'leven lang ontwikkelen'.

Belangrijk punt uit de beleidsnota 'Werk voorop' is dat het WerkBedrijf meer met de gemeente gaat samenwerken voor de inwoners. Meer contact tussen inkomensconsulenten en participatieconsulenten en consulenten van het WerkBedrijf. Ook onderzoeken we samen met het WerkBedrijf of wij beschut werk vanuit de Participatiewet meer kunnen inzetten voor mensen met een beperking.

Stand van zaken Jaarrekening

Het jaar 2020 stond in het teken van corona. In 2020 hebben we 1.040 Tozo-uitkeringen en 94 bedrijfskredieten verstrekt om de ondernemers in onze gemeente financieel te ondersteunen (Tozo staat voor tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers).

Ook zijn we in november 2020 gestart met de brede dienstverlening voor ondernemers.

Ondernemers die een Tozo 3 regeling hebben aangevraagd, kunnen hiervan gebruik maken. Zij krijgen hulp op het gebied van schuldhulpverlening, aanpassing bedrijfsplan, coaching, bedrijfsbeëindiging, omscholing en bemiddeling en andere hulp, die zij op dat moment nodig hebben. Tot 31 december 2020 hebben 8 ondernemers zich aangemeld. In 2021 kijken we of we de dienstverlening kunnen uitbreiden voor een grotere doelgroep.

Door de coronacrisis is het ook voor sommige niet-ondernemers lastig om een betaalde baan te behouden of te vinden of om vrijwilligerswerk te (blijven) doen. Maar ondanks de coronacrisis zijn er toch nog relatief veel inwoners, onder begeleiding van het Werkbedrijf, uitgestroomd naar (parttime) werk. In onze gemeente zijn 73 inwoners uitgestroomd van de bijstand naar werk (in 2019 waren dit er 91).

In december 2020 hebben we de Dienstverleningsovereenkomst 2021-2022 afgesloten met het Werkbedrijf. In de DVO geven we invulling aan het gewenste lokale maatwerk dat het Werkbedrijf voor ons uitvoert. Omdat we het belangrijk vinden dat er goed wordt samengewerkt tussen bijvoorbeeld het Werkbedrijf, inkomensconsulenten, sociaal team en participatieconsulenten hebben we in de DVO vooral ingezet op de voorzetting van Berg en Dal Werkt! Bij dit project zijn de consulenten van het Werkbedrijf op locatie aanwezig in onze gemeente zodat de afstand tot onze inwoners klein is en zodat deze consulenten op dezelfde locatie zitten als bijvoorbeeld het sociaal team en de participatieconsulenten (bijvoorbeeld in het voorzieningshart op de Heuvel). Samenwerking is hierdoor gemakkelijker en gebeurt sneller.

Door corona konden veel van bovengenoemde consultants niet op locatie werken. In 2021 hopen we dit weer op te kunnen pakken. We merken namelijk ook dat het voor de doelgroep waar het Werkbedrijf en de participatieconsultanten mee werken belangrijk is om face-to-face contact te hebben.

3.2.5 Het lokale bedrijfsleven is dynamisch en vernieuwend.

Onder het mom Bedrijvig Berg en Dal werkt de gemeente, in nauwe samenwerking met ondernemers en andere partners, aan de versterking en vernieuwing van de lokale economie. Hierbij geven wij speciaal aandacht voor innovaties, nieuwe verdienmodellen, jonge ondernemers en startende bedrijven.

Als vervolg op Het Beste Idee van Berg en Dal hebben we in 2019 slimme starters geholpen. In 2020 gaan wij verder met deze ondersteuning. Onder andere door begeleiding aan te bieden en door een aantrekkelijke vestigingsplek voor starters te creëren.

Verder zijn er ondernemers die vernieuwende plannen hebben om het bedrijf duurzamer te maken, maar bij de realisatie tegen obstakels aanlopen. Hierbij gaat het onder andere om een gebrek aan kennis, netwerk en financiering. In 2020 willen wij deze partijen gaan ondersteunen.

Stand van zaken Voorjaarsnota

In afstemming met RvN@ en andere gemeenten in het Rijk van Nijmegen willen wij bedrijven ondersteunen met vernieuwende plannen om bepaalde bedrijfsactiviteiten circulair te maken. Het is op dit moment nog niet duidelijk hoe deze ondersteuning eruit gaat zien.

Stand van zaken Jaarrekening

Door de regio Arnhem Nijmegen is een MKB-deal gesloten met de overheid. Ondernemers kunnen een aanvraag indienen voor digitalisering van hun bedrijfsvoering. Ze krijgen dan 50% tot een maximum van € 2.500,- vergoed.

RvN@ heeft dit jaar wel onlinebijeenkomsten georganiseerd voor haar netwerk, o.a. over circulair ondernemen. Zo zijn er meerdere webinars georganiseerd om ondernemers te helpen bij vernieuwing in de coronacrisis en is er een digitaal evenement (Meeting of Minds) georganiseerd met meer dan 300 bezoekers.

3.2.6 Onze inwoners kunnen meer streekproducten kopen, eten en drinken.

In 2018 en 2019 hebben wij samen met de gemeente Heumen en de Zuidelijke Land en Tuinbouw Organisatie (ZLTO) gewerkt aan het project "Meer streekproducten in Berg en Dal en Heumen". Streekproducten zijn goed voor het milieu (minder voedselkilometers bijvoorbeeld) en voor de economie (betere prijs voor de boeren bijvoorbeeld). Tijdens het project hebben wij onder andere producenten geholpen met de ontwikkeling en het op de markt brengen van nieuwe streekproducten. In 2020 willen wij samen met de gemeente Heumen en ZLTO het project een vervolg geven. Onder andere weer met ondersteuning voor productontwikkeling en inspiratiesessies.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Wij zijn met ZLTO Rijk van Nijmegen en de gemeente Heumen in gesprek over het vervolg op het project "Meer streekproducten in Heumen en Berg en Dal". De verwachting is dat er voor de zomer duidelijkheid is. In het najaar kan dan het vervolgproject van start gaan.

Stand van zaken Jaarrekening

Fysieke bijeenkomsten zijn cruciaal voor het slagen van dit project. Omdat het organiseren hiervan in deze coronacrisis niet mogelijk is, hebben wij besloten om dit project uit te stellen. In 2021 gaan wij samen met ZLTO en de gemeente Heumen bepalen of, en zo ja hoe, wij dit project weer gaan oppakken.

In het gemeentehuis gaan we tijdens bijeenkomsten lokale dranken schenken, maar dat is het afgelopen jaar door de coronacrisis helaas niet gelukt. We zijn flink bezig om de voor de

[gemeentelijke economie belangrijke toeristische sector circulair en duurzaam te maken. Zie hiervoor onderdeel 3.5.](#)

3.3.1 We gaan de in 2019 geactualiseerde woonagenda uitvoeren.

Eind 2019 ronden we de actualisatie van de Woonagenda af. Op basis van de door de raad gemaakte keuzes zullen we tot uitvoering hiervan overgaan.

- In overleg met de hierbij betrokken marktpartijen zullen we de bestaande woningbouwplannen tegen het licht houden en daar waar nodig of wenselijk – in gesprek gaan over aanpassing van bestaande plannen.
- We gaan ook in gesprek met initiatiefnemers over mogelijke nieuwe plannen, daar waar deze een goede aanvulling op de bestaande woningvoorraad en plannen vormen. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan vrije kavels, CPO (Collectief Particulier Opdrachtgeverschap) en vormen van duurzame huisvesting, huisvesting voor spoedzoekers, al dan niet in de vorm van experimenten.
- We gaan in gesprek met de woningcorporaties over uitbreiding van het aantal sociale huurwoningen.
- We proberen in overleg met de corporaties en marktpartijen de doorstroming op de gemeentelijke woningmarkt te bevorderen zodat meer woningen voor starters vrijkomen.
- Daarnaast zien wij kansen voor starters in vrijkomend maatschappelijk vastgoed. We gaan hierover in gesprek met de eigenaren van dit vastgoed.
- We zorgen voor voldoende woningen.

Stand van zaken Voorjaarsnota

We hebben een tweetal themabijeenkomsten georganiseerd met de raad welke een belangrijke input geven voor het Actieplan Wonen. Wij hopen het Actieplan voor de zomer aan te leveren aan de raad.

Stand van zaken Jaarrekening

[In 2020 hebben we de woonagenda geactualiseerd: het Actieplan Wonen 2020. Hierbij zijn corporaties en raad \(enquête\) betrokken. Vanaf de vaststelling in september zijn de uitkomsten gecommuniceerd naar projectontwikkelaars en is begonnen met de verhoogde woningbouwopgave van tenminste 1.200 woningen.](#)

3.3.2 We helpen woningzoekenden met een laag inkomen om een passende woning te vinden.

We maken afspraken met de woningcorporaties over het bouwen en verkopen van huurwoningen. We gaan door met het verstrekken startersleningen aan starters die geen passende woning kunnen kopen. Omdat het bestaande budget aan leningen volledig is uitgeleend stellen we extra leenbudget ter beschikking. Als er van een soort woning te weinig zijn, geven we voorrang aan plannen waarin dat soort woningen is opgenomen.

Stand van zaken Voorjaarsnota

We zijn in gesprek met de woningcorporaties over de kwalitatieve en kwantitatieve behoefte van sociale huurwoningen voor de komende 10 jaar. Op basis hiervan passen de corporaties ook hun portefeuillestrategie aan. We hopen voor de zomer een gezamenlijk beeld te hebben van de prestatieafspraken.

De raad heeft een half miljoen extra budget vastgesteld voor de Starterslening. We gaan een kleine evaluatie middels enquête uitvoeren voor de uitwerking van de regeling.

Stand van zaken Jaarrekening

[In 2020 hebben we met de corporaties prestatieafspraken gemaakt. Hierin zijn afspraken gemaakt over de verhoogde bouwopgave en de toewijzing van huurwoningen. Een concrete nieuwe stap is dat de corporaties in 2020 het jongerencontract gaan onderzoeken \(Oosterpoort\) of waar mogelijk al gaan uitvoeren \(Waardwonen\).](#)

[In 2020 zijn 19 startersleningen verleend.](#)

In het Actieplan Wonen hebben we kaders op het gebied van de kwaliteit gesteld (onder andere duurzaamheid, oppervlakte, locatie) en kwantiteit (voor grotere projecten: 30% sociaal, 20% betaalbaar, 50% vrij).

3.3.3 De woningen in Berg en Dal zijn van goede kwaliteit. Mensen kunnen goed wonen en blijven wonen.

We stimuleren het aanpassen van bestaande woningen. Hiervoor is in 2019 de regeling Toekomstbestendig wonen vastgesteld als vervanger van de Blijverslening en de Duurzaamheidslening. Hierdoor kunnen mensen maatregelen om langer thuis blijven wonen combineren met het verduurzamen van de woning. We gaan de werking van regeling Toekomstbestendig wonen eind 2020 evalueren.

We stemmen met onze buurgemeenten af welke woningen waar worden gebouwd, zodat er binnen de regio voldoende woningaanbod en keuzevrijheid is voor woningzoekenden.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Dit jaar gaan we evalueren hoe de regeling toekomstbestendig wonen werkt. In het tweede kwartaal wordt een regiomonitor ontwikkeld om regiobreed af te stemmen en bij te kunnen sturen.

Stand van zaken Jaarrekening

Naast het ambitiekader voor nieuwbouw stimuleren we het aanpassen van bestaande woningen. Hiervoor is in 2019 de regeling Toekomstbestendig wonen vastgesteld als vervanger van de Blijverslening en de Duurzaamheidslening. Hierdoor kunnen mensen maatregelen om langer thuis te blijven wonen combineren met het verduurzamen van de woning.

In de (sub)regio maken we afspraken over afstemming van woningbouw. Daarvoor is in maart 2020 de woondeal getekend en in december 2020 de regionale woonagenda.

3.3.4 Steeds meer woningen in Berg en Dal zijn duurzaam.

Met de corporaties Waardwonen en Oosterpoort zijn afspraken gemaakt om energielabel A te halen in respectievelijk 2025 en uiterlijk 2028.

We zetten de samenwerking met Oosterpoort en andere belanghebbende partijen voort om te komen tot een aardgasloze kern. In 2020 wordt een keuze gemaakt in welke wijk / buurt bewoners actief worden gestimuleerd en gefaciliteerd om zich voor te bereiden op een aardgasloze toekomst.

Energieneutraal wonen blijft uitgangspunt in alle bouwplannen.

De doelstelling voor verduurzaming van de particuliere woningvoorraad valt binnen de gehele duurzaamheidsdoelstelling van een jaarlijkse energiebesparing van 1,5% in de gemeente. In het kader hiervan blijven we ook inzetten op het subsidiëren van zonnepanelen en isolatie van woningen. In 2019 is hiervoor een bedrag van € 500.000 ter beschikking gesteld. We verwachten dat dit bedrag in de loop van 2020 volledig zal zijn uitgegeven. Op dat moment gaan we ook bekijken of we de regeling verlengen.

De regeling Toekomstbestendig Wonen levert een belangrijke bijdrage aan het verduurzamen van de woningen in de gemeente (zie verder onder 3.3.2).

Stand van zaken Voorjaarsnota

We starten met bewonersparticipatie in één of twee gekozen wijken om te ervaren of en hoe inwoners bereid zijn vrijwillig stappen te zetten om de wijk voor te bereiden op een aardgasvrije toekomst.

Stand van zaken Jaarrekening

Naast de afspraak met de corporaties om in 2025 (Waardwonen) en in 2028 (Oosterpoort)

gemiddeld energielabel A te halen is in de prestatieafspraken van 2020 afgesproken om verder in te zetten op zonnepanelen op daken. Corporaties gaan onderzoeken of dit ook breder kan dan alleen voor de huurders van de woning.

Ook is vastgelegd welke corporatiewoningen in 2021 worden verduurzaamd.

In 2020 zijn 56 aanvragen voor de toekomstbestendig wonen lening goedgekeurd. Hierbij is altijd sprake van een duurzame maatregel (voornamelijk zonnepanelen).

Voor het onderwerp pilot aardgasloze wijk verwijzen wij u naar de tekst onder 2.4.1.

3.4.1 Als opdrachtgever zijn wij duidelijk wat we van samenwerkingsverbanden verwachten.

We zijn opdrachtgever voor samenwerkingsverbanden zoals de omgevingsdienst, de modulair gemeenschappelijke regeling, het Gemeenschappelijk Orgaan, enzovoorts. Onze opdrachten aan de samenwerkingsverbanden bestaan grofweg uit 2 delen: inhoud en financiën. Wat willen we bereiken en hoeveel mag dit kosten?

De opdrachten die we aan de samenwerkingsverbanden geven maken we scherp en duidelijk. Aangezien er veel samenwerkingsverbanden zijn, gaan we in 2020 ons richten op twee samenwerkingen die in beweging zijn dit jaar: de ODRN en Arnhem-Nijmegen.

Stand van zaken Voorjaarsnota Regio Arnhem Nijmegen (RAN)

De plannen voor de versterking van de samenwerking in de regio Arnhem en Nijmegen gaan uit van facultatieve opgaven. De raad kan jaarlijks bepalen aan welke van de 5 opgaven de raad wil mee doen. Vooraf wordt concreet gemaakt welke concrete producten een opgave oplevert en wat hiervan de kosten voor de deelnemende gemeenten zijn. Gemeenten kunnen dus jaarlijks bepalen of en aan welke opgaven ze als individuele gemeenten mee doen. Jaarlijks is er dus een helder moment waarop we verwachte kosten en baten tegen elkaar af kunnen wegen.

Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN)

De organisatorische en financiële problematiek van de ODRN is geanalyseerd. De analyse is vertaald naar een ontwikkelagenda. Inmiddels is gestart met de uitvoering hiervan op basis van drie pijlers: Gezamenlijkheid, Zakelijkheid en Nieuwe wetgeving.

Stand van zaken Jaarrekening

Regio Arnhem - Nijmegen

In december 2020 heeft de raad besloten om deel te nemen aan de Groene Metropoolregio. Deze is op 1 januari 2020 van start gegaan.

2020 is een overgangsjaar waarbij voor de opgaven alleen bestaande dan wel binnen de bestaande begrotingsbudgetten beschikbaar te stellen middelen worden ingezet. In de periode mei/juni van 2021 leggen we aan de raad – gekoppeld aan de Kadernota 2022 – een voorstel over het wel of niet inschrijven op de regionale opgaven voor het jaar 2022 voor. Uit de opgaven blijkt duidelijk, hoeveel het kost en welke producten er worden opgeleverd.

ODRN (Omgevingsdienst Rijk van Nijmegen)

De ODRN is voortvarend aan de slag gegaan met de ontwikkelagenda. Hierin zetten zij in op drie thema's: Gezamenlijkheid (in beleid en opdrachten), Zakelijkheid (relatie opdrachtgever - opdrachtnemer) en Nieuwe Ontwikkelingen (zoals Omgevingswet).

In regionaal verband kijken we naar gezamenlijkheid in beleid en opdracht, zodat de ODRN efficiënt kan opereren.

Binnen het thema 'zakelijkheid' verricht de ODRN onderzoek naar het informatiesysteem. Ook is de stofkam door diverse procedures gegaan zoals voor budgetbeheer en is gekeken hoe men tot minder externe inhuur van personeel kan komen.

Het thema 'nieuwe ontwikkelingen' vormt zich naar de komst van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteit Bouw. Hierbij wordt bij voorkeur in regionaal verband opgetrokken (zie verder onder

3.4.2.).

BRN – motie Uniformering - kaderbrief

Conform de door de raad aangenomen motie 'Uniformering indexeringen en bezuinigingen samenwerkingen' stuurt het college binnen de samenwerkingen aan op toepassing van de BRN-normen. Daarnaast wordt ingezet op het gebruik van het instrument van de kaderbrief. Dit heeft mede tot gevolg gehad dat Munitax vanaf 2021 hiervan gebruik zal gaan maken.

Bestuurlijke bijdrage in DB's van de regelingen

Naast de vertegenwoordiging vanuit het college in de AB's van de regelingen worden door de collegeleden ook posities in de DB's van diverse regelingen bekleed.

DB MGR (wethouder Fleuren): De taakstellende bezuiniging ter hoogte van € 0,5 miljoen wordt op een andere wijze geborgd, nadat was gebleken dat de oorspronkelijke bezuinigingsmogelijkheid was komen te vervallen. De kosten van huisvesting gaan hierdoor omlaag.

DB GGD (wethouder Van de Scheur): Inzet op normalisering o.a. in de jeugdzorg. Teveel jongeren komen in het professionele zorgcircuit terecht, terwijl de oplossing vaak binnen de directe omgeving ligt.

DB ODRN (wethouder Verheul): Bestuurlijk trekker van de pijler Nieuwe Ontwikkelingen in de Ontwikkelagenda van de ODRN, waarin de komst van de Omgevingswet en de Wet Kwaliteitsborging Bouwen in goede banen moet worden geleid.

DB VRGZ (burgemeester Slinkman): In beeld brengen van mogelijke bezuinigingsmogelijkheden met de daarbij behorende maatschappelijke consequenties om raden in de gelegenheid te stellen de taakstellende bezuiniging te realiseren.

3.4.2 We betrekken de raad op verschillende manieren in de samenwerking die we met andere gemeenten hebben.

Portefeuillehouders koppelen duidelijk terug naar de raad over zaken die spelen in de samenwerkingen.

In de raads werkgroep Samenwerkingen bespreken we:

- Onze opdrachten naar de samenwerkingen: zijn we duidelijk en hoe sturen we? Hierin richten we ons op de ODRN en Arnhem Nijmegen.
- Wat raadsleden in de samenleving hebben opgehaald over de effecten van de samenwerkingen.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Regio Arnhem Nijmegen (RAN)

Er is afgesproken om de plannen voor de versterkte samenwerking in de regio Arnhem Nijmegen voorafgaand aan de besluitvorming te bespreken in de raads werkgroep Samenwerkingen.

Omgevingsdiens Regio Nijmegen (ODRN)

Voor de ODRN werken we met de opdrachtgevers aan een betere regionale afstemming, zodat we een eenduidigere vraag aan de ODRN stellen. Dit doen we ook in het kader van de komst van de Omgevingswet.

Stand van zaken Jaarrekening

Afstemming college – raad

Alle portefeuillehouders hebben in de raadsvergaderingen en in de informatieve sessies voor de raad regelmatig lopende zaken uit GR-en teruggekoppeld.

Regio Arnhem – Nijmegen

De rol van de raads werkgroep Samenwerkingen zat meer aan de voorkant van het proces. In plaats hiervan zijn er het afgelopen jaar meerdere radenbijeenkomsten geweest waarin de raadsleden van de 18 deelnemende gemeenten stap voor stap zijn meegenomen in de ontwikkeling van de plannen voor de versterkte regio. Er is hierbij dankbaar gebruik gemaakt van de input die tijdens deze bijeenkomsten bij raadsleden is opgehaald.

De structurele betrokkenheid van de raden is in de nieuwe regeling geborgd door instelling van een Regioagendacommissie en het organiseren van radenbijeenkomsten.

ODRN

Het afgelopen jaar is het werkplan naar de raad gebracht evenals de bestuursrapportage van de ODRN en een informatienota over het project brandveiligheid.

ODRN - Omgevingswet

Met de gemeenten die aangesloten zijn bij de ODRN werken we regionaal samen ter voorbereiding op de Omgevingswet. We hebben gezamenlijk een regionaal procesregisseur aangesteld om de regionale afstemming te begeleiden. Bij de regionale afstemming gaat het onder andere om thema's die een relatie hebben met de bedrijfsvoering van de ODRN. Daarbij onderzoeken we of het mogelijk is (regionale) werkprocessen zo in te richten dat dit voordelen heeft voor de bedrijfsvoering van de ODRN. Daarmee kunnen we kosten besparen.

Werkbedrijf van MGR:

Er is een nieuwe dienstverleningsovereenkomst gesloten met het Werkbedrijf. Daarmee is de opdracht voor het Werkbedrijf helder geformuleerd. De overeenkomst heeft een looptijd van 2 jaar en is vooraf besproken met de raad.

GGD:

De GGD heeft een nieuwe meerjarenstrategie vastgesteld, waarvoor input is gevraagd aan de gemeenteraden.

3.4.3 We bereiden ons voor op de inwerkingtreding van de Omgevingswet.

De Omgevingswet treedt op 1 januari 2021 in werking. De Omgevingswet vervangt een groot aantal wetten op ruimtelijk gebied. De werkzaamheden voor 2020 zijn gericht op een soepele overgang naar de Omgevingswet. Dat betekent onder andere het opleiden van personeel en het uitwerken van werkprocessen. Dit doen wij in samenwerking met de ODRN, omdat de ODRN een groot deel van de Omgevingswet voor ons gaat uitvoeren. Daarnaast stellen we een Omgevingsvisie op als beleidskader voor de ruimtelijke ontwikkeling van onze gemeente.

Stand van zaken Voorjaarsnota

De inwerkingtreding van de Omgevingswet, oorspronkelijk voorzien op 1 januari 2021, is opgeschort. Medio mei neemt de minister een besluit over de datum waarop de Omgevingswet in werking treedt. Als de nieuwe datum bekend is, passen wij de planning voor de invoering van de Omgevingswet in onze organisatie aan.

Wij hebben samen met de regiogemeenten en de provincie een opdracht gegeven aan de ODRN voor het invoeren van de Omgevingswet. Verder zijn wij gestart met de uitvoering van de Routekaart implementatie Omgevingswet. Wij liggen met de uitvoering op schema. Wij informeren u twee keer per jaar over de voortgang. De aanbesteding voor de omgevingsvisie loopt. Wij hopen in het derde kwartaal 2020 met de uitvoering te starten. Vaststelling van de omgevingsvisie voorzien wij eind 2021.

Stand van zaken Jaarrekening

De nieuwe datum voor inwerkingtreding van de Omgevingswet is vastgesteld op 1 juli 2022. Door het uitstel van de Omgevingswet en de coronamaatregelen hebben wij in 2020 minder gedaan, dan we aanvankelijk hadden gepland. We hebben 2020 vooral gebruikt om kennis op te doen over de Omgevingswet, de werkprocessen en de instrumenten onder de Omgevingswet. We hebben daarnaast Omgevingswetsoftware aangeschaft en geïmplementeerd. Ook hebben we een structuur opgezet voor regionale samenwerking en afstemming. We willen van elkaar leren en samen optrekken en niet zelf het wiel uitvinden. Tenslotte hebben wij een stedenbouwkundig bureau geselecteerd om voor ons de omgevingsvisie op te stellen. Dit bureau is in het najaar 2020 begonnen met het proces om met ons te komen tot een omgevingsvisie.

3.4.4 Onze opdrachten naar de ODRN zijn duidelijk en inhoud en financiën zijn in evenwicht.

De komende jaren zal de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN) voor Berg en Dal zich voornamelijk richten op de basistaken. Binnen deze basistaken komen er wel nieuwe vraagstukken op de ODRN af. Zo moeten gemeenten en ODRN zich in 2019 en 2020 klaarmaken voor de gevolgen van de Omgevingswet. Ook het thema energietransitie zorgt mogelijk voor een verschuiving van de werkzaamheden. Dit heeft gevolgen voor de financiële bijdrage en/of voor de hoeveelheid werk die de ODRN voor ons kan verzetten. We moeten dan gaan prioriteren.

In 2020 richten we ons ook op het verbeteren van de samenwerking tussen gemeenten en ODRN, begrotingscyclussen van gemeenten en ODRN worden beter op elkaar afgestemd, werkplannen worden eerder opgesteld en vastgesteld en capaciteitsproblemen m.b.t. bovengenoemde thema's worden in beeld gebracht.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Het verbetertraject van de samenwerking bij de ODRN is al ingezet. Het eerste zichtbare resultaat is dat de opdrachtgevers, gemeenten en provincie, het gezamenlijke eigenaarschap op zich nemen. Daardoor is er in het Algemeen Bestuur consensus over de te volgen koers. Voor de zomer zijn alle gemeenteraden op de hoogte gebracht en in de gelegenheid gesteld om hun zienswijze op dit traject te geven.

De aanneme dat we binnen de basistaken nog kunnen prioriteren vinden we bij nader inzien niet realistisch. We zijn tot het inzicht gekomen dat we vooral realistisch moeten begroten, om achteraf niet steeds met grotere aantallen aanvragen en handhavingzaken geconfronteerd te worden. Binnen het Algemeen Bestuur van de ODRN is ook de lijn afgesproken dat een gemeente die niet realistisch begroot achteraf een hoger uurtarief gaat betalen voor de meerkosten. Dit moet stimuleren dat gemeenten realistisch begroten.

Stand van zaken Jaarrekening

Het werk van de ODRN neemt ieder jaar toe. Van de hoeveelheid werk maken we een inschatting, maar de daadwerkelijke werklast wordt voor het grootste gedeelte bepaald door de aanvragen van onze inwoners en onze bedrijven. Inzet blijft om realistisch te begroten. Dit jaar is door de ODRN voor het eerst gebruik gemaakt van een lijst waarbij ook de feitelijke afname van producten van de voorgaande jaren laat zien. Het werkplan 2021 is mede hierop gebaseerd. Het verbetertraject is erop gericht om op den duur een kostenreductie te realiseren. Het is nog te vroeg om dit in de eindafrekening over 2020 terug te zien.

3.5.1 In de periode 2017-2020 stijgen de toeristische bestedingen met 4%.

Ook het aantal toeristische bezoeken en overnachtingen willen we laten stijgen met 4%. We willen groeien maar wel verantwoord. Kwaliteit is net zo belangrijk als kwantiteit. Daarom zetten we ook in op thema's als zorgeloos op vakantie en Green Destination.

Samen met Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen (TVAN) werken we aan een plan voor de regio op basis van het document van Nederlands Bureau voor Toerisme & Congressen (NBTC) "Perspectief 2030" waarin toerisme wordt beschouwd als middel om de leefbaarheid te vergroten in plaats van als doel op zichzelf. Kwaliteit dus in plaats van kwantiteit. We gaan in overleg met eigenaren van vastgoed met ontwikkelkansen voor toerisme.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Het aantal overnachtingen zal vanwege de coronacrisis lager zijn dan normaal gesproken. Cijfers hierover zijn hierover nog niet bekend.

De uitwerking van Perspectief 2030 op het niveau van Arnhem-Nijmegen en het Rijk van Nijmegen is nog niet afgerond.

Stand van zaken Jaarrekening

Het aantal overnachtingen steeg van 2017 naar 2018 met 3,4%, maar de stijging van 2018 naar 2019 was beperkt, namelijk 0,06%. Sinds 2014 is er een trend naar meer overnachtingen ingezet van circa 365.000 in 2014 naar circa 439.000 overnachtingen in 2019. Het aantal

toeristische overnachtingen van 2020 is nog niet bekend. Zoals we al aangaven bij de voorjaarsnota is de verwachting dat dit aantal flink lager is dan voorgaande jaren. Er is in 2020 geen onderzoek gedaan naar het aantal bestedingen. Zodra hierover informatie is, maken we dit bekend.

Omdat campings in 2020 in het eerste deel van 2020 alleen met aanpassingen open mochten, hebben wij hiervoor budget kunnen inzetten van een tijdelijke ondersteuningsregeling van de provincie.

Het vervolg op Perspectief 2030 is afgerond. Er ligt nu een Uitvoeringsagenda Arnhem-Nijmegen. Deze is door 18 gemeenten en in samenwerking met de provincie Gelderland en TVAN opgesteld. Hierin staan opgaven en projecten genoemd waarbij toerisme als middel wordt ingezet om de leefbaarheid te vergroten. Ook hierbij wordt ingezet op kwaliteit en niet alleen op kwantiteit. Deze uitvoeringsagenda is ondergebracht bij de opgave "de ontspannen regio" van De Groene Metropoolregio. In 2021 wordt dit concreet gemaakt: wie gaat wat doen en met welke middelen?

3.5.2 Toeristen die zorg nodig hebben, kunnen op vakantie in onze gemeente.

Via de Ongehinderd App en de website zorgeloosopvakantie.nl blijkt welke accommodaties in onze gemeente (en in het Rijk van Nijmegen) toegankelijk zijn. Het aantal locaties in onze gemeente in de Hoge Nood App verdubbelt (nu circa 10).

Toegankelijke pleisterplaatsen (circa 3 in onze gemeente) met daaraan gekoppeld toegankelijke routes brengen we in beeld voor bezoekers die hierop aangewezen zijn. Deze zijn te vinden op de website zorgeloosopvakantie.nl en worden via kaartmateriaal in beeld gebracht.

We promoten onszelf met Toerisme VAN als toegankelijke regio/ gemeente.

Bij noodzakelijke aanpassingen van onze speeltuinen nemen we de verbetering van de toegankelijkheid van de speeltuin mee in het nieuwe ontwerp. Er zijn al contacten met de organisatie Speeltuinbende. Inwoners en bezoekers profiteren van deze aanpassingen.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Ondanks communicatie hierover is het aantal locaties op de Hoge Nood App nog niet toegenomen. We blijven hier aandacht aan besteden.

Acht overnachtingsaccommodaties met goede voorzieningen staan op de website Zorgeloosopvakantie.nl. Als er geschikte accommodaties bijkomen, plaatsen wij deze ook op de website.

Er zijn nog geen nieuwe ontwikkelingen met betrekking tot de pleisterplaatsen. Het Wijnbouwcentrum is nog bezig met het maken van een toegankelijke route.

De Speeltuinbende heeft een presentatie gegeven over de aanbevelingen die zij heeft voor de gemeente Berg en Dal voor het verbeteren van de toegankelijkheid van de speeltuinen in de gemeente. Met deze aanbevelingen gaan wij aan de slag.

Stand van zaken Jaarrekening

Het kennisevent Toerisme & Toegankelijkheid voor ondernemers uit Berg en Dal en het Rijk van Nijmegen stond gepland op 25 maart. Hiervoor was veel interesse. Helaas hebben we dit evenement geannuleerd in verband met corona. Zodra het weer kan, organiseren we een kennisevenement.

We hebben opdracht gegeven voor het ontwikkelen van een braillekaart met daarop de toeristische toppers van Berg en Dal. Daarmee willen we ook aandacht besteden aan slechtzienden en blinden. Deze kaart is nog in ontwikkeling en is naar verwachting in het eerste kwartaal van 2021 klaar.

Een nieuw dorpsommetje in Millingen aan de Rijn is gemaakt. Dit rondje is op te delen in twee kleinere ommetjes. Eén daarvan is toegankelijk voor rolstoelers.

In januari organiseerden we voor de toeristische sector een training Ongehinderd Gastvrij. Doel

was: hoe ben je zoveel mogelijk een gastvrije en toegankelijke ondernemer. Die twee bleken vaak met elkaar samen te hangen. De training werd zeer goed bezocht. Regelmatig versturen wij nieuwsbrieven waarin wij aandacht besteden aan nieuwe ontwikkelingen en aandacht vragen voor zaken als de Hoge Nood App of dementie. We hebben de visvijver Molenkolk ondersteund bij het toegankelijk maken van de vijver. We deden in oktober mee aan de Week van de Toegankelijkheid. We deden samen met Ongehinderd de oproep om je favoriete vrijetijdslocatie door te geven. Deze locatie werd vervolgens getest door een keurmeester van Ongehinderd. We betrekken deskundige partijen als Ongehinderd en de WMO adviesraad bij initiatieven.

3.5.3 Wandelaars weten onze gemeente te vinden.

We doen in 2020 mee aan de wedstrijd “wandelgemeente van het jaar” en besteden aandacht aan het 50 jarig bestaan van de N70 met andere betrokken partijen (zoals Staatsbosbeheer).

Afhankelijk van de behoefte, realiseren we nog meer dorpsommetjes, samen met inwoners uit onze dorpen. Deze komen op de website wandeleninbergendal.nl.

We zorgen ervoor dat er ook routes en/of wandelmogelijkheden toegankelijk zijn voor minder validen en dat deze goed gevonden worden via onder andere zorgeloosopvakantie.nl en wandeleninbergendal.nl.

Stand van zaken Voorjaarsnota

In verband met het coronavirus heeft de organisatie van Wandelkrant Te Voet samen met de genomineerde gemeenten Berg en Dal, Westerwolde en Winterswijk besloten geen verkiezingsstrijd te organiseren. Gezamenlijk kijken de partijen naar een andere, passender invulling van het op de kaart zetten van de 3 wandelgemeenten.

Stand van zaken Jaarrekening

We zijn samen met de andere 2 genomineerde gemeenten Wandelgemeente van het jaar 2020 geworden. Gezamenlijk hebben we met Wandelkrant Te Voet volop gepubliceerd online en offline. Ook veel aandacht hiervoor in lokale bladen als Rozet, Topic. Samen met TVAN ook extra aandacht voor wandelen in Berg en Dal. Dit bleek een uitstekend veilig thema in de coronatijd.

Ook in 2020 zijn nieuwe dorpsommetjes gemaakt. Inmiddels zijn er al 12. Bijna ieder dorp heeft nu in ieder geval één ommetje. Veel ommetjes zijn (deels) rolstoeltoegankelijk. De ommetjes zijn in trek bij inwoners en bezoekers.

De Landschapsparade stond dit jaar in het teken van Wandelgemeente van het jaar 2020 en het 50-jarige jubileum van de N70. Ondanks corona was het een goed bezochte parade. Voorafgaand aan de parade hielden we de verkiezing “mooiste wandeling van Berg en Dal”. De natuurroute N70 werd door de meeste mensen gekozen. Vijf mensen die gestemd hebben, zijn beloond met een pakketje streekproducten.

Op de website wandeleninbergendal.nl staan inmiddels al bijna 50 wandelingen. De website brengen we vaak onder de aandacht van inwoners en bezoekers. Dit heeft ertoe geleid dat de website inmiddels ongeveer 50.000 maal is bezocht.

3.5.4 Toeristen weten waarom ze Berg en Dal moeten bezoeken.

We doen mee aan (regionale) campagnes zoals Gelderse Streken om onze gemeente blijvend op de kaart te zetten.

In 2019 vinden voorbereidingen plaats om het fietsknooppuntennetwerk in het Rijk van Nijmegen te verbeteren. Dit is gereed of nog in uitvoering in 2020.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Hierover is nog niets te melden.

Stand van zaken Jaarrekening

In 2020 moesten we de balans zoeken tussen het aantrekken van toeristen en het voorkomen van Covid-besmettingen. Aan de ene kant bleven we onszelf op de kaart zetten met campagnes. Aan de andere kant wilden we niet teveel mensen aantrekken in 2020 omdat de boodschap was: blijf zoveel mogelijk thuis.

Om tijdens de coronacrisis bezoekers te informeren waar het druk en niet druk was, hebben we samen met TVAN een bezoekersmonitor ingezet. Bezoekers zagen waar het druk was en kregen alternatieven in beeld om te bezoeken. De monitor is uitgeroepen tot één van de finalisten van de Covid & Tourism Strategy Award.

Omdat veel evenementen niet door konden gaan in 2020 heeft de STER op initiatief van de gemeente samen met Glanzrijk Events de Zeven Zinderende Zomerweken georganiseerd. Tijdens de zomervakantie was op verschillende plekken in onze gemeente kleinschalig iets georganiseerd. Dit werd gebundeld onder de noemer Zeven Zinderende Zomerweken. Omdat dit een succes was, wordt dit waarschijnlijk herhaald in 2021.

Een aantal evenementen kon wel doorgaan. Deze werden goed bezocht (bijvoorbeeld Freedom Tour voor fietsers in september en Landschapsparade in oktober).

Over het fietsknooppuntensysteem informeren wij onder 3.5.5. Fietsers weten onze gemeente te vinden.

3.5.5 Fietsers weten onze gemeente te vinden.

Wij blijven jaarlijks ons fietsroutenetwerk verbeteren en uitbreiden. Dit ten behoeve van toerisme, maar ook voor verbetering van woon- werkverkeer. Zo heeft de raad de wens uitgesproken om bestaande fietspaden te verbreden en zo een veilige ruimte te bieden aan bijvoorbeeld de toename van de sneller rijdende e-bikes (motie 20, begroting 2019). In veel gevallen betreft het verbreden van fietspaden kostbare aangelegenheden. In de tweede helft van 2019 behandelen we deze motie en stellen we daarom prioriteiten; welke fietspaden gaan we in 2020 en verder als eerste aanpakken.

Ook starten we in de tweede helft van 2019 met een nieuwe samenwerking over de landsgrens om de bestaande fietspaden, waaronder die langs de voormalige spoorlijn Nijmegen – Kleve, uit te bouwen en breed te promoten in 2020. De Euregio Rijn-Waal heeft op ons verzoek het initiatief genomen om een dergelijk overleg op te starten.

Voor verdere acties op dit vlak zie onder programma 'Onze buurt'.

Stand van zaken Voorjaarsnota

De in 2019 ingezette samenwerking om grensoverschrijdende fietspaden te verbeteren én te promoten zetten we in 2020 voort. Ook werken we in 2020 samen met Routebureau Arnhem – Nijmegen aan een algehele update én verdere verbetering en mogelijk ook uitbreiding van het fietsknooppuntensysteem.

Daarnaast werken we in 2020 samen met de gemeente Lingewaard verder aan de realisatie van een fiets- en voetveer tussen Bemmelen en Ooij-Groenlanden. Met deze veerdiensten kunnen we meer routes in bijvoorbeeld '8'-vorm aanbieden in de brede regio.

Het is om reden van capaciteit er niet van gekomen om in 2019 de motie 20 te beantwoorden. In 2020 bieden we de raad alsnog een plan aan voor bredere en veiligere fietspaden in de gemeente Berg en Dal.

Stand van zaken Jaarrekening

Vanwege corona is het project voor het verbeteren van het fietsknooppuntensysteem nog niet van start gegaan in 2020. Wel is het budget voor alle wensen dankzij steun van de provincie nu rond. In 2021 start de uitvoering. Ook de voorgenomen grensoverschrijdende promotie van de fietspaden in onze grensregio is om deze reden niet doorgegaan.

3.5.6 Berg en Dal wordt een Green Destination.

Green Destinations is een middel om duurzaamheid en toerisme te verbinden. Vanuit toeristisch oogpunt biedt het kansen om ons te positioneren en verder te ontwikkelen als groene, duurzame bestemming en daarmee een nieuwe doelgroep te bereiken. Vanuit duurzaamheid biedt het kansen om de toeristische sector te motiveren en activeren om te verduurzamen met aandacht voor de thema's milieu, mens, landschap, cultuur.

Onze toeristische ondernemers doen mee aan een keurmerk (zoals bijvoorbeeld Green Key) zodat ze informatie over en hulp krijgen bij duurzaam ondernemen. Een kennisbijeenkomst maakt onderdeel uit van dit aanbod.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Het Green Key traject dat we willen starten met een kennisbijeenkomst is nog niet gestart. Wij gaan dit samen met de Stichting Toerisme en Recreatie en de provincie Gelderland plannen als de coronacrisis voorbij is.

Een aantal accommodaties zijn inmiddels bezocht in verband met een onderzoek naar het produceren van en beter gescheiden afvoeren van afval. In het eerste halfjaar verwachten wij een terugkoppeling te kunnen geven van dit advies.

Stand van zaken Jaarrekening

In 2018 werd onze gemeente bekroond met de titel Green Destination met een Gold Award. De afgelopen jaren hebben we samen met de Stichting Toerisme en Recreatie gewerkt aan het verduurzamen van onze gemeente. Met name het betrekken van de toeristische sector op weg naar een Green Destination werd beloond. Daarom ontvingen wij in september een Platina Award. In de komende jaren werken wij verder aan onze duurzame toeristische bestemming. Zo zijn we met twee voorbeeldprojecten gestart bij toeristische bedrijven die gaan voor afvalvermindering en betere afvalscheiding. Dit project loopt door in 2021.

Vanwege corona hebben we met de Stichting Toerisme en Recreatie besloten het stimuleren van Green Keycertificering uit te stellen. Dit pakken we later op.

We willen de afstand tussen voedselproducent en –consument zo klein mogelijk maken. Met de ontwikkeling van streekproductenroutes gaan we inwoners en bezoekers op een aantrekkelijke manier informeren over de mooie streekproducten van Berg en Dal. In 2020 zijn we gestart met de voorbereidingen.

3.5.7 We hebben een (extra) seizoens fiets-voetveer tussen Bemmelen en Ooij.

Afhankelijk van de procedure zijn de voorbereidingen (infrastructuur, juridisch) voor dit veer afgerond of gaande in 2020. Als het meezit, kan er al een veer varen in de loop van het seizoen van 2020. Dit veer betekent een uitbreiding van het toeristisch/ recreatieve aanbod voor bezoekers en inwoners.

Rekening houdend met duurzaamheid en toegankelijkheid treffen we voorbereidingen voor een elektrisch veer en zijn de toegangspaden naar het veer ook geschikt voor minder validen, duofietsen etc.

Ter hoogte van de locatie van het veer zijn cultuurhistorische sporen te vinden van de IJssellinie en de Mauritslinie. Via het veer willen we deze met de gemeenten Lingewaard en Zevenaar, Stichting Beleef onze Waal zichtbaar en beleefbaar maken. Het fiets-voetveer draagt dus bij aan uiteenlopende opgaven van onze gemeente.

Stand van zaken Voorjaarsnota

De potentiële exploitant heeft besloten niet verder te gaan in dit traject. Wij zijn nu weer op zoek naar een partij die de exploitatie kan doen van deze fiets-voetveerverbinding. Een eerste gesprek hebben wij gehad. Verder zijn wij in gesprek met partijen die een fiets-voetveer ter beschikking hebben of kunnen helpen bij het vinden hiervan. Ten slotte hebben wij een gesprek gehad bij Rijkswaterstaat over de vergoedbaarheid over deze verbinding. Wij hebben geen zicht

op het verloop en de slaagkansen van dit project, omdat we van veel niet beïnvloedbare factoren afhankelijk zijn.

Stand van zaken Jaarrekening

In 2020 hebben wij een nieuwe exploitant gevonden: Uiterwaarde. Zij exploiteren al diverse pontjes. Wij hebben met hen in december een intentieovereenkomst ondertekend. Daarin staan de wensen: elektrisch een duurzaam varen. We hebben de mogelijkheden voor elektrische en toegankelijke ponten verkend. Die zijn nu of niet beschikbaar of heel kostbaar. Er is wel een ander veer gevonden dat goedkoper is. Daarmee kan een start gemaakt worden met varen. Rolstoelers en scootmobielen kunnen mee met het fiets-voetveer.

We maken inzichtelijk wat de kosten zijn om te varen en wat de meerkosten zijn om op langere termijn elektrisch en volledig toegankelijk te varen. Er is budget voor het aanleggen van de paden, maar er is nog geen dekking voor structurele exploitatietekorten. Het Verenfonds draagt voor een deel bij aan de exploitatietekorten. Helaas heeft dit fonds niet lang geleden laten weten dat het onzeker is of dit fonds blijft. Wij volgen de ontwikkelingen op de voet en gaan daarover onder andere met de Provincie in gesprek.

De vergunningen bij Rijkswaterstaat zijn in voorbereiding en worden in het eerste half jaar van 2021 aangevraagd.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020 Primair	Begroting 2020 Actueel	Rekening 2020	Verschil Begroting Rekening
Lasten	-9.086	-6.754	-9.131	-8.463	668
Baten	2.346	1.790	1.500	2.065	565
Totaal programma	-6.740	-4.964	-7.630	-6.398	1.233

Toelichting verschillen Begroting- Jaarrekening

In onderstaande tabel zijn de verschillen tussen de begroting en de jaarrekening op dit programma weergegeven.

Bedragen x €1.000

Taakveld	Toelichting	Verschil	I/S/RES
Bestuur	- Hogere dotatie aan de voorziening pensioenverplichting wethouders. Door de lage rente, vult de spaarpot niet voldoende en is bijstorten noodzakelijk.	-103	I
	- De afrekening over 2019 van onze vorige accountant is lager dan verwacht.	27	I
	- Er zijn in 2020 twee onderzoeken uitgevoerd. Een in eigen beheer en een (kosteloos) Doe Mee onderzoek van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers. Daarom zijn er geen onderzoekskosten gemaakt in 2020.	20	I

Burgerzaken	- We hebben in het laatste half jaar minder reisdocumenten en rijbewijzen thuisbezorgd. In het eerste half jaar met de eerste lockdown hebben we dit een tijdje verplicht. De inwoners vonden deze verplichting niet prettig en het was voor onze medewerkers ook extra werk. Omdat het ons als gemeente ook nog meer kost dan het affhalen van een reisdocument hebben we er voor gekozen dit niet meer te verplichten. Dit zorgt er voor dat we minder onkosten hebben gemaakt voor het thuisbezorgen van deze documenten.	15	I
Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	- Door de Coronacrisis konden enkele projecten niet doorgaan. Hierdoor hebben we niet het hele budget economische zaken uit kunnen geven.	20	I
Toerisme	- We hebben een bijdrage toegekend voor een aantal toeristische organisaties in verband met de coronacrisis. Daarvoor hebben we de bijdrage van de provincie ingezet. Deze was niet helemaal dekkend.	-14	I
	- Door de Coronacrisis konden enkele projecten van Gelderland Herdenkt niet doorgaan. Daarnaast hebben we een subsidie ontvangen die we niet hadden geraamd.	90	I
	- We hebben over het boekjaar 2019 meer toeristenbelasting ontvangen dan waar we mee rekening hebben gehouden bij de jaarrekening. Dit is een voordeel in 2020.	28	I
Musea	- Voor Museumpark Orientalis was een restantbudget van € 550.000 beschikbaar. Hiervan is € 30.000 besteed. We stellen voor het restant over te hevelen naar 2021. Hiertegenover staat ook een lagere bijdrage uit de reserve lopende projecten. Zie hiervoor programma Ons Geld.	520	I
Arbeidsparticipatie	- De bijdrage aan de MGR voor reïntegratietrajecten viel € 122.000 lager uit. Dit is met name veroorzaakt doordat wegens corona minder is uitgegeven aan instrumentgelden en de personele inhuur lager is geweest. Ook hebben door corona nauwelijks activiteiten plaatsgevonden in de actiecentra Participatie Stekkenberg en Millingen ad Rijn. Hierdoor is € 58.000 minder besteed.	180	I
	- Voor de Pilot Veranderopgave inburgering ontvangen we een rijksbijdrage van € 303.000. Hiervan is € 136.381 uitgegeven. Het voorstel is om het restantbudget over te hevelen naar 2021 via een storting in de reserve lopende projecten. Bij niet besteding van deze gelden moeten we de rijksbijdrage terugbetalen.	167	I/RES
	Voor de implementatie van de nieuwe Wet inburgering hebben we een rijksbijdrage van € 69.000 gekregen. Hiervan is € 3.000 uitgegeven. Het restant hevelen we over naar 2021 via storting in reserve lopende projecten.	66	I/RES
	De subsidie voor Vluchtelingenwerk is € 18.000 lager dan geraamd.	18	I

Ruimtelijke ordening	- Investeringsbijdrage Project Omgevingswet 336K, Door uitstel van de wet en corona is het project vertraagd. Ook de uitgaven verschuiven naar de toekomst. Hiertegenover staat ook een lagere bijdrage uit de reserve lopende projecten. Zie hiervoor programma Ons Geld.	336	I/RES
	- Er zijn in 2020 twee anterieure overeenkomsten gesloten, die ook in 2020 zijn ontvangen en verantwoord. In de begroting hebben we met deze overeenkomsten geen rekening gehouden.	45	I
Grondexploitaties	- De voormalige Oefenhoek in Millingen is gedeeltelijk afgewikkeld. Hier staat een bijdrage uit de reserve lopende projecten tegenover.	-72	I
	- De complexen Kloosterpad-West en Pastoor van Tielstraat zijn bijgesteld, waardoor de exploitaties negatiever zijn. Hiervoor moeten we de voorziening verwacht verlies grondexploitaties ophogen.	-38	I
	- Dit nadeel is ontstaan door de afwikkeling van openstaande betalingen en ontvangsten met ontwikkelaar Van Erk (zie ook Programma Onze Buurt, taakveld parkeren).	-33	I
	- Rente grondexploitatie locatie Centrumplan Groesbeek is verantwoord op taakveld Treasury.	33	
Bouwvergunningen	- We hebben meer legesopbrengsten opgehaald dan bij de laatste bijstelling bij de Najaarsnota 2020 verwacht. Er zijn een paar grotere vergunningen toch nog in 2020 verleend.	31	I
Salaris- en inhuurkosten	- Dit betreft de doorbelasting van de salaris- en inhuurkosten van de tijd die de organisatie aan dit programma besteedt.	-113	I
Diverse verschillen		10	
Totaal Programma Onze gemeente		1.233	

Beleidskaders

Wet gemeenschappelijke regelingen

De re-integratieverordening MGR

Re-integratieverordening-rijk-van-nijmegen

Nadere-regels-en-beleidsregels-re-integratieverordening-participatiewet-mgr-rijk-van-nijmegen

De financiële verordening MGR

Inkoopbeleid MGR

Het Werkbedrijf

Inrichtingsplan-module-werkbedrijf

Werkzoekende

Sociaal Maatschappelijke Visie 2015

Sterke werkwoorden

Werk is de uitkomst

Visie document Millingen aan de Rijn, Ubbergen en Groesbeek

Structuurvisie Berg en Dal

Economische Visie Hier wordt gewerkt

Kadernota Toerisme Van trots naar topbestemming

Integraal toezicht en handhavingsbeleid

Notitie grondexploitatie van de commissie BBV
Strategische agenda 2020 Euregio

Woonagenda 2017-2025

Verbonden partijen

Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Arnhem
Verantwoordelijke portefeuille	S.Fleuren
Functie(s) betrokken bestuurder(s)	Bestuurslid
Deelnemers	18 gemeenten

Openbaar en gemeentelijk belang

De vervoersorganisatie heeft tot doel de gezamenlijke sturing en (financiële) beheersing van uitvoeringstaken en uitvoering van ondersteunende processen op het gebied van doelgroepenvervoer en aanvullend vervoer voor de deelnemers.

De sturing en (financiële) beheersing van uitvoeringstaken en uitvoering van ondersteunende processen op het gebied van doelgroepenvervoer en aanvullend vervoer worden overgedragen aan de vervoersorganisatie.

Visie

De BVO DRAN is een gemeenschappelijke regeling van de 18 gemeenten in de regio Arnhem en Nijmegen. De BVO DRAN koopt voor de gemeenten het doelgroepenvervoer in (Wmo-, leerlingen-, dagbestedings- en Jeugdwetvervoer) en ziet toe op de uitvoering ervan.

Beleidsvoornemens

De negentien gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen en de provincie Gelderland werken samen aan het regionale doelgroepenvervoer. Doelgroepenvervoer is vervoer voor inwoners die geen of niet altijd gebruik kunnen maken van regulier openbaar vervoer. De samenwerkende gemeenten hebben hiervoor de Vervoersorganisatie Regio Arnhem Nijmegen opgericht.

De vervoersorganisatie brengt de belangen van de gemeenten samen op het gebied van aanvullend vervoer. Samen werken de gemeenten aan het tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van een kwalitatief hoogwaardig, herkenbaar, efficiënt en eenvoudig te gebruiken vervoersysteem. Dit vervoer rijdt per 1 september 2016 onder de naam Avan. Het houdt rekening met de mogelijkheden van de reizigers en hun sociale netwerk. En het bedient ook het buitengebied en de kleine kernen, met optimale aansluiting op het reguliere openbaar vervoer.

In de vervoersorganisatie sturen en beheersen de gemeenten samen de uitvoering en ondersteunende processen voor dit aanvullend openbaar vervoer.

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	-1.092	-1.072	-794
	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020
Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%)			
Resultaat verbonden partij	0		
Omvang eigen vermogen verbonden partij	0		
Omvang vreemd vermogen verbonden partij	8.669		

Toelichting

Cijfers 2020 nog niet bekend.

Ontwikkelingen

Per 1 juni 2020 zijn er nieuwe contracten afgesloten met vervoerders en zijn we overgestapt naar een callcentermodel in plaats van een regiemodel. Dit houdt onder meer in dat de BVO DRAN nu zelf managementrapportages opstelt en monitoringsinstrumenten gaat ontwikkelen. Doel hiervan is meer inzicht verkrijgen in vervoersbehoefte en oneigenlijk gebruik van de vervoerspas tegengaan. Verder wordt de planning van het vervoer meer aan de vervoersbedrijven over gelaten.

In december 2020 is er een rapportage opgeleverd van een marktonderzoek. Hieruit zijn een aantal mogelijke maatregelen naar voren gekomen om de kosten te beheersen. In 2021 werken we deze uit.

Risico's

De inrichting van het vervoer is gebaseerd op een "open einde" systematiek. Dit betekent dat de kosten oplopen wanneer een gemeente meer inbrengt of dat er in een periode meer ritten hebben plaatsgevonden dan begroot. Dit brengt een financieel risico met zich mee. Zodoende moet er periodiek inzicht zijn in het volume van het aantal ritten en moeten de gevolgen van verwachte toenames van ritten tijdig worden gecommuniceerd met de gemeente. Op dit moment is het nog niet mogelijk aan het risico een concreet bedrag te koppelen.

- Door de coronacrisis zijn er in 2020 veel minder ritten uitgevoerd dan gepland. Om de sector overeind te houden is afgesproken dat toch 80% van de begrote kosten worden uitgekeerd. Dit zal in 2021 doorlopen. De ontwikkelingen rondom de pandemie maken het zeer lastig om prognoses te doen voor de uitgaven in 2021. Al met al levert deze ontwikkeling over 2020 dus wel een financieel voordeel op van circa 2 ton.

Euregio (Rhein-Waal)

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Kleve
Verantwoordelijke portefeuille	M. Slinkman
Functie(s) betrokken bestuurder(s)	Lid Euregioraad
Deelnemers	Duitse en Nederlandse gemeenten, regionale overheden

Openbaar en gemeentelijk belang

Stimuleren van de grensoverschrijdende samenwerking in het Nederlands-Duits grensgebied.

Visie

De Euregio Rijn-Waal geldt als pleitbezorger voor de gehele grensregio. Wij zetten ons bij Nederlandse, Duitse en Europese instellingen en organen in voor de belangen van de grensregio, om

de grensoverschrijdende toegankelijkheid duurzaam te verbeteren. De belangenbehartiging vindt plaats op alle maatschappelijk relevante gebieden, van economie en infrastructuur tot onderwijs en cultuur.

Daarnaast biedt de Euregio Rijn-Waal ook een platform voor diverse doelgroepen in de regio. Enkele voorbeelden zijn het Euregionale Forum voor Grensoverschrijdende Gezondheidszorg en de Ronde Tafel Openbare Orde en Veiligheid. Ook faciliteert de Euregio Rijn-Waal desgewenst grensoverschrijdende ad-hoc werkgroepen rondom diverse actuele thema's.

Beleidsvoornemens

De Euregio Rijn-Waal is een Nederlands-Duits openbaar lichaam, waarbij circa 55 gemeenten en regionale overheden zijn aangesloten. De Euregio Rijn-Waal heeft als belangrijkste doel de grensoverschrijdende samenwerking te verbeteren en te intensiveren. De Euregio Rijn-Waal brengt partners bij elkaar om gezamenlijke initiatieven te starten.

De Euregio Rijn-Waal wil zich nog duidelijker positioneren en onderscheiden als expert op het gebied van grensoverschrijdende samenwerking. De Euregio Rijn-Waal is vertegenwoordigd in vele netwerken aan beide zijden van de grens en heeft veel expertise in huis om grensoverschrijdende vragen te kunnen beantwoorden. De Euregio Rijn-Waal is niet alleen expert op het gebied van het Europese subsidieprogramma's als INTERREG en Eures, maar is ook het aanspreekpunt voor haar inwoners als het gaat om grensoverschrijdend wonen en werken. De Euregio Rijn-Waal faciliteert actief de netwerken op het gebied van onder andere intergemeentelijke samenwerking, gezondheidszorg en openbare orde en veiligheid. Met haar brede kennis wil de Euregio Rijn-Waal haar leden en stakeholders motiveren grensoverschrijdend actief te worden.

Meer beleidsvoornemens zijn te vinden in de Strategische Agenda 2020 Euregio.

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	-8	-8	-8
	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020
Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%)			
Resultaat verbonden partij	192		
Omvang eigen vermogen verbonden partij	1.650		
Omvang vreemd vermogen verbonden partij	3.614		

Toelichting

Cijfers 2020 nog niet bekend

Ontwikkelingen

Afgelopen november heeft de Euregioraad de Strategische Agenda 2025+ vastgesteld. Deze Agenda zal de komende jaren de leidraad vormen voor de activiteiten van de Euregio.

Risico's

Risico's van enige omvang zijn niet te verwachten. De Euregio heeft een stabiele en solide financiële positie.

Gemeenschappelijk Orgaan regio Arnhem Nijmegen

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Nijmegen
Verantwoordelijke portefeuille	M. Slinkman

Functie(s) betrokken bestuurder(s) Afgevaardigde gemeente

Deelnemers 18 gemeenten

Openbaar en gemeentelijk belang

Na de opheffing van de Stadsregio Arnhem – Nijmegen is in de regio Arnhem-Nijmegen de wens blijven bestaan om op een aantal gebieden samen te blijven werken. Dit zijn de gebieden economie, wonen, mobiliteit en duurzaamheid. Deze samenwerking is geregeld in een lichte vorm van een gemeenschappelijke regeling: het Gemeenschappelijk Orgaan (GO).

Het GO richt zich op een structurele verbetering van het vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijven in de Arnhem Nijmegen City Region, in zowel nationaal als internationaal perspectief. Het doel van het GO is om op de gebieden economie, mobiliteit, wonen en duurzaamheid het beleid onderling en met de provincie af te stemmen.

Het GO bestaat uit een Bestuurlijk Overleg (hier nemen over het algemeen de burgemeesters in plaats). Onder dit Bestuurlijk Overleg hangen 4 regionale portefeuillehoudersoverleggen: economie, wonen, duurzaamheid en mobiliteit.

Visie

De Regio Arnhem Nijmegen is een regionaal samenwerkingsverband tussen 18 gemeenten gericht op een structurele verbetering van het vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijven in de regio Arnhem Nijmegen, in nationaal en internationaal perspectief. Ook moet het leiden tot een intensieve samenwerking met ondernemers, onderwijs- en kennisinstellingen en de overheid: de Triple Helix.

Beleidsvoornemens

De Stadsregio Arnhem Nijmegen als WGR+ regio is geliquideerd en functioneert niet meer als regionaal samenwerkingsverband. De gemeenten hechten nog wel waarde aan een vorm van regionale samenwerking op de terreinen Economie, Mobiliteit, Wonen en Duurzaamheid. Voor deze samenwerking is het Gemeenschappelijk Orgaan opgericht. Deze samenwerking moet leiden tot een structureel betere positie van de regio in (inter)nationaal perspectief. Ook moet het leiden tot een intensieve samenwerking met ondernemers, onderwijs- en kennisinstellingen en de overheid: de Triple Helix.

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	-65	-65	-65
	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020
Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%)	4,47%	4,47%	4,47%
Resultaat verbonden partij	84		109
Omvang eigen vermogen verbonden partij			
Omvang vreemd vermogen verbonden partij			

Toelichting

Geen bijzonderheden

Ontwikkelingen

In 2019 is geconstateerd dat deze lichte vorm van samenwerking de genoemde ambities onvoldoende kan waarmaken. Besloten is toen om een versterkingsproces te starten. Onder leiding van een stuurgroep is er gewerkt aan een nieuwe visie op de regio en een nieuwe agenda met opgaven. Alle 18 deelnemende gemeenten hebben inmiddels besloten om akkoord te gaan met de plannen voor de versterking en deel te nemen aan de Groene Metropoolregio.

Doel van de versterking zijn het vergroten van slagkracht, het laten horen van een steviger stem in Arnhem (Provincie), Den Haag (Rijk), Brussel (Europa) en Düsseldorf, en het vergroten van de

bestuurlijke transparantie. Gekozen is voor een stevigere vorm van samenwerking (Openbaar lichaam met een regiobureau), en een opgavegerichte manier van werken om zo de benodigde integraliteit en slagkracht te organiseren.

De nieuwe samenwerking is per 1 januari 2021 van start gegaan onder de naam Groene Metropoolregio. De oude samenwerking wordt medio 2021 geliquideerd.

Risico's

- Meedoen aan de opgaven is niet verplicht. Jaarlijks nemen de 18 raden daarover een besluit. Hierdoor kan er een 'lappendeken' ontstaan van gemeenten die wel en niet aan een bepaalde opgave meedoen. Vraag is of je dan als regio wel voldoende als eenheid kan opereren, zowel naar binnen als naar buiten.
- De nieuwe samenwerking vraagt een flink financieel commitment van gemeenten. Hier staat tegenover dat grote maatschappelijke opgaven met meer slagkracht kunnen worden aangepakt en hiervoor meer bijdragen uit Arnhem, Den Haag en Brussel kunnen worden binnengehaald. Gezien de extra financiële inzet moeten we daarom scherp blijven op de resultaten die de samenwerking voor onze inwoners oplevert.
- Niet meedoen met een opgave leidt tot verlies van invloed en zeggenschap op het terrein van deze opgave.

Grenzland Draisine GMBH

Rechtsvorm	Vennootschappen en coöperaties
Vestigingsplaats	Kranenburg(Duitsland)
Verantwoordelijke portefeuille	S. Fleuren
Functie(s) betrokken bestuurder(s)	Lid toezichtsraad
Deelnemers	Kleve, Kranenburg en Berg en Dal

Openbaar en gemeentelijk belang

Toeristische exploitatie van het spoortracé Groesbeek-Kranenburg-Kleve

Visie

Het exploiteren van het spoortracé Groesbeek-Kranenburg-Kleve.

Beleidsvoornemens

Mede in het kader van het project "Zorgeloos op Vakantie" en de ambitie een toegankelijke regio te zijn, worden enkele familie-draisinen geschikt gemaakt voor rolstoelgebruikers. De drie Draisinestations in Groesbeek, Kranenburg en Kleef krijgen een rolstoeloprit. Daarnaast geeft de Grenzland Draisine GmbH in 2018 meer aandacht aan promotie in Nederland.

	<i>Bedragen x € 1.000</i>		
	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	0	0	-35
	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020
Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%)	33,33%	33,33%	33,33%
Resultaat verbonden partij	0		-90
Omvang eigen vermogen verbonden partij	19		34
Omvang vreemd vermogen verbonden partij	59		7

Toelichting

Geen bijzonderheden

Ontwikkelingen

Vanwege corona heeft de fietstrein weinig gasten kunnen ontvangen. De fietstrein heeft onvoldoende reserves om dit tekort aan inkomsten op te vangen. Ook op andere manieren konden ze deze tekorten niet opvangen, bv via steun van de Duitse overheid. Daarom vroeg de fietstrein in 2020 aan de deelnemende gemeenten een eenmalig bijdrage van € 35.000,-. De drie gemeenten hebben deze bijdrage toegekend. Wij konden deze bijdrage vergoeden uit de eenmalige bijdrage van € 100.000,- die we hiervoor van de provincie hebben ontvangen.

Risico's

Ook in 2021 is het aantal gasten van de fietstrein afhankelijk van de mate waarin we het coronavirus onder controle kunnen krijgen. Dit is op voorhand niet in te schatten en daarom een risico.

Modulaire Gemeenschappelijke Regeling

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Nijmegen
Verantwoordelijke portefeuille	S. Fleuren/l.v.d.Scheur
Functie(s) betrokken bestuurder(s)	Lid Dagelijks Bestuur/ Lid Algemeen Bestuur
Deelnemers	Beuningen, Druten, Heumen, Nijmegen, Mook en Middelaar, Wijchen, Berg en Dal

Openbaar en gemeentelijk belang

De MGR heeft twee modules, het Werkbedrijf en IRvN. De gemeente Berg en Dal is deelnemer in beide modules. Het Werkbedrijf voert voor de regiogemeenten de wettelijke re-integratie taken uit op grond van de Participatiewet. Daarnaast voert ze de wettelijke taken uit op grond van de Wet sociale werkvoorziening. De module IRvN voert een aantal ICT-taken uit voor de regiogemeenten.

Visie

In het koersdocument "In een goede relatie geef je elkaar de ruimte" staat een aantal principes gedefinieerd voor regionale samenwerking. Principes die tot stand zijn gekomen na een traject van ruim 2 jaar met raden en colleges:

1. Samenwerking haalt het maximale uit de uitvoering.
2. Samenwerking laat beleid een lokale aangelegenheid.
3. Samenwerking levert geen bestuurlijke drukte op.
4. Samenwerking gaat uit van ontkokering en integraliteit.

Het werkbedrijf en ICT Rijk van Nijmegen staan als modules van de MGR voor de uitdaging vorm te geven aan de eerste twee principes. Het is aan de MGR om invulling te geven aan de laatste twee principes. Dit wordt onder meer gedaan door de platformfunctie, waarmee gesprekken op het niveau van het Rijk van Nijmegen over thema's die meerdere gemeenten aangaan gefaciliteerd kunnen worden. Ook de overige ondersteuning van het bestuur, breder dan alleen voor wat betreft de invulling van de platformfunctie, val onder dit kopje. Hiermee is er aansluiting bij de praktijk, waarin dit ook geen gescheiden taken en werkzaamheden betreft.

Beleidsvoornemens

Met betrekking tot het Werkbedrijf zijn de voornemens:

- Meer arbeidsgehandicapten aan de slag.
- Dienstverlening aan statushouders.
- Invullen wettelijke verplichting beschut Werk Participatiewet.
- Verbeteren samenspel met afdelingen Inkomen.
- De positieve lijn van een stijgende toegevoegde waarde per SW-medewerker wordt doorgezet.
- Verder bouwen aan de keten van loonvormende arbeid.
- Kandidaten die zich ontwikkelen in de niet-loonvormende keten, de stap naar de loonvormende

keten te laten zetten. Iemand die door bepaalde omstandigheden niet meer in staat is tot loonvormende arbeid, toe te leiden naar de lokale situatie voor een niet-loonvormende activiteit.

- Evaluatie van de platformfunctie van de MGR;
- Aanknopingspunten uit de evaluatie benoemen en uitvoeren om op andere wijze de platformfunctie uit te gaan voeren;
- Het thema demografie verdiepen met het oog op regionale samenwerking;
- In samenwerking met de Agendacommissie twee regionale (raads)bijeenkomsten organiseren;
- Verbeteren van de website, zodat de openbare vergaderingen en stukken toegankelijk zijn.

Voor nadere informatie: zie [MGR Regio Rijk van Nijmegen Begroting 2019-2022 en bijstelling 2018](#)

Met betrekking tot het Werkbedrijf zijn de voornemens:

- Meer arbeidsgehandicapten aan de slag.
- Dienstverlening aan statushouders.
- Invullen wettelijke verplichting beschut Werk Participatiewet.
- Verbeteren samenspel met afdelingen Inkomen en participatieconsulenten.
- De toegevoegde waarde per SW-medewerker wordt zoveel mogelijk op peil gehouden, ondanks het feit dat de inzetbaarheid van deze groep onder druk staat.
- Terugdringen van het hoge ziekteverzuim.
- Verder bouwen aan de keten van loonvormende arbeid.
- Kandidaten die zich ontwikkelen in de niet-loonvormende keten, de stap naar de loonvormende keten te laten zetten. Iemand die door bepaalde omstandigheden niet meer in staat is tot loonvormende arbeid, toe te leiden naar de lokale situatie voor een niet-loonvormende activiteit.

Met betrekking tot de platformfunctie zijn de voornemens:

- In samenwerking met de Agendacommissie drie regionale (raads)bijeenkomsten organiseren;

Voor nadere informatie: zie Begroting 2021 – 2024 en bijstelling 2020 MGR Rijk van Nijmegen

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	-6.704	-8.187	-6.125
	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020
Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%)	10,96%	10,79%	8,86%
Resultaat verbonden partij	0		0
Omvang eigen vermogen verbonden partij	0		0
Omvang vreemd vermogen verbonden partij	21.781		25.104

Toelichting

Opgenomen zijn de voorlopige cijfers 2020

Ontwikkelingen

Er wordt mogelijk een (sterk) aan de MGR gerelateerde detachingsstichting opgericht met als doel om een lastige bemiddelbare categorie werkzoekenden aan structureel werk te helpen.

Risico's

De risico's van het werkbedrijf zijn gekwantificeerd in de begroting van het werkbedrijf. Aangezien het werkbedrijf geen algemene reserve mag aanhouden, moet elke gemeente haar risicodeel in de begroting opnemen. De verwachtingswaarde van de risico's bedraagt € 6,605 mln. en het risico op € 2,554 mln. Ons aandeel bedraagt daarin ongeveer 11%.

Omgevingsdienst Rijk van Nijmegen

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Nijmegen
Verantwoordelijke portefeuille	N.Verheul
Functie(s) betrokken bestuurder(s)	Lid algemeen bestuur/Lid dagelijks bestuur
Deelnemers	Beuningen, Druten, Heumen, Nijmegen, Wijchen, Berg en Dal en provincie Gelderland

Openbaar en gemeentelijk belang

De ODRN behartigt de belangen van de deelnemers op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht.

Het doel van de vorming van de ODRN is het bereiken van een hogere kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) en door bundeling van deze taken de efficiency te verbeteren.

Alle deelnemende gemeenten hebben hun milieutaken ingebracht (verplichting vanuit het Rijk). De gemeente Berg en Dal, gemeente Nijmegen en de provincie Gelderland hebben ook de uitvoering van de bouwtaken (Wabo-breed) ingebracht.

Visie

De opgedragen taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving zodanig uitvoeren dat deze dienstbaar zijn aan veilige fysieke leefomgeving. Hierbij vindt de uitvoering plaats op kwalitatief goed niveau, efficiënt en met het oog voor de klant. Extra aandacht wordt hierbij gegeven aan de risicovolle (bedrijfs)activiteiten in het kader van het toezicht op risicobedrijven en de vergunningverlening bij complexe bedrijven.

Beleidsvoornemens

Bij uitvoering van de taken gelden, naast wettelijke voorschriften, de beleids -en/of toetsingskaders die worden ingebracht door de partners. Steeds zal worden beoordeeld in hoeverre er verschillen zitten in deze beleidskaders van de partners en zullen voorstellen gedaan worden hoe met deze verschillen om te gaan.

Er loopt een discussie over de cultuurverandering bij de ODRN naar de 'Ja, mits' houding. Deze verandering sluit ook aan bij de transitie die de komende Omgevingswet van ons vraagt.

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	-2.012	-1.512	-2.222
	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020
Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%)	11,78%	11,30%	10,80%
Resultaat verbonden partij	20		483
Omvang eigen vermogen verbonden partij	74		494
Omvang vreemd vermogen verbonden partij	5.203		6.929

Toelichting

Opgenomen zijn de voorlopige cijfers 2020

Ontwikkelingen

- Implementatie Omgevingswet
- Implementatie Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb)
- Verbeteringen ODRN. De ODRN heeft een ontwikkelplan opgesteld aan de hand van 3 ontwikkelijnen: 1. Zakelijkheid, 2. Gezamenlijkheid en 3. Wettelijke ontwikkelingen.

De genoemde ontwikkelingen zijn hierin meegenomen.

Risico's

Het totaal van de risico's van de ODRN bedraagt € 803.000. De ODRN rekent vervolgens met een dempingsfactor van 0,6 omdat niet alle risico's zich tegelijkertijd zullen voordoen. $0,6 \times € 803.000 = € 482.000$. Het aandeel van Berg en Dal hierin bedraagt € 55.976

Stichting Rijk van Nijmegen@

Rechtsvorm	Stichtingen en verenigingen
Vestigingsplaats	Nijmegen
Verantwoordelijke portefeuille	S.Fleuren
Functie(s) betrokken bestuurder(s)	Bestuurslid
Deelnemers	7 gemeenten, provincie Gelderland en de Rabobank

Openbaar en gemeentelijk belang

In onderlinge samenwerking de vele kwaliteiten van het Rijk van Nijmegen aan elkaar te verbinden en te versterken. Het doel van de stichting is de sociaal economische ontwikkeling van onze regio te stimuleren

Visie

Om de sociaal-economische potentie van het MKB in het Rijk van Nijmegen te verzilveren, is het essentieel om de krachten in de regio te verbinden en te versterken in een intensieve samenwerking tussen inwoners, bedrijven, instellingen en gemeenten.

- Op regionaal niveau creëert RvN@ een cultuur van samenwerken, waarin communities over gemeentegrenzen heen samen sociaal-economische uitdagingen aanpakken. Het belang van relaties, partnerschappen en samenwerkingsverbanden is natuurlijk niet nieuw, maar het groeit. Daarom stimuleren ze dat communities hun kennis en ervaringen delen op virtuele en fysieke 'marktplaatsen'.
- RvN@ stimuleert projecten met kennis, toegang tot een groot netwerk en financiële middelen. Ook werven ze nieuwe projecten, die de economie aanjagen.

Beleidsvoornemens

Beleidsvoornemens

De belangrijkste koerswijziging die eind 2019 is ingezet betreft de sterkere focus op het MKB en innovatie binnen drie prioritaire thema's:

- Food&Health
- Smart&IT
- Circulair Ondernemen

De ambitie van RvN@ voor de periode 2020-2025 is: Het versterken van de innovatiekracht van het MKB in de regio Rijk van Nijmegen om een topregio van Nederland te worden. Een regio waarin de ontwikkeling van innovaties leidt tot meer economische groei in de vorm van o.a. vergroting van de arbeidsparticipatie, minder werkloosheid en behoud van talent voor de regio.

De ambitie is vertaald in drie strategische doelen:

- Het versterken van de samenwerking en kennisuitwisseling binnen de regio door het verbinden van MKB-bedrijven, overheden, studenten en (onderwijs)instellingen;
- Het behouden en ontwikkelen van talent voor het MKB in de regio Rijk van Nijmegen;
- Het bevorderen van markt- en productinnovaties in het MKB.

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
--	------------------	-------------------	------------------

Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	-21	-22	-19
	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020
Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%)			
Resultaat verbonden partij	-10		
Omvang eigen vermogen verbonden partij	-10		
Omvang vreemd vermogen verbonden partij	51		

Toelichting

Cijfers 2020 nog niet bekend

Ontwikkelingen

Door de coronacrisis heeft RvN@ in 2020 de activiteiten voor haar netwerk online georganiseerd. RvN@ heeft laten zien snel en flexibel te kunnen schakelen. Er zijn bijvoorbeeld meerdere webinars georganiseerd om ondernemers te helpen bij vernieuwing in de coronacrisis en er is een digitaal evenement (Meeting of Minds) georganiseerd met meer dan 300 bezoekers.

RvN@ is voor de financiering sterk afhankelijk van de gemeenten en de Rabobank in het Rijk van Nijmegen. Dit maakt RvN@ kwetsbaar. Om deze reden is er in 2020 onderzoek gedaan naar andere inkomstenbronnen, met name uit het bedrijfsleven. Diverse opties zijn onder de loep genomen zoals sponsoring, crowdfunding, lidmaatschap bedrijven, en de verkoop van ontwikkelde producten. Een projectwaardemodel is als meest kansrijke optie benoemd. Dit model houdt in dat RvN@ haar programmabureau gaat inzetten voor projectmanagement en uitvoering van innovatieve projecten die niet behoren tot de basisactiviteiten van RvN@. Uiteraard moeten deze projecten binnen de gekozen thema's en doelstellingen vallen. Zowel overheid, ondernemers als onderwijs kunnen hier tegen betaling gebruik van maken. In 2021 gaat RvN@ hier verder mee aan de slag.

Risico's

Zoals hierboven aangegeven is RvN@ voor financiering sterk afhankelijk van de gemeenten en Rabobank Rijk van Nijmegen. Bij een aantal gemeenten is de financiering van RvN@ onderwerp van discussie. Om RvN@ stabiliteit en duidelijkheid te geven voor de komende jaren, is er gewerkt aan een convenant. Het convenant is niet haalbaar gebleken. Wel wil RvN@ zoals hierboven al aangegeven nog extra inkomsten genereren door haar programmabureau in te zetten voor projectmanagement en uitvoering van innovatieve projecten die niet behoren tot de basisactiviteiten van RvN@. De vraag is of dit voldoende is om tot een stabiele basis te komen. Het risico is dus aanwezig dat RvN@ minder goed in staat is om haar doelstellingen te behalen.

Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen

Rechtsvorm	Stichtingen en verenigingen
Vestigingsplaats	Elst
Verantwoordelijke portefeuille	S. Fleuren
Functie(s) betrokken bestuurder(s)	Afgevaardigde gemeente
Deelnemers	33 gemeenten in de regio Arnhem Nijmegen

Openbaar en gemeentelijk belang

Het vergroten van het toeristisch marktaandeel van de Regio Arnhem Nijmegen.

Visie

De vrijetijdseconomie vormt een belangrijk onderdeel van de economie in de regio Veluwe Arnhem Nijmegen. Het streven naar economische groei binnen recreatie en toerisme zorgt voor meer bestedingen en werkgelegenheid. Hierdoor ontstaat een kwalitatief goed verblijfsklimaat. Een klimaat

dat uitnodigt om te bezoeken, in te wonen en in te werken. TVAN heeft de ambitie een belangrijke partner te zijn in deze regionale ontwikkelingen.

Beleidsvoornemens

De missie van TVAN is het in gang zetten en beschikbaar stellen van een collectieve marketingaanpak die ingezet kan worden om duurzame groei te realiseren in de vrijetijdseconomie van de regio Veluwe Arnhem Nijmegen. Daarvoor werkt TVAN intensief samen met een grote hoeveelheid aan partners binnen en buiten de regio. We intensiveren de samenwerking met de provincie. Hun recente koersnotitie biedt daartoe kansen.

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	-48	-46	-49
	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020
Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%)			
Resultaat verbonden partij	37		
Omvang eigen vermogen verbonden partij	192		
Omvang vreemd vermogen verbonden partij	998		

Toelichting

Geen bijzonderheden

Ontwikkelingen

De gemeenten in het Rijk van Nijmegen hebben uniformering van de bijdrage aan TVAN afgesproken vanaf 2021. Dit leidt in 2021 tot een lagere regionale bijdrage aan TVAN. Vanwege ontwikkelingen rondom gastheerschap en VVV's in de regio Nijmegen verwachten wij dat we dit bedrag moeten gaan inzetten voor verbeteringen rondom gastheerschap en VVV.

Risico's

Zes gemeenten in het Rijk van Nijmegen maken onderdeel uit van de GR. TVAN doet de marketing en promotie voor het Rijk van Nijmegen. Als één van de gemeenten besluit uit de GR te treden, betekent dit minder budget en marketingkracht voor het gehele Rijk van Nijmegen.

Beleidsindicatoren

De beleidsindicatoren moeten we verplicht opnemen in de begroting en het jaarverslag volgens de Bbv. De gegevens en een toelichting op de beleidsindicatoren zijn te vinden op de website Waarstaatjegemeente.nl. Daarnaast kunt u daar cijfers van andere gemeenten vinden. De cijfers zijn afkomstig van verschillende overheidsorganisaties. Deze cijfers zijn soms niet actueel en kunnen ieder moment wijzigen.

Indicator	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Funciemenging			
Gemeente	46,7	46,7	47,1

Provincie	53,1	53,1	53,6
Nederland	52,8	52,8	53,2

Eenheid: %

Bron: LISA

Toelichting: De mate van menging van wonen en/of werken.
Percentages rekening 2020 komen uit periode 2019. Overige percentages komen uit periode 2018.

Vestigingen (van bedrijven)

Gemeente	133,5	133,5	138,5
Provincie	140,8	140,8	144,5
Nederland	145,9	145,9	151,6

Eenheid: Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar

Bron: LISA

Toelichting: Aantallen rekening 2020 komen uit periode 2019. Overige aantallen komen uit periode 2018.

Banen

Gemeente	628	628	642,7
Provincie	764	764	786,5
Nederland	774	774	792,1

Eenheid: Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 / 64 jaar

Bron: LISA

Toelichting: Dit betreffen zowel fulltimers, parttimers als uitzendkrachten.
Aantallen rekening 2020 komen uit periode 2019. Overige aantallen komen uit periode 2018.

Netto arbeidsparticipatie

Gemeente	65,4	65,9	66,3
Provincie	67,3	68	68,7
Nederland	66,7	67,8	68,8

Eenheid: % van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking

Bron: CBS

Toelichting: Percentages rekening 2020 komen uit periode 2019. Overige percentages komen uit periode 2018.

Aantal re-integratievoorzieningen

Gemeente	8,3	8,3	4,2
Provincie	22,4	22,4	19,3

Nederland	30,5	30,5	20,2
-----------	------	------	------

Eenheid: Aantal per 1.000 inwoners van 15 - 65 jaar

Bron: CBS

Toelichting: Aantallen rekening 2020 komen uit periode 2020. Overige aantallen komen uit periode 2018/2019.

Nieuw gebouwde woningen

Gemeente	6,2	5,9	7,9
Provincie	10	9,0	9,8
Nederland	8,6	7,2	9,2

Eenheid: Aantal per 1.000 woningen

Bron: Eigen gegevens

Toelichting: Aantallen rekening 2020 komen uit periode 2019. Overige aantallen komen uit periode 2018.

Demografische druk

Gemeente	78,2	78,2	78,8
Provincie	73,4	73,4	73,6
Nederland	69,8	69,8	70,0

Eenheid: %

Bron: CBS

Toelichting: Percentage rekening 2020 komt uit periode 2020. Overige percentages komen uit periode 2019.

Ons geld

In dit programma staat:

- waar ons geld vandaan komt: overzicht van de algemene dekkingsmiddelen (inclusief treasury en reserves);
- hoeveel vennootschapsbelasting we moeten betalen;
- hoe we het bedrag voor dingen hebben besteed, die we niet hadden kunnen voorzien.

Algemeen

Wij willen een financieel gezonde gemeente zijn voor nu en in de toekomst. Dit betekent dat wij een verantwoord financieel beleid voeren met sluitende begrotingen. Daarbinnen maken we ruimte voor noodzakelijke en gewenste veranderingen van beleid en het opvangen van onvoorziene omstandigheden. Wij maken steeds de afweging tussen onze bestuurlijke ambities en de daarvoor beschikbare middelen.

Overzicht van de algemene dekkingsmiddelen

Volgens artikel 8 van het Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten (BBV) bevat het overzicht algemene dekkingsmiddelen ten minste:

- lokale heffingen, waarvan de besteding niet gebonden is;
- algemene uitkeringen;
- dividend;
- saldo van de financieringsfunctie;
- overige algemene dekkingsmiddelen.

Hieronder staat een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen met een toelichting per onderdeel.

Omschrijving	Bedragen x € 1.000				
	Rekening 2019	Begroting 2020 Primair	Begroting 2020 Actueel	Rekening 2020	Vershil Begroting Realisatie 2020
Lokale heffingen					
- OZB	5.341	5.350	5.390	5.486	96
- Baatbelasting	1	1	1	1	0
- Toeristenbelasting*	329	580	297	324	28
- Forensenbelasting*	19	30	30	24	-7
- BIZ-belasting*	33	31	46	47	1
- Uitvoeringskosten*	-470	-443	-483	-516	-33
Totaal lokale heffingen	5.253	5.549	5.281	5.366	85
Algemene uitkering					
- uitkering	52.902	54.327	57.072	56.744	-328
- uitvoeringskosten	-12	-16	-16	-16	0
Totaal algemene uitkering	52.890	54.312	57.057	56.729	-328
Dividend					
- opbrengsten	306	322	131	131	0
- kosten	-5	-5	-5	-5	0

Totaal dividend	301	317	126	126	0
------------------------	------------	------------	------------	------------	----------

Saldo financieringsfunctie	482	316	406	428	23
-----------------------------------	------------	------------	------------	------------	-----------

Overige dekkingsmiddelen

- Post onvoorzien	0	-25	-143	0	143
- Stelposten / diversen	0	500	500	0	-500
- Saldo kapitaallasten	-339	474	454	417	-37
- Diversen	146	0	-275	-275	0
Totaal overige dekkingsmiddelen	-192	949	536	142	-394

Totaal algemene dekkingsmiddelen	58.734	61.443	63.406	62.792	-614
---	---------------	---------------	---------------	---------------	-------------

Mutaties op reserves

- toevoeging aan	-4.012	-392	-1.670	-2.470	-800
- onttrekking aan	7.823	2.358	6.044	4.418	-1.626
Totaal reserves	3.812	1.966	4.374	1.948	-2.426

Batig resultaat	-1.785	2	-768	0	768
------------------------	---------------	----------	-------------	----------	------------

* De BIZ-belasting, toeristenbelasting en forensenbelasting met de daarbij horende uitvoeringskosten zijn vermeld bij programma 3 Onze gemeente. Dit is verplicht op grond van het BBV.

a. Lokale heffingen

Onder de lokale heffingen verstaan we de Onroerende zaakbelastingen, Toeristenbelasting, Forensenbelasting, BIZ-belasting en de Baatbelasting. Voor een verdere toelichting verwijzen we naar de paragraaf 'Lokale heffingen'.

De uitvoeringskosten zijn in het overzicht apart zichtbaar gemaakt. Dit om de ontwikkeling van de opbrengsten goed zichtbaar te maken.

b. Algemene uitkeringen

De belangrijkste inkomstenbron van de gemeente is de uitkering die wij ontvangen van het Rijk uit het Gemeentefonds. Deze algemene uitkering is berekend op basis van de meest actuele gegevens voor onze gemeente, zoals aantallen inwoners, uitkeringsgerechtigden enzovoort.

In 2020 zijn ook afrekeningen over oude jaren verantwoord. De raming is gebaseerd op de septembercirculaire 2020. Het nadelige verschil ten opzichte van de actuele begroting is als volgt te verklaren:

• aanvullende compensatie coronamaatregelen	€ 34.000
• afrekening oude jaren (2018-2019)	€ 58.000
• lagere suppletie-uitkering Sociaal domein	€ - 413.000
• aanpassing diverse maatstaven 2020	€ - 7.000
Totaal verschil begroting - rekening	€ - 328.000

Wij ontvangen een compensatie voor de extra kosten en de gedeelde inkomsten als gevolg van de coronacrisis. De bedragen die het Rijk in 2020 via de algemene uitkering heeft uitgekeerd, verantwoordten we in onze jaarrekening 2020. De compensatie die het Rijk in 2021 aanvullend verstrekt over 2020 maakt onderdeel uit van de algemene uitkering 2021 en komt ten gunste van het boekjaar 2021.

c. Dividend

Het verantwoorde bedrag van € 131.000 betreft de dividenduitkering over 2020 die we van de BNG ontvangen.

d. Saldo financieringsfunctie

In de regelgeving is het saldo van de financieringsfunctie apart vermeld als onderdeel van de algemene dekkingsmiddelen. Onder dit saldo wordt verstaan: het saldo van de kosten en opbrengsten die samenhangen met het uitzetten en opnemen van geld, en de renteopbrengsten van de eigen financieringsmiddelen. De eigen financieringsmiddelen zijn de reserves en voorzieningen. Het saldo bedroeg in 2020 € 428.000.

e. Overige algemene dekkingsmiddelen

Vennootschapsbelasting

De gemeente moet belasting afdragen over de winst die ze met "commerciële activiteiten" maakt. Met commerciële activiteiten worden in dit verband activiteiten bedoeld, die zowel door de gemeente als door ondernemers (kunnen) worden verricht. Te denken valt hierbij aan de grondexploitatie. Over 2020 hoeven wij geen vennootschapsbelasting te betalen.

Onvoorzien/ stelposten

In de begroting 2020 hadden we een stelpost opgenomen onvoorzien uitgaven. Hieronder vindt u een overzicht van de inzet van de stelpost en de post onvoorzien.

<i>Bedragen x €1.000</i>		
Begrotingswijziging	Toelichting	Bedrag
<u>Post onvoorzien</u>		
Primaire begroting	Beginstand van de stelpost onvoorzien	-25
9e wijz 2020/ NJN	Uitgaven ivm corona	-268
Adm wijz na NJN	Inzet stelpost coronamaatregelen voor bijdrage dorps- & buurthuizen	150
Eindstand stelpost onvoorzien		-143

Stelpost onderuitputting

Vanaf 2018 hebben wij in de begroting een stelpost onderuitputting opgenomen. Hierbij staat onderuitputting voor de situatie waarbij de werkelijke kosten onder het budget blijven. Aanleiding hiervoor is het feit dat wij bij het opstellen van de jaarstukken (achteraf) telkens een overschot hebben. Dit overschot heeft incidentele oorzaken, die vooraf vaak niet concreet aan te wijzen zijn. Om hier in onze begroting toch al rekening mee te houden, hebben wij een stelpost onderuitputting opgenomen.

Wat heeft het gekost?

<i>Bedragen x € 1.000</i>					
	Rekening 2019	Begroting 2020 Primair	Begroting 2020 Actueel	Rekening 2020	Verschil Begroting Rekening
Lasten	-9.557	-5.895	-7.180	-8.410	-1.230
Baten	72.439	68.702	74.626	72.794	-1.832
Totaal programma	62.882	62.807	67.446	64.384	-3.062

Toelichting verschillen Begroting- Jaarrekening

In onderstaande tabel zijn de verschillen tussen de begroting en de jaarrekening op dit programma weergegeven.

Bedragen x €1.000

Taakveld	Toelichting	Verschil	I/S/RES
OZB	- De ozb opbrengst is € 96.000 hoger dan verwacht. € 26.000 daarvan heeft betrekking over voorgaande belastingjaren.	96	I
	- Bijdrage Munitax over 2020 is € 40.000 hoger dan verwacht.	-39	I
Uitkering gemeentefonds	- De lagere algemene uitkering is als volgt te verklaren: aanvullende compensatie corona € + 34.000, afrekening 2018 en 2019 € + 58.000, lagere suppletie-uitkering sociaal domein € - 413.000 en actualisatie maatstaven 2020 € - 7.000.	-328	I
Overige baten en lasten	- De stelpost onderuitputting leidt op dit programma tot een nadeel van € 500.000. Onderuitputting staat voor de situatie waarbij de werkelijke kosten binnen het budget blijven. Op de andere programma's staan hier voordelen tegenover.	-500	I
	- De stelpost onvoorzien van € 25.000 is in 2020 niet ingezet.	25	I
	- De stelpost coronamaatregelen is niet helemaal ingezet in 2020. We stellen voor het restant over te hevelen naar 2021 via een storting in de reserve lopende projecten.	118	I/RES
Mutaties reserves	- Zie de toelichting op de verschillen in de reserves	-2.426	I
Diverse verschillen		-8	I
Totaal Ons Geld		-3.062	

Toelichting verschillen reserves Begroting- Jaarrekening

In onderstaande tabel zijn de verschillen op de reserves tussen de begroting en de jaarrekening weergegeven.

Bedragen x €1.000

Naam reserve	Toelichting	Verschil	I/S/RES
Algemene reserve	- De lagere onttrekking uit de reserve is veroorzaakt door lagere lasten voor het Plan van aanpak accommodatiebeleid (€ - 31.000) en lagere exploitatiekosten Morgenfit (€ - 6.000).	-36	I
Reserve rekeningresultaten	- Er was een lagere onttrekking nodig dan begroot, omdat het tekort minder groot was.	-373	I
Reserve opleidingen personeel	- Het tekort op het opleidingsbudget (dit staat op de kostenplaats Bedrijfsvoering) onttrekken we aan de reserve opleidingen personeel. Het restant van € 18.000 is nu onttrokken aan de reserve.	18	I
Reserve exploitatietekort Den Ienloop	- Hogere bijdrage uit de reserve om het exploitatietekort te dekken.	23	I

Reserve lopende projecten	- Dit verschil is veroorzaakt door diverse mutaties. Er is een lagere onttrekking uit de reserve geweest door lagere lasten op diverse producten/projecten. Dit betreft publicatie bouw- en milieudossiers (- € 10.000) en inrichting Wmo-ruimtes (- € 40.000), preventie en vroegsignalering (- € 63.000), onderzoek vrijliggend fietspad Leuth (- € 17.000), Kerkenvisie (- € 25.000), Actieplan duurzaamheid (€ - 251.000), Subsidie Behoud Museumpark Orientalis (- € 520.000), achterstandenbeleid (€ - 38.000), planmatig onderhoud Mallemolen (- € 28.000) en investeringsbijdrage invoering Omgevingswet (- € 316.000). Er zijn ook onttrekkingen gedaan voor de volgende projecten. Afronding projecten Centrum Groesbeek (€ 3.000), exploitatiebijdrage bouwplan Oefenhoek Millingen (€ 72.000) en stimuleringslening duurzaamheidsmaatregelen non-profitorganisaties (€ 18.000).	-2.013	I
	Daarnaast is voor een aantal budgetten het (restant) budget gestort in deze reserve, omdat de betreffende projecten niet zijn afgerond in 2020. Per saldo gaat het om een bedrag van € - 798.000 voor ondersteuning ondernemers (- € 43.000), flankerend beleid sociaal domein (- € 30.000), brede aanpak dak- en thuisloosheid (- € 18.000), Actieplan Stekkenberg (- € 68.000), invoering nieuwe wet Inburgering (- € 66.000), stelpost coronamaatregelen (- € 118.000), pilot inburgering veranderopgave (- € 167.000), stelpost loonsom voor arbo (- € 100.000), iBurgerzkaen verbeteren afsprakensysteem (- € 20.000), publicatie bouw- en milieudossiers (- € 35.000), koppeling Join- Notubiz (- € 5.000), inhuur ondersteuning applicatiebeheer Join (€ - 30.000), de Risico-inventarisatie (RIE) werkplaats (- € 35.000) en vervanging speeltuinen (€ - 63.000).		
Reserve dekking kapitaallasten	- Lagere kapitaallasten op de diverse projecten tot een lagere bijdrage (€ - 40.000). Ook de rente voegen we aan deze reserve toe. Omdat het saldo van de reserve op 1 januari 2020 lager was dan verwacht was de rentetoevoeging € 2.000 lager.	-38	I
Reserve Parkeergarage Dorpsstraat	- Hogere bijdrage uit de reserve Parkeergarage Dorpsstraat door hogere exploitatielasten dan begroot.	10	I
Reserve aanpak extreme wateroverlast	- Lagere bijdrage uit de reserve door lagere kapitaallasten.	-12	I
Afrondingsverschillen		-5	
Totaal reserves		-2.426	

Beleidskaders

BBV (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten)

Notitie rente van de commissie BBV

Notitie overhead van de commissie BBV

Notitie riolering van de commissie BBV

Notitie waardering vastgoed van de commissie BBV

Financiële verordening Berg en Dal 2017 (art. 212 GW)

Controleverordening Groesbeek 2015 (art. 213 GW)

Belastingverordeningen gemeente Berg en Dal

Budgethoudersregeling Groesbeek 2015

Nota inkoopbeleid Berg en Dal 2016

Financieringsstatuut

Nota Weerstandsvermogen en risicobeheersing Groesbeek 2015

Financiële verhoudingswet

Verbonden partijen

Bank Nederlandse gemeenten

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Den Haag
Verantwoordelijke portefeuille	S. Fleuren
Functie(s) betrokken bestuurder(s)	Afgevaardigde aandeelhoudersvergadering
Deelnemers	Overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang

Openbaar en gemeentelijk belang

BNG is de bank van en voor overheden en voor instellingen met een maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de inwoner.

Visie

De primaire doelstelling van de BNG is uitoefening van het bankbedrijf voor overheden.

Missie en strategie hierbij zijn:

- behoud van een substantieel marktaandeel in de Nederlandse (semi)publieke sector;
- behalen van een redelijk rendement voor aandeelhouders;
- behoud van een excellente kredietwaardigheid.

Beleidsvoornemens

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	293	131	131
	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020
Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%) aandelen(0,19%)	103.116	103.116	103.116
Resultaat verbonden partij	163.000		221.000
Omvang eigen vermogen verbonden partij	4.887.000		4.364.000
Omvang vreemd vermogen verbonden partij	144.802.000		155.995.000

Toelichting

Geen bijzonderheden

Ontwikkelingen

Gedurende het begrotingsjaar hebben zich geen veranderingen voorgedaan in de belangen van aandeelhouders in BNG Bank.

Risico's

De onvoorspelbare bewegingen op de financiële markten en de lage langlopende rente heeft een drukkend effect over de verwachte nettowinst.

Munitax Gemeentelijk belastingkantoor

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Beuningen
Verantwoordelijke portefeuille	S. Fleuren
Functie(s) betrokken bestuurder(s)	Afgevaardigde gemeente
Deelnemers	Beuningen, Heumen, Wijchen, Druten en Berg en Dal

Openbaar en gemeentelijk belang

Munitax is de uitvoeringsorganisatie van vijf regiogemeenten op het gebied van belastingen. Deze organisatie is ondergebracht bij de centrumgemeente Beuningen, op basis van de wet Gemeenschappelijke Regelingen.

De taken van Munitax zijn vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling en bestaan uit:

- de heffing en invordering van belastingen;
- de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ);
- het administreren van de relevante vastgoedgegevens;
- het verstrekken van vastgoedgegevens aan de deelnemers en aan derden.

Visie

Munitax staat voor kwaliteit en efficiënt werken. Dit merken de deelnemende gemeenten en hun inwoners. We zijn continu bezig met het optimaliseren van onze dienstverlening. Verbetering van (interne) processen, digitalisering en het uitbreiden en delen van onze kennis zijn daarbij essentieel. We zijn transparant naar de inwoners, bedrijven en deelnemende gemeenten. Informeel contact is daarbij erg belangrijk voor ons. Daarom moedigen we persoonlijk, telefonisch contact aan. Want een eenvoudig telefoontje met een van onze specialisten kan veel verhelderen.

Beleidsvoornemens

Geen gegevens bekend

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	-611	-654	-667
	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020
Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%)	24,17%	25,54%	23,80%
Resultaat verbonden partij	0		-365
Omvang eigen vermogen verbonden partij			
Omvang vreemd vermogen verbonden partij			

Toelichting

Geen bijzonderheden

Ontwikkelingen

We zien een toename in het aantal bezwaarschriften tegen WOZ-beschikkingen. Er is zowel een toename van het aantal geschriften als een toename van de bezwaren door no cure no pay bureaus. Corona:

- 2020 is een slecht jaar voor toerisme sector. Inkomsten toeristenbelasting zullen tegen gaan vallen.
- Er zijn ruimere betalingsmogelijkheden en regelingen ingesteld.
- Er komen steeds meer belastingobjecten bij (areaaluitbreiding), waardoor Munitax ook steeds meer werk krijgt.

Risico's

Bij de vaststelling van de begroting 2020 signaleerden we het risico van de uitzetting van kosten door het stijgend aantal bezwaarschriften (en beroepsschriften) en het toenemend aandeel daarin van no cure no pay bureau's (ncnp). Deze ncnp bezwaren zorgen niet alleen voor een toename van de proceskostenvergoeding maar zorgen ook voor meer kosten doordat deze drie maal zoveel tijd vergen dan een particulier bezwaar. In 2020 zijn er bij Munitax 39% meer bezwaren ingediend dan in 2019.

Door regelgeving zien we ook een toename van de WOZ werkzaamheden. Hierdoor is extra capaciteit nodig op de functies van juridisch medewerker, WOZ-medewerker en op de functie van taxateur.

De raad heeft op 28 januari 2021 ingestemd met voorstel voor een uitbreiding van ons aandeel in de kosten van Munitax van 70.000,- voor 2021. Munitax verwacht deze uitbreiding ook in 2022 en 2023 nodig te hebben. Het voorstel daartoe zullen wij via een kaderbrief tijdig aan uw raad voorleggen. De noodzaak tot uitzetting van personeel en mogelijk ook overhead lichten wij daarin uitvoerig toe.

De invoering van de AVG-regelgeving heeft naar verwachting gevolgen voor (noodzakelijke) waarborgen binnen registraties en informatie uitwisseling processen in het kader van de digitalisering en informatiebeveiliging.

Beleidsindicatoren

De beleidsindicatoren moeten we verplicht opnemen in de begroting en het jaarverslag volgens de Bbv. De gegevens en een toelichting op de beleidsindicatoren zijn te vinden op de website Waarstaatjegemeente.nl. Daarnaast kunt u daar cijfers van andere gemeenten

vinden. De cijfers zijn afkomstig van verschillende overheidsorganisaties. Deze cijfers zijn soms niet actueel en kunnen ieder moment wijzigen.

Indicator	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Gemiddelde WOZ waarde woningen			
Gemeente	241	227	257
Provincie	243	227	261
Nederland	248	230	270

Eenheid: Duizend euro

Bron: CBS

Toelichting: Waarde rekening 2020 komt uit periode 2020. Overige waarden komen uit periode 2018/2019.

Woonlasten eenpersoonshuishouden			
Gemeente	514	514	534
Provincie	670	670	712
Nederland	669	669	700

Eenheid: In Euro's

Bron: COELO

Toelichting: Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een eenpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
Bedrag rekening 2020 betreft periode 2020. Overige bedragen komen uit periode 2019.

Woonlasten meerpersoonshuishouden			
Gemeente	708	708	737
Provincie	737	737	779
Nederland	739	739	773

Eenheid: In Euro's

Bron: COELO

Toelichting: Het gemiddelde totaalbedrag in euro's per jaar dat een meerpersoonshuishouden betaalt aan woonlasten.
Bedrag rekening 2020 betreft periode 2020. Overige bedragen komen uit periode 2019.

Overhead

We moeten de overheadkosten apart in de begroting en jaarrekening verwerken. Het gaat hier om kosten die te maken hebben met de ondersteuning van de organisatie.

Wat is overhead?

De commissie BBV legt de overhead uit als alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces. Het primaire proces zijn de kerntaken van de gemeente. Dit zijn de producten en diensten waar de inwoner mee geholpen wordt. Alle kosten die gemaakt worden bij de sturing en ondersteuning hiervan zijn dus overheadkosten.

Welke indeling?

In de regelgeving is de overhead verdeeld in vier hoofdgroepen.

1. Loonkosten overhead

Het gaat hier om de loonkosten van:

- a. Leidinggevenden in het primaire proces
- b. Financiën, toezicht en controle
- c. P&O
- d. Inkoopfunctie
- e. Communicatiefunctie
- f. Juridische zaken
- g. Bestuurszaken en bestuursondersteuning
- h. Informatievoorziening en automatisering
- i. Documentaire informatie voorziening (DIV) / informatiebeheer
- j. Facilitaire Zaken en huisvesting
- k. Managementondersteuning in het primaire proces

2. ICT-kosten

Dit zijn bijvoorbeeld de computers, intranet, applicatiebeheer en de Windows software.

3. Huisvestingskosten

De onderhoudskosten en kapitaallasten (rente en afschrijving) van bijvoorbeeld het gemeentehuis horen hier ook bij.

4. Uitbestedingskosten bedrijfsvoering

Het gaat hier om uitbesteding van reguliere overheadtaken (bijv. schoonmaak) of inhuur van overheadpersoneel.

Overhead in cijfers:

Hieronder staat het overzicht van de overheadkosten in 2020.

<i>Bedragen x € 1.000</i>				
Overhead	Rekening 2019	Begroting 2020 Primair	Begroting 2020 Actueel	Rekening 2020
1. Loonkosten overhead	-4.529	-5.175	-4.686	-4.433
2. ICT-kosten	-2.081	-2.234	-2.348	-2.256
3. Huisvestingskosten	-510	-552	-516	-520
4. Uitbestedingskosten bedrijfsvoering	-1.803	-1.755	-1.864	-1.862
Totaal	-8.923	-9.716	-9.414	-9.070
Toerekening aan projecten/grondexploitatie	132	309	309	131
Overhead ten laste van exploitatie	-8.791	-9.407	-9.106	-8.939

ad 1 Loonkosten overhead

In deze raming zijn naast de directe loonkosten ook opgenomen:

- de kosten van participatiebanen;
- diverse kosten, waaronder opleidingen, abonnementen, vakliteratuur en lidmaatschappen.

ad 2 ICT-kosten

In deze raming zijn onder meer opgenomen:

- kosten van onderhoud software;
- leasekosten van de PC's;
- bijdrage aan de IRVN (ICT Rijk van Nijmegen).

ad 3 Huisvestingskosten

In deze raming zijn opgenomen:

- kosten gemeentehuis in Groesbeek;
- kosten voormalige gemeentehuis in Ubbergen.

ad 4 Uitbestedingskosten bedrijfsvoering

In deze raming zijn opgenomen:

- stelpost inhuur
- stelpost flexibele schil

Een stelpost is een raming/reservering voor uitgaven waarvan we nog niet weten waar die precies thuishoren. Een voorbeeld hiervan is de stelpost voor inhuur. Deze wordt ingezet als vervanging bij uitval van een zieke medewerker of bij het opvangen van werkzaamheden als er een vacature niet kan worden ingevuld. Bij de raming van zo'n stelpost inhuur weten wij wel vooraf dat het nodig is maar niet door welke afdelingen dit budget ingezet gaat worden. We kunnen daarom deze ramingen niet vooraf toerekenen aan de programma's. Dat is de reden dat deze meegenomen zijn in de overhead.

Daarnaast is er een flexibele schil, dat zijn middelen (mensen en geld) die we vanuit de flexibele schil inzetten om goed in te kunnen spelen op externe ontwikkelingen.

Toerekening aan projecten/grondexploitatie

Een deel van de overheadkosten kan worden toegerekend aan de projecten/grondexploitatie. Deze overheadkosten drukken daardoor niet op het resultaat.

Opslag overhead

De overheadkosten worden niet verdeeld, maar moeten in de begroting apart zichtbaar gemaakt worden. Dat gebeurt in dit programma.

De kosten die we doorrekenen aan de programma's mogen alleen nog maar zogenaamde directe kosten zijn en dat is overhead niet.

Bij het berekenen van kostendekkendheid (bij tarieven) mogen we echter wel een opslag voor overhead meenemen, zodat de kosten juist en volledig zijn. De kosten worden dan verhoogd met een percentage voor de overhead.

Bij de begroting is het opslagpercentage voor 2020 berekend op 88,33%.

Voor meer informatie over de organisatie en de bedrijfsvoering verwijzen we naar de paragraaf Bedrijfsvoering.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020 Primair	Begroting 2020 Actueel	Rekening 2020	Vershil Begroting Rekening
Lasten	-8.788	-9.407	-9.105	-8.940	165
Baten	-3	0	0	0	0
Totaal programma	-8.791	-9.407	-9.105	-8.939	166

Toelichting verschillen Begroting- Jaarrekening

In onderstaande tabel zijn de verschillen tussen de begroting en de jaarrekening op dit programma weergegeven.

Bedragen x €1.000

Taakveld	Toelichting	Vershil	I/S/RES
Salaris- en inhuurkosten	- Dit betreft de doorbelasting van de salaris- en inhuurkosten van de tijd die de organisatie aan dit programma besteedt.	303	I
Overige kosten bedrijfsvoering	- Overige doorbelastingen van de kostenverdeelstaat (= kosten organisatie) zijn € 31.000 nadelig.	-31	I
	- Door corona zijn er minder bijeenkomsten, recepties, evenementen en dergelijke georganiseerd.	16	I
	- Er zijn minder rechtzaken geweest dus ook minder juridisch advieskosten ingewonnen. Wellicht heeft ook Corona hier invloed op gehad.	52	I
	- In 2020 zijn door corona minder onderzoeken naar de dienstverlening gedaan.	29	I
	- Lagere doorbelasting naar projecten, dit leidt tot een nadeel van € 178.000. Het gaat hier om uren die geraamd waren op projecten, maar die ten laste van de reguliere exploitatie komen.	-178	I
	- Niet verrekenbare BTW 2020	-45	I
Diverse verschillen		20	I
Totaal Overhead		166	

Beleidskaders

BBV (Besluit Begroting en Verantwoording Provincies en Gemeenten)

Notitie overhead van de commissie BBV

Verbonden partijen

Er zijn geen Verbonden partijen die onder dit programma vallen.

Beleidsindicatoren

De beleidsindicatoren moeten we verplicht opnemen in de begroting en het jaarverslag volgens de Bbv. De gegevens en een toelichting op de beleidsindicatoren zijn te vinden op de website Waarstaatjegemeente.nl. Daarnaast kunt u daar cijfers van andere gemeenten vinden. De cijfers zijn afkomstig van verschillende overheidsorganisaties. Deze cijfers zijn soms niet actueel en kunnen ieder moment wijzigen.

Indicator	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
<u>Apparaatskosten</u>			
Gemeente	500	612	606
Provincie			
Nederland			
<i>Eenheid:</i>	Kosten per inwoner		
<i>Bron:</i>	Eigen begroting		
<i>Toelichting:</i>	Berekening: € 21.211 (x 1.000) / 34.992 inwoners = € 606. Apparaatskosten (ofwel organisatiekosten) zijn de noodzakelijke financiële middelen voor het inzetten van personeel (salarissen), organisatie-, huisvesting-, materieel-, automatiseringskosten e.d. voor de uitvoering van de organisatorische taken. Apparaatskosten zijn dus alle personele en materiële kosten die verbonden zijn aan het functioneren van de organisatie, exclusief griffie en bestuur.		

<u>Bezetting</u>			
Gemeente	5,3	5,6	5,6
Provincie			
Nederland			
<i>Eenheid:</i>	Fte per 1.000 inwoners		
<i>Bron:</i>	Eigen gegevens		
<i>Toelichting:</i>	Berekening: 198 fte / (34.992 inwoners / 1.000) = 5,6. De bezetting is de werkelijke invulling van de werkplekken.		

<u>Formatie</u>			
Gemeente	5,5	6,25	6,2
Provincie			
Nederland			
<i>Eenheid:</i>	Fte per 1.000 inwoners		
<i>Bron:</i>	Eigen gegevens		

Toelichting: Berekening: $217 \text{ fte} / (34.992 \text{ inwoners} / 1.000) = 6,20$. De formatie is het aantal werkplekken volgens het formatieplan.

<u>Externe inhuur</u>			
Gemeente	7,2	7,2	5,9
Provincie			
Nederland			

Eenheid: Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen

Bron: Eigen begroting

Toelichting: Berekening: $\text{€ } 918 / (\text{€ } 14.682 + \text{€ } 918) \times 100\% = 5,9\%$.

<u>Overhead</u>			
Gemeente	10,35	10,35	9,02
Provincie			
Nederland			

Eenheid: % van totale lasten

Bron: Eigen begroting

Toelichting: Berekening: $\text{€ } 8.939 / \text{€ } 99.158 \times 100\% = 9,02\%$. De totale lasten zijn alle lasten, exclusief de stortingen in reserves.

Paragrafen

Lokale heffingen

Deze paragraaf gaat over de belastingen en heffingen die een gemeente mag innen. We gaan in op de volgende onderdelen:

- de verwachte en werkelijke belastinginkomsten
- het beleid over de lokale heffingen
- een overzicht van de diverse heffingen
- een beschrijving van het kwijtscheldingsbeleid
- een aanduiding van de lokale lastendruk

De gemeente mag een aantal belastingen en heffingen innen. Deze gemeentelijke belastingen en heffingen maken voor ongeveer 14% deel uit van de gemeentelijke inkomsten. We maken in het gemeentelijk belastinggebied onderscheid tussen:

- belastingen, dit zijn onder andere de onroerendezaakbelastingen (OZB), BIZ-belasting, toeristenbelasting en forensenbelasting: de opbrengst hiervan is niet gekoppeld aan bepaalde diensten die wij aanbieden.
- bestemmingsheffingen, zijn heffingen die gekoppeld zijn aan een bepaalde dienst van de gemeente. Dit zijn bijvoorbeeld de afvalstoffenheffing, rioolheffing en leges.

Geraamde en werkelijke inkomsten

Hieronder vindt u een overzicht van de verwachte belastinginkomsten 2020 en de werkelijke inkomsten 2019 en 2020. De regels over belastingen zijn vastgelegd in een zogenaamde verordening. Per verordening of belastingsoort zijn de inkomsten afzonderlijk vermeld.

In vergelijking met de verwachte opbrengsten 2020 is de werkelijke belastingopbrengst 1,4% hoger dan verwacht.

Onder het kopje 'Overzicht op hoofdlijnen per heffing' leggen we uit welke ontwikkelingen er per heffing zijn.

	<i>Bedragen x € 1.000</i>			
	Rekening 2019	Begroting 2020 Actueel	Rekening 2020	Verschil Begroting- Rekening
Legesverordening	1.044	982	1.021	39
Verordening marktgelden				
- Marktgelden	15	20	14	-6
Verordening afvalstoffenheffing				
- Afvalstoffenheffing	2.884	3.116	3.129	14
- Huisvuilzakken	288	314	306	-8

Verordening rioolheffing				
- Rioolheffing	3.684	3.862	3.916	54
Verordening Grafrechten				
- Grafrechten	82	50	50	0
Verordening OZB				
- Onroerendezaakbelasting	5.341	5.390	5.486	96
Verordening Forensenbelasting				
- Forensenbelasting	19	30	24	-7
Verordening Toeristenbelasting				
- Toeristenbelasting	329	297	324	28
Verordening BIZ-belasting				
- BIZ-belasting	33	46	47	1
Totaal belastinginkomsten	13.718	14.106	14.317	211

Beleid lokale heffingen

Bij het opstellen van de begroting 2020 is uitgegaan van de financiële kaders zoals die hieronder zijn de genoemd.

Voor de Ozb is uitgegaan van een stijging van 1,4% inflatiecorrectie. Daarnaast is ook de verhoging van 1,0% verwerkt uit de Kadernota 2017. Deze extra verhoging is opgenomen om de meerkosten van de sportvelden te dekken in het kader van de harmonisatie van het accommodatiebeleid.

De tarieven voor de afvalstoffenheffing zijn gestegen met 7,6%.

Voor de rioolheffing, het riolaansluitrecht en de leges is ervan uitgegaan dat ze 100% kostendekkend zijn. Dit betekent dat de opbrengsten en kosten aan elkaar gelijk zijn.

De tarieven toeristenbelasting zijn verdubbeld. Onze inwoners en onze bezoekers gebruiken onze voorzieningen. We vragen dus ook van onze bezoekers een bijdrage. De raad heeft bij de begrotingsbehandeling een amendement aangenomen om de verdubbeling van de tarieven in 2 jaar tijd te realiseren. De tarieven voor de toeristenbelasting zijn in 2020 gestegen met 50%.

Voor de forensenbelasting sluiten we aan bij ons gemeentelijk beleid over de toeristenbelasting. Daarom zijn ook deze tarieven verhoogd met 50%.

Voor de BedrijfsInvesteringsZone (BIZ) is een uitvoeringsovereenkomst aangegaan met de Vereniging BIZ Groesbeek Centrum voor een periode van 5 jaar (2016-2021).

Munitax voert voor onze gemeente de belastingwerkzaamheden en de Wet Waardering Onroerende Zaken (Wet WOZ) uit. Munitax is het gemeenschappelijk belastingkantoor waar wij bij zijn aangesloten. Munitax verzendt de belastingaanslagen.

Overzicht op hoofdlijnen per heffing

Onroerende zaakbelastingen

De inkomsten Onroerendezaakbelastingen (OZB) zijn niet bestemd voor bepaalde producten of diensten. Het is een zogenaamd algemeen dekkingsmiddel.

De OZB kent twee soorten belastingen:

- een eigenarenbelasting
dit is belasting die de eigenaar van een gebouw moet betalen.
- een gebruikersbelasting
dit is een belasting die een gebruiker, bijvoorbeeld een huurder van een gebouw moet betalen.

De eigenarenbelasting heffen we van de eigenaren van woningen en niet-woningen. De gebruikersbelasting heffen we alleen van de gebruikers van niet-woningen. Deze belasting is een zogenaamde tijdstipbelasting. Dit betekent dat de toestand per 1 januari van het betreffende jaar bepalend is voor de OZB-heffing. We berekenen de OZB op basis van de vastgestelde waarde van het pand. Het tarief is een percentage van de waarde van een gebouw. Deze waarde bepalen we op basis van de Wet Waardering Onroerende Zaken (Wet WOZ).

Voor 2020 zijn de percentages (tarieven) vastgesteld op:

a. gebruikersbelasting niet-woning	0,1673%
b. eigenarenbelasting woning	0,0916%
eigenarenbelasting niet-woning	0,2036%

Voor 2020 waren de OZB- inkomsten begroot op € 5.390.000. De werkelijke OZB- inkomsten waren € 5.486.000.

Toeristenbelasting

De inkomsten uit de Toeristenbelasting zijn ook algemene dekkingsmiddelen. Bij het opstellen van de begroting 2020 is uitgegaan van een verdubbeling van de tarieven. Bij de vaststelling van de begroting heeft de raad een Amendement aangenomen om de tarieven in 2 jaar tijd te laten verdubbelen. Daardoor zijn de tarieven in 2020 met 50% gestegen. Het tarief voor 2020 is vastgesteld op € 1,17 per overnachting voor de categorie 'hotels'. Voor de categorie 'campings' was het tarief € 0,74.

De opbrengst voor 2020 was begroot op € 297.000. De werkelijke opbrengst is € 324.000.

Forensenbelasting

Forensen zijn mensen die meer dan 90 dagen, maar minder dan 9 maanden in één kalenderjaar, in een woning in onze gemeente verblijven en geen inwoner zijn van onze gemeente. Zij moeten in onze gemeente ook belasting betalen. Dit noemen we de forensenbelasting.

Mensen die forensenbelasting betalen hoeven geen toeristenbelasting te betalen. Dit is geregeld in de verordening.

Bij het opstellen van de begroting 2020 is uitgegaan van een verdubbeling van de tarieven. Bij de vaststelling van de begroting heeft de raad een Amendement toeristenbelasting

aangenomen om de tarieven in 2 jaar tijd te laten verdubbelen. Omdat de tarieven voor de forensenbelasting de ontwikkeling van de toeristenbelasting volgen, zijn ook de tarieven forensenbelasting met 50% gestegen. Voor 2020 is het tarief vastgesteld op € 229,50 per woning per jaar.

Voor 2020 waren de verwachte inkomsten € 30.000. De werkelijke inkomsten zijn € 24.000.

Afvalstoffenheffing

Wij brengen afvalstoffenheffing in rekening op grond van de Wet milieubeheer. Iedereen waarvoor de gemeente huishoudelijk afval in moet zamelen moet daarvoor belasting betalen.

De tarieven voor de afvalstoffenheffing zijn voor 2020 gestegen met 7,6%. Op begrotingsbasis was het dekkingspercentage 87%. Het tekort tussen de werkelijk gerealiseerde baten en lasten is € 711.000. Hiermee komt het dekkingspercentage over 2020 uit op 81%.

Afvalstoffenheffing

7.3 Afval incl btw	-4.461.748
6.3 Kwijtschelding incl btw	-227.658
0.4 Overhead	-205.049
Overige opbrengsten	<u>1.054.048</u>

Totale kosten -3.840.408

Opbrengst afvalstoffenheffing 3.129.336

Totale opbrengst afvalstoffenheffing 3.129.336

Dekking 81%

Rioolheffing

De gemeente moet zorgen voor de afvoer van het stedelijk afvalwater (rioolwater) en hemelwater (regenwater). De kosten betalen we uit de rioolheffing.

Eind 2015 heeft de gemeenteraad het Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) 2016-2020 vastgesteld. De tarieven voor 2020 zijn verhoogd met 4%.

De totale opbrengst voor 2020 was begroot op € 3.830.000. Op basis van de begroting is de rioolheffing 100% kostendekkend. Dit betekent dat de kosten net zo hoog zijn als de inkomsten. Het verschil tussen de werkelijk gerealiseerde lasten en baten is € 719.928. Dit bedrag is in 2020 gestort in de voorziening 'egaliserie riolering'.

Rioolheffing

7.2 Riolering incl btw	-2.593.716
7.2 Overige opbrengsten	55.371
7.2 Dotatie aan voorziening	-719.928
5.7 Natuurlijk groen incl btw	-87.947
6.3 Kwijtschelding incl btw	-247.803
2.1 Schoonhouden wegen incl btw	-82.127

0.4 Overhead	-234.866
Totale kosten	-3.911.016

Opbrengst Rioolheffing	3.915.904
Totale opbrengst Rioolheffing	3.915.904

Dekking	100%
----------------	-------------

Rioolaansluitrecht

We hanteren een vast tarief als we een standaard aansluiting op het riool moeten maken. Uitgangspunt hierbij is dat we met de opbrengsten de kosten kunnen betalen. In 2020 was het dekkingspercentage 90%.

Rioolaansluitrecht

7.2 Huisaansluitingen incl btw	-19.283
0.4 Overhead	-906
Totale kosten	-20.189

Leges	18.084
Totale opbrengsten	18.084

Dekking	90%
----------------	------------

Marktgelden

In de marktgeldverordening staan de gemeentelijke regels over de markt. De tarieven voor 2020 zijn verhoogd met 1,4% (inflatie). Het dekkingspercentage, inclusief de inkomsten uit staangelden, is 36%. Dit betekent dat we met de totale opbrengsten uit marktgelden (€ 14.279 in 2020, 36% van de kosten (€ 39.824) konden betalen. Er is dus een tekort van € 25.545 (zie ook tabel Marktgelden). Kostendekkende tarieven vinden we niet haalbaar.

Marktgelden

3.3 Kosten markten	-37.189
0.4 Overhead	-12.132
3.3 Overige opbrengsten	9.498
Totale kosten	-39.824

Opbrengst marktgelden	14.279
Totale opbrengst marktgelden	14.279

Dekking 36%

Lijkbezorgingsrechten/Grafrechten

Met de opbrengst uit de begraafrechten betalen we de kosten van het begraven en onderhouden van de begraafplaatsen. Voor 2020 zijn de tarieven verhoogd met 1,4% (inflatie). Volgens de begrotingsgegevens kwam het dekkingspercentage uit op 38%. Kostendekkende tarieven vinden we niet haalbaar.

Het werkelijke dekkingspercentage over 2020 is 38%. Dit betekent een tekort op de exploitatie van ruim € 80.000.

Begraafplaatsrechten

7.5 Kosten begraafplaatsen	-120.307
0.4 Overhead	-10.274
7.5 Overige opbrengsten	<u>2.400</u>

Totale kosten -130.581

Opbrengst lijkbezorgingsrechten 49.899

Totale opbrengsten 49.899

Dekking 38%

BIZ-belasting

Per 1 januari 2017 is de Verordening Bedrijveninvesteringszone (BIZ) Centrum Groesbeek 2017 in werking getreden. Per 1 januari 2020 is de Verordening Bedrijveninvesteringszone (BIZ) Millingen Centrum 2020 tot en met 2024 in werking getreden.

Het hoofddoel van de BIZ is om de concurrentiekracht van het winkelgebied te vergroten, zodat de omzet van de ondernemers in het werkgebied toeneemt. Hiervoor hebben we een Uitvoeringsovereenkomst gesloten met de Vereniging BIZ Groesbeek Centrum en de Vereniging BIZ Millingen Centrum voor een periode van vijf jaar.

De BIZ-bijdrage dragen wij over aan de genoemde verenigingen, waarvan de leden gezamenlijk bepalen welke activiteiten ze voor dit bedrag (laten) organiseren. In hun jaarplan staat onder andere gezamenlijke online marketing, evenementen en verfraaiing van het centrum.

Leges

Leges zijn kosten die de gemeente in rekening brengt bij inwoners voor bepaalde diensten waar zij gebruik van maken. Dit gebeurt op basis van de legesverordening.

De Tarieventabel bij de verordening is overeenkomstig het VNG-model ingedeeld in drie titels:

Titel 1 Algemene dienstverlening;

Titel 2 Dienstverlening vallende onder fysieke leefomgeving/omgevingsvergunningen;

Titel 3 Dienstverlening vallend onder Europese dienstenrichtlijnen.

In artikel 229b van de Gemeentewet is bepaald dat de geraamde baten van de leges niet uitgaan boven de geraamde lasten. Daar waar rijksnormen of maximumtarieven gelden (zoals bij reisdocumenten), zijn deze leidend. De overige tarieven in de legesverordening zijn

- los van overige wijzigingen van de legesverordening - verhoogd met 1,4% (inflatie). Dit percentage is bij de Begroting 2020 vastgesteld.

De totale legesopbrengst over 2020 is € 39.000 hoger dan verwacht. De belangrijkste oorzaken van dit verschil zijn:

- bouwleges € + 31.000
- diverse leges burgerzaken € + 12.000

Kwijtscheldingsbeleid

Het is voor belastingplichtigen mogelijk om voor de onroerendezaakbelastingen, afvalstoffenheffing en de rioolheffing kwijtschelding aan te vragen.

In 2020 is voor een bedrag van ruim € 420.000 kwijtschelding verleend. Ruim 70% hiervan is automatisch verleend.

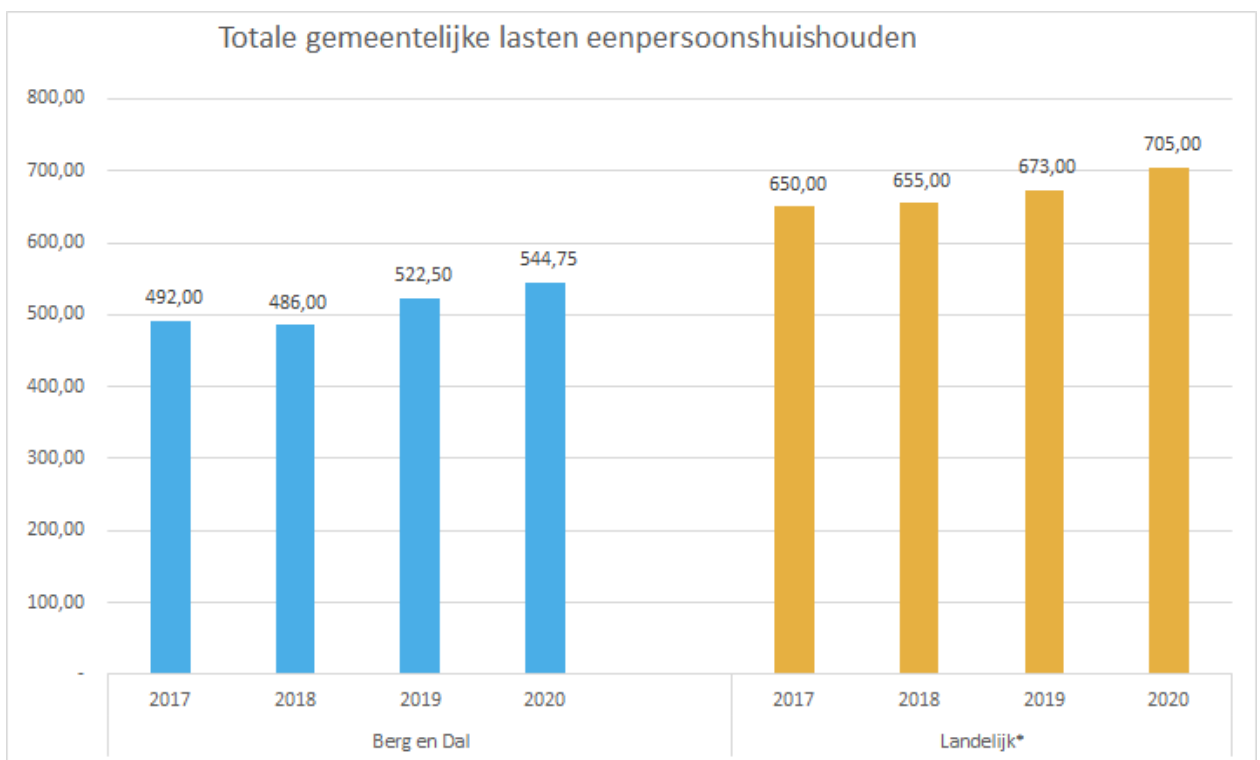
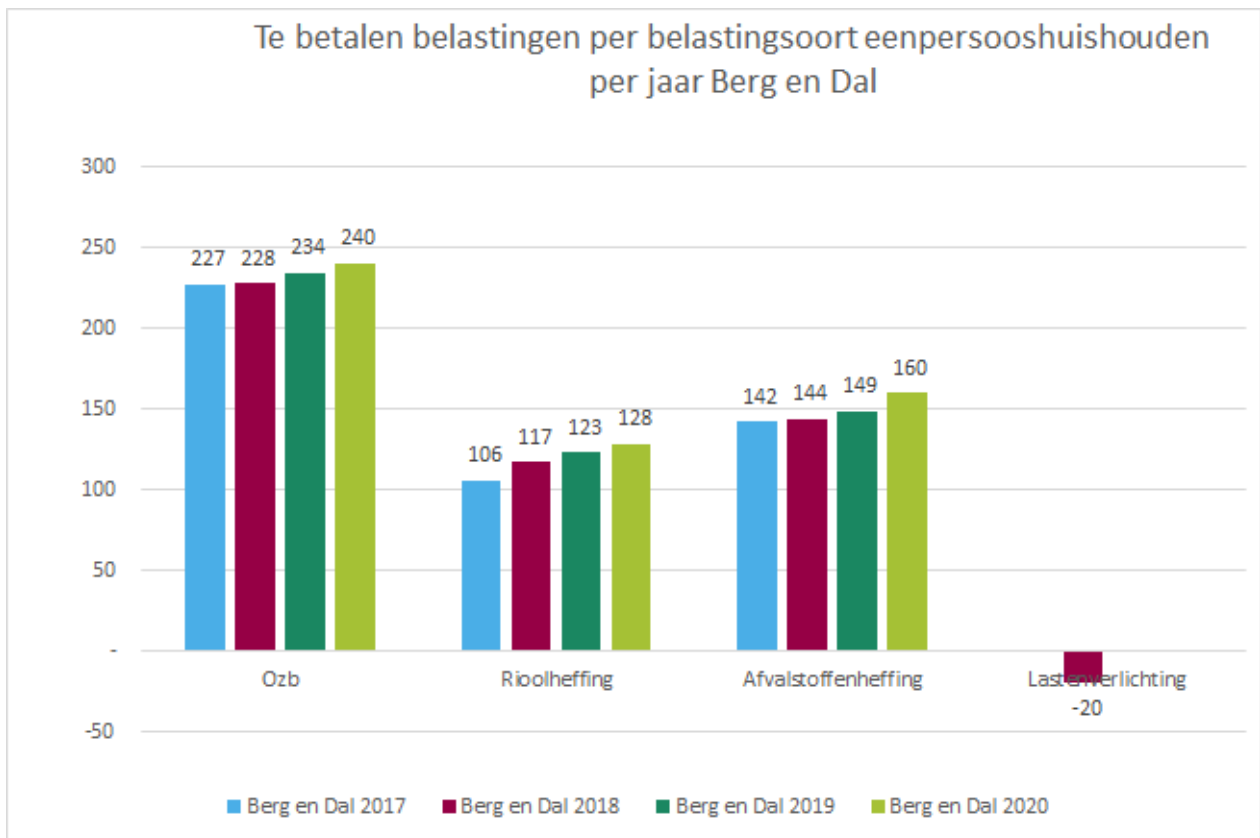
Of de aanvrager in aanmerking komt voor kwijtschelding hangt af van zijn persoonlijke financiële situatie. Wij verlenen kwijtschelding als aan alle voorwaarden voor kwijtschelding is voldaan. In onze gemeente hanteren wij de zogenaamde 100 procent kwijtscheldingsnorm. Dit betekent dat mensen met een inkomen op bijstandsniveau, zonder vermogen (bijvoorbeeld spaargeld of het bezit van een auto), altijd in aanmerking komen voor kwijtschelding.

Belastingkantoor Munitax regelt voor ons de uitvoering van het kwijtscheldingsbeleid. Het kantoor maakt voor het verlenen van geautomatiseerde kwijtschelding gebruik van de informatie van het landelijk Inlichtingenbureau. Aan de hand van gegevens van het UWV, de Belastingdienst en de RDW toetst dit bureau welke huishoudens in aanmerking komen voor kwijtschelding. Afhankelijk van wat er uit de toetsing komt verlenen we ambtshalve wel/niet kwijtschelding.

Lokale lastendruk

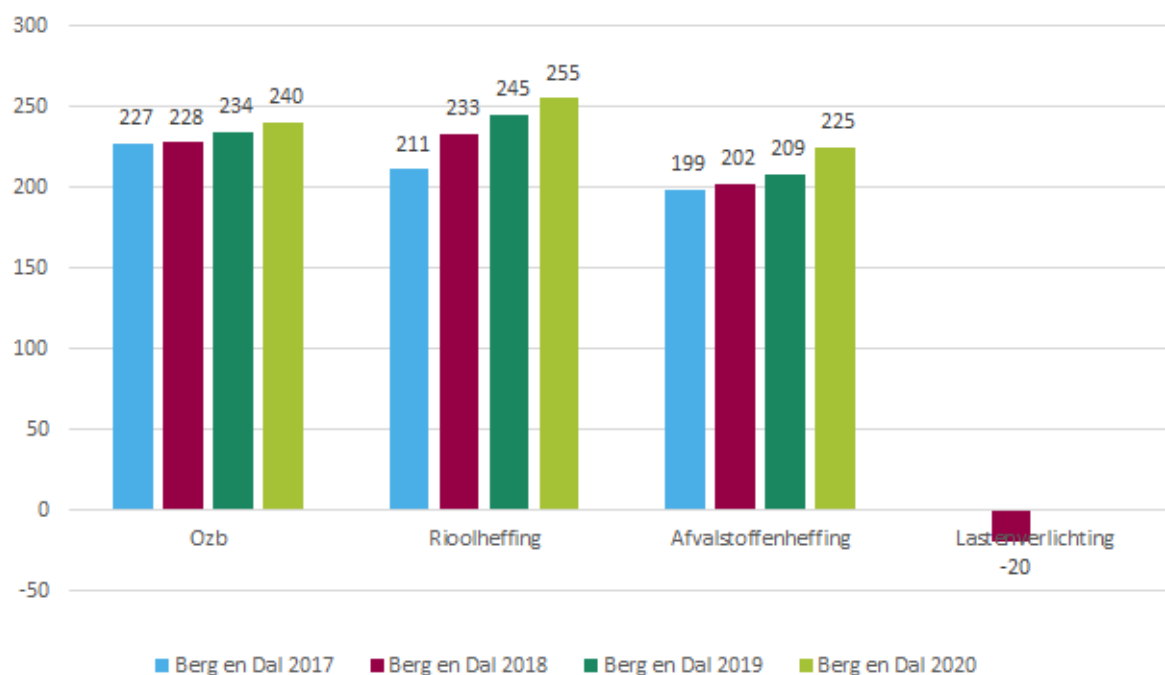
De belastingen en heffingen die inwoners betalen, verschillen per persoon. Toch bestaat de behoefte om gemeenten te vergelijken. Voor die vergelijking maken we gebruik van de gemeentelijke lastendruk. Hierbij gaan we uit van een standaardsituatie met de tarieven van onze gemeente. In de berekening van de lastendruk houden we rekening met de Onroerende- zaakbelastingen, Afvalstoffenheffing en Rioolheffing.

Hieronder is in een grafiek weergegeven wat de lasten per belastingsoort zijn voor een eenpersoonshuishouden en de totale lasten in vergelijking met het landelijk gemiddelde.

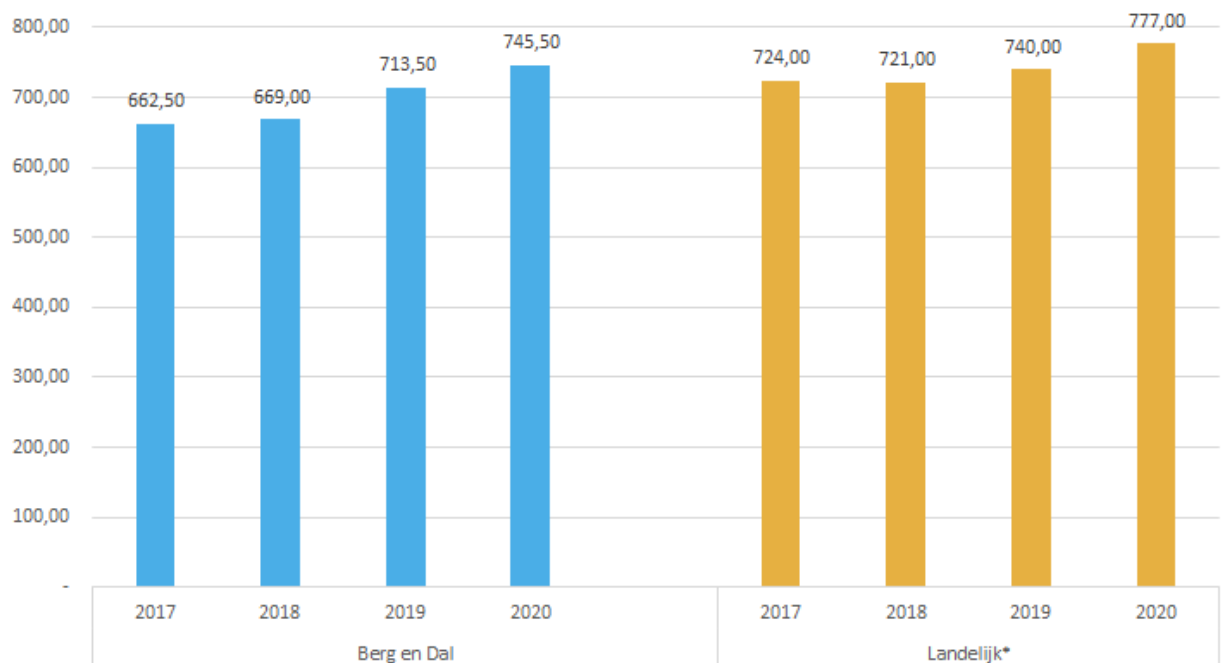

Hieronder is in een grafiek weergegeven wat de lasten per belastingsoort zijn voor een meerpersoonshuishouden en de totale lasten in vergelijking met het landelijk gemiddelde.

Te betalen belastingen per belastingsoort meerpersoonshuishouden per jaar Berg en Dal

Totale gemeentelijke lasten meerpersoonshuishouden

Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Het weerstandsvermogen is het vermogen van de gemeente om onverwachte, hoge kosten op te kunnen vangen, zonder dat de uitvoering van taken en de bedrijfsvoering in gevaar komen. Het weerstandsvermogen geeft aan hoe sterk de financiële positie van de gemeente is. Voor het beoordelen van de "weerstand" is inzicht nodig in de omvang en de achtergronden van de risico's en de aanwezige weerstandscapaciteit. Het gaat hierbij alleen om risico's waarvoor geen of wellicht onvoldoende verzekeringen zijn afgesloten, voorzieningen zijn gevormd of budgetten beschikbaar zijn. In deze paragraaf gaan wij in op onze risico's en het vermogen om deze risico's op te kunnen vangen.

Algemeen

Wet- en regelgeving

De wettelijke kaders op het gebied van weerstandsvermogen zijn opgenomen in het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV). Hierin is bepaald dat bij de begroting en jaarrekening een paragraaf weerstandsvermogen wordt opgenomen. De bepalingen luiden als volgt (citaat uit BBV):

Artikel 11.

1. *Het weerstandsvermogen bestaat uit de relatie tussen:*
 - a. *de weerstandscapaciteit, zijnde de middelen en mogelijkheden waarover de provincie onderscheidenlijk gemeente beschikt of kan beschikken om niet begrote kosten te dekken;*
 - b. *alle risico's waarvoor geen maatregelen zijn getroffen en die van materiële betekenis kunnen zijn in relatie tot de financiële positie.*
2. *De paragraaf betreffende het weerstandsvermogen bevat ten minste:*
 - a. *een inventarisatie van de weerstandscapaciteit;*
 - b. *een inventarisatie van de risico's;*
 - c. *het beleid omtrent de weerstandscapaciteit en de risico's;*
 - d. *een kengetal voor de:*
 - 1a°. *netto schuldquote;*
 - 1b°. *netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;*
 - 2°. *solvabiliteitsratio;*
 - 3°. *grondexploitatie;*
 - 4°. *structurele exploitatieruimte; en*
 - 5°. *belastingcapaciteit*
 - e. *een beoordeling van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie.*
3. *Bij ministeriële regeling worden nadere regels gesteld over de wijze waarop de kengetallen, genoemd in het tweede lid, onderdeel d, door provincies en gemeenten worden vastgesteld en in de begroting en het jaarverslag worden opgenomen.*

Gemeentelijke regelgeving op het gebied van het weerstandsvermogen is opgenomen in de verordening ex. artikel 212 Gemeentewet.

In de "Financiële verordening Berg en Dal 2017", is het volgende opgenomen:

Artikel 16. Weerstandsvermogen & risicobeheersing

In een nota weerstandsvermogen en risicobeheersing stelt de raad aanvullende regels vast met betrekking tot weerstandsvermogen en risicobeheersing.

Op 17 september 2015 heeft de gemeenteraad de "Nota Weerstandsvermogen en Risicobeheersing Groesbeek 2015" vastgesteld.

Risicoregister

In het risicoregister hebben wij alle bekende risico's in beeld gebracht, beoordeeld en geanalyseerd. Vervolgens geven wij aan hoe wij met het risico willen omgaan in termen van beheersing. De risico's zijn uitgedrukt in geld en de risicoscore is bepaald. Per risico geven we het financiële belang aan, vervolgens bepalen wij de kans dat het risico zich daadwerkelijk voordoet, uitgedrukt in een percentage. Hierna hebben wij de risicoscore bepaald door het financiële belang te vermenigvuldigen met de kans.

Klasse-indeling

De gehanteerde klasse-indeling ziet er als volgt uit:

	Kans	
Klasse	Referentiebeelden	Kwantitatief
1	Zeer klein (< of 1 keer per 10 jaar). Zeer onwaarschijnlijk, komt niet voor in de branche, voor zover bekend	1 - 20%
2	Klein (1 keer per 5 - 10 jaar). Niet waarschijnlijk maar mogelijk, is binnen andere gemeenten wel eens voorgekomen (in de afgelopen 5 jaar)	21 - 40%
3	Gemiddeld (1 keer per 2 - 5 jaar). Komt zelden voor maar is wel al eens voorgekomen (in de afgelopen 5 jaar)	41 - 60%
4	Groot (1 keer per 1 - 2 jaar). Is verscheidene malen voorgekomen (3x of vaker in de afgelopen 5 jaar)	61 - 80%
5	Zeer groot (1 keer per jaar of >). Komt met enige regelmaat voor (1 of meerdere keren per jaar)	81 - 100%

Beheersen van risico's

In deze fase bepalen wij oplossingen om de benoemde risico's te beheersen. Het is van belang dat wij ook iets met de risico's doen. Voor elk risico maken wij een keuze uit de volgende vier maatregelen:

1. Beëindigen (B)

Dit houdt in dat wij beleid waar een risico door ontstaat (adviseren te) beëindigen, op een andere manier vorm geven of geen beleid starten dat een risico met zich meebrengt. Ook kunnen wij werkprocessen zodanig invullen, dat we bepaalde risico's vermijden.

2. Verminderen (V)

Door het risico af te dekken middels een verzekering, een voorziening of een ander budget in de begroting kunnen wij het risico verminderen. Hiermee worden de gevolgen van een risico dus beperkt. Tevens kan bij verminderen gedacht worden aan het aanpakken of wegnemen van de oorzaak van het risico.

3. Overdragen (O)

Dit kan door het beleid dat een risico met zich meebrengt, uit te laten voeren door een andere betrokken partij, die daarbij ook de financiële risico's overneemt.

4. Accepteren (A)

Als wij een risico niet (kunnen) vermijden, verminderen of overdragen accepteren wij het risico en zullen wij de eventuele financiële schade volledig middels de weerstandscapaciteit moeten afdekken. Dit betekent niet dat het risico niet beïnvloedbaar is en daarom maar geaccepteerd moet worden. Het betekent dat wij het risico op dit moment accepteren en niet op één of andere wijze afdekken. Mocht de wens bestaan om

het risico in de toekomst anders te beheersen dan zullen wij moeten kiezen voor beëindigen, verminderen of overdragen.

Inventarisatie risico's

Bij dit onderdeel presenteren wij de risico's. Wij hebben een inventarisatie uitgevoerd, de risico's geanalyseerd en beoordeeld en vervolgens zoveel als mogelijk gekwantificeerd.

We kunnen de risico's als volgt onderverdelen:

- Aansprakelijkheidsrisico's
- Risico's op eigendommen
- Risico's van de bedrijfsvoering
- Financiële risico's
 - Grondexploitatie
 - Verbonden partijen
 - Open-einde regelingen
 - Grote projecten
 - Overige financiële risico's

Hieronder staat het totaaloverzicht van de risico's.

Bedragen x € 1.000

Categorie	Risico
1. Aansprakelijkheid	250
2. Eigendommen	199
3. Bedrijfsvoering	316
4. Financieel	3.009
Totaal risico's	3.774

1. Aansprakelijkheid (totaal risico € 250.000)

Bedragen x €1.000

Categorie Onderwerp	Beh.	Fin. Belang €	Kans		Risico score €
			Kl.	%	
Nalatigheid of onrechtmatig handelen	V	100	1	5%	5
Wateroverlast	A	1.000	1	4%	40
Planschade	O/V	50	1	10%	5
Schadeclaims	A	1.000	1	20%	200
Totaal		2.150			250

Nalatigheid of onrechtmatig handelen

De risico's zijn in de meeste gevallen beperkt, doordat waar mogelijk verzekeringen zijn afgesloten. Ook hebben wij in de begroting diverse budgetten beschikbaar, bijvoorbeeld om ons eigen risico af te dekken.

Wateroverlast

Voor aansprakelijkheidsstellingen als gevolg van wateroverlast na hevige regenval hebben wij ons als gemeente altijd nog kunnen beroepen op overmacht.

Aangezien we als gemeente verplicht zijn om zogenaamde stresstesten uit te voeren kunnen we dit niet meer tot in lengte van dagen volhouden.

We gaan ervan uit dat een dergelijke situatie 1 keer in de 25 jaar kan voorkomen. Voor de schade voor de gemeente in dat geval gaan we uit van een bedrag van € 1.000.000.

Planschade

Planschade dekken we zoveel mogelijk af in contracten met ontwikkelaars. In geval van een gemeentelijke ontwikkeling (waar geen verhaal kan plaatsvinden), houden we hier bij de kredietvotering rekening mee. Er zijn geen lopende zaken bekend.

Schadeclaims

De gemeente loopt altijd het risico op schadeclaims. Over het algemeen zijn dit langlopende procedures waarvoor de risico's moeilijk in te schatten zijn. Daarom is hiervoor in de exploitatie geen raming opgenomen. Om de risico's toch mee te kunnen nemen in deze paragraaf, zijn we uitgegaan van een totaal bedrag van € 1 miljoen met een kans van 20%.

2. Eigendommen (totaal risico € 199.000)

Categorie Onderwerp	Beh.	Bedragen x €1.000			
		Fin. Belang	Kans		Risico score
		€	Kl.	%	€
Eigen risico schadegevallen	V	25	3	50%	13
Schade door vandalisme/diefstal (in openb. ruimte)	V	40	3	50%	20
Onderhoud gemeentelijke gebouwen en terreinen	A	100	3	50%	50
Onderhoud wegen	A	100	1	10%	10
Gladheidsbestrijding	A	80	1	10%	8
Kabels en leidingen, leges glasvezel	A	100	3	50%	50
Zwembad	A	160	1	2,5%	4
Niet bereikbare en/of beheerbare rioleringen	A	50	1	15%	8
Ruiming explosieven	V	50	1	10%	5
Bodemsanering	V	100	2	25%	25
Archeologie	V	25	2	25%	6
Totaal		830			199

Eigen risico schadegevallen

De risico's met betrekking tot onze eigendommen hebben wij aanzienlijk beperkt door het afsluiten van brand- en stormverzekeringen. Hiervoor geldt een eigen risico van € 2.500 per gebeurtenis. Zaken als bijvoorbeeld vandalisme zijn uitgesloten van de verzekering.

Schade door vandalisme/diefstal (in de openbare ruimte)

Vandalisme is niet verzekerd. De kosten vangen we op binnen de normale budgetten en leiden niet tot grote overschrijdingen. We maken ook bewuste keuzes bij het gebruik van materialen in de openbare ruimte, risicomijdend.

Onderhoud gemeentelijke gebouwen en terreinen

Wij voeren voor onze eigendommen planmatig beheer en onderhoud uit. Dit doen wij op basis van de beheerplannen en actuele inspecties. De noodzakelijke dotaties aan de onderhoudsvoorzieningen zijn in 2020 geactualiseerd. Er bestaat altijd het risico dat het budget voor groot onderhoud niet toereikend is, omdat er onverwacht, onvoorzien onderhoud nodig kan zijn, waarmee we in de ramingen geen rekening hebben gehouden.

Onderhoud wegen

Ook met betrekking tot onderhoud wegen bestaat altijd het risico dat het budget niet toereikend is, omdat er onverwacht, onvoorzien onderhoud nodig kan zijn, waarmee we in de ramingen geen rekening hebben gehouden.

Gladheidsbestrijding

Er bestaat altijd het risico dat het budget voor gladheidsbestrijding niet toereikend is, omdat de weersomstandigheden slechter kunnen zijn dan waarmee we in de raming rekening hebben gehouden.

Kabels en leidingen, leges glasvezel

De berekening van de leges verloopt via een staffel. Bij grote(re) aanvragen is de opbrengst echter niet meer kostendekkend.

Zwembad

Temperatuurschommelingen kunnen nadelige gevolgen hebben voor de tegelvloer. De kans is niet groot, maar mocht dit risico zich voordoen, dan schatten wij de kosten in op ca. € 100.000 voor de tegelvloer en € 60.000 aan gedeerde omzet.

Niet bereikbare en/of beheerbare rioleringen

In onze gemeente ligt zo'n 21 km riolering die gewoonweg niet meer bereikbaar is voor beheer en onderhoud. Van deze 21 km zijn de meeste leidingen van een relatief kleine diameter en mochten hier problemen zijn dan kan hier relatief snel en simpel ingegrepen worden.

Zo'n 5 km is van een iets grotere diameter en heeft een redelijke tot behoorlijke afvoerfunctie. Deze leidingen liggen ook dusdanig dat wanneer hier problemen optreden dit aardig in de papieren zal gaan lopen.

Uitgaande van een vervangingsprijs van € 450/m schatten wij de schade per gebeurtenis op € 50.000 met een kans van 15%.

Ruiming explosieven

Er is een risico dat we bij grondwerken explosieven aantreffen waarvoor onderzoeken, dan wel ruiming moeten plaatsvinden. De kosten hiervan ramen we zoveel mogelijk vooraf in de projectkosten en/of brengen we in rekening bij de ontwikkelaars. Daarnaast declareren we een deel van de kosten bij het Rijk (70%).

Bodemsanering

Op basis van de bodemkaart van onze gemeente bekijken we of er aanleiding is op basis van onder meer historische gegevens of verkennend onderzoek noodzakelijk is. Indien een locatie verdacht is maken we op basis van dit onderzoek een inschatting van de kosten. Tijdens het werk voeren we partijkeuringen uit op vrijgekomen grond. Bij het aantreffen van ernstige verontreiniging kan dit tot aanzienlijke verwerkingskosten leiden.

Teerhoudend asfalt: We onderzoeken of het op te breken asfalt teerhoudend is. Echter is niet uit te sluiten dat er (eerder of later) aangebrachte gedeeltes tussen zitten die tijdens de uitvoering toch teerhoudend blijken te zijn. Dit kan tot aanzienlijke stortkosten leiden voor afvoer.

Archeologie

We lopen het risico op archeologische vondsten bij projecten in de openbare ruimte. Dit risico inventariseren we door middel van het maken van proefsleuven voor de start van een project.

3. Bedrijfsvoering (totaal risico € 316.000)

Bedragen x €1.000

Categorie Onderwerp	Beh.	Fin.	Kans	Risico	
		Belang		Kl.	%
		€			€
Bedrijfsongevallen	V/A	250	1	2%	5
Fraude en diefstal	B	p.m.	1	1%	p.m.
Afwezigheid personeel wegens ziekte of anderszins	V	912	2	25%	228
Vertrek personeel	V	100	1	10%	10
ICT	V	129	3	50%	65
Informatiebeveiliging en cybercrime	V	800	1	1%	8
Totaal		2.191			316

Bedrijfsongevallen

Wij hebben de "Goed Werkgeverschapsverzekering" afgesloten. Werkgevers hebben de wettelijke zorgplicht voor de veiligheid van werknemers en die zorgplicht wordt uitgebreid. De werkgever is aansprakelijk voor bedrijfsongevallen en beroepsziektes van werknemers. Ook molest (schade ontstaan in conflictsituaties) is meeverzekerd. Naast ambtenaren vallen ook raadsleden, wethouders en de burgemeester onder de polis.

Fraude en diefstal

De huidige economische ontwikkelingen kunnen voor de gemeente leiden tot verhoogde prikkels of gelegenheden tot het doen van of meewerken aan fraude. Er is een Fraude- en Berovingsrisicoverzekering afgesloten.

Daarnaast zijn fysieke en/of administratieve maatregelen genomen (functiescheiding, procesbeschrijvingen). De interne controle richt zich ook op deze zaken.

Afwezigheid van personeel wegens ziekte of anderszins

Kennis en kunde zijn (tijdelijk) niet beschikbaar waardoor de kwaliteit van de organisatie en de door de organisatie geleverde producten lager worden. Uitgangspunt bij ziekteverzuim is een interne oplossing en geen externe inhuur, afhankelijk van de duur van de afwezigheid en taak. Totstandkoming inschatting: loonsom € 16.861.435 x 5,41% (bron: loonsom begroot 2021; ziekteverzuimpercentage over 2020) = € 912.000

Vertrek personeel

Als gevolg van vertrek van personeel kan er kennis en kunde verloren gaan. Daarnaast is er bij het huidige personeel veel ervaring en kennis van de lokale situatie aanwezig, welke bij vertrek verloren gaan. Dit kan leiden tot inefficiëntie.

ICT

Computeruitval kan tot gevolg hebben dat we onze dienstverlening niet meer uitvoeren en onze medewerkers niet meer optimaal kunnen werken. Vooral de laatste tijd zijn bedreigingen van virussen in het nieuws, hetzelfde geldt voor datalekken.

Informatiebeveiliging en cybercrime

Informatiebeveiliging is steeds actueler. Er is weliswaar steeds meer aandacht, maar het risico wordt ook steeds groter. Denk hierbij aan datalekken. In de stuurgroep BHBD is voorsnog besloten om geen cybercrime verzekering af te sluiten, maar de actuele ontwikkelingen laten zien dat de risico's groter zijn.

Bij de IRVN heeft men een goed doordacht plan opgesteld hoe men hackers kan weren. Daarbij is ingezoomd op Preventie, Detectie en Eliminatie. Hoe goed je de beveiliging ook op orde hebt, het garandeert niet dat hacken onmogelijk is. Hackers bedenken steeds weer nieuwe mogelijkheden en schade ten gevolge daarvan is niet uit te sluiten.

Voorsnog is het risico door de gemeente niet verzekerd.

4. Financieel (totaal risico € 3.009.000)

Categorie Onderwerp	Beh.	Bedragen x €1.000			Risico score €
		Fin. Belang €	Kans Kl.	%	
Open-einde regelingen					
Doelgroepenvervoer (Wmo-cliënten en leerlingen)	A	95	2	25%	24
Nieuwe Wmo en Jeugdwet	A	2.600	3	50%	1.300
Wvggz en Beschermd Wonen	A	6	2	25%	2
Hulp bij het huishouden	A	407	3	50%	204
Af-/toename aantal uitkeringen PW/IOAW/IOAZ	V/A	125	3	50%	63
Toename aanvragen bijz.bijstand/armoedebestrijding	V	193	2	25%	48
Toename aanvragen schuldhulpverlening	V	60	3	50%	30
Toename aantal Bbz regeling (leningen)	A	50	1	10%	5
Toename aanvragen voorzieningen Wmo	V	112	3	50%	56
Vermindering legesopbrengsten bouwvergunningen	V	176	2	25%	44
Toename bezwaar/kwijtschelding	V	80	1	5%	4
Lagere opbrengsten OZB, AH en RH door leegstand	V/A	160	1	5%	8
Verbonden partijen					
GGD	V/A	147	3	50%	74
MARN	V/A	-	1	5%	-
ODRN	V/A	56	3	50%	28
VRGZ	V/A	77	1	10%	8
MGR Werkbedrijf en ICT	V/A	281	2	25%	70
IBO	V/A	23	3	50%	11
Grondexploitatie					
Toerekening apparaatskosten grex	V	192	1	5%	10
Economische risico's en vertraging	V/A	347	1	10%	34
Grote projecten					
Toerekenen apparaatskosten aan projecten	V	576	1	10%	58

Gemis subsidies a.g.v. uitloop projecten	V	200	1	10%	20
Overige financiële risico's					
BTW subsidies sport	A	286	1	10%	29
Loonontwikkelingen	A/V	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Ontwikkeling pensioenpremie	A	150	3	50%	75
Prijsontwikkelingen	V	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Algemene uitkering	A/V	2.850	2	25%	713
Renterisico	A	58	2	30%	17
Beleggingen - dividend	A	160	1	15%	24
Decentralisatie Rijkstaken	A	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Bezwaarschriften	V	5	4	80%	4
Garanties en borgstellingen	A	3.900	1	1%	39
Hypotheken personeel	V/B	100	1	3%	3
Wachtgeld/pensioenen bestuurders	V	30	1	10%	3
Eigendommenadministratie gemeentelijke gronden	A	25	1	2%	1
Corona / Covid-19	V	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Totaal		13.527			3.009

De risico's bij dit onderdeel hebben betrekking op open-einde regelingen, verbonden partijen, grondexploitatie, grote projecten en overige financiële risico's.

Open-einde regelingen (totaal risico € 1.788.000)

Doelgroepenvervoer (Wmo-cliënten en leerlingen)

De aanbesteding heeft geleid tot een positief resultaat. Voor volgende jaren houdt de DRAN rekening met een toename van het Wmo-vervoer en leerlingenvervoer. We lopen het risico dat deze toename verder stijgt. Het risico voor de kostentoeename schatten we in op 10% van € 951.000.

Nieuwe Wmo en Jeugdwet

In de raming voor 2021 hebben we rekening gehouden met een verdere stijging van de zorgkosten. Daarnaast verwachten we dat extra langdurige jeugdhulp nodig is als gevolg van de corona. We lopen het risico dat de aanvragen en de duur van de zorg nog meer toenemen. Ook lopen we het risico dat we de taakstellende ombuiging van ca € 1 mln in de begroting 2021 (deels) niet halen. De herijking van de algemene uitkering, cluster sociaal domein per 2023 en het effect van de aanpassing van het woonplaatsbeginsel per 2022 zijn nog onzekere factoren. We schatten het risico in op 20% van € 13.000.000.

Wvggz en Beschermd Wonen

De Wvggz is per 1 januari 2020 ingevoerd. We werken regionaal samen aan de regionale en lokale uitvoering van deze nieuwe wet. In principe is het verkregen rijksbudget leidend voor de regionale kostenraming. We lopen het risico dat we hier niet mee uitkomen. Dit risico schatten we in op 20% van € 30.000.

Beschermd wonen decentraliseert het Rijk vanaf 1 januari 2023 naar alle gemeenten. Er komt een nieuw objectief verdeelmodel en een overgangstermijn van 10 jaar. We verwachten dat deze gelden vanuit het Rijk dan niet toereikend zijn.

Hulp bij het huishouden

De tarieven voor hulp bij het huishouden zijn onderbouwd en reëel. We hebben in onze begroting 2021 ca. 4 mln. geraamd. Hierbij is rekening met een toename van aanvragen met 7% (prognose VNG). Het risico dat dit verder toeneemt schatten we in op 10% van € 4.071.000.

Af-/toename aantal uitkeringen Participatiewet PW / IOAW / IOAZ

Als gevolg van corona verwachtten we bij het opstellen van de begroting 2021 een toename van 150 cliënten in 2021. De toename blijft beperkt tot 50 cliënten in maart 2021. Verdere toename van het aantal cliënten achten wij zeer waarschijnlijk gezien de duur van de corona. Het eigen risico tot de vangnetuitkering is nog € 125.000. Extra uitgaven boven dit bedrag vergoedt het Rijk volledig.

Toename aanvragen bijzondere bijstand/armoedebestrijding

In de begroting 2021 is rekening gehouden met een extra uitgaaf van 30% als gevolg van corona door toename van het aantal cliënten. Hoewel het rijk een aantal ondersteuningsmaatregelen geeft getroffen, is het nog onduidelijk of de rijkscompensatie de meerkosten dekt. De kans dat de uitgaaf verder toeneemt, is aanwezig. Deze kans hierop schatten we in op 10% € 1.925.000.

Toename aanvragen schuldhulpverlening

Door corona verwachten we dat we 30% meer aanvragen voor 2021 ontvangen. Het rijk compenseert een deel van de extra kosten van schuldhulpverlening. We lopen het risico dat het aantal aanvragen groter is en het rijk onvoldoende compenseert ten opzichte van waarmee we in de begroting rekening gehouden hebben. Het risico schatten we in op 50% van € 120.000.

Toename aantal Bbz regeling (leningen)

We lopen het risico dat het aantal aanvragen groter is dan waarmee we in de begroting rekening gehouden hebben. Gezien de ervaring schatten we het risico in op 50% van € 100.000.

Toename aanvragen voorzieningen Wmo

In de begroting 2021 hebben we rekening gehouden met een toename van het aantal aanvragen met 7% (prognose VNG). We lopen risico als het aantal aanvragen groter is dan begroot. Per 1 juni 2020 is de opdracht voor het leveren van wmo voorzieningen gegund aan een nieuwe zorgaanbieder. In onze raming hebben we rekening gehouden met de nieuwe tarieven en de overgang van de oude naar deze nieuwe zorgaanbieder. Het risico schatten we in op 10% van € 1.116.000.

Vermindering legesopbrengsten bouwvergunningen

Dit risico is gebaseerd op 25% van de geraamde opbrengst van € 705.500 en een kans van 25%.

De uitspraak van de Raad van State over het Programma Aanpak Stikstof zorgt voor een lichte onrust in politiek Den Haag en dat is niet helemaal zonder reden. Kort gezegd komt het er op neer dat de Nederlandse wetgeving op het gebied van natuurbescherming niet voldoet aan de Europese richtlijnen. Eigenlijk was dat niet eens zo heel verrassend. In de Urgenda zaak vond de rechter al dat de Staat een paar tandjes moet bijzetten tegen de uitstoot van broeikasgassen. Ondertussen staan veel ontwikkelingen even stil, omdat er nu geen manier is om vergunning te verlenen voor de uitstoot van stikstof in de buurt van beschermde natuurgebieden.

We houden rekening met een hoger bedrag aan risico in verband met de uitspraak Programma Aanpak Stikstof.

Toename bezwaar/kwijtschelding - kosten/minder opbrengsten

Dit risico is altijd aanwezig, maar wij schatten de kans relatief laag in.

Lagere opbrengsten onroerende zaakbelasting, afvalstoffenheffing en rioolheffing door leegstand (bedrijfs)vastgoed

We lopen altijd het risico dat we minder opbrengsten realiseren door leegstand van (bedrijfs)vastgoed.

Verbonden partijen (risico € 191.000)

Hierbij gaat het om partijen waarin de gemeente zowel een financieel als een bestuurlijk belang heeft. De verbonden partijen met de grootste financiële belangen zijn de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ), de Gemeenschappelijke Gezondheidsdienst Regio Nijmegen (GGD), de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN), de Milieusamenwerking en Afvalverwerking Regio Nijmegen (MARN) en de Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) werkbedrijf en ICT. Voor een nadere toelichting op de verbonden partijen wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen in deze begroting. Het totale risico ten aanzien van verbonden partijen is vooralsnog gekwantificeerd op € 191.000.

GGD

De bijdrage aan de GGD staat onder druk door de taakstellende bezuiniging van 3% en de algemene reserve al enige tijd minder dan haar norm bedraagt. Daarnaast bestaat de kans dat de instroom voor Veilig Thuis toeneemt. We lopen het risico dat het begrotingsbudget van de GGD niet toereikend is. We schatten het risico in op 10% van € 1.469.000.

MARN

De risico's van de MARN zijn beperkt. Het Algemeen Bestuur heeft in de notitie Weerstandsvermogen bepaald dat voor de afdekking van de risico's de begrotingspost Onvoorzien voldoende is. Daarnaast is MARN aandeelhouder in ARN B.V.. Zij heeft één lening (in verband met grondverkoop) en geen garanties meer uitstaan naar ARN B.V.. De lening is afgedekt met een eerste recht van hypotheek. Tevens heeft MARN met ARN B.V. een vast tarief met indexering voor het door de deelnemers in de MARN aangeleverde afval. Het risico dat MARN loopt bedraagt ten hoogste de waarde van de aandelen die MARN heeft in ARN B.V. Deze zijn gewaardeerd op verkrijgingsprijs en wel voor een waarde van € 1.701.675. Verder wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

Door het Algemeen Bestuur is in juni 2014 besloten dat de MARN geen weerstandsvermogen dient aan te houden anders dan de € 10.000 Post onvoorzien uit de begroting.

Indien de Algemene reserve onvoldoende is om in een bepaald jaar tekorten op te vangen, die voortvloeien uit de rekening en er geen andere dekking kan worden gevonden, wordt het bepaalde in de tekst van de gemeenschappelijke regeling MARN artikel 28 van toepassing. Daarin is bepaald dat de gemeenten naar rato van het inwonertal dienen bij te dragen in tekorten van de MARN.

In onze begroting houden we rekening met € 0.

ODRN

Het totaal van de risico's van de ODRN bedraagt € 803.000. De ODRN rekent vervolgens met een dempingsfactor van 0,6 omdat niet alle risico's zich tegelijkertijd zullen voordoen. $0,6 \times € 803.000 = € 482.000$. Het aandeel van Berg en Dal hierin bedraagt € 55.976.

Het resultaat van het boekjaar 2020 van de ODRN is een kleine plus.

VRGZ

De algemene reserves C&R (Crisisbeheersing en Rampenplan) en RAV (Regionale Ambulance Voorziening) zijn onvoldoende op peil om daarmee de gewogen risico's volledig af te dekken. In het uiterste geval staan gemeenten garant voor het restant. Voor ons betekent dit theoretisch een risico van maximaal € 77.298.

MGR Werkbedrijf en ICT

De risico's van het werkbedrijf zijn gekwantificeerd in de begroting van het werkbedrijf. Aangezien het werkbedrijf geen algemene reserve mag aanhouden, moet elke gemeente haar risicodeel in de begroting opnemen. De verwachtingswaarde van de risico's bedraagt € 6,605 mln. en het risico op € 2,554 mln. Ons aandeel bedraagt daarin ongeveer 11%.

IBO

In de begroting 2021 is rekening gehouden met een aantal onderzoeken door de sociale recherche. De kans dat meer onderzoeken plaatsvinden dan geraamd. Het risico schatten we in op 25% van € 90.000

Grondexploitatie (risico € 44.000)

Toerekening apparaatskosten Grex

Om de risico's te beperken hanteert de gemeente een overwegend faciliterend grondbeleid. De specifieke risico's met betrekking tot de grondexploitaties zijn omschreven in de paragraaf grondbeleid.

Een ander risico schuilt in de toerekening van apparaatskosten aan de grondexploitaties. Wanneer projecten niet doorgaan komen de apparaatskosten mogelijk ten laste van de exploitatie. Meer informatie over de complexen van de grondexploitatie staat in de paragraaf grondbeleid.

Economische risico's en vertraging

De risico's in de sfeer van de grondexploitatie hebben vooral te maken met algemene economische ontwikkelingen die leiden tot lagere opbrengsten of hogere kosten. Hier valt bijvoorbeeld te denken aan vertraging van bouwprojecten (vooral rentekosten), het terugtrekken van partners, of het lager uitvallen van grondprijzen ten opzichte van de ramingen. Hoewel de economische vooruitzichten weer wat gunstiger lijken te zijn, is het in de huidige economische situatie nog steeds de vraag of de geraamde opbrengsten van de bouw kavels kunnen worden gerealiseerd en op welke termijn. Om de economische risico's te kwantificeren is uitgegaan van een scenario waarin de nog te realiseren opbrengsten na 1 januari 2020 10% lager uitvallen dan geraamd en de nog te realiseren kosten 5% hoger uitvallen dan geraamd in de meest recente rapportage grondexploitaties.

Grote projecten (risico € 78.000)

Toerekening apparaatskosten aan projecten

Er wordt risico gelopen ten aanzien van toegerekende apparaatskosten. Net zoals bij de grondexploitatie komen deze kosten, bij het niet doorgaan van de projecten, ten laste van de exploitatie.

Gemis subsidies als gevolg van uitloop projecten

Mislopen (provinciale) subsidies als gevolg van uitloop project over de subsidieperiode.

Overige financiële risico's (risico € 912.000)

BTW subsidies sport

De sportstichtingen kunnen geen inkoop-BTW meer terugvragen, maar kunnen wel een beroep doen op een subsidieregeling (BOSA) van het rijk. De maximale subsidie bedraagt 20% van de subsidiabele kosten. Voor deze regeling geldt echter een subsidieplafond en een minimumbedrag aan uitgaven. Wanneer de subsidieaanvragen niet gehonoreerd worden lopen we het risico dat de investeringslasten met 21% toenemen. In het meerjarig investeringsplan 2021 (investeringsplan in sportcomplexen) is in 2021 voor € 1.360.000 aan investeringen geraamd. Het risico bedraagt 21% van deze € 1.360.000. De kans hierop schatten we in op 10%.

Algemene uitkering

De algemene uitkering is aan fluctuaties onderhevig zonder dat wij daarop invloed hebben. De hoogte van deze uitkering is gekoppeld aan de omvang van de rijksuitgaven en het rijksbeleid. Inmiddels is bekend dat de suppletie uitkering Sociaal Domein € 413.000 lager bedraagt. Dit is nog niet verwerkt in de begroting 2021. De gemeenten claimen bij het rijk een extra rijksbijdrage in verband met oplopende tekorten bij Sociaal Domein en de ten onrechte opgelegde opschalingskorting. De koek moet groter volgens de VNG. De verwachting is dat we aanvullende middelen van het Rijk krijgen. Daarnaast speelt de herijking van de algemene uitkering. Structureel leidt dit voorlopig tot een nadeel van € 731.000 in 2024 dat niet is begroot. Vooralsnog schatten we het risico in op 5% van € 57 mln is € 2,85 mln.

Corona / Covid-19

Door het Coronavirus maakt de gemeente extra kosten en loopt ze diverse opbrengsten mis. Het is nog niet duidelijk hoeveel het rijk gaat compenseren en hoe lang deze situatie voortduurt. Daardoor is het nog niet mogelijk om de eventuele financiële consequenties hiervan in te schatten.

Overig

Dit betreft risico's met betrekking tot loon- en prijsontwikkelingen, ontwikkelingen van pensioenpremie, renterisico, dividenduitkeringen, decentralisatie van rijkstaken, ontvangen van bezwaarschriften, garanties en borgstellingen, hypotheek voor personeel, wachtgeld/pensioenen voor bestuurders, eigendommenadministratie gemeentelijke gronden.

Berekening weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit geeft aan welke middelen wij beschikbaar hebben om eventuele tegenvallers op te vangen, zonder dat dit ten koste gaat van de uitvoering van bestaande zaken. De weerstandscapaciteit is onderverdeeld in structureel en incidenteel.

Structurele weerstandscapaciteit

De structurele weerstandscapaciteit is opgebouwd uit de:

1. onbenutte belastingcapaciteit;
2. post onvoorzien;
3. vrije begrotingsruimte;
4. structurele bezuinigingsmogelijkheden.

1. Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit bestaat uit de mogelijkheden die wij als gemeente nog hebben om onze belastingopbrengsten te verhogen binnen de wettelijke grenzen.

De totale onbenutte belastingcapaciteit bedraagt:

Bedragen x € 1.000

Belasting c.q. recht	Bedrag
1. OZB	3.820
2. Afvalstoffenheffing	-
3. Rioolheffing	-
4. Leges	p.m.
Totaal	3.820

Toelichting onbenutte belastingcapaciteit.

Onroerende zaakbelastingen

Voor de OZB hanteren we de zogenaamde artikel 12 norm. Op basis van de meicirculaire 2019 is deze norm 0,1853% (voor 2020). De onbenutte belastingcapaciteit is als volgt berekend.

Bedragen x € 1.000

Onderdeel	Bedrag
Berekende waarde woningen*	4.032.325
Berekende waarde niet-woningen - eigenaren*	538.408
Berekende waarde niet-woningen - gebruikers*	451.448
Totaal waarde	5.022.181
Minimale opbrengst artikel 12-norm	9.306
Opbrengsten 2020	5.486
Onbenutte belastingcapaciteit	3.820

* basis = overzicht totale capaciteit

Afvalstoffenheffing

Het uitgangspunt is volledige kostendeckking ofwel 100% kostendekkendheid. Dit betekent dat er geen sprake is van onbenutte belastingcapaciteit met betrekking tot de afvalstoffenheffing.

Rioolheffing

Het uitgangspunt is volledige kostendeckking ofwel 100% kostendekkendheid. Dit betekent dat er geen sprake is van een onbenutte belastingcapaciteit met betrekking tot de rioolheffing.

Leges

Bij de heffing van leges hanteren we volledige kostendeckking als uitgangspunt, wat betekent dat het totale bedrag aan legesinkomsten de kosten volledig dekt. Wij kunnen deze kosten niet volledig in beeld brengen. Hiervoor is een verfijning van de huidige kostenverdeelssystematiek noodzakelijk. De onbenutte belastingcapaciteit kunnen wij daarom niet in een bedrag uitdrukken. In de tabel is dit aangeduid met p.m. (pro memorie).

2. Post Onvoorzien

In de begroting 2020 was € 25.000 geraamd als stelpost voor onvoorziene uitgaven. De eindstand van deze stelpost (jaarrekening 2020) is € 143.000. We hebben in de begroting 2021 € 100.000 opgenomen.

3. Vrije begrotingsruimte

In de begroting is geen stelpost opgenomen voor nieuw beleid. Dit betekent dat er geen vrije begrotingsruimte is.

4. Structurele bezuinigingsmogelijkheden

Er zijn geen structurele bezuinigingsmogelijkheden die ingezet worden als onderdeel van de structurele weerstandscapaciteit.

Incidentele weerstandscapaciteit

De incidentele weerstandscapaciteit is opgebouwd uit de:

1. algemene reserve;
2. bestemmingsreserves, waarvan de bestemming nog kan worden gewijzigd;
3. stille reserves;
4. incidentele bezuinigingsmogelijkheden.

1. Algemene reserve

De stand van de algemene reserve vrij besteedbaar per 31 december 2020 is € 6.657.000. De stand van de vaste algemene reserve bedraagt € 17.220.000. Totaal: € 23.877.000.

2. Bestemmingsreserves

Er zijn geen bestanddelen van de bestemmingsreserves beschikbaar als weerstandscapaciteit.

3. Stille reserves

Het gaat bij stille reserves om de overwaarde van gemeentelijke bezittingen die direct verkoopbaar zijn zonder dat de bedrijfsvoering of het gemeentelijke beleid hierdoor wordt beïnvloed. De overwaarde (stille reserve) betreft het verschil tussen de verwachte verkoopopbrengst en de begrote boekwaarde per 31 december 2020.

Wij hebben onze bezittingen beoordeeld op de benoemde uitgangspunten. Een groot deel van onze bezittingen is nodig voor de bedrijfsvoering en de uitvoering van ons beleid. Ons gemeentehuis gebruiken we voor ons bestuur en de publieksservice. De onderwijs- en welzijnsgebouwen zijn beleidsmatig noodzakelijke voorzieningen. De enige stille reserve die we hebben is de waarde van de gronden, die op de balans verantwoord is onder de materiële vaste activa. De actuele waarde ligt € 500.000 hoger dan de boekwaarde van € 539.000.

4. Incidentele bezuinigingsmaatregelen

Er is geen sprake van incidentele bezuinigingsmaatregelen die kunnen bijdragen aan de incidentele weerstandscapaciteit.

Totaaloverzicht weerstandscapaciteit

De totale weerstandscapaciteit van de gemeente ziet er als volgt uit:

Onderdeel	Bedragen x € 1.000
<u>Structurele weerstandscapaciteit</u>	
1. onbenutte belastingcapaciteit	3.820
2. post onvoorzien	143
3. vrije begrotingsruimte	-500
4. structurele bezuinigingsmogelijkheden	-
Totaal structurele weerstandscapaciteit	3.463

Incidentele weerstandscapaciteit

1. algemene reserve	23.877
2. bestemmingsreserves	-
3. stille reserves	500
4. incidentele bezuinigingsmogelijkheden	-
Totaal incidentele weerstandscapaciteit	24.377

Totaal weerstandscapaciteit per 31-12-2020 **27.840**

Ratio weerstandsvermogen

Op basis van het risicoprofiel en de inventarisatie van de weerstandscapaciteit bepalen wij ons weerstandsvermogen. Het weerstandsvermogen drukken wij uit in een verhoudingsgetal.

$$\text{Ratio weerstandsvermogen} = \frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit (= totaal risicoscore)}}$$

Op basis van de jaarrekening 2020 ziet de weerstandsratio er als volgt uit:

		Rekening 2020	Begroting 2020	Rekening 2019	Begroting 2019	Rekening 2018
Ratio	$\frac{27.840}{3.774}$	7,38	9,58	8,80	12,05	9,61
weerstandsvormogen						

Conclusie

Onze weerstandsratio is uitstekend.

Hierbij maken wij de volgende kanttekening:

Veel risico's zijn niet of nauwelijks in te schatten. Deze hebben we als "p.m." (pro memorie) meegenomen. We weten dat we de risico's lopen, maar weten niet hoe hoog deze zijn. Deze risico's nemen we niet (of met de waarde 0) mee in de totaaltellingen. Dit betekent eigenlijk dat het totaal van de risico's te laag is.

Om het weerstandsvermogen te kunnen beoordelen dienen we dit te normeren. Hiervoor maken we gebruik van onderstaande waarderingstabel. Deze tabel is ontwikkeld door het Nederlands Adviesbureau Risicomanagement in samenwerking met de Universiteit Twente. Diverse gemeenten gebruiken deze tabel, die een goed inzicht geeft in de vraag of er genoeg weerstandscapaciteit is.

Ratio weerstandsvermogen	Betekenis
> 2,0	Uitstekend
1,4 < x < 2,0	Ruim voldoende
1,0 < x < 1,4	Voldoende
0,8 < x < 1,0	Matig

$0,6 < x < 0,8$
 $< 0,6$

Onvoldoende
Ruim onvoldoende

Met een ratio weerstandsvermogen van 7,38 beschikken wij op dit moment over een uitstekend weerstandsvermogen. Er zijn voldoende middelen om de in beeld gebrachte risico's op te kunnen vangen.

Financiële kengetallen

Op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) moeten gemeenten een vijftal financiële kengetallen opnemen in de paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing van de begroting en de jaarstukken. Het doel is om op deze wijze makkelijker inzicht te verschaffen in de financiële positie van de gemeente.

De vijf kengetallen maken inzichtelijk over hoeveel (financiële) ruimte de gemeente beschikt om structurele en incidentele lasten te kunnen opvangen. Ze geven inzicht in de financiële weer- en wendbaarheid. Hoe de kengetallen in relatie tot de financiële positie moeten worden beoordeeld, is voorbehouden aan de raad. Hiervoor zijn geen algemene normen gegeven.

Toelichting kengetallen

De kengetallen betreffen:

- 1a. de netto schuldquote;
- 1b. de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen;
2. de solvabiliteitsratio;
3. de grondexploitatie;
4. de structurele exploitatieruimte;
5. de belastingcapaciteit.

De kengetallen worden hieronder inhoudelijk toegelicht.

Netto schuldquote & de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen

Hoe hoger de schuld, hoe hoger de netto schuldquote. De netto schuldquote geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast van de gemeente ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie in welke mate de rentelasten en aflossingen op de exploitatie drukken. Omdat er bij leningen onzekerheid kan bestaan of ze allemaal worden terugbetaald, wordt bij de berekening van de netto schuldquote onderscheid gemaakt door het kengetal zowel inclusief als exclusief de doorgeleende gelden te berekenen. Op die manier wordt duidelijk wat het aandeel van de verstrekte leningen in de exploitatie is én wat dat betekent voor de schuldenlast.

De solvabiliteitsratio

De solvabiliteitsratio geeft inzicht in de mate waarin de gemeente in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Onder de solvabiliteitsratio wordt het eigen vermogen als percentage van het totale balanstotaal verstaan. Hoe hoger de solvabiliteitsratio, hoe groter de weerbaarheid van de gemeente.

Kengetal grondexploitatie

Dit kengetal geeft weer hoe de waarde van de grond zich verhoudt tot de totale (geraamde) baten. De boekwaarde van de voorraden grond is van belang, omdat deze waarde moet worden terugverdiend bij de verkoop. De accountant beoordeelt ieder jaar bij de jaarrekening of de gronden tegen een actuele waarde op de balans zijn opgenomen.

Structurele exploitatieruimte

Voor de beoordeling van de financiële positie is het ook van belang te kijken naar de structurele baten en structurele lasten. Structurele baten zijn bijvoorbeeld de algemene uitkering uit het gemeentefonds en de opbrengsten uit de onroerende zaakbelasting. Dit kengetal geeft aan hoe groot de structurele exploitatieruimte is, doordat wordt gekeken naar de structurele baten en structurele lasten en deze worden vergeleken met de totale baten. Een positief percentage betekent dat de structurele baten toereikend zijn om de structurele lasten te dekken. Een negatief percentage betekent dat de structurele lasten hoger zijn waardoor deze niet geheel gedekt zijn.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht hoe de belastingdruk in de gemeente zich verhoudt ten opzichte van het landelijke gemiddelde. Onder de woonlasten worden verstaan de OZB, de rioolheffing en afvalstoffenheffing voor een woning met gemiddelde waarde in die gemeente.

Berekening kengetallen

Kengetal	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020	Normering Categorie
1a. Netto schuldquote	44%	56%	40%	A
1b. Netto schuldquote met correctie alle verstrekte leningen	30%	43%	29%	A
2. Solvabiliteitsratio	47%	42%	44%	B
3. Grondexploitatie	2%	0%	2%	A
4. Structurele exploitatieruimte	-3%	0,1%	-2,5%	C
5. Belastingcapaciteit	97%	103%	96%	B

Beoordeling kengetallen

Zoals eerder aangegeven bestaan er geen algemeen geldende of wettelijk voorgeschreven normen voor de beoordeling van de financiële kengetallen in relatie tot de financiële positie van de gemeente. Voor een goede beoordeling van de financiële positie moeten de financiële kengetallen in hun onderlinge samenhang en binnen de specifieke context van de gemeente worden bekeken.

Om de beoordeling gemakkelijker te maken hebben wij in de laatste kolom van bovenstaande tabel een normering opgenomen. Deze normering is gelijk aan de normen die de provincie Gelderland in het kader van haar financiële toezichtsfunctie gebruikt. Hierbij wordt gewerkt met de drie categorieën 'A', 'B' en 'C'. Aan deze categorieën is geen kwalificatie gegeven, omdat normering in eerste instantie door de gemeente zelf plaats dient te vinden. Wel kan over het algemeen worden gesteld, dat categorie A het minst risicovol is en categorie C het meest.

In samenhang geven de kengetallen een positief beeld van de financiële positie van de gemeente Berg en Dal. De schuldpositie is op een aanvaardbaar niveau en er is sprake van enige onbenutte belastingcapaciteit. Daarnaast is het weerstandsvermogen uitstekend. De conclusie is dat wij in staat zijn om eventuele financiële tegenvallers op te vangen.

Kengetal	Categorie A	Categorie B	Categorie C
1a. de netto schuldquote	<90%	90-130%	>130%
1b. de netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte	<90%	90-130%	>130%

	leningen			
2.	de solvabiliteitsratio	>50%	20-50%	<20%
3.	de grondexploitatie	<20%	20-35%	>35%
4.	de structurele exploitatieruimte	>0%	0%	<0%
5.	de belastingcapaciteit	<95%	95-105%	>105%

De grondexploitaties moeten we jaarlijks actualiseren. De accountant neemt de waardering van de grondexploitaties mee in zijn oordeel van de getrouwheid van de jaarrekening. Dit oordeel is tot nu toe positief. Waar nodig zijn voor verwachte exploitatietekorten voldoende voorzieningen getroffen.

Onderhoud kapitaalgoederen

De gemeente heeft veel wegen, riolen, lichtmasten, speeltuinen en gebouwen in eigendom. Dit noemen we kapitaalgoederen. De gemeente zorgt voor het onderhoud van kapitaalgoederen, dit is belangrijk om prettig en veilig te kunnen leven in de gemeente. Om de kapitaalgoederen goed te onderhouden hebben we beleidsplannen opgesteld en vertaald naar beheerplannen. Zo weten we wat we willen, wat we hebben, wat nodig is en wat het ons kost.

Algemeen

In deze paragraaf beschrijven we op welke wijze wij onze kapitaalgoederen beheren. Maar wat zijn kapitaalgoederen? Kapitaalgoederen vertegenwoordigen over het algemeen het grootste kapitaal van de gemeente. Beheer en onderhoud kost ons jaarlijks veel geld. De volgende kapitaalgoederen moeten we minimaal benoemen volgens het “besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten”:

1. wegen;
2. riolering;
3. water;
4. groen;
5. gebouwen;

Van deze kapitaalgoederen moeten in de begroting.

- Het beleidskader;
- De financiële consequenties die uit het beleidskader voortvloeien;
- De vertaling van de financiële consequenties

Aan dit rijtje hebben wij zelf twee kapitaalgoederen toegevoegd:

6. openbare verlichting;
7. speelruimten (eigen toevoeging).

Wetten en regels

Er bestaat geen algemene wet waarin staat hoe gemeentes kapitaalgoederen moeten onderhouden. Dit is namelijk in verschillende wetten beschreven. Bijvoorbeeld vanuit de provincie en waterschappen bestaan er specifieke wetten en regels.

Algemeen uitgangspunt is dat de gemeente verplicht is om te zorgen voor een veilige openbare ruimte. Wij moeten aan kunnen tonen dat er voldoende gedaan is om de openbare ruimte veilig te houden. Dit doen wij onder anderen door regelmatig inspecties uit te voeren. De gegevens uit deze inspecties in combinatie met beleidskaders zijn de basis voor de onderhoudsplannen.

Actuele beleids- en beheerplannen

In onderstaand schema hebben we per kapitaalgoed de relevante beleids- en beheerplannen genoemd. Het jaar geeft aan wanneer het plan vastgesteld is. De frequentie gaat over de houdbaarheid van het plan. Onder volgende actualisatie staat in welk jaar we de bestaande versie actualiseren. In de laatste kolom is aangegeven waar en of het beleids- beheerplan in de begroting staat.

Beheerplan	Jaar	Frequentie actualisatie	Volgende actualisatie	Financiële vertaling in begroting
1. Onderhoudsplan Wegen	2017	Een keer per 5 jaar	2020	MIP* en voorziening

2.	Gemeentelijk Rioleringsplan	2015	Een keer per 5 jaar	2020	MIP, reserve en exploitatie
3.	Water		-		MIP en exploitatie
4.1.	Bomenstructuurplan	2013	Een keer per 10 jaar	2021	Exploitatie
4.2.	Lijst bijzondere houtopstanden	2013	Een keer per 10 jaar	2021	Exploitatie
5.	Gebouwen	2016	Een keer per 3 jaar	2020	MIP en voorziening
6.	Openbare verlichting	2020	Een keer per 5 jaar	2025	Exploitatie
7.	Vervangingsplan Speelvoorzieningen	2018	Een keer per 5 jaar	2021	Reserve

* MIP = Meerjaren investeringsplan

Hieronder staat een overzicht van de kengetallen van onze kapitaalgoederen.

Taakveld	Omvang	Eenheid
Wegen: oppervlakte van het wegennet	2.006.402	m ²
Wegen: binnen bebouwde kom	1.431.126	m ²
Wegen: buiten bebouwde kom	575.276	m ²
Wegen: elementen bestrating	1.097.107	m ²
Wegen: asfalt	850.171	m ²
Riolering: lengte vrijvervalriool	273	km
Riolering: lengte drukriool	82	km
Riolering: gemalen	53	stuks
Riolering: bergbezinkvoorziening	7	stuks
Riolering: drainage	8	km
Riolering: pompunits	219	stuks
Riolering: straatkolken	11.500	stuks
Water: infiltratieputten	516	stuks
Water: wadi's (23 stuks)	15.830	m ²
Water: waterwerkt Beek	4	km
Water: sloten	64	km
Water: waterdoorlatende verharding	6.150	m ²
Groen: aantal bomen (exclusief bospercelen)	15.652	stuks
Groen: oppervlakte cultuurrijke beplanting	184.055	m ²
Groen: gazon	298.539	m ²
Groen: bermen	788.579	m ²
Verlichting: masten en armaturen	5.950	stuks
Speelruimten: aantal speelplekken in de openbare ruimte	73	stuks

Verkeersregelininstallatie: eigen beheer	1 stuks
Vastgoed: aantal gemeentelijke accommodaties (al dan niet in eigen beheer)	26.289 m ² /bvo
Gemeentelijke gebouwen	9 stuks
Sportaccommodaties	4 stuks
Welzijnsaccommodaties	4 stuks
Overige accommodaties	15 stuks

Wegen

Gewenst kwaliteitsniveau

In 2015 heeft de gemeenteraad bepaald wat de onderhoudsniveaus van elke weg zijn. Wij noemen dit het uitgebalanceerde onderhoudsniveau. De kwaliteitsnormen zijn als volgt bepaald:

Soort weg	Kwaliteitsnorm	Toelichting
Verhardingen in centrum (Mlg, Grb, Bk)	Hoog	Visitekaartje gemeente
Ontsluitingswegen (rijbanen/fietspaden)	Hoog	Representatie en verkeersveiligheid
Wegen op dijken langs de Rijn en de Waal	Hoog	Waterveiligheid, representatie
Binnen bebouwde kom		
- Trottoirs en fietspaden	Minimaal basis	Comfort en veiligheid van personen
- Rijbanen en parkeerplaatsen	Laag	Lage snelheid; weinig risico
Buiten bebouwde kom, m.u.v. wijk-ontsluitingswegen		
	Laag (tijdelijk)	Eens per 40 jaar groot onderhoud

Er is bijna 2 miljoen vierkante meter aan wegen, fiets- en voetpaden in de gemeente.

Hiervan onderhouden wij:

- 29 % op hoog niveau;
- 15 % op basisniveau;
- 56 % op laag niveau.

Onderhoud, beheer en inspecties van wegen zijn nodig om de functionaliteit en de veiligheid van de wegen te garanderen. Met een tweejaarlijkse inspectie brengen we de onderhoudstoestand in kaart. Zo ontstaat een kwaliteitsbeeld van het wegareaal, gebaseerd op de maatstaven van CROW (Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek). In 2018 voerden we deze tweejaarlijkse technische kwalitatieve inspectie voor het laatst uit. De volgende staat dus gepland voor 2020. De inspectie geeft per wegvak inzicht in de kwalitatieve toestand.

Wat gaan wij ervoor doen?

Samen met de planning uit het Gemeentelijk Rioleringsplan (GRP) vormen de wegenplanningen de basis voor de voltallige uitvoeringsplanning met andere vakgebieden, zoals openbare verlichting, groen, water, en spelen. Deze integrale projecten zijn opgenomen in het Meerjaren Investeringsplan (MIP).

We pakken projecten steeds breder op. We kijken niet alleen naar de technische kant, maar halen ook wensen van onze inwoners op. We communiceren vroegtijdig over de projecten met belanghebbenden, zoals bewoners en bedrijven. Daarbij houden we ook rekening met participatiemogelijkheden.

De werkzaamheden voor de voltallige (her)inrichtingsprojecten bereiden we per project voor en besteden we aan. Het groot onderhoud zetten we weg in een raamovereenkomst. Onze eigen dienst voert vooral klein onderhoud uit. Door klein onderhoud tijdig uit te voeren kunnen we groot onderhoud uitstellen.

In het eerste kwartaal van 2020 wordt een visuele wegininspectie uitgevoerd. Dan weten we ook welk onderhoud wij in de zomer van 2020 moeten uitvoeren. Daarnaast voeren we ook nog onderhoud uit aan de wegen waar we in 2019 niet aan toe gekomen zijn en dat zijn:

- Heumensebaan/Rijlaan
- Hogewaldseweg
- Nassaustraat

Groot onderhoud aan wegen voeren wij in 2020 uit op de volgende locaties uit:

- Hubertusweg (Beek)
- Wylerbaan (Groesbeek)
- Oude Kleefsebaan buiten de kom (Berg en Dal)
- Wegkantverbeteringen op diverse locaties

Stand van zaken Voorjaarsnota

- Heumensebaan/Rijlaan wordt uitgesteld. Het aanleggen van een nieuw deklaag nemen we op in het MeerjarenInvesteringsPlan (MIP).
- Vanuit wegbeheer is een bijdrage gedaan aan het opknappen van de Nassaustraat.
- Het asfalteren van de Wylerbaan in Groesbeek (fase 2) is uitgesteld naar het 4e kwartaal 2020. Dit heeft te maken met werkzaamheden van Liander in het 2e en 3e kwartaal, waar wij op aansluiten. Het gedeelte van de Wylerbaan tussen Molenweg en Kamp is in het 2e kwartaal geasfalteerd, onder andere omdat het Vrijheidsmuseum in die periode gesloten was in verband met de corona maatregelen. Op deze manier ondervond het Vrijheidsmuseum geen hinder van de werkzaamheden.
- Het gedeeltelijk asfalteren van de Oude Kleefsebaan in Berg en Dal (buiten de kom) voeren wij uit in het 2e kwartaal 2020, omdat de aanliggende horeca bedrijven in verband met de corona maatregelen gesloten waren en dus geen overlast van het wegenonderhoud ondervonden.

Stand van zaken Jaarrekening

- *Heumensebaan/Rijlaan Groesbeek.* Wat betreft de Heumensebaan/Rijlaan zijn er geen wijzingen.
- *Nassaustraat Ooij.* Het opknappen van de Nassaustraat is in een project vertaald, die projectleiding in 2021 uit gaat voeren.
- *Hogewaldseweg Groesbeek.* Onderhoud aan de Hogewaldseweg is naar 2021 uitgesteld. Uit inspectie bleek de prioriteit minder hoog dan gedacht te zijn. Daarnaast zijn er veel (zware) transportbewegingen in de Bruuk die het nieuwe werk zouden kunnen beschadigen.
- *Hubertusweg Beek → Ooij.* We hebben het onderhoud aan de Hubertusweg gecombineerd met een verkeerskundig project en zijn daarover in gesprek met de buurt.
- *Wylerbaan Groesbeek.* De werkzaamheden van Liander zijn vertraagd en vonden ook in Q4 plaatst. Het opknappen van het laatste gedeelte van de Wylerbaan starten wij begin 2021 op.

- *Oude Kleefsebaan Groesbeek.* Het gedeelte van de Oude Kleefsebaan is conform planning geasfalteerd.
- In verband met werkzaamheden van nutsbedrijven, de provincie en/of het Waterschap (b.v. de Plakseweg in Groesbeek) is het verbeteren van wegkanten naar 2021 uitgesteld.

Wat gaat het kosten?

Voor het onderhoud en beheer van wegen is in de exploitatie jaarlijks € 23.000 beschikbaar en vindt een dotatie aan de voorziening van € 1.278.000 plaats. In 2020 zullen deze bedragen opnieuw berekend worden naar aanleiding van de dan uit te voeren nieuwe weginginspectie.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Wij zijn nu bezig met het opstellen van een beleidsplan. De weginginspectie is de basis voor een onderhoudsplan, dit is een onderdeel van het beleidsplan. Op basis daarvan bepalen we hoogte van de voorziening en hoe hoog de jaarlijkse toevoeging aan de voorziening moet zijn.

Stand van zaken Jaarrekening

Eind 2020 is het onderhoudsplan opgesteld. In het eerste kwartaal van 2021 leggen wij het onderhoudsplan aan de raad voor.

In de begroting van 2020 is een bedrag van € 65.000 opgenomen als structurele bezuiniging op wegenonderhoud. In de begroting 2021 is nog eens een bezuiniging van € 255.000 structureel op de voorziening wegen doorgevoerd. Het effect van beide bezuinigingen hebben we in het onderhoudsplan uitgewerkt. De samenvattende conclusie is dat we de kwaliteit van het onderhoudsniveau voor alle wegen naar het laagste niveau moeten brengen.

Riolering

Gewenst kwaliteitsniveau

Het stelsel aan leidingen, straatkolken en putten is een belangrijk onderdeel van onze dagelijkse hygiëne. Het feit dat we riolering hebben is belangrijk voor onze volksgezondheid. Het inzamelen en afvoeren van afvalwater naar de afvalwaterzuivering is een belangrijke wettelijke zorgplicht voor de gemeente. Daarnaast heeft de gemeente ook de zorgplicht voor het doelmatig inzamelen en verwerken van hemelwater en het voorkomen van structureel nadelige gevolgen door grondwater.

Daarnaast is er in 2007 een Bestuursakkoord Waterketen opgesteld. Hierin staan afspraken over kostenbesparingen, het verhogen van de kwaliteit van het beheer en verminderen van de kwetsbaarheid. Van daaruit is met name de samenwerking met omliggende gemeenten en het waterschap verbeterd. Het waterschap is als kwaliteitsbeheerder van watergangen en beheerder van de afvalwaterzuiveringen een belangrijke partner voor de gemeente. Dit alles bij elkaar is voor onze gemeente vastgelegd in het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) Berg en Dal 2016-2020. Hierin staat beschreven welk kwaliteitsniveau we willen hebben, wat we daarvoor moeten doen en wat het kost. De rioolheffing is daar vervolgens op gebaseerd.

Het functioneren van de riolering heeft direct invloed op de waterkwaliteit van watergangen via lozingen vanuit overstorten. Ook hebben we met het waterschap afspraken over de hoeveelheid afvalwater en hemelwater dat naar de afvalwaterzuivering mag worden getransporteerd. De samenwerking met het waterschap is om die redenen erg belangrijk.

Vanwege klimaatverandering is het belangrijk om inzicht te verkrijgen in wat er gebeurt als het harder regent. De gehele openbare ruimte wordt dan ineens belangrijk, het riool heeft

maar beperkte capaciteit. In het GRP staat nog geen uitgekristalliseerd beleid voor hoe we daarmee omgaan, maar we hebben er al wel mee te maken gehad. Vooral in Breedeweg, Beek, het centrum van Groesbeek en Heilig Landstichting. Samen met onze inwoners, het waterschap, bedrijven en organisaties gaan we bepalen wanneer er sprake is van wateroverlast en wat we daar samen aan gaan doen. Belangrijkste daarbij is om schade zoveel mogelijk te voorkomen.

Wat gaan wij ervoor doen?

Beheer

Gemeente Berg en Dal heeft veel riolering in beheer. In de kern Groesbeek is men in de jaren 50 van de vorige eeuw begonnen met grootschalige aanleg. Deze wordt nu langzamerhand vervangen. In de andere dorpen doen we dat ongeveer 10 jaar later.

In Groesbeek-Noord zijn de riolen het oudst. In de huidige raadsperiode moeten we hier vier kilometer riolering vervangen. Iedere acht jaar inspecteren we de riolering. Uit deze inspecties volgen de beheersmaatregelen. Uit de inspecties van de laatste acht jaar blijkt dat de oudere riolen ongeveer 60 jaar goed blijven. Daarna moeten we ze vervangen of (renoveren bijvoorbeeld door te “relinen”).

We voeren onderstaande reguliere beheerwerkzaamheden en projecten uit om het gewenste kwaliteitsniveau te behouden:

- Reinigen en inspecteren riolering (ongeveer 30 km per jaar);
- Reinigen van straat- en voetpadkolken (2 keer per jaar);
- Verrichten van verbeteringsmaatregelen aan riolering en kolken;
- Reinigen en inspecteren rioolgemaal (ongeveer 30 per jaar);
- Verrichten van verbeteringsmaatregelen aan gemalen;
- Uitrollen van meetplan riolering;
- Participeren aan ontwikkellocaties.

Optimalisatie

Door middel van basisrioleringsplannen, waarin het hydraulisch functioneren van het rioolstelsel met een computermodel wordt berekend, komen we tot een oordeel of alles nog naar behoren functioneert. Jaarlijks bekijken we 1 kern. Ook bekijken we dan meteen wat er gebeurt bij hevige neerslag. Meetgegevens van de praktijk zijn belangrijk om te bekijken of de modelberekeningen kloppen. We hechten daarom veel waarde aan goede meetgegevens.

Samenwerking

Als een van de eerste gemeenten binnen Gelderland zijn wij samen met het waterschap bezig om de aansturing van onze riool gemalen efficiënter te maken. Daarnaast werken we samen met het waterschap in onze aanpak tegen wateroverlast. Ook hebben wij nauw overleg met gemeente Nijmegen; afval- en hemelwater van de kernen Berg en Dal en Heilig Landstichting lozen op de riolering van gemeente Nijmegen.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Beheer is tot nu toe volgens het jaarlijks programma uitgevoerd. Noodzakelijke reparaties en verbeteringen zijn uitgevoerd.

Stand van zaken Jaarrekening

Medio 2020 is er een rioolinspectie uitgevoerd. Op basis van de verzamelde data zijn maatregelplannen opgesteld, die we in 2021 voorbereiden en uitvoeren.

Beheer en onderhoud dat voor 2020 op de planning stond, is conform plan uitgevoerd.

Wat gaat het kosten?

Het gemeentelijk rioleringsplan (GRP) Berg en Dal 2016-2020 is vastgesteld. Volgens de financiële prognose halen we in 2023 een kostendekkend niveau. De rioolheffing stijgt hiervoor met 5% per jaar vanaf 2014.

Voor het onderhoud van rioleringen is een voorziening riolering beschikbaar. De stand hiervan is per 1 januari 2019 € 1.479.000. Jaarlijks is € 170.000 beschikbaar vanuit de exploitatie. De voorziening zetten we in voor het egaliseren van de vervangingspieken bij groot onderhoud van de riolering (in de toekomst). De investeringen in ons rioleringsnetwerk moeten we activeren en drukt door middel van de kapitaallasten op onze exploitatie. Zie hiervoor het Meerjaren Investeringsplan (MIP).

Stand van zaken Voorjaarsnota

Op dit moment werken we aan een nieuw Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) 2021-2025. In dit GRP staat het beleid voor de komende periode. Speerpunten in dit plan zijn:

- Aanpassing heffingsgrondslag (nu: uitgebreide staffel op basis van waterverbruik).
- Hoe om te gaan met wateroverlast en waarvan uit dit wordt betaald.

Belangrijk uitgangspunt hierbij is dat we zoveel mogelijk proberen de rioolheffing niet te laten stijgen. De planning is om het nieuwe GRP voor het einde van dit jaar vast te stellen.

Stand van zaken Jaarrekening

Het Gemeentelijk RioleringsPlan (GRP) is inmiddels vastgesteld. De hoogte van de rioolheffing is daarmee bekend. Bij verhuizingen wordt de rioolheffing voortaan gebaseerd op een forfait, een vast bedrag per persoon, in plaats van op het waterverbruik van de vorige bewoner van het pand.

In het GRP is ook het project 'Wateroverlast Breedeweg' financieel ondergebracht.

Water

Gewenst kwaliteitsniveau

In 2019 hebben de regiogemeenten samen met veel andere partijen de visie Regionale Adaptatie Strategie Rijk van Maas & Waal ondertekend. In deze visie staan veel ambities, doelen en maatregelen om de negatieve gevolgen van wateroverlast, droogte, hitte en overstromingen te voorkomen of te verminderen. In een uitvoeringsprogramma wordt bepaald wat prioriteit heeft, wat we regionaal of lokaal gaan doen en welke partijen bij welke maatregelen betrokken zijn. Er is in ieder geval een bewustwordingscampagne nodig om inwoners duidelijk te maken dat de klimaatverandering eraan komt, dat we ons daarop moeten voorbereiden en dat de overheid niet alles kan en wil oplossen. Ook inwoners en organisaties staan aan de lat om maatregelen te nemen. Er moet hierbij een goede balans worden gevonden tussen maatregelen die de gemeente voorbereidt en uitvoert en ruimte geven aan initiatieven van inwoners en organisaties.

Wat gaan wij ervoor doen?

Op diverse plekken hebben inwoners overlast van water door hevige regenbuien. De overlast bestaat uit hinder en schade aan privé en gemeentelijke eigendommen. Vooral Breedeweg, Beek, het centrum van Groesbeek en Heilig Landstichting zijn plekken die hiermee regelmatig te maken hebben. Daarom start de gemeente aankomend jaar met een aantal voorbereidingen en realisaties. Daarnaast hangt het omgaan met hevige neerslag samen met de hemelwaterzorgplicht van de gemeente. Hemelwater gaat via het oppervlak

maar gedeeltelijk ook via het riool. Het houdt daarom verband met elkaar. De invulling van de zorgplicht staat beschreven in het Gemeentelijk Rioleringsplan Berg en Dal 2016-2020. In 2020 zal dit plan worden herzien.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Na de voltooiing van de grote regenwatervoorzieningen in het centrum van Groesbeek (2014), zijn we nu bezig met de aanleg van regenwaterbassins in en rondom Breedeweg/Grafwegen. Dit moet de wateroverlast in de kern van Breedeweg sterk verminderen. We noemen dit Ruimtelijke Adaptatie. Samen met Waterschap Rivierenland investeren we in 2020 en 2021 voor ongeveer 2,5 miljoen euro op de hellingen rondom het dorp. De kosten verdelen we ongeveer 50/50. De eerste grote grondaankopen zijn inmiddels gedaan. Wij streven er naar dat deze werken voor de zomer van 2021 zijn voltooid. In de periode 2022-2024 verwachten we rondom Breedeweg/Grafwegen nog eens 5,5 miljoen aan investeringen te doen, deels met de subsidie van de Provincie van de Rijksoverheid. Deze projecten zijn onderdeel van het MeerjarenInvesteringsPlan. Om de bewoners bewust te maken van hun rol bij de vermindering van de wateroverlast en de andere gevolgen van de klimaatverandering (hittestress) zijn we nu een communicatieproject aan het opstarten. We werken hierbij regionaal samen met het waterschap en de Stichtingen "Steenbreek" en "de Bastei".

Stand van zaken Jaarrekening

De totale projectomvang van aanpak extreme wateroverlast in Breedeweg bedraagt € 8 miljoen, waarbij het Waterschap € 3,65 miljoen bijdraagt. Daarnaast heeft de Provincie € 600.000 toegezegd en is er in februari een subsidie aanvraag van € 948.640 gedaan voor Impulsgelden van het Rijk vanuit het Deltaprogramma Ruimtelijke Adaptatie (DPRA).

De dekking is als volgt opgebouwd:

De dekking van het kredietdeel € 900.000 vindt plaats vanuit de bestemmingsreserve 'extreme wateroverlast'.

Met betrekking tot het resterende kredietdeel dekken we 90% van de kapitaallasten uit het Gemeentelijke RioleringsPlan/Rioolheffing. 10% van de kapitaallasten nemen we in de reguliere (exploitatie)begroting op.

De ontvangen subsidiebedragen komen voor 50% ten goede aan de gemeente en voor 50% ten goede aan het Waterschap.

Wat gaat het kosten?

De toelichting van water is verwerkt (integrale denkwijze) in plannen van zowel groen, wegen en rioleringsplannen. Onder die titels staan vervolgens ook de beschikbare financiële middelen.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Dit alles heeft nog geen invloed op de onderhoudsbegroting 2020. Zodra de grote opvangvoorzieningen op de hellingen zijn gerealiseerd zullen we deze moeten gaan onderhouden. Vanaf 2021 zal dat invloed hebben op de onderhoudsbudgetten van zowel gemeente als waterschap. Onze onderhoudspost "waterlossingen" zal vanaf 2021 hoger moeten zijn. We verwachten jaarlijks ongeveer € 12.500 extra kosten.

Stand van zaken Jaarrekening

Ten opzichte van voorgaande alinea zijn er geen wijzigingen. Kosten op de onderhoudsbegroting worden inzichtelijk zodra bijvoorbeeld de opvangvoorzieningen gerealiseerd zijn. In de huidige situatie is er weinig water gerelateerd kapitaal.

Groen

Gewenst kwaliteitsniveau

Wij laten gemeentelijk stedelijk groen op A-kwaliteit onderhouden. Hierdoor zien plantsoenen en grasvelden er netjes uit. Grasvelden worden op hetzelfde kwaliteitsniveau onderhouden. Bomen onderhouden wij eens per drie jaar. Deze frequentie is voldoende om een gezond bomenbestand na te streven. Bermen en sloten maaien en onderhouden we over het algemeen tweemaal per jaar. De tendens is om meer in te zetten op biodiversiteit en ecologisch beheer. Dit betekent dat we minder vaak maaien en een ander type beheer toepassen.

Samen met goede straatverlichting en vlakke trottoirs zorgt dit voor een fijne en verzorgde leefomgeving.

Wat gaan wij ervoor doen?

Als we de groenvakken vernieuwen, planten we niet meer alleen de standaard bodembedekkers. We kiezen vaker voor gazon en vaste planten. Gazon is relatief goedkoop in onderhoud en ziet er verzorgd uit. Op A-locaties kiezen we steeds vaker voor vaste planten. Deze brengen meer kleur en biodiversiteit aan in het straatbeeld.

Voor het onderhoud van het stedelijk groen hebben we een contract met de DAR. Zij voert het onderhoud in het groeiseizoen uit met 20 medewerkers van het werkbedrijf, die een afstand tot de arbeidsmarkt hebben. In de wintermaanden zijn dit er 10. Daardoor kost het contract voor groenonderhoud ons extra geld. Onze financiële bijdrage aan het werkbedrijf is hierdoor wel lager. Daarnaast ontvangen we inkomsten uit dividend van de DAR. Zie hiervoor de paragraaf "Verbonden partijen".

Het onderhoud van gazon, bermen en sloten besteden wij uit. De laagste inschrijver mag het werk uitvoeren. Het bermen- en slotenbestek brengen wij in 2020 opnieuw in de markt. Daarbij richten we ons meer op ecologisch beheer en circulatie van bermmaaisel.

Bomen worden onderhouden door onze buitendienst. Wij vinden het belangrijk om ons bomenbestand goed te kennen en hoogwaardig onderhoud na te streven. Daarnaast houden we rekening met snoeiverzoeken van onze inwoners.

Naast regulier onderhoud moeten we groen soms vernieuwen. Omdat planten gemiddeld na ongeveer 30 jaar slecht en oud zijn, moeten wij ze tijdig vervangen. Elk najaar vervangen wij ruim 15.000 planten en struiken. Bomen vervangen we pas als ze ziek of dood zijn. Daarbij planten we minimaal één nieuwe boom voor iedere boom die wij kappen. Door groen en bomen tijdig te vervangen ontstaat er geen achterstand en blijft het gemeentelijk groen gezond.

Stand van zaken Voorjaarsnota

In 2020 is de investeringsovereenkomst met de huidige partijen verlengd. Uitzondering is het contract voor het maaien van bermen en sloten. Deze dienst is opnieuw aanbesteed.

Alle aannemers zijn inmiddels gestart met beheer van openbaar groen. Zij leveren A-kwaliteit waardoor wij weer een goed onderhouden openbare ruimte mogen verwachten.

Bijzonder dit jaar is het vergroenen van Leuth en het vervangen van bomenlanen. Hiervoor zijn middelen beschikbaar gesteld en inmiddels is een start gemaakt. Eind dit jaar zullen we de meest slechte bomenlanen vervangen hebben en is Leuth vergroend. Dit draagt bij aan duurzaam behoud van structuren en een groenere woonomgeving.

Stand van zaken Jaarrekening

Ook voor 2021 is de inbestedingsovereenkomst met de huidige partij (Dar) verlengd. Het beheren van vuil en onkruid op verharding is onderdeel van de overeenkomst. De in de begroting opgenomen bezuiniging met betrekking tot het beheer van vuil en onkruid op verharding van € 50.000 voor 2021 is in de verlenging verwerkt.

Het gazonbestek is eind 2020 opnieuw aanbesteed en de andere bestekken lopen nog door.

Met het vergroenen van Leuth is eind 2020 gestart en het werk ronden we begin 2021 af. Drie lokale hoveniersbedrijven voeren het werk uit. Zij hebben voor dit project de samenwerking opgezocht.

Het vervangen van bomenlanen is uitgesteld naar 2021. Tijdens de voorbereiding bleek dat op de beoogde locaties ook de weg en het trottoir aangepakt moeten worden. Daarom is er voor gekozen om er een integraal project van te maken, waar het planten van nieuwe bomen onderdeel van is.

Wat gaat het kosten?

Binnen de exploitatie zijn jaarlijks beschikbaar voor onderhoud van stedelijk groen € 615.000, Cultuurtechnisch groen onderhoud € 203.000 en voor renovatie/vervanging van bomen en planten € 75.000.

Er is structureel geld voor het vervangen van bomen. In het bomenstructuurplan zijn de meest bijzondere laanstructuren die wij in stand willen houden (en verjongen) in kaart gebracht.

Stand van zaken Voorjaarsnota

We lopen volledig in de pas. Voor het vergroenen van Leuth is € 100.000 beschikbaar in het MeerjarenInvesteringsPlan (MIP). In de exploitatie is dit jaar €75.000 extra beschikbaar voor het vervangen/verjongen van bomenlanen.

Stand van zaken Jaarrekening

Het vergroenen van Leuth is binnen de beschikbare budgetten gerealiseerd. Het budget voor het vervangen van bomenlanen hebben we naar 2021 overgeheveld.

Gebouwen

Gewenst kwaliteitsniveau

Wij voeren planmatig onderhoud uit aan onze gebouwen. Iedere drie jaar voeren we inspecties uit en maken wij een onderhoudsplanning. Hiermee bepalen we de jaarlijkse toevoeging aan de onderhoudsvoorzieningen. Daadwerkelijk onderhoud voeren wij overigens pas uit na een actuele inspectie. Bij deze inspectie beoordelen wij of het geplande onderhoud echt noodzakelijk is of dat het nog uitgesteld kan worden. In 2019 laten wij alle gemeentelijk panden opnieuw inspecteren. Daarna krijgen wij de werkelijke onderhoudskosten in beeld.

Ontwikkelingen

- De Kulturhusen Leuth en Kekerdom zijn nog niet opgenomen in het overzicht.
- Voormalig gemeentehuis Beek is nog niet definitief verkocht. Wij voeren geen onderhoud meer uit aan dit gebouw.
- Voor zwembad “de Lubert” is de afgelopen zeven jaar geen geld toegevoegd aan de onderhoudsvoorziening. Het onderhoud is echter wel doorgegaan.
- In september 2019 is eveneens gestart met het aanpassen van de gemeentewerf in Groesbeek. Aanleiding hiervoor zijn Arbo-technische redenen en ruimtegebrek.

Wat gaan we ervoor doen?

Onze gebouwen onderhouden we sober en doelmatig. Alleen het gemeentehuis onderhouden we op hoog kwaliteitsniveau. Dit is nodig gezien de open en transparante structuur van het gebouw. De kwaliteit van de gebouwen is gemiddeld goed te noemen.

Mallemolen

Het onderzoek naar de toekomst van de Mallemolen is nog volop bezig. Daarbij kijken we naar de verplaatsing van de Mallemolen naar de Markt of de renovatie van de Mallemolen op de huidige locatie. De resultaten van het onderzoek verwachten we eind 2019 te presenteren. Duidelijk is wel dat er grote investeringen nodig zijn om de Mallemolen op een gewenst niveau te brengen.

Stand van zaken Voorjaarsnota

- Voormalig gemeentehuis Beek is definitief verkocht.
- De verbouwing van de gemeentewerf is inmiddels afgerond en we kunnen terugkijken op een geslaagde verbouwing.
- Het verplaatsen van de Mallemolen is niet haalbaar gebleken. Nu onderzoeken we revitalisering van het gebouw en alternatieve mogelijkheden. Deze plannen zijn inmiddels bij 3 architectenbureaus uitgezet.

Strategisch vastgoedplan

In maart 2020 is er een voorstel aan B&W voorgelegd om de firma Nibag een Strategisch Vastgoedplan op te laten stellen. Dit Strategisch Vastgoedplan vormt een basis voor de uitwerking van ons te ontwikkelen accommodatiebeleidsplan fase 2. Daarmee kunnen we een visie presenteren hoe we op een goede manier omgaan met ons vastgoed. Dit wordt aan het college voorgelegd. De afdeling beleid en OPR werken hier nauw in samen.

Stand van zaken Jaarrekening

Het strategisch vastgoedplan is opgesteld en in het MT geweest. In het MT is besloten om van de uitwerking een onderdeel van een opgave te maken.

Inmiddels zijn er andere ontwikkelingen omtrent de functie van de Mallemolen. Onderzocht wordt bijvoorbeeld of we de bibliotheek naar het gemeentehuis kunnen verplaatsen en in de Mallemolen de ruimte van de bibliotheek voor onderwijs beschikbaar te maken. Dit heeft onder andere te maken met sterke uitbreiding van het aantal leerlingen van het Agora onderwijs..

Eind 2020 is door de raad besloten om kulturhus ‘Den Ienloop’ en het Zalmkerkje in Millingen aan de Rijn mogelijk te verkopen.

Wat gaat het kosten?

Op het gebied van groot onderhoud is de voorziening “Onderhoud gebouwen” gevormd. In het laatste kwartaal van 2019 vindt technische en financiële actualisatie van het plan plaats en zal zowel voorziening als exploitatiebudget herijkt worden. Jaarlijks is in totaal € 547.000 beschikbaar voor zowel klein- en groot onderhoud.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Op dit moment zijn we bezig om de onderhoudsplannen voor de gebouwen te actualiseren. Daarna leggen we deze ter vaststelling voor aan de raad.

Stand van zaken Jaarrekening

De onderhoudsplannen zijn geactualiseerd en door de raad in september vastgesteld. Daarbij hebben we het aantal voorzieningen teruggebracht naar drie onderhoudsvoorzieningen:

- Onderhoudsvoorziening gemeentelijke gebouwen
- Onderhoudsvoorziening Sportgebouwen
- Onderhoudsvoorziening Welzijnsgebouwen

Deze wijziging heeft vooral boekhoudkundige redenen.

Openbare verlichting

Gewenst kwaliteitsniveau

De meeste gemeenten hanteren een bepaald kwaliteitsniveau. Dit kwaliteitsniveau heeft de volgende kenmerken:

- Er wordt geïnvesteerd in sociale- en verkeersveiligheid.
- De wegfunctie vanuit Wegencategoriseringsplan (GVVP) is het uitgangspunt van het verlichtingsniveau.
- De gemeente Berg en Dal gaat in woonstraten geleidelijk over van zes meter masten met een hoog energieverbruik naar vier meter masten met een lager wattage.
- Sinds 2012 plaatsen we led-armaturen met een (nog) lager verbruik
- In het buitengebied wordt in principe alleen verlichting ter oriëntatie geplaatst.
- De openbare verlichting wordt goed beheerd. De openbare verlichtingsinstallatie wordt in stand gehouden op basis van een technisch levensduur van 40 jaar voor masten en 20 jaar voor armaturen.
- Masten of armaturen die de technische levensduur hebben bereikt, vervangen we.
- Op afroep laten we masten schilderen.
- Het wijkgericht vervangen van lampen doen wij eens per vier jaar (aan het eind van de levensduur van een lamp).
- De gemeente maakt middelen vrij voor onderhoud, energiekosten en vervanging van afgeschreven delen van de installatie.
- De gemeenten voeren regie, bijgestaan door marktpartijen.

Het behalen van dit niveau is ook onze ambitie.

Duurzaamheid wordt steeds belangrijker. Daarom gaan we in 2020 19% minder stroom verbruiken dan in 2013. In 2030 willen we nog maar de helft van de stroom verbruiken. Dat hebben de gemeenten in Nederland samen afgesproken. De oude lampen verbruiken veel stroom. Daarom gebruiken we sinds 2013 ledlampen. Deze verbruiken nog maar 16 Watt. In de gemeente Berg en Dal staan ongeveer 6.000 lichtmasten. Daarvan zijn er 2.400 ouder dan 30 jaar. Ongeveer 1.800 lichtmasten zijn nieuw en hebben zuinige lampen.

Door de oude verlichting te vervangen is:

- Het veiliger op straat, want er zijn minder donkere plekken;
- Dit goedkoper en beter voor het milieu, want de lampen verbruiken minder stroom;
- Het risico op ongelukken kleiner.

Wat gaan wij ervoor doen?

In een gedeelte van Beek, Leuth en Ooij is de verlichting nu nog slecht. Er staan te weinig lichtmasten en er zijn veel donkere plekken. Zoals beschreven in het beheerplan "Openbare

Verlichting" zullen we daar in veel wijken oude lichtmasten en lampen vervangen. Tot 2030 willen we 300 lichtmasten per jaar vervangen.

In het najaar van 2020 bekijken we of we de jaarlijkse toevoeging moeten aanpassen voor de jaren 2021 tot 2025.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Op strategisch niveau bekijken we in de zomer van 2020 of het jaarlijks budget aangepast moet worden voor de jaren 2021 tot 2025. Op operationeel niveau verloopt de vervanging volgens planning.

Stand van zaken Jaarrekening

De voorziening is overgegaan in een bestemmingsreserve. Daarom was het niet meer nodig om te beoordelen of de jaarlijkse toevoeging aangepast dient te worden. Deze actie kwam namelijk voort uit het actualiseren van de onderhoudsvoorziening, die nooit onder een nul-niveau mag komen.

Uit ervaring weten we dat het beschikbare budget toereikend is.

Wat gaat het kosten?

Jaarlijks is € 40.000 beschikbaar in de exploitatie voor onderhoud van openbare verlichting. Daarnaast willen we vanaf 2019 geen voorziening meer aanhouden. Daarvoor in de plaats willen we een bestemmingsreserve voor openbare verlichting vormen en daaraan jaarlijks € 292.000 toevoegen.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Wij zijn bezig met het opstellen van een beleidsplan. Dit plan verwachten wij medio 2020 voor te leggen aan de gemeenteraad. Daar hoort ook een planning met financiële vertaling bij. Op basis daarvan bepalen we welk bedrag er jaarlijks nodig is voor exploitatie van de openbare verlichting.

Stand van zaken Jaarrekening

Het opstellen van het beleidsplan openbare verlichting kostte meer tijd dan verwacht. Dit had vooral te maken met het actualiseren van verouderde data in het beheersysteem. De data is inmiddels geactualiseerd en het beleidsplan is gereed. Medio 2021 komt dit plan in de raad.

Speelruimten

Gewenst kwaliteitsniveau

Wij dienen speelplekken goed te onderhouden. Het risico op ongelukken willen wij zo klein mogelijk houden. Ook moeten wij voldoen aan wet- en regelgeving. Voor speeltoestellen is het 'Warenwetbesluit Attractie- en Speeltoestellen' van toepassing.

Wij kiezen ervoor om alle speeltoestellen op één plek tegelijkertijd te vervangen. Hierdoor kunnen we met het volledige budget een totaal nieuwe speeltuin maken. Samen met de kinderen uit de buurt maken wij een ontwerp. De kinderen mogen dan zelf kiezen welke speeltoestellen zij het leukste vinden.

Onze ervaring is dat metalen speeltoestellen na 18 jaar aan vervanging toe zijn. Houten toestellen zijn na 12 jaar al aan vervanging toe. Na die periodes zien we dat de kwaliteit snel achteruit gaat. Toestellen zijn niet meer op verantwoorde manieren te herstellen. Dit leidt tot onveilige situaties en opmerkingen van de inspecteur.

We hebben een vervangingsplan dat gebaseerd is op de leeftijd van de speelplekken. Speeltoestellen vervangen wij in principe na 12 of 18 jaar. Dit is afhankelijk van het materiaal en hoeveel de toestellen gebruikt zijn. Op basis van de kwaliteit en inspectieresultaten

passen wij het onderhouds- en vervangingsplan aan. Na de afschrijvingstermijn beslissen we of we de speelplek moeten vervangen. Dit is afhankelijk van de behoefte in de wijk. Soms is een speelplek eerder aan vervanging toe doordat toestellen slecht zijn. Dit verwerken wij in de actualisatie van het vervangingsschema. Dit schema leggen wij eens in de drie jaar voor aan de gemeenteraad.

Er zijn ook speelplekken in de gemeente die inwoners zelf onderhouden (bewonersinitiatieven). Denk bijvoorbeeld aan de 'Speelplek' in Ooij of de Torteltuin in Beek. Hier werken inwoners samen aan het beheer van de speelplek. Ook organiseren zij verschillende activiteiten waarbij men elkaar ontmoet, met elkaar speelt, enzovoorts. De gemeente ondersteunt deze initiatieven waar nodig.

Wat gaan wij ervoor doen?

Een specialist inspecteert de speeltoestellen één keer per jaar. Daarnaast controleren wij zelf speeltoestellen. Dat doen wij twee tot drie keer per jaar. Als er iets kapot is, dan maken we dat meteen.

Voor 2020 staat het vervangen van speelplekken op de volgende locaties gepland:

- Gooiseweg/Vincent van Goghweg (Groesbeek)
- D'n Hommel tussen de Esdoornstraat en Kruksebaan (Groesbeek)
- Acaciahof (Millingen aan de Rijn)
- Burgemeester Hermsenstraat (Millingen aan de Rijn)
- Eisenhowerstraat (2 locaties) (Millingen aan de Rijn)
- Mozartstraat (Millingen aan de Rijn).

Stand van zaken Voorjaarsnota

We zijn gestart met speeltuin D'n Hommel. In nauw overleg met vrijwilligers, die de speeltuin beheren, hebben we bepaald welke toestellen wij in 2020 vervangen. De toestellen zijn inmiddels besteld. De andere locaties zijn nog niet in voorbereiding. De verwachting is dat we daar medio 2020 mee starten. In het voorjaar was er onvoldoende capaciteit om dit op te pakken.

Stand van zaken Jaarrekening

Eind 2020 hebben we de speelplekken op de volgende locaties volledig vernieuwd:

- Acaciahof (Millingen aan de Rijn)
- Burgemeester Hermsenstraat (Millingen aan de Rijn)
- Eisenhowerstraat (2 locaties) (Millingen aan de Rijn)
- Mozartstraat (Millingen aan de Rijn).

Kinderen en buurtbewoners zijn hierbij berokken en hebben over de inrichting mee kunnen denken.

De speelplek aan de Gooiseweg/Vincent van Goghweg in Groesbeek en de speelplek aan de Burgemeester Hermsenstraat in Millingen aan de Rijn vernieuwen we in 2021. Uit de inspectie bleek dat speeltoestellen op deze plek nog een jaar mee konden.

Wat gaat het kosten?

Jaarlijks is € 25.000 beschikbaar in de exploitatie voor onderhoud van speeltoestellen. Daarnaast willen we vanaf 2019 geen voorziening meer aangehouden. Daarvoor in de plaats willen we een bestemmingsreserve voor speelvoorzieningen vormen en daaraan jaarlijks € 63.000 toevoegen.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Het vervangen van speelplekken gebeurt volgens een vastgesteld vervangingsschema. Op basis daarvan zijn jaarlijks voldoende middelen beschikbaar om de vervangingen te realiseren.

Stand van zaken Jaarrekening

De vervanging is conform vervangingsschema en binnen de beschikbare budgetten uitgevoerd.

Inmiddels is ook de bestemmingsreserve voor speelvoorzieningen gevormd. Deze vervangt de voorziening.

Financiering

Op grond van het BBV, Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten, moeten we een paragraaf financiering opstellen. In deze paragraaf staat hoe wij de risico's op het geld dat we uitlenen en lenen beheersen. De risico's die we moeten beheersen zijn koersrisico's en renterisico's.

Financiering

Financieringsstatuut

In het financieringsstatuut zijn door het college de richtlijnen vastgesteld voor het sturen en beheersen van, het verantwoorden over, en het toezicht houden op de financiële vermogenswaarden, de financiële geldstromen, de financiële posities en de hieraan verbonden risico's.

Financiële verordening (artikel 212 Gemeentewet)

Met het vaststellen van de financiële verordening heeft de raad de kaders aangegeven voor de inrichting van de financiële functie en de uitgangspunten voor het financieel beleid en het financieel beheer. Er is een relatie gelegd met het financieringsstatuut.

Financieringspositie

De financieringspositie geeft de financieringsbehoefte van de gemeente aan.

Bedragen x € 1.000

Financieringspositie	31-12-2019	31-12-2020
<u>Financieringsbehoefte</u>		
Totaal vaste activa (a)	90.809	91.545
<u>Financieringsmiddelen</u>		
Reserves en voorzieningen	54.797	54.136
Langlopende leningen	23.473	35.647
Voorziening grondexploitatie	94	132
Totaal financieringsmiddelen (b)	78.363	89.915
Financieringspositie (b-a)	-12.445	-1.631

Bovenstaande berekening geeft aan dat er begin 2020 een financieringstekort was. Dit tekort is met zowel kasgeldleningen (kort geld) als met het aantrekken van een vaste geldlening gefinancierd.

Langlopende leningen

Op 1 januari 2020 was het totaal aan opgenomen geldleningen € 23,5 miljoen. In 2020 is een 30- jarige vaste geldlening van € 14 miljoen opgenomen. Het totaalbedrag aan langlopende geldleningen is op 31 december 2020 € 35,7 miljoen.

Liquiditeitenplanning

Op 31 december 2019 was er sprake van een liquiditeitstekort van ongeveer € 14 miljoen. Omdat de rente op kort geld (< 1 jaar) in 2020 negatief was is het liquiditeitstekort met kasgeldleningen (kort geld) gefinancierd. In 2020 hebben wij in totaal een bedrag van € 40.000 aan rente ontvangen over de afgesloten kasgeldleningen (kort geld).

Om binnen de wettelijk voorgeschreven kasgeldlimiet te blijven hebben wij aan het eind van het tweede kwartaal 2020 een vaste geldlening van € 14 miljoen aangetrokken. Het tweede

halfjaar hebben wij het liquiditeitstekort met kort geld gefinancierd. Zolang deze situatie zich voordoet en we binnen de kasgeldlimiet blijven kan het liquiditeitstekort met kort geld gefinancierd blijven. Stijgt de rente op korte termijn dan maken wij de afweging om een deel van het liquiditeitstekort met een langlopende geldlening te financieren.

Het verloop van de liquiditeiten is sterk afhankelijk van de tijd en de mate waarin de voorgenomen investeringen feitelijk worden gerealiseerd. Per kwartaal brengen we de liquiditeiten in beeld.

Relatiebeheer

De NV Bank voor Nederlandse Gemeenten is de huisbankier van de gemeente.

Dit betekent dat nagenoeg al het gemeentelijk betalingsverkeer via deze bank loopt. Uit oogpunt van doelmatig kasbeheer proberen wij het contante geldverkeer zo veel mogelijk te beperken.

Schatkistbankieren

Per 15 december 2013 is Schatkistbankieren wettelijk verplicht. Dagelijks worden alle overtollige liquiditeiten boven een drempelbedrag afgeroomd en aangehouden in de schatkist bij het Ministerie van Financiën. De drempel is vastgesteld op 0,75% van het jaarlijkse begrotingstotaal, met een minimum van € 250.000. Dit betekent voor ons een drempel van € 684.000 (0,75% van afgerond € 91.200.000).

Het doel van de deelname aan schatkistbankieren is om de EMU-schuld van de collectieve sector te verlagen. De decentrale overheden krijgen geen leenfaciliteit bij de schatkist.

Rente

Koersrisico

Het koersrisico is het risico dat de waarde van aandelen of obligaties daalt door koersontwikkelingen. Wij lopen weinig koersrisico, omdat onze gelden zijn uitgezet op vastrentende waarden die niet gevoelig zijn voor koersontwikkelingen.

Renterisico

Er zijn twee normen die aangeven hoe groot het renterisico is.

1. Kasgeldlimiet

Dit is een norm die aangeeft hoeveel geld we mogen lenen voor een periode korter dan een jaar. De kasgeldlimiet voor 2020 bedraagt 8,5% van het begrotingstotaal (€ 91.200.000) van de gemeente. Volgens deze norm mogen we in 2020 € 7,75 miljoen lenen. In de Wet financiering decentrale overheden staat dat de kasgeldlimiet gedurende twee achtereenvolgende kwartalen mag worden overschreden. Wij voldoen in 2020 aan de gestelde norm. In onderstaand overzicht is het verloop per kwartaal aangegeven.

2. Renterisiconorm

Deze norm geeft aan dat de jaarlijkse verplichte aflossingen en de renteherzieningen van huidige en nieuwe leningen niet meer bedragen dan 20% van het begrotingstotaal (€ 91.200.000). Voor onze gemeente betekent dit dat de aflossingen en de renteherzieningen onder de € 18,2 miljoen moeten blijven. In 2020 zijn de lasten voor renteherziening en aflossing € 2,5 miljoen. Wij blijven in 2020 dus ruim onder de norm.

Rentebeleid

Zowel de korte als de lange rente is momenteel historisch laag. De rente op de geld- en kapitaalmarkt wordt voornamelijk bepaald door het beleid van de Europese Centrale Bank (ECB). De ECB heeft in 2019 nog verklaard "dat voor langere tijd de rentes op het huidige niveau zullen blijven".

In de jaarrekening 2020 hebben wij gerekend met een rente percentage van 1,50% voor de reserves en vaste activa. Voor de grondexploitatie zijn we uitgegaan van een rentepercentage van 0,65%.

De commissie BBV adviseert onderstaand schema rentetoerekening uit de notitie rente 2017 op te nemen.

Doelstelling van deze notitie is het bevorderen van een eenduidige handelswijze over rente door gemeenten.

Dit schema geeft inzicht in de rentelasten van externe financiering en het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

(bedragen x € 1.000)

	1e kwartaal 2020	2e kwartaal 2020	3e kwartaal 2020	4e kwartaal 2020
1) <u>Toegestane kasgeldlimiet</u>				
- in procenten van de grondslag	8,50%	8,50%	8,50%	8,50%
- in bedragen	7.753	7.753	7.753	7.753
<u>Netto vlottende schuld</u>				
2) Omvang vlottende korte schuld	18.000	17.500	6.667	4.000
3) Vlottende middelen	1.642	5.369	7.031	3.828
4) Totaal netto vlottende schuld (2-3)	16.358	12.131	-364	172
Ruimte+/Overschrijding- (1-4)	-8.605	-4.378	8.117	7.581

De commissie BBV adviseert een schema rentetoerekening op te nemen. Dit schema geeft inzicht in de rentelasten van externe financiering en het renteresultaat en de wijze van rentetoerekening.

Hieronder vindt u het schema rentetoerekening.

Schema rentetoerekening zonder bespaarde rente

Externe rente korte en lange financiering	601.845
Externe rentebaten	-204.894
	<hr/> 396.951
Af : rente grondexploitatie	-12.084
Af: rente projectfinanciering	0
Saldo door te rekenen externe rente	<hr/> 384.867
Rente eigen vermogen	730.238
Rente voorzieningen contante waarde	91.716
Toe te rekenen rente taakvelden	<hr/> 1.206.821
Werkelijk aan taakvelden toegerekend	1,50% <hr/> 1.362.131
Renteresultaat	155.310

Staat herkomst en besteding van middelen

De Staat herkomst en besteding van middelen geeft inzicht in de achterliggende bronnen die de ingaande en uitgaande kasstromen veroorzaken.

Operationele activiteiten die bestaan uit transacties die veelal direct leiden tot opbrengsten en kosten.

Investeringsactiviteiten zijn de investeringen in en de desinvesteringen van immateriële, materiële en financiële vaste activa.

Financieringsactiviteiten bestaan uit de activiteiten ter financiering van de operationele en investeringsactiviteiten.

Bedragen x €1.000

Kasstroom uit operationele activiteiten	2020
Saldo programmarekening	-
Afschrijvingen	3.549
Mutatie werkkapitaal:	
- Mutatie voorraden	-151
- Mutatie vorderingen	-969
- Mutatie kortlopende schulden excl. Bankschulden	1.393
Totaal mutatie werkkapitaal	273
Onttrekkingen reserves	-4.418
Toevoegingen reserves	2.470
Onttrekkingen / vrijval voorzieningen	-343
Toevoegingen voorzieningen	1.762
Totaal uit operationele activiteiten	3.293
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	
Investerings immateriële vaste activa	-265
Desinvesteringen immateriële vaste activa	375
Investerings materiële vaste activa	-5.886
Desinvesteringen materiële vaste activa (bijdrage derden)	710
Investerings financiële vaste activa	-807
Desinvesteringen financiële vaste activa	1.588
Totaal investeringsactiviteiten	-4.286
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	
Opname langlopende geldleningen	14.000
Aflossing langlopende geldleningen	-1.826
Mutatie kasgeldleningen	-10.000
Totaal financieringsactiviteiten	2.174
Mutatie geldmiddelen	1.182
De mutatie in geldmiddelen is als volgt te specificeren:	
Liquide middelen ultimo vorig dienstjaar:	-455

Liquide middelen ultimo dienstjaar:

727

Afname liquide middelen

1.182

Bedrijfsvoering

Wij blijven de dienstverlening ontwikkelen. Daardoor krijgt ook de bedrijfsvoering, de organisatie van de gemeente, doorlopend aandacht. In deze paragraaf gaan wij in op ons beleid rond de bedrijfsvoering en de maatregelen die we treffen om de bedrijfsvoering ook in 2020 en volgende jaren bij de tijd te houden.

Algemeen

De ambities bepalen de richting van ons doen en laten. We streven naar goede dienstverlening en hier is onze bedrijfsvoering ook op gericht. Uiteraard tegen de juiste prijs/kwaliteitsverhouding. In deze paragraaf vertellen we hoe we dit doen.

Corona

De corona-maatregelen hebben ook invloed gehad op de bedrijfsvoering. Vanaf maart 2020 werken vrijwel alle medewerkers vanuit huis. Voor de bedrijfsvoering heeft dit nogal wat betekend. Wij hebben op heel korte termijn de thuiswerkfaciliteiten opgeschaald en uitgebreid om de dienstverlening in stand te houden. Geplande activiteiten en werkzaamheden zijn uitgesteld of juist versneld uitgevoerd om beter te kunnen sturen op de ontstane situatie. Een kleine groep medewerkers is altijd fysiek aanwezig geweest op het gemeentehuis om de noodzakelijke dienstverlening aan de organisatie en de inwoners in stand te houden.

Personeel

Ontwikkeling van personeel

Opleidingsplan

Wet- en regelgeving zijn altijd in ontwikkeling. Dit stelt voortdurend eisen aan de kennis en kunde van onze medewerkers. Wij bieden onze medewerkers de mogelijkheid om zich vakinhoudelijk en persoonlijk te ontwikkelen. Dit kan in de vorm van een opleiding, training of coaching. Om hierop te sturen hebben we een opleidingsplan**. Voor de uitvoering van dit plan is geld nodig. In de Kadernota 2020 is € 72.000 per jaar extra beschikbaar gesteld voor opleiding en ontwikkeling. Omdat we ook moeten bezuinigen is ervoor gekozen om de ophoging van € 72.000 te verdelen over twee jaar. In 2020 bedraagt het budget voor opleiding en ontwikkeling € 189.000. Dit is € 36.500 meer ten opzichte van 2019. Vanaf 2021 is het budget € 225.000.

**Met het opleidingsplan willen we iedere medewerker uitdagen om het beste uit zichzelf te halen. Hierbij ontwikkelt de medewerker zich op basis van persoonlijke motivatie. De leidinggevende stimuleert de medewerker zich te ontwikkelen. Het doel is dat elke medewerker beschikt over de juiste competenties, kennis en vaardigheden om de functie uit te voeren zoals de organisatie dat verwacht. Hierbij houden we ook rekening met de organisatiewaarden en toekomstige ontwikkelingen.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Geen wijzigingen.

Stand van zaken Jaarrekening

Geen wijzigingen.

Loopbaanbeleid

Als goed werkgever hebben wij een loopbaanbeleid. Dit beleid biedt alle medewerkers mogelijkheden om actief met hun loopbaan en ontwikkelkansen aan de slag te gaan. Door gebruik te maken van een loopbaanbeleid stellen wij medewerkers in staat om te bepalen of ze nog op de juiste plaats in de organisatie zitten en hierop in te spelen. Als medewerkers op de juiste plaats zitten draagt dit bij aan een optimale dienstverlening richting de inwoners.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Geen wijzigingen

Stand van zaken Jaarrekening

Geen wijzigingen.

Gezond werken

Onderdeel van goed werkgeverschap is de zorg voor ons personeel. Hier hoort een arbobeleid bij. Dit arbobeleid is gericht op het voorkomen van verzuim en het bieden van een veilige werkomgeving. In sommige gevallen is verzuim niet te voorkomen. In die gevallen zorgen we ervoor dat dit zo kort mogelijk duurt en dat we dit goed begeleiden. Dit is niet alleen belangrijk voor onze medewerkers, maar heeft ook invloed op het imago van de gemeente, het vinden en behouden van goed personeel en lage verzuimcijfers en -kosten.

Als werkgever voelen wij ons betrokken bij de gezondheid van onze medewerkers. Er is een steeds kleinere scheiding tussen werk en privé. Als werkgever moeten we hierop inspelen. We bieden de mogelijkheid om tijds- en plaatsonafhankelijk te werken. Dit houdt in dat medewerkers niet alleen in het gemeentehuis kunnen werken. We stellen de medewerkers in de gelegenheid om thuis en onderweg arbeid te verrichten. Dit verhoogt de productiviteit en het werkplezier van onze medewerkers.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Geen wijzigingen

Stand van zaken Jaarrekening

Geen wijzigingen.

Diversiteit

We willen dat iedereen de kans krijgt om aan het werk te zijn. Talenten doen er toe, niet geslacht, leeftijd, herkomst of handicap. In de hele organisatie maken we ruimte voor werkervaringsplaatsen en banen die onder de banenafpraak vallen. Ook statushouders voorzien wij wanneer dit kan van een werkervaringsplaats of taalstage. Een taalstage is een combinatie tussen een kennismaking met de arbeidsmarkt en de ontwikkeling van de Nederlandse taal. Iedereen verdient een kans om aan het werk te zijn en om zijn of haar plaats op de arbeidsmarkt te verbeteren. Als gemeente vinden we onszelf een voorbeeld. We werken aan verjonging door onder andere stages en traineeships beschikbaar te stellen. Dit heeft als gevolg dat wij soms banen, werkplekken of opdrachten creëren voor stagiairs en trainees.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Geen wijzigingen op het gebied van verjonging, stages en traineeships.

Voor de taalstages en werkervaringsplaatsen is een plan opgesteld. Met dit plan geven we richting aan de aantallen die de organisatie wenst te bereiken.

Stand van zaken Jaarrekening

Geen wijzigingen.

Ontwikkeling van de formatie

Formatie

We bekijken de formatie en inhuur steeds opnieuw als er nieuwe of veranderende taken ontstaan. Door veranderende taken kunnen functies veranderen. De kans bestaat dat er nieuwe functies komen of dat we functies anders of niet meer invullen. In 2020 laten we een benchmark (vergelijkingsonderzoek) uitvoeren. Dit onderzoek geeft inzicht in hoe onze kosten en formatie per taak zich verhouden tot die van andere, vergelijkbare gemeenten.

Voor 2020 is de geraamde formatie 217 fte (inclusief flexibele schil). Ten opzichte van de raming in 2019 (188 fte) is dit 29 fte meer. Deze groei komt doordat een aantal inhuurcontracten omgezet zijn naar aanstellingen bij onze gemeente. Dit levert een toename in het aantal fte's op. Tegelijkertijd levert dit een financieel voordeel op doordat we minder inhuren.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Door de coronacrisis loopt de benchmark vertraging op. Deze gaan we naar verwachting in 2021 uitvoeren.

Stand van zaken Jaarrekening

In 2021 voeren we de benchmark uit.

Flexibele schil

De totale formatie is afgestemd op de omvang van de taken die de gemeente uitvoert. Om goed in te kunnen spelen op externe ontwikkelingen en niet voortdurend een beroep te hoeven doen op extra (belasting)gelden, is de organisatie in 2015 gestart met een flexibele schil (± 15 fte). De flexibele schil is onderdeel van de totale formatie.

Het belangrijkste deel van de flexibele schil is na de herindeling ingezet om niet voorziene taken in de formatie op te vangen. Daarnaast wordt dit budget ingezet om tijdelijke schommelingen in de werklust of tijdelijke knelpunten op te lossen. De flexibele schil is daarmee inmiddels niet zo flexibel meer.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Het percentage in de flexibele schil dat inzetbaar is, bedraagt na reserveringen voor het lopende jaar nog 5,5%.

Stand van zaken Jaarrekening

Geen wijzigingen.

Natuurlijk verloop

Vanaf 2020 bereiken 42 medewerkers binnen vijf jaar hun AOW gerechtigde leeftijd. Hierdoor kunnen vacatures ontstaan. Bij iedere vacature bekijken we of en op welke manier we deze moeten invullen. Het overdragen van kennis is door het vertrek van de

medewerkers de komende jaren belangrijk. De bestaande kennis mag niet verdwijnen uit de organisatie. Hierdoor blijft de kwaliteit van onze dienstverlening richting de inwoners op peil.

De organisatie biedt medewerkers van 60 jaar of ouder de mogelijkheid om gebruik te maken van het generatiepact. Het generatiepact houdt in dat we oudere medewerkers de mogelijkheid geven om minder te gaan werken. Hierdoor ontstaat er ruimte om nieuwe medewerkers aan te nemen. Een extra voordeel is dat oudere medewerkers totdat ze met pensioen gaan hun kennis geleidelijk kunnen overdragen aan nieuwe medewerkers.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Het generatiepact heeft een looptijd gehad van drie jaar (01-01-2017 tot 01-01-2020). De organisatie heeft besloten om het generatiepact te verlengen met een looptijd van drie jaar. Dit betekent dat het generatiepact doorloopt tot 01-01-2023.

Stand van zaken Jaarrekening

Geen wijzigingen.

Nieuwe functies

In deze begroting zijn twee nieuwe functies opgenomen. Deze zijn opgenomen naar aanleiding van het onderzoek naar de lokale toegangspoort en de verhouding tussen beleid (opdrachtgever) en het sociale team (opdrachtnemer). Concreet gaat het om de functies van 'opgaveregisseur transformatie sociaal domein' en 'opdrachtgever toegang tot zorg'.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Beide functies zijn ingevuld.

Stand van zaken Jaarrekening

De functie van bouwkundig medewerker is in 2020 vastgesteld en werven we in 2021. Binnen burgerzaken vindt er in 2021 een doorontwikkeling plaats. Hierbij stellen we in 2021 nieuwe functies vast. De verwachting is dat we deze invullen met huidige werknemers.

Organisatie ontwikkeling

Met de herindeling is de gemeente Berg en Dal gestart met een organisatiestructuur die paste bij de doelen van onze organisatie:

- Het leveren van optimale dienstverlening aan onze inwoners;
- Het ondersteunen van de ambities van ons bestuur;
- Het zijn van een effectieve en efficiënte organisatie, die doel- en resultaat gedreven werkt;
- Het zijn van een organisatie die veranderingen goed aan kan!

Onze doelen zijn gelijk gebleven maar in de praktijk zien wij een aantal ontwikkelingen op ons af komen en signaleren we een aantal knelpunten. Deze zorgen er voor dat de bestaande organisatiestructuur om een heroverweging vraagt. Voorbeelden van deze ontwikkelingen en knelpunten zijn:

- De veranderende rol van de overheid;
- De participatiesamenleving;
- De invoering van de Omgevingswet;
- Digitalisering, data- en procesgericht werken.

Al deze ontwikkelingen hebben invloed op onze rol als gemeente en de manier waarop wij ons werk doen. Het doel van de organisatieontwikkeling is te komen tot een structuur die aansluit bij onze taken en dat wat de omgeving van ons als organisatie vraagt. Daarbij worden geconstateerde knelpunten opgelost en werken we samen met externe partners aan de vraagstukken die voorliggen.

- Veranderende rol overheid
Onze rol als gemeente verandert. Veel taken die vroeger in landelijke wetten geregeld waren, zijn overgedragen aan de gemeente, zoals de decentralisaties in het sociale domein. Ook spelen er nieuwe thema's, zoals duurzaamheid en de energietransitie. Thema's die in toenemende mate vragen om samenwerking met externe partijen (regiogemeenten, provincie e.d.) omdat de gemeente deze opgaven niet alleen kan oplossen. Vraagstukken worden complexer waardoor integraal samenwerken, intern en extern, meer nodig is.
- Participatiesamenleving
De participatiesamenleving gaat over een nieuwe rolverdeling tussen burgers, zorg- en welzijnsinstellingen, bedrijven, ondernemers en overheid. De oude gezagsverhouding (de overheid bepaalt wat goed is voor u) is aan het verdwijnen. De inwoner wil meer zelf aan het roer staan en verwacht van de overheid een meewerkende houding (de 'ja, tenzij...' houding). Ook dit vraagt om nieuwe manieren van (samen)werken.
- Invoering van de Omgevingswet
De Omgevingswet verandert de relatie tussen gemeenten en inwoners, bedrijven en instellingen (initiatiefnemers). De initiatiefnemer krijgt meer verantwoordelijkheden in het organiseren van zijn eigen ideeën. De gemeente krijgt meer ruimte om de initiatiefnemer te ondersteunen in plaats van te controleren. Het beschermen en gebruiken van de fysieke leefomgeving gebeurt daarmee op een andere manier dan eerder het geval was (ondersteunen in plaats van controleren). Dit vraagt van initiatiefnemers en de gemeente een andere manier van denken en werken.
- Digitalisering, data- en procesgericht werken
De toenemende digitalisering verandert onze manier van werken op een ingrijpende manier. Bestaande producten verdwijnen, nieuwe komen ervoor in de plaats. De manier waarop wij diensten verlenen aan onze inwoners zal over een paar jaar onherkenbaar anders zijn. Veel producten kunnen digitaal worden geleverd of verdwijnen zelfs. Het uitwisselbaar maken van informatie met ketenpartners, inwoners e.d. is hierbij belangrijk. Het doel is dat relevante informatie voor medewerkers, inwoners en bedrijven makkelijk vindbaar en bereikbaar is.

Stand van zaken Voorjaarsnota

De doorontwikkeling van de organisatie bestaat uit 2 sporen:

1. Een aanpassing in onze organisatiestructuur;
2. Het uitwerken van een nieuwe manieren van werken, waaronder opgave gericht werken.

Het eerste spoor (aanpassing organisatiestructuur) bevindt zich in de afrondende fase. Als gevolg van de coronacrisis zijn de laatste stappen tijdelijk uitgesteld. De werkzaamheden

worden voortgezet zodra dit weer mogelijk is. De verwachting is dan dat de gewenste aanpassing in de structuur op korte termijn kan worden doorgevoerd. Spoor 2 volgt daarna.

Stand van zaken Jaarrekening

Spoor 1 is in 2020 afgerond. De aanpassing van de organisatiestructuur is in 2020 ingevuld. De afdelingen zijn los gelaten en de teams zijn vormgegeven. We zijn van 5 afdelingen naar 13 teams gegaan. De managers met opgave zijn benoemd en functies van teamleider zijn ingevuld.

Er is een start gemaakt met het inventariseren van de belangrijkste Berg en Dalse opgaven. Deze gaan we begin 2021 benoemen. We gaan dan ook opgavegericht werken.

Projectmatig samenwerken

Projectmatig samenwerken is een onderdeel van onze werkwijze en cultuur. Wij willen hiermee een manier van samenwerken bevorderen die we toepassen op projecten. Dit doen we zodat de wij in onze organisatie projecten beter kunnen aansturen en beheersen. De risico's maken we op deze manier inzichtelijk.

De projectgroep voert gesprekken met medewerkers, leidinggevende en bestuurders in de organisatie over het invullen van de verschillende rollen binnen projectmatig samenwerken. Rollen zoals: bestuurlijk opdrachtgever, ambtelijk opdrachtgever, projectleider en projectmedewerker. Om deze manier van werken goed te implementeren in onze organisatie ontwikkelen we momenteel een handboek, we richten de projectadministratie in en verzorgen trainingen.

Stand van zaken Voorjaarsnota

We hebben de 'Berg en Dalse' manier van projectmatig samenwerken verwerkt in een bruikbaar handboek. Hierin staan verschillende invullijsten en andere hulpmiddelen om medewerkers, het management en het college van B&W te ondersteunen. Ook onze financiële administratie is zo ingericht dat we projecten beter kunnen beheersen.

Op dit moment kunnen medewerkers een training projectmatig samenwerken volgen. De komende periode gaan we door met deze ontwikkeling.

Stand van zaken Jaarrekening

Geen wijzigingen.

Nieuwe wet en regelgeving

Wet Normalisering Rechtspositie Ambtenaren (WNRA)

Vanaf 1 januari 2020 treedt de WNRA in werking. Dit betekent dat de rechtspositie van ambtenaren aangepast wordt naar het burgerlijk arbeidsrecht. Vanaf dit moment ligt de rechtspositieregeling vast in de cao-gemeenten en het Burgerlijk Wetboek. De belangrijkste wijziging is dat de eenzijdigheid van een aanstelling wordt gewijzigd in een tweezijdige arbeidsovereenkomst. De bijzondere positie van de ambtelijke status blijft gewaarborgd in de ambtenarenwet 2017. Voor burgemeester, wethouders en raadsleden blijft de rechtspositie zoals die was.

Wet Arbeidsmarkt in Balans

Het arbeidsrecht gaat weer veranderen. De Eerste Kamer heeft de Wet Arbeidsmarkt in Balans (WAB) aangenomen. Deze wet gaat in op 1 januari 2020. De insteek hiervan is meer eigen personeel in vaste dienst en het bieden van meer zekerheid. Dit betekent dat er een

kans bestaat dat we in de toekomst meer (kortdurende) aanstelling bieden in plaats van het inhuren van personeel.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Geen wijzigingen.

Stand van zaken Jaarrekening

Op dit moment zijn er geen wetswijzigingen die van invloed zijn op het personeel.

Organisatie

Wij willen een betrouwbare en service verlenende organisatie zijn. Hierbij luisteren we goed naar de klant en bieden we waar nodig maatwerk aan. Onze omgeving verandert voortdurend. Daarom moeten wij als moderne organisatie ons werk hierop aanpassen.

Contact Centrum Berg en Dal (CCB)

Ontwikkeling CCB

De teams van telefonie/receptie en de frontoffice van Burgerzaken vormen samen het CCB van de gemeente Berg en Dal. Het CCB is de eerste toegang voor inwoners, ondernemers e.d. met hun vragen. Het CCB is in ontwikkeling. We sturen steeds minder vragen door in de organisatie. Het is de bedoeling dat het CCB op zo veel mogelijk eenvoudige vragen zelf antwoord kan geven. Op deze manier krijgt de inwoner snel antwoord en belasten we de afdelingen niet met eenvoudige vragen.

In 2020 blijven we ons richten op de inrichting en ontwikkeling van het CCB. Steeds stellen wij onszelf de vraag: "Hoe kunnen wij nog beter invulling geven aan de 'eerstelijns' dienstverlening van de gemeente." Voor Burgerzaken betekent dat in 2020 duidelijkheid over hoe we kwalitatieve dienstverlening kunnen blijven leveren voor de kleinere kernen. Voor Telefonie houdt dat onder andere in dat we met een nieuw telefoonsysteem gaan werken. Zodat de medewerkers van telefonie prettig en efficiënt kunnen blijven werken.

Nieuwe systemen en kanalen

Om onze dienstverlening verder te verbeteren voeren we in 2020 een nieuw gebruiksvriendelijker afsprakensysteem voor de balie burgerzaken in. Ook willen we goed onderzoeken wat de toegevoegde waarde is van Whatsapp en of we de verwachtingen van inwoners hiervan kunnen waarmaken.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Ook in de kleinere kernen levert Burgerzaken nu kwalitatieve dienstverlening. Sinds februari van dit jaar is daar iedere maand een dagdeel een steunpunt. Daar kunnen inwoners paspoorten, rijbewijzen en nog een aantal veel gevraagde producten aanvragen. Ook kunnen inwoners hun aangevraagde identiteitskaarten, rijbewijzen en gehandicaptenparkeerkaarten inmiddels thuis laten bezorgen. Zij hoeven daarvoor dan niet meer naar het gemeentehuis te komen.

Er is veel gebeurd in februari van dit jaar. Want ook het nieuwe afsprakensysteem is sindsdien in gebruik.

Stand van zaken Jaarrekening

Door de corona-maatregelen vanuit het Rijk hebben we besloten de steunpunten per april te sluiten. De steunpunten bevinden zich in een algemeen toegankelijke ruimte. We konden vanaf het begin niet voldoen aan alle voorzorgsmaatregelen rondom COVID-19. In de eerste lockdown hebben we alle rijbewijzen en reisdocumenten (verplicht) thuisbezorgd om het

aantal reisbewegingen tegen te gaan. In de tweede lockdown bieden we mensen de optie, maar bezorgen we deze niet meer verplicht thuis. Wel geven we aan dat verlopen rijbewijzen langer geldig zijn en dat men deze beter later kan aanvragen, om zo reisbewegingen te voorkomen.

Naast het nieuwe afsprakensysteem hebben we ook een koppeling gemaakt tussen iBurgerzaken en Join (ons digitale archief). Op deze manier vraagt het proces minder handmatig werk en slaan we de stukken direct op in Join, zonder dat we dit achteraf hoeven in te scannen. We waren een van de eerste gemeenten die deze koppeling succesvol hebben gelegd!

Huisvesting

Om onze dienstverlening naar de inwoners en om de huisvesting voor de ambtenaren te verbeteren, gaan wij u voorstellen te investeren in ons gemeentehuis en in mobiele steunpunten in de kernen. In 2020 en 2021 verwachten wij deze investering te gaan doen. Met deze investering in het gemeentehuis kunnen wij alle medewerkers een goede werkplek aanbieden, maar bieden wij ook meer verschillende werkplekken aan. Hiermee hebben wij aandacht voor de klimaatproblemen in het gemeentehuis en andere zaken die uit het medewerkersonderzoek zijn gekomen. Tot slot maakt deze investering het mogelijk om het Sociaal Team binnen het gemeentehuis te huisvesten. En daarmee hoeven we niet op zoek naar een externe locatie voor de huisvesting van het Sociaal Team. Uiteraard blijven de medewerkers van het Sociaal Team ook aanwezig in de kernen. De hoogte van de investering is op dit moment nog niet duidelijk.

Stand van zaken Voorjaarsnota

De mobiele steunpunten voor Burgerzaken in Beek, Leuth, Ooij en Millingen zijn sinds begin dit jaar geopend.

Ten aanzien van huisvesting in het gemeentehuis bereiden wij op dit moment een document voor gericht op de aanpassingen in het gemeentehuis om onze dienstverlening voor de inwoner verder te optimaliseren. Vanuit het goed werkgeverschap moeten er ook aanpassingen plaatsvinden.

Stand van zaken Jaarrekening

De corona-maatregelen hebben huisvesting in een ander perspectief gezet. Vanaf maart werken vrijwel alle medewerkers vanuit huis. In het begin was het wennen en was nog niet iedereen van alle digitale gemakken voorzien. Voor de zomer is er een telefonisch onderzoek onder de medewerkers geweest. Wat is belangrijk op het gebied van huisvesting? En wat zouden de medewerkers graag anders zien? De input van dit onderzoek nemen we mee als we opnieuw naar de huisvesting gaan kijken. Dat we in de toekomst niet meer met zijn allen tegelijk op het gemeentehuis gaan werken, lijkt zeker. Maar het is wel belangrijk om fysieke en digitale overleggen te kunnen combineren. Dit soort nieuwe inzichten nemen we in 2021 mee, als we opnieuw naar de huisvesting kijken.

Administratieve organisatie

De administratieve organisatie gaat over de regels, procedures en werkafspraken van onze organisatie. Die regels zijn er om onze organisatie goed en betrouwbaar te laten werken. Dit sluit aan bij onze ambitie "Zichtbaar en betrouwbaar".

Accountantskantoor Konings & Meeuwsen gaat de controle van de jaarrekeningen van 2019 en 2020 uitvoeren. We hebben de mogelijkheid om het contract nog tweemaal met 1 jaar te verlengen. Als onderdeel van de controle zullen zij een beoordeling doen van onze administratieve organisatie en interne controle maatregelen.

Na de controle komen zij met adviezen ter verbetering in onze auditcommissie. Dit is één van onze raadscommissies. Het college stelt vervolgens op basis van de bevindingen van de accountant een plan. Dit plan noemen we de bedrijfsvoering agenda. In de bedrijfsvoering agenda staat hoe we de adviezen verder uitwerken en aanpakken.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Samen met onze accountant Konings & Meeuwssen maken we afspraken over onze interne controle werkzaamheden. We gebruiken hun formats en werkwijze. Op deze manier stemmen we de werkzaamheden meer op elkaar af.

Stand van zaken Jaarrekening

Onze accountant heeft zijn jaarlijkse terugkerende beoordeling van onze financiële processen uitgevoerd en de bevindingen gerapporteerd in de management letter. Deze is ook besproken met de auditcommissie, dit is één van onze raadscommissies. In de management letter komt op een bondige wijze aan de orde hoe de beheersing van onze processen is en waar verbetermogelijkheden zijn.

Informatievoorziening

Informatiebeveiliging en privacy

De gemeente wil een betrouwbare partner zijn voor inwoners en bedrijven. Wij gaan daarom zorgvuldig om met gegevens van inwoners en organisaties. We blijven er alert op dat we de juiste gegevens gebruiken en niet meer dan nodig. Deze gegevens beveiligen we goed. We houden hierbij de actuele ontwikkelingen in het oog. Ook informeren we inwoners en organisaties over wat we met hun gegevens doen.

Vanaf 2020 werken we niet meer met de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG), maar vormt de Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Overheid (BIO) het nieuwe landelijke kader. Deze vernieuwde veiligheidseisen zijn gelijk voor alle Nederlandse overheidsorganisaties. Zo is de beveiliging eenvoudiger te regelen bij samenwerking tussen verschillende overheidslagen. Via de landelijke ENSIA methodiek leggen we jaarlijks verantwoording af over informatiebeveiliging, ook dit gebeurt vanaf 2020 op basis van de BIO.

Informatiebeveiliging en privacy raken alle medewerkers en alle werkprocessen. Interne bewustwording blijft daarom een actueel onderwerp waar we veel aandacht aan besteden. Zodat in Berg en Dal elke medewerker weet hoe zorgvuldig en veilig om te gaan met informatie, ook wanneer er nieuwe ontwikkelingen zijn.

Stand van zaken Voorjaarsnota

De eerste maanden van 2020 is er volop ingezet op bewustwording. In verschillende afdelings- en teamoverleggen hebben informatiebeveiliging en privacy op de agenda gestaan. En is er specifiek ingegaan op wat dit voor de medewerkers van dit team betekent. Medewerkers hebben extra uitleg gehad over het veilig versturen van vertrouwelijke e-mails.

We zijn overgestapt op de BIO, het nieuwe landelijke normenkader voor informatiebeveiliging. We onderzoeken nu hoe we ervoor staan wat betreft de implementatie van dat nieuwe normenkader. Hieruit volgen de prioriteiten voor de tweede helft van 2020. Ondertussen bereiden we ons voor op de ENSIA audit over 2019. Hierbij verantwoorden we ons nog volgens het oude normenkader, de BIG. De aandachtspunten die hieruit komen, pakken we op binnen het nieuwe BIO normenkader.

Ook hebben we aandacht voor het toezicht op privacy. We hebben de eerste controles uitgevoerd op de belangrijkste maatregelen uit de AVG. Zodat we in beeld krijgen of we de maatregelen volledig en op de juiste manier hebben geïmplementeerd. Belangrijkste les tot

nu toe is dat we eerder over privacy na moeten denken, wanneer we een nieuw systeem aanschaffen of een proces (her)inrichten. Om dit te faciliteren, werken we aan een gemeentelijk DPIA-model (Data protection impact assessment). Daarmee kunnen we makkelijker vooraf in kaart brengen aan welke privacy eisen een nieuw proces of systeem moet voldoen. En welke maatregelen we daarvoor kunnen nemen.

Stand van zaken Jaarrekening

In 2020 hebben we de overgang naar de BIO, het nieuwe normenkader informatiebeveiliging voor de Nederlandse overheid, vormgegeven. Aanvullend hierop hebben we een nieuw managementsysteem ingericht. Zo hebben we altijd de actuele stand van zaken in beeld van onze maatregelen op het gebied van informatiebeveiliging en privacy. We blijven hierop sturen vanuit de risico's.

We hebben privacy- en informatiebeveiligingsbeheerders aangewezen binnen de organisatie. Zij brengen samen met de CISO en FG de beveiligings- en privacyrisico's in beeld in specifieke werkprocessen en systemen. Zo kunnen we ook op dat niveau maatregelen nemen. Naast de algemene maatregelen, vraagt elk domein namelijk om zijn eigen aanpak.

We hebben het jaar afgesloten met de jaarlijkse zelfevaluatie via de ENSIA. Hiermee is in beeld gebracht waar we staan op het gebied van informatiebeveiliging. Door digitalisering en andere ontwikkelingen, zijn er altijd weer mogelijkheden om onze beveiliging te verbeteren. Deze actiepunten verwerken we in de planning voor 2021.

Informatiemanagement & Archief

Het team van DIV heeft een beleidsplan 2019-2021 opgesteld. In dit visie-document zetten we betrouwbare en beschikbare informatievoorziening centraal. De inwoner wordt steeds kritischer en wil 24/7 de informatie beschikbaar hebben. En de medewerker van de gemeente wil een laagdrempelig en toegankelijk archiefsysteem om in te werken. Onze missie: Met kennis van zaken en praktische inzet draagt team DIV zorg voor de borging van kennis en informatie binnen gemeente Berg en Dal. Wij zetten ons in voor de duurzame opslag en terugvindbaarheid van informatie. Zo maken we het mogelijk dat we ten alle tijden verantwoording kunnen afleggen.

Het contract met ons Document Management Systeem (DMS) gaan we aanpassen en verlengen. Komende jaren willen we een verbeteringslag doorvoeren zodat Join gebruiksvriendelijker en laagdrempeliger wordt. Er is training, instructie en vooral individuele uitleg nodig.

De gemeente heeft de ambitie volledig digitaal te gaan werken. Dit levert een besparing op doordat we archiefstukken digitaal mogen bewaren en we de papieren stukken mogen vernietigen. We hebben daardoor minder archiefcapaciteit nodig. Om te komen tot dit resultaat gaan wij in 2020 een project doorlopen. Hierbij is het van belang dat de hele organisatie meegenomen wordt en hier achter staat. Begeleiding door professionals is een voorwaarde en alle processen moeten worden doorlopen. Dit gebeurt in samenwerking met privacy en informatiebeveiliging.

In navolging op de bouwdoSSIers willen we in 2020 ook de gebruiksvergunningen gaan digitaliseren. Door deze stukken digitaal te maken en beschikbaar te stellen voor onze collega's van de VRGZ en het ODRN zorgen we ervoor dat iedereen bij de doSSIers kan die op dat moment nodig zijn.

In 2020 gaan we ervaren hoe vaak onze inwoners het erfgoednet Berg en Dal bezoeken. Het is een platform vol met historie voor en door de inwoners.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Naast het beleidsplan van DIV komt er een overkoepelend informatiebeleid vanuit de afdeling Dienstverlening. Dit zal medio 2020 gereed zijn. Hiermee onderstreept de organisatie het belang van goed informatiemanagement en de uitwerking naar concrete projecten organisatie breed.

We zijn bezig met een nieuw contract voor het Document Management Systeem. Dit ronden we medio 2020 af. Vervolgens gaan we dit systeem implementeren. In de loop van het jaar gaan we verder met de uitvoering van het project digitale gebruiksvergunningen.

Het Erfgoednet Berg en Dal gaat in het voorjaar beperkt live. In de zomer willen we live gaan voor het grote publiek. Dan zullen we hier ook aandacht voor vragen in de media.

Stand van zaken Jaarrekening

In 2020 is het overkoepelende Informatiebeleidsplan opgesteld en vastgesteld. Dit beleidsplan schetst de strategische kaders voor onze Informatievoorziening 2021-2025. Ook is er in 2020 een Informatiemanager aangenomen. Daarmee zetten we een stap om Informatiemanagement in de gemeente te professionaliseren.

Een nieuw team Informatie en het informatiebeleidsplan 2020- 2025 zijn gerealiseerd met een duidelijke rol en bijdrage vanuit archief- en informatiebeheer. Contract met DMS Join is verlengd met bredere dienstverlening. Xential, een documentengenerator is geïmplementeerd.

Koppeling Burgerzaken-Join is gerealiseerd met vervanging. Erfgoednet Berg en Dal is online en wordt goed bezocht. De overdracht van het erfgoednet Berg en Dal naar de Stichting en de subsidie stroom is geregeld. Archiefaudit is uitgevoerd en naar college geweest. Nieuw actieplan archief- en informatie is hierna opgesteld.

Het DVO met het Regionaal archief gaat veranderen, er zijn besprekingen en onderzoeken naar alternatieven geweest. Het regio overleg voor archief- en informatiebeheer is opnieuw opgezet. We zijn bij met de analoge vernietigingen uit het archief. Digitaal archiefbeheer heeft de werkvoorraad weggewerkt.

Gegevensbeheer

Medio 2020 ronden we het BAG/WOZ-project af. Dan hebben we de gebruiksoppervlakte van alle woningen binnen de gemeente opnieuw berekend. Dit hebben we uitgevoerd op basis van de in 2018 gewijzigde wetgeving voor de BAG. Munitax gebruikt deze gebruiksoppervlakte als basis voor de jaarlijkse herwaardering. Tot op heden berekende Munitax de waarde van een woning op basis van het aantal m³. Voordat bovengenoemd project is afgesloten maken wij met Munitax procesafspraken over hoe we om gaan met mutaties. De landelijke ontwikkeling om tot één "Objectenregistratie" te komen zal hierbij een belangrijke rol gaan spelen. De toekomstige "Objectenregistratie" is een soort van samenvoeging van de BAG, BGT en een groot gedeelte van de WOZ.

In 2020 kan er waarschijnlijk een geo-koppeling gelegd worden tussen de BGT en de BOR (beheerprogramma openbare ruimte). De ontwikkeling van deze koppeling heeft landelijk veel langer geduurd dan verwacht. Ook bestaat de mogelijkheid dat we de BOR op gaan nemen in onze toekomstige "Objectenregistratie".

Om te voldoen aan landelijke regelgeving zullen wij vanaf 2020 jaarlijks een mutatiesignalering uit moeten voeren voor de BAG en de BGT. Het gaat hier om een nieuwe taak die toegevoegd wordt aan het werkpakket. Het eerste jaar zal een beeld moeten geven hoeveel werk dit met zich mee brengt. Om de financiële consequenties hiervan in zicht te brengen beginnen we in 2020 met het inventariseren binnen een klein gedeelte van de

gemeente. Deze werkzaamheden staan als verplichting in de jaarlijkse ENSIA. In de ENSIA legt de gemeente verantwoordelijkheid af over de verrichte werkzaamheden aan het Ministerie van BZK.

De invoering en verdere ontwikkeling van de Omgevingswet heeft ook zijn uitwerking op de werkzaamheden van het cluster Gegevensbeheer. De impact hiervan gaan we komend jaar onderzoeken. Indien nodig passen wij werkprocessen hierop aan. Dit zal binnen de scope van het project Omgevingswet opgepakt worden.

Kaartviewer breiden we uit met taak specifieke onderdelen die een bepaalde doelgroep kan raadplegen. We werken aan verbeteringen voor het gebruik van CIR/COO, met name voor het onderdeel Sociaal Domein. Hiermee proberen wij bruikbare informatie beschikbaar en vooral makkelijk toegankelijk te maken voor de medewerker van de gemeente Berg en Dal

Stand van zaken Voorjaarsnota

We hebben een start gemaakt met het opzetten van dashboards om de werkvoorraad en wettelijke achterstanden te monitoren van de BAG en de BGT. De dashboards van de BGT geven inzicht in de verschillen tussen de BGT en BAG. Deze verschillen moeten we zoveel mogelijk wegwerken. Op deze manier kunnen we de kwaliteit van beide registraties doorlopend verbeteren. Voor het verwerken van de verschillen tussen de BAG en de BGT maken we gebruik van externe inzet.

We hebben begin 2020 een opdracht verstrekt voor het uitvoeren van een mutatiesignalering. Hiermee willen we een grote kwaliteitsslag maken voor zowel de BAG als de BGT. De afronding en verwerking van deze opdracht verwachten we vanaf het 2^e kwartaal 2020. De geplande pilot voor dit jaar is al uitgevoerd in november 2019 omdat de overgang naar de nieuwe BAG-applicatie was uitgesteld.

De conversie naar de nieuwe BAG-applicatie is gepland op 7 april 2020. Vanaf deze datum moeten we volgens de gewijzigde wetgeving van BAG 2.0 gaan werken. In de praktijk betekent dit dat enkele processen wijzigen.

Het BAG/WOZ project ronden we af in het 2^e kwartaal 2020. Door de mutatiesignalering moeten we objecten nog extra controleren om de kwaliteit te verbeteren.

Er zal geen koppeling komen tussen de BGT en de huidige BOR-applicatie. In 2020 gaan we uitzoeken met welk nieuw beheerprogramma de gemeente Berg en Dal gaat werken. Uitgangspunt is dat we deze direct koppelen aan de BGT.

Stand van zaken Jaarrekening

In 2020 is er voor de eerste keer een mutatiesignalering uitgevoerd voor de BAG en de BGT. Op basis van de beschikbare gegevens (gebouwen, wegen en groen) en actuele luchtfoto's is bekeken wat er allemaal nieuw, gewijzigd of verwijderd is. Het resultaat is een forse verbetering van de actualiteit van de geregistreerde gegevens waardoor de kwaliteit sterk is verbeterd. Vanaf 2021 worden deze werkzaamheden opgenomen in het reguliere werkproces. De gemeente Berg en Dal voldoet nu ook aan de criteria die gesteld worden in de ENSIA. Achterstanden uit het verleden zijn in 2020 volledig weggewerkt waardoor we ook voldoen aan de wettelijk gestelde verwerkingstermijnen.

Om de kwaliteit van de gegevens van de BAG en de BGT te verbeteren wordt er intensief gewerkt met de dashboards die het kadaster hiervoor heeft ingericht. Daarnaast voeren we periodiek controles uit op de voortgang van de verschillende processtappen.

In Samenhang met de mutatiesignalering is ook het project “herberekening gebruiksoppervlakten” grotendeels (95%) afgerond. De gebruiksoppervlakte gebruikt Munitax voor het bepalen van de WOZ-waarde vanaf 2022.

In 2020 is de gemeente gebruik gaan maken van een nieuwe BAG-applicatie, hiermee voldoen wij nu aan de vereisten die gelden voor BAG 2.0. Ook worden geografische gegevens direct middels berichtenverkeer uitgewisseld met de BGT.

Ter voorbereiding op de komst van de Samengestelde Objectenregistratie (SOR) in 2025 zijn eind 2020 de eerste stappen gezet om de gegevens die gebruikt worden in de beheersystemen voor wegen en groen te gaan af stemmen met de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT). Een directe koppeling is helaas nog niet beschikbaar.

De gegevens die betrekking hebben op de Wet Kenbaarheid Publiekrechtelijke Beperking (WKPB) zijn eind 2020 geconverteerd naar de hiervoor speciaal ingerichte Landelijk Voorziening van het kadaster. Toekomstige mutaties en documenten worden op de landelijke Voorziening geregistreerd en niet meer in een lokaal programma.

Digitale dienstverlening

Landelijk is vastgesteld welke diensten gemeenten digitaal kunnen regelen en hoe we dat het beste kunnen aanpakken. Voor gemeenten zijn twee notities beschikbaar: “Overheidsbrede dienstverlening 2020” en “Digitale Agenda 2020”. Wij sluiten zo veel mogelijk aan bij deze landelijke doelstellingen en hanteren een maat die passend is voor Berg en Dal. We volgen de landelijke ontwikkelingen van VNG Realisatie: ‘Samen organiseren’ op de voet. Onze doelstelling is om de informatievoorziening zo veel mogelijk voor een grote groep te organiseren in plaats van individueel.

We digitaliseren onze dienstverlening en bedrijfsvoering steeds meer. Ook stimuleren we inwoners, bedrijven, verenigingen en instellingen om gebruik te maken van de digitale mogelijkheden die we bieden. Onze gemeentelijke website is daarbij erg belangrijk. Daarom zorgen we er voor dat de informatie op de website leesbaar, actueel en volledig is. Door de digitalisering kunnen inwoners steeds vaker zelf bepalen waar en wanneer ze iets willen regelen.

Ook in de komende jaren gaan we verder met het aanbieden en uitbreiden van de digitale diensten via de website. We blijven de digitale formulieren die we al hebben verbeteren. Verder kan onze inwoner steeds meer informatie vinden op de website mijn.overheid.nl. Dit is uw persoonlijke website voor al uw overheidszaken. De gemeente verstuurt al een aantal brieven digitaal via MijnOverheid. In de toekomst zal dit steeds meer worden, maar hierin blijven wij ook oog houden voor de minder digitaal vaardige inwoners. Zo zorgen we er voor dat we iedereen bereiken op de manier zoals onze inwoner dat wenst.

In 2019 is een data analist gestart binnen het cluster Gegevensbeheer. Dit om bij te dragen aan de doorontwikkeling van de Monitor Sociaal Domein. Deze doorontwikkeling is zeer gewenst door raad, college en organisatie. Maar deze data analist start ook met het bouwen van dashboards voor de afdeling Dienstverlening om resultaten van processen zichtbaar te maken. Indien deze functie van data analist een duidelijke meerwaarde heeft zal in 2020 een besluit worden voorgelegd om deze functie structureel in te gaan vullen.

Stand van zaken Voorjaarsnota

We leggen op dit moment de laatste hand aan een nieuw Informatiebeleidsplan waarin bovenstaande een plek heeft gekregen. We willen graag gericht gaan werken aan de verbetering van de digitale dienstverlening. Dit omdat we zien dat dit een steeds belangrijkere plek krijgt in onze samenleving.

Wij starten in mei te kunnen starten met de werving van een data analist. De functie heeft grote toegevoegde waarde in hoe wij naar onze gegevens en vooral naar de kwaliteit daarvan kijken.

Stand van zaken Jaarrekening

Door Corona zijn er een aantal prioriteiten verschoven. Zo is het aantal brieven dat de gemeente via MijnOverheid berichtenbox verstuurd nog niet uitgebreid. Wel is het aantal zaken dat inwoners digitaal kunnen regelen uitgebreid. Onder andere het wijzigen van de Tozo-regeling (tijdelijke overbruggingsregeling voor zelfstandige ondernemers) en aanvraag van andere regelingen, waarvan zij in deze tijd meer gebruik maken.

24/7 door iedereen snel en makkelijk de juiste informatie online kunnen vinden en zaken direct online kunnen regelen is door Corona belangrijker dan ooit. In het begin van het tweede kwartaal van 2021 lanceren we een nieuwe gemeentelijke website. Behalve dat deze website nog beter voor iedereen met elk apparaat toegankelijk is, verbeteren we de zoekmachine en de structuur (wat vind ik waar). Deze structuur is in de nieuwe website ook veel makkelijker aan te passen als bepaalde onderwerpen tijdelijk of langer durend meer bovenaan op de website moeten verschijnen.

In het kader van datagedreven werken zijn wij in 2019 gestart met de ontwikkeling van verschillende dashboards met informatie. In 2020 is deze ontwikkeling doorgezet, hiervoor is een data analist aangenomen. De data analist richt zich voornamelijk op het Sociaal Domein. Er zijn verschillende dashboards gemaakt met informatie over de onderdelen Jeugd, WMO en inkomen. De dashboards zorgen voor betere informatievoorziening richting beleidsmedewerkers en managers.

Inkoop en aanbesteding

Ons uitgangspunt is dat we kostenefficiënt omgaan met het geld van onze inwoners. Onze inkoopregels zijn vastgelegd in ons inkoopbeleid. Bij al onze inkopen en opdrachten volgen we ons inkoopbeleid.

Onze inkoopregels passen bij een professionele aanpak van de inkoop. Wij willen een betrouwbare opdrachtgever zijn, die leveranciers eerlijke en gelijke kansen biedt. De belangrijkste pijlers in ons inkoopbeleid zijn:

- Lokale werkgelegenheid en economie;
- Duurzaamheid;
- Het inzetten van mensen met een achterstand tot de arbeidsmarkt (social return);
- Het verminderen van administratieve rompslomp.

Om onze doelstellingen te halen, gaan we de inkoopfunctie nog verder professionaliseren.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Er zijn geen nieuwe ontwikkelingen.

Stand van zaken Jaarrekening

We hebben een systeem ontwikkeld om de rechtmatigheid van onze inkopen beter te kunnen monitoren en contract beheer efficiënter te kunnen uitvoeren.

Duurzaamheid

Aanschaf nieuw materieel

Bij de vervanging van gemeentelijke voertuigen kijken we nadrukkelijk naar het aspect duurzaamheid. In de Nota Inkoopbeleid is hier extra aandacht voor gevraagd in het hoofdstuk Duurzaam inkopen. Mochten er meerkosten ontstaat als gevolg van deze hogere ambitie, dan leggen we die vooraf ter besluitvorming voor aan het College.

Gemeentewerf

De gemeentewerf/het kantoor brandweer dateert uit 1990. Sindsdien zijn er als gevolg van onderhoud diverse duurzaamheidsmaatregelen genomen waarmee het kantoordeel gebouw het energie label A krijgt.

Als gevolg van onder andere ruimte gebrek en nieuwe wetgeving is de huidige gemeentewerf toe aan een aantal aanpassingen en verbeteringen;

Dit betekent dat de huidige energieprestatie van het gebouw verder kan verbeteren door;

- Vervanging CV Installatie (reeds uitgevoerd door einde technische levensduur/ voortijdig uitval)
- Vervanging warm water voorziening
- Aanleg vloerverwarmingssysteem in combinatie met ruimte koeling met behulp van een luchtwarmtepomp
- Toepassing LED verlichting kantoor gedeelte en hal/werkplaats in combinatie met bewegingsmelders, schemerschakelingen en schakelklokken
- Uitbreiding ruimteventilatie met WTW (waterterugwinning)
- Aansluiten op GBS (gebouwbeheerssysteem) met weersafhankelijke regeling
- Aanleg 200 zonnepanelen (door Energie coöperatie)
- Toepassing HR ++ beglazing

Het is een uitdaging om bovengenoemde maatregelen tegelijkertijd met de verbouwing uit te voeren. Hierbij zijn natuurlijke vervangingsmomenten en technische levensduur van belang. Hier houden we dan ook rekening mee.

Stand van zaken Voorjaarsnota

Op dit moment lopen de werkzaamheden volgens planning.

Stand van zaken Jaarrekening

We hebben een gemeentelijk voertuig met verbrandingsmotor vervangen voor een volledig elektrisch voertuig (Nissan env200). Ook zijn er proefsessies geweest met elektrisch aangedreven bladblazers, kettingzaag en bosmaaiers. Inmiddels is er een elektrisch aangedreven kettingzaag aangeschaft en in gebruik genomen.

De zonnepanelen die op het dak van de gemeentewerf zijn geplaatst leveren inmiddels ook groene stroom aan het elektriciteitsnetwerk.

Verbonden partijen

Wij spreken van een Verbonden partij bij een privaatrechtelijke of publiekrechtelijke organisatie waarin de gemeente een bestuurlijk en financieel belang heeft. Op grond van het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV), dient de gemeente in de begroting aandacht te besteden aan partijen, waarmee de gemeente een bestuurlijke en financiële band heeft. Er zijn immers bestuurlijke, beleidsmatige en/of financiële belangen en risico's, die uit gemeenschappelijke regelingen, deelnemingen in NV's, stichtingen of verenigingen of andere overeenkomsten kunnen voortvloeien.

Wat is bestuurlijk belang?

Onder bestuurlijk belang verstaan we: een zetel in het bestuur van een bestuurlijke participatie of het hebben van stemrecht. Deze zetel of het stemrecht is om het algemeen belang van de gemeente te kunnen uitoefenen.

Wat is financieel belang?

Alleen een bestuurlijk belang (zie hierboven) maakt een partij nog geen zogenaamde verbonden partij. Daarvoor is ook een financieel belang vereist. Bijvoorbeeld eigendomsrechten, zoals het bezit van aandelen, maar ook zaken als het verstrekken van geldleningen, het geven van subsidies en het geven van garanties.

Centraal advies

Met de gemeente Nijmegen zijn afspraken gemaakt over de advisering van begroting- en jaarrekeningstukken van de volgende gemeenschappelijke regelingen:

- GGD Gelderland Zuid
- Veiligheidsregio Gelderland-Zuid (VRGZ)
- Milieusamenwerking en Afvalverwerking Regio Nijmegen (MARN)
- Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN)
- Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR)

De afdeling stadscontrol van de gemeente Nijmegen adviseert de besturen van de gemeenschappelijke regelingen en de gemeentebesturen. Per gemeente komt een advies ook bij een centrale coördinator. Wij zijn uiteraard vrij om dit advies over te nemen, te wijzigen of te negeren. De bevoegdheid om te beslissen over begroting- en jaarrekeningstukken ligt bij het algemeen bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling.

Bank Nederlandse gemeenten

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Den Haag
Verantwoordelijke portefeuille	S. Fleuren
Functie(s) betrokken bestuurder(s)	Afgevaardigde aandeelhoudersvergadering
Deelnemers	Overheden en instellingen voor het maatschappelijk belang

Openbaar en gemeentelijk belang

BNG is de bank van en voor overheden en voor instellingen met een maatschappelijk belang. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de inwoner.

Visie

De primaire doelstelling van de BNG is uitoefening van het bankbedrijf voor overheden. Missie en strategie hierbij zijn:

- behoud van een substantieel marktaandeel in de Nederlandse (semi)publieke sector;
 - behalen van een redelijk rendement voor aandeelhouders;
- behoud van een excellente kredietwaardigheid.

Beleidsvoornemens

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020
Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	293	131	131
Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%) aandelen(0,19%)	103.116	103.116	103.116
Resultaat verbonden partij	163.000		221.000
Omvang eigen vermogen verbonden partij	4.887.000		4.364.000
Omvang vreemd vermogen verbonden partij	144.802.000		155.995.000

Toelichting

Geen bijzonderheden

Ontwikkelingen

Gedurende het begrotingsjaar hebben zich geen veranderingen voorgedaan in de belangen van aandeelhouders in BNG Bank.

Risico's

De onvoorspelbare bewegingen op de financiële markten en de lage langlopende rente heeft een drukkend effect over de verwachte nettowinst.

Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem Nijmegen

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Arnhem
Verantwoordelijke portefeuille	S.Fleuren
Functie(s) betrokken bestuurder(s)	Bestuurslid
Deelnemers	18 gemeenten

Openbaar en gemeentelijk belang

De vervoersorganisatie heeft tot doel de gezamenlijke sturing en (financiële) beheersing van uitvoeringstaken en uitvoering van ondersteunende processen op het gebied van doelgroepenvervoer en aanvullend vervoer voor de deelnemers.

De sturing en (financiële) beheersing van uitvoeringstaken en uitvoering van ondersteunende processen op het gebied van doelgroepenvervoer en aanvullend vervoer worden overgedragen aan de vervoersorganisatie.

Visie

De BVO DRAN is een gemeenschappelijke regeling van de 18 gemeenten in de regio Arnhem en Nijmegen. De BVO DRAN koopt voor de gemeenten het doelgroepenvervoer in (Wmo-, leerlingen-, dagbestedings- en Jeugdwetvervoer) en ziet toe op de uitvoering ervan.

Beleidsvoornemens

De negentien gemeenten in de regio Arnhem-Nijmegen en de provincie Gelderland werken samen aan het regionale doelgroepenvervoer. Doelgroepenvervoer is vervoer voor inwoners die geen of niet altijd gebruik kunnen maken van regulier openbaar vervoer. De samenwerkende gemeenten hebben hiervoor de Vervoersorganisatie Regio Arnhem Nijmegen opgericht.

De vervoersorganisatie brengt de belangen van de gemeenten samen op het gebied van aanvullend vervoer. Samen werken de gemeenten aan het tot stand brengen, ontwikkelen en in stand houden van een kwalitatief hoogwaardig, herkenbaar, efficiënt en eenvoudig te gebruiken vervoersysteem. Dit vervoer rijdt per 1 september 2016 onder de naam Avan. Het houdt rekening met de mogelijkheden van de reizigers en hun sociale netwerk. En het bedient ook het buitengebied en de kleine kernen, met optimale aansluiting op het reguliere openbaar vervoer.

In de vervoersorganisatie sturen en beheersen de gemeenten samen de uitvoering en ondersteunende processen voor dit aanvullend openbaar vervoer.

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020
Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	-1.092	-1.072	-794
Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%)			
Resultaat verbonden partij	0		
Omvang eigen vermogen verbonden partij	0		
Omvang vreemd vermogen verbonden partij	8.669		

Toelichting

Cijfers 2020 nog niet bekend.

Ontwikkelingen

Per 1 juni 2020 zijn er nieuwe contracten afgesloten met vervoerders en zijn we overgestapt naar een callcentermodel in plaats van een regiemodel. Dit houdt onder meer in dat de BVO DRAN nu zelf managementrapportages opstelt en monitoringsinstrumenten gaat ontwikkelen. Doel hiervan is meer inzicht verkrijgen in vervoersbehoefte en oneigenlijk gebruik van de vervoerspas tegengaan. Verder wordt de planning van het vervoer meer aan de vervoersbedrijven over gelaten.

In december 2020 is er een rapportage opgeleverd van een marktonderzoek. Hieruit zijn een aantal mogelijke maatregelen naar voren gekomen om de kosten te beheersen. In 2021 werken we deze uit.

Risico's

De inrichting van het vervoer is gebaseerd op een "open einde" systematiek. Dit betekent dat de kosten oplopen wanneer een gemeente meer inbrengt of dat er in een periode meer ritten hebben plaatsgevonden dan begroot. Dit brengt een financieel risico met zich mee. Zodoende moet er periodiek inzicht zijn in het volume van het aantal ritten en moeten de gevolgen van verwachte toenames van ritten tijdig worden gecommuniceerd met de gemeente. Op dit moment is het nog niet mogelijk aan het risico een concreet bedrag te koppelen.

- Door de coronacrisis zijn er in 2020 veel minder ritten uitgevoerd dan gepland. Om de sector overeind te houden is afgesproken dat toch 80% van de begrote kosten worden uitgekeerd. Dit zal in 2021 doorlopen. De ontwikkelingen rondom de pandemie maken het zeer lastig om prognoses te doen voor de uitgaven in 2021. Al met al levert deze ontwikkeling over 2020 dus wel een financieel voordeel op van circa 2 ton.

Dar N.V.

Rechtsvorm	Vennootschappen en coöperaties
Vestigingsplaats	Nijmegen
Verantwoordelijke portefeuille	N.Verheul
Functie(s) betrokken bestuurder(s)	Algemene vergadering aandeelhouders
Deelnemers	Beuningen, Druten, Heumen, Nijmegen, Wijchen en Berg en Dal

Openbaar en gemeentelijk belang

Verwerking van afval in de regio Nijmegen.

Visie

Samen met andere regiogemeenten is er nu een intensieve samenwerking op het gebied van afvalbeheer. Het is de bedoeling de komende jaren het afvalbeheer verder te verduurzamen en schaalvoordelen te realiseren.

Beleidsvoornemens

De bekende slogan is: "Dar, en 't is weer fris!" Fris is de kernboodschap van de visie, 'Dar houdt de regio fris'. Fris is immers ambitieus en zegt meer dan 'schoon'. Wij vinden die bredere visie noodzakelijk. Fris staat ook voor duurzaam ondernemen. Het staat voor intensieve betrokkenheid van medewerkers, partners en burgers bij alles dat wij doen. Fris betekent dat de regio uitstekende dienstverlening krijgt en dat iedereen begrijpt hoe hij of zij daar een directe rol in speelt. Fris betekent niets minder dan op weg zijn naar de schoonste regio van Nederland.

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	14	11	66
	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020
Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%) aandelen	6.234 (5,67%)	6.234 (5,67%)	9.789 (8,90%)
Resultaat verbonden partij	879		628
Omvang eigen vermogen verbonden partij	14.202		13.951
Omvang vreemd vermogen verbonden partij	12.137		11.458

Toelichting

Geen bijzonderheden

Ontwikkelingen

Belangrijkste ontwikkeling is de toetreding van gemeente Mook en Middelaar tot Dar NV per 1-1-2021.

Risico's

Er zijn geen wijzigingen in de bestaande (financierings)risico's.

In verband met corona zijn er wel extra kosten gemaakt op o.a. de milieustraten (grotere aanlevering van afval). Die kosten landen in de gemeentelijke afvalbegrotingen en drukken niet op het resultaat van DAR.

Euregio (Rhein-Waal)

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Kleve
Verantwoordelijke portefeuille	M. Slinkman
Functie(s) betrokken bestuurder(s)	Lid Euregioraad
Deelnemers	Duitse en Nederlandse gemeenten, regionale overheden

Openbaar en gemeentelijk belang

Stimuleren van de grensoverschrijdende samenwerking in het Nederlands-Duits grensgebied.

Visie

De Euregio Rijn-Waal geldt als pleitbezorger voor de gehele grensregio. Wij zetten ons bij Nederlandse, Duitse en Europese instellingen en organen in voor de belangen van de grensregio, om de grensoverschrijdende toegankelijkheid duurzaam te verbeteren. De belangenbehartiging vindt plaats op alle maatschappelijk relevante gebieden, van economie en infrastructuur tot onderwijs en cultuur.

Daarnaast biedt de Euregio Rijn-Waal ook een platform voor diverse doelgroepen in de regio. Enkele voorbeelden zijn het Euregionale Forum voor Grensoverschrijdende Gezondheidszorg en de Ronde Tafel Openbare Orde en Veiligheid. Ook faciliteert de Euregio Rijn-Waal desgewenst grensoverschrijdende ad-hoc werkgroepen rondom diverse actuele thema's.

Beleidsvoornemens

De Euregio Rijn-Waal is een Nederlands-Duits openbaar lichaam, waarbij circa 55 gemeenten en regionale overheden zijn aangesloten. De Euregio Rijn-Waal heeft als belangrijkste doel de grensoverschrijdende samenwerking te verbeteren en te intensiveren. De Euregio Rijn-Waal brengt partners bij elkaar om gezamenlijke initiatieven te starten.

De Euregio Rijn-Waal wil zich nog duidelijker positioneren en onderscheiden als expert op het gebied van grensoverschrijdende samenwerking. De Euregio Rijn-Waal is vertegenwoordigd in vele netwerken aan beide zijden van de grens en heeft veel expertise in huis om grensoverschrijdende vragen te kunnen beantwoorden. De Euregio Rijn-Waal is niet alleen expert op het gebied van het Europese subsidieprogramma's als INTERREG en Eures, maar is ook het aanspreekpunt voor haar inwoners als het gaat om grensoverschrijdend wonen en werken. De Euregio Rijn-Waal faciliteert actief de netwerken op het gebied van onder andere intergemeentelijke samenwerking, gezondheidszorg en openbare orde en veiligheid. Met haar brede kennis wil de Euregio Rijn-Waal haar leden en stakeholders motiveren grensoverschrijdend actief te worden.

Meer beleidsvoornemens zijn te vinden in de Strategische Agenda 2020 Euregio.

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	-8	-8	-8
	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020
Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%)			
Resultaat verbonden partij	192		
Omvang eigen vermogen verbonden partij	1.650		
Omvang vreemd vermogen verbonden partij	3.614		

Toelichting

Cijfers 2020 nog niet bekend

Ontwikkelingen

Afgelopen november heeft de Euregioraad de Strategische Agenda 2025+ vastgesteld. Deze Agenda zal de komende jaren de leidraad vormen voor de activiteiten van de Euregio.

Risico's

Risico's van enige omvang zijn niet te verwachten. De Euregio heeft een stabiele en solide financiële positie.

Gemeenschappelijk Orgaan regio Arnhem Nijmegen

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Nijmegen
Verantwoordelijke portefeuille	M. Slinkman
Functie(s) betrokken bestuurder(s)	Afgevaardigde gemeente
Deelnemers	18 gemeenten

Openbaar en gemeentelijk belang

Na de opheffing van de Stadsregio Arnhem – Nijmegen is in de regio Arnhem-Nijmegen de wens blijven bestaan om op een aantal gebieden samen te blijven werken. Dit zijn de gebieden economie, wonen, mobiliteit en duurzaamheid. Deze samenwerking is geregeld in een lichte vorm van een gemeenschappelijke regeling: het Gemeenschappelijk Orgaan (GO).

Het GO richt zich op een structurele verbetering van het vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijven in de Arnhem Nijmegen City Region, in zowel nationaal als internationaal perspectief. Het doel van het GO is om op de gebieden economie, mobiliteit, wonen en duurzaamheid het beleid onderling en met de provincie af te stemmen.

Het GO bestaat uit een Bestuurlijk Overleg (hier nemen over het algemeen de burgemeesters in plaats). Onder dit Bestuurlijk Overleg hangen 4 regionale portefeuillehoudersoverleggen: economie, wonen, duurzaamheid en mobiliteit.

Visie

De Regio Arnhem Nijmegen is een regionaal samenwerkingsverband tussen 18 gemeenten gericht op een structurele verbetering van het vestigingsklimaat voor inwoners en bedrijven in de regio Arnhem Nijmegen, in nationaal en internationaal perspectief. Ook moet het leiden tot een intensieve samenwerking met ondernemers, onderwijs- en kennisinstellingen en de overheid: de Triple Helix.

Beleidsvoornemens

De Stadsregio Arnhem Nijmegen als WGR+ regio is geliquideerd en functioneert niet meer als regionaal samenwerkingsverband. De gemeenten hechten nog wel waarde aan een vorm van regionale samenwerking op de terreinen Economie, Mobiliteit, Wonen en Duurzaamheid. Voor deze samenwerking is het Gemeenschappelijk Orgaan opgericht. Deze samenwerking moet leiden tot een structureel betere positie van de regio in (inter)nationaal perspectief. Ook moet het leiden tot een intensieve samenwerking met ondernemers, onderwijs- en kennisinstellingen en de overheid: de Triple Helix.

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	-65	-65	-65

	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020
Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%)	4,47%	4,47%	4,47%
Resultaat verbonden partij	84		109
Omvang eigen vermogen verbonden partij			
Omvang vreemd vermogen verbonden partij			

Toelichting

Geen bijzonderheden

Ontwikkelingen

In 2019 is geconstateerd dat deze lichte vorm van samenwerking de genoemde ambities onvoldoende kan waarmaken. Besloten is toen om een versterkingsproces te starten. Onder leiding van een stuurgroep is er gewerkt aan een nieuwe visie op de regio en een nieuwe agenda met opgaven. Alle 18 deelnemende gemeenten hebben inmiddels besloten om akkoord te gaan met de plannen voor de versterking en deel te nemen aan de Groene Metropoolregio. Doel van de versterking zijn het vergroten van slagkracht, het laten horen van een steviger stem in Arnhem (Provincie), Den Haag (Rijk), Brussel (Europa) en Düsseldorf, en het vergroten van de bestuurlijke transparantie. Gekozen is voor een stevigere vorm van samenwerking (Openbaar lichaam met een regiobureau), en een opgavegerichte manier van werken om zo de benodigde integraliteit en slagkracht te organiseren. De nieuwe samenwerking is per 1 januari 2021 van start gegaan onder de naam Groene Metropoolregio. De oude samenwerking wordt medio 2021 geliquideerd.

Risico's

- Meedoen aan de opgaven is niet verplicht. Jaarlijks nemen de 18 raden daarover een besluit. Hierdoor kan er een 'lappendeken' ontstaan van gemeenten die wel en niet aan een bepaalde opgave meedoen. Vraag is of je dan als regio wel voldoende als eenheid kan opereren, zowel naar binnen als naar buiten.
- De nieuwe samenwerking vraagt een flink financieel commitment van gemeenten. Hier staat tegenover dat grote maatschappelijke opgaven met meer slagkracht kunnen worden aangepakt en hiervoor meer bijdragen uit Arnhem, Den Haag en Brussel kunnen worden binnengehaald. Gezien de extra financiële inzet moeten we daarom scherp blijven op de resultaten die de samenwerking voor onze inwoners oplevert.
- Niet meedoen met een opgave leidt tot verlies van invloed en zeggenschap op het terrein van deze opgave.

Gemeentelijke GezondheidsDienst Gelderland Zuid

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Nijmegen
Verantwoordelijke portefeuille	I.v.d.Scheur
Functie(s) betrokken bestuurder(s)	lid algemeen bestuur
Deelnemers	14 gemeenten

Openbaar en gemeentelijk belang

De GGD voert de wettelijke taken uit de Wet Publieke Gezondheid en Jeugdwet uit. Daarnaast voert de GGD-Gelderland Zuid ook andere taken uit bijvoorbeeld op het gebied van maatschappelijke opvang en jeugd.

Visie

De kracht en kennis van de GGD ligt in het vormgeven van collectieve en individuele preventie, signalering en behandeling. Zo werkt het team Gezonde wijk van de GGD samen met gemeenten aan het verbeteren van de gezondheid van mensen in de gemeenten en wijken in onze regio. De ambitie is om sociaaleconomische gezondheidsverschillen te verkleinen en de zelfredzaamheid van burgers te vergroten. Dit doen we door te stimuleren dat de gezonde keuze ook de makkelijkere keuze wordt.

Beleidsvoornemens

- Er is een startnotitie "Bouwstenen ten behoeve van Meerjarenstrategie GGD Gelderland-Zuid 2020-2023 uitgebracht.
- Deze startnotitie is de basis voor de Meerjarenstrategie 2020-2023. Deze notitie stelt de GGD eind dit jaar vast.
- Er is een bezuinigingstaakstelling in verband met HR21 (functiewaarderingsstelsel) oplopend tot € 556.000 in 2021.

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	-1.427	-1.628	-1.419
	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020
Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%)	5,85%	5,85%	5,55%
Resultaat verbonden partij	41		760
Omvang eigen vermogen verbonden partij	1.290		1.992
Omvang vreemd vermogen verbonden partij	5.481		24.929

Toelichting

Opgenomen zijn de voorlopige cijfers 2020

Ontwikkelingen

Aanpak corona

De grote inzet voor de bestrijding van het coronavirus heeft gevolgen voor de reguliere dienstverlening van de GGD. Op verschillende vlakken is de dienstverlening van de GGD beperkt of gestopt om medewerkers vrij te maken voor de bestrijding van het coronavirus (waaronder testen, bron- en contactonderzoek, advisering). Dit is nodig om aan de steeds grotere (zorg)vraag en bestrijding te kunnen voldoen. De GGD heeft de corona-organisatie intussen vormgegeven als een apart 'team' binnen de GGD. Uitgangspunt is dat de GGD zoveel als mogelijk reguliere taken blijft uitvoeren. Het niet of beperkt uitvoeren van de uniforme taken (ten gunste van de bestrijding van het coronavirus), brengt andere maatschappelijke risico's met zich mee. Als bijvoorbeeld de jeugdgezondheidszorg (JGZ) op het voortgezet onderwijs niet wordt uitgevoerd, vinden er (in die periode) geen gezondheidsonderzoeken en opvolging hiervan plaats. Ook is de JGZ in die periode niet aanwezig als laagdrempelig aanspreekpunt voor scholen, ouders en zorgteams. Het corona-team bereidt zich intussen voor op verdere opschaling van het vaccineren.

Terugdringen Jeugdzorggebruik door inzet GGD

Het Algemeen Bestuur van de GGD heeft in september 2020 de GGD verzocht om samen met de gemeenten een (implementatie)plan te ontwikkelen om een bijdrage te leveren aan het terugdringen van het hoge jeugdzorggebruik.

Veilig Thuis

Het aantal meldingen en adviezen bij Veilig Thuis stijgt nog steeds. Inwoners en professionals signaleren eerder gezinnen waarin sprake is van onveiligheid. Dit is positief. Deze stijging leidt tot een verhoging van het werk en de werkdruk. Het lukt Veilig Thuis (nog) niet de wettelijke termijnen te

halen voor de eerste veiligheidsbeoordeling en de vervolgdiensten. De spoedzaken worden tijdig opgepakt en wachtlijstbeheer wordt ingezet. Maar instroom blijft moeilijk in te schatten. Dat betekent dat we ook voor de toekomst rekening moeten houden met groei van het aantal meldingen en adviezen. Deze groei is tevens een risico, zowel inhoudelijk (waaronder wachtlijsten) als financieel

Uitbreiding Rijksvaccinatieprogramma

De Staatssecretaris van Volksgezondheid heeft besloten om kwetsbare kinderen een vaccinatie aan te bieden tegen het rotavirus. Het gaat om kinderen die bijvoorbeeld te vroeg zijn geboren of een laag geboortegewicht hebben. Zij hebben een grotere kans dat een infectie met het rotavirus ernstig verloopt. De ingangsdatum is nog onbekend.

Risico's

De bijdrage aan de GGD staat onder druk door de taakstellende bezuiniging van 3% en de algemene reserve al enige tijd minder dan haar norm bedraagt. Daarnaast bestaat de kans dat de instroom voor Veilig Thuis toeneemt. We lopen het risico dat het begrotingsbudget van de GGD niet toereikend is. We schatten het risico in op 10% van € 1.469.000.

Grenzland Draisine GMBH

Rechtsvorm	Vennootschappen en coöperaties
Vestigingsplaats	Kranenburg(Duitsland)
Verantwoordelijke portefeuille	S. Fleuren
Functie(s) betrokken bestuurder(s)	Lid toezichtsraad
Deelnemers	Kleve, Kranenburg en Berg en Dal

Openbaar en gemeentelijk belang

Toeristische exploitatie van het spoortracé Groesbeek-Kranenburg-Kleve

Visie

Het exploiteren van het spoortracé Groesbeek-Kranenburg-Kleve.

Beleidsvoornemens

Mede in het kader van het project "Zorgeloos op Vakantie" en de ambitie een toegankelijke regio te zijn, worden enkele familie-draisinen geschikt gemaakt voor rolstoelgebruikers. De drie Draisinestations in Groesbeek, Kranenburg en Kleef krijgen een rolstoeloprit. Daarnaast geeft de Grenzland Draisine GmbH in 2018 meer aandacht aan promotie in Nederland.

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	0	0	-35
	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020
Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%)	33,33%	33,33%	33,33%
Resultaat verbonden partij	0		-90
Omvang eigen vermogen verbonden partij	19		34
Omvang vreemd vermogen verbonden partij	59		7

Toelichting

Geen bijzonderheden

Ontwikkelingen

Vanwege corona heeft de fietstrein weinig gasten kunnen ontvangen. De fietstrein heeft onvoldoende reserves om dit tekort aan inkomsten op te vangen. Ook op andere manieren konden ze deze tekorten niet opvangen, bv via steun van de Duitse overheid. Daarom vroeg de fietstrein in 2020 aan de deelnemende gemeenten een eenmalig bijdrage van € 35.000,-. De drie gemeenten hebben deze bijdrage toegekend. Wij konden deze bijdrage vergoeden uit de eenmalige bijdrage van € 100.000,- die we hiervoor van de provincie hebben ontvangen.

Risico's

Ook in 2021 is het aantal gasten van de fietstrein afhankelijk van de mate waarin we het coronavirus onder controle kunnen krijgen. Dit is op voorhand niet in te schatten en daarom een risico.

Instituut Bijzonder Onderzoek

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Wijchen
Verantwoordelijke portefeuille	I.v.d.Scheur
Functie(s) betrokken bestuurder(s)	Afgevaardigde gemeente
Deelnemers	Wijchen, Beuningen, Druten, Heumen en Berg en Dal

Openbaar en gemeentelijk belang

Opsporing van oneigenlijk gebruik van uitkeringsgelden.

Visie

Behartiging van de gemeenschappelijke belangen op het gebied van de naleving van sociale zekerheidswetgeving. Dit betreft de naleving van de onderhoudsplicht en terugvordering van teveel ontvangen uitkering door (voormalige) uitkeringsgerechtigden, onderhoudsplichtigen en partners van (voormalig) uitkeringsgerechtigden. Een onderzoek tot bijzondere controle op de naleving vindt plaats na een daartoe strekkende opdracht van de deelnemende gemeente aan het Instituut Bijzonder Onderzoek. Het IBO wordt in stand gehouden door de gemeenschappelijke Regeling tussen de gemeente Berg en Dal, Beuningen, Druten, Heumen en Wijchen. De gemeente Wijchen fungeert als centrumgemeente.

Beleidsvoornemens

Geen gegevens bekend

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	-80	-75	-81
	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020
Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%)	22,7%		21,6%
Resultaat verbonden partij	0		0
Omvang eigen vermogen verbonden partij	0		0
Omvang vreemd vermogen verbonden partij	69		62

Toelichting

Geen bijzonderheden

Ontwikkelingen

Handhaven in de sociale zekerheid was en is een van de voornaamste doelen van het huidige kabinet. Centraal staan een steviger aanpak van fraude in de sociale zekerheid, het betrappen van fraudeurs en het aanpakken van uitbuiting van werknemers. Dit heeft de afgelopen jaren geresulteerd in een verscherpte aanpak van misbruik. Aanpakken van misbruik is van groot belang voor het behouden van draagvlak voor uitkeringen.

De affaire rondom de kinderopvangtoeslagen en de kwestie rondom de terugbetaling van giften in de bijstand hebben wel geleid tot de vraag of een harde aanpak altijd goed is. Wij maken die afweging per geval.

Risico's

In de begroting 2021 is rekening gehouden met een aantal onderzoeken door de sociale recherche. De kans dat meer onderzoeken plaatsvinden dan geraamd. Het risico schatten we in op 25% van € 90.000

Leisurelands

Rechtsvorm	Vennootschappen en coöperaties
Vestigingsplaats	Arnhem
Verantwoordelijke portefeuille	S. Fleuren
Functie(s) betrokken bestuurder(s)	Afgevaardigde aandeelhoudersvergadering
Deelnemers	22 Gemeenten en een gemeenschappelijke regeling met recreatiegebieden in Gelderland en Noord Limburg.

Openbaar en gemeentelijk belang

Het in stand houden, optimaliseren en laagdrempelig toegankelijk houden van openbare recreatieplassen.

Visie

Leisurelands heeft de ambitie om in een sterk veranderende wereld en markt verder uit te groeien tot een nog slagvaardiger en toonaangevender recreatiebedrijf. Dat vraagt om een bij de tijd passend aanbod dat afgestemd is op de wensen en eisen van gasten (bezoekers, organisaties) en de op de gebieden gevestigde leisure ondernemers. Daartoe zal het productaanbod kwalitatief en kwantitatief verder worden verbreed en uitgebreid.

Beleidsvoornemens

Leisurelands wil het bezoeken van de recreatievoorzieningen laagdrempelig houden. Dit moet er voor zorgen dat de recreatieplassen door meer inwoners wordt bezocht. Bij het Wylmeer stond dit onder druk door de terugkerende algen-problematiek. Door het uitvoeren van de baggerwerkzaamheden moet hier verandering in komen. Daarnaast gaat Leisurelands op verschillende plekken de toiletgebouwen vernieuwen. Hiermee krijgen de recreatie gebieden een kwaliteitsimpuls.

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020
Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	0	0	0
Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%)	3.098 aandelen(1,57%)	3.098 aandelen(1,57%)	3.098 aandelen(1,57%)

Resultaat verbonden partij	4.422	4.212
Omvang eigen vermogen verbonden partij	68.893	73.105
Omvang vreemd vermogen verbonden partij	15.487	15.288

Toelichting

Geen bijzonderheden

Ontwikkelingen

Leisurelands wil het gebied aantrekkelijk houden voor bezoekers, maar is ook op zoek naar mogelijkheden om het gebied verder te ontwikkelen. De verwachting is dat er nieuwe toiletvoorzieningen worden geplaatst in 2021. Concreet zijn er verder nog geen ontwikkelingen te verwachten.

Risico's

Als de blauwalgproblematiek aanhoudt of groter wordt, is dat een bedreiging voor het recreatiegebied. Of de eerdere ingreep z'n effect heeft gehad, kan nu nog niet met zekerheid worden aangegeven

Milieusamenwerking Afvalverwerking Regio Nijmegen

Rechtsvorm	Vennootschappen en coöperaties
Vestigingsplaats	Nijmegen
Verantwoordelijke portefeuille	N.Verheul
Functie(s) betrokken bestuurder(s)	Dagelijks Bestuur & Algemeen Bestuur
Deelnemers	8 gemeenten in de regio Nijmegen

Openbaar en gemeentelijk belang

De MARN is een samenwerking tussen een tiental gemeenten in de regio Nijmegen. Deze samenwerking richt zich op het brede terrein van milieu.

Door de regionalisering van de Dar en de komst van de Omgevingsdienst Regio Nijmegen (ODRN) is het (regionale) belang van MARN op het gebied van projecten voor afval en milieu afgenomen.

MARN heeft als gemeenschappelijke regeling nog wel een belangrijke rol om met de regiogemeenten onze belangen in de ARN te behartigen.

Visie

De Milieusamenwerking en Afvalverwerking Regio Nijmegen, afgekort MARN, is een samenwerkingsverband van acht gemeenten in de regio Nijmegen. De MARN ondersteunt de deelnemende gemeenten bij de bescherming van het milieu op de onderwerpen afval, bodem, externe veiligheid, klimaat en energie.

Beleidsvoornemens

MARN heeft zelfstandig geen beleidsvoornemens. In ieder geval wordt uitvoering gegeven aan het aandeelhouderschap van ARN BV. Daarnaast wordt naar wens samenwerking tussen de regiogemeenten gefaciliteerd op de verschillende beleidsterreinen.

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	55	31	59
	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020
Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%)	10,18%	10,33%	10,21%

Resultaat verbonden partij	160	134
Omvang eigen vermogen verbonden partij	10.309	9.860
Omvang vreemd vermogen verbonden partij	1.822	1.788

Toelichting

Opgenomen zijn de voorlopige cijfers 2020

Ontwikkelingen

Gedurende 2020 is gewerkt aan een verbreding van MARN richting beleid rondom de energietransitie waarbij ARN nadrukkelijk niet alleen als afvalverwerker, maar ook als regionale energieproducent wordt gezien. Gemeente West Maas en Waal heeft aangegeven uit de gemeenschappelijk regeling MARN te willen treden. Zij zijn voor meerdere beleidsvelden meer gericht op de regio Rivierenland, voor afval zijn ze bijvoorbeeld ook deelnemer in AVRI.

Momenteel lopen gespreken over de voorwaarden van uittreding.

Risico's

De risico's van de MARN zijn beperkt. Het Algemeen Bestuur heeft in de notitie Weerstandsvermogen bepaald dat voor de afdekking van de risico's de begrotingspost Onvoorzien voldoende is. Daarnaast is MARN aandeelhouder in ARN B.V.. Zij heeft één lening (in verband met grondverkoop) en geen garanties meer uitstaan naar ARN B.V.. De lening is afgedekt met een eerste recht van hypotheek. Tevens heeft MARN met ARN B.V. een vast tarief met indexering voor het door de deelnemers in de MARN aangeleverde afval. Het risico dat MARN loopt bedraagt ten hoogste de waarde van de aandelen die MARN heeft in ARN B.V. Deze zijn gewaardeerd op verkrijgingsprijs en wel voor een waarde van € 1.701.675. Verder wordt verwezen naar de paragraaf verbonden partijen.

Door het Algemeen Bestuur is in juni 2014 besloten dat de MARN geen weerstandsvermogen dient aan te houden anders dan de € 10.000 Post onvoorzien uit de begroting.

Indien de Algemene reserve onvoldoende is om in een bepaald jaar tekorten op te vangen, die voortvloeien uit de rekening en er geen andere dekking kan worden gevonden, wordt het bepaalde in de tekst van de gemeenschappelijke regeling MARN artikel 28 van toepassing. Daarin is bepaald dat de gemeenten naar rato van het inwonertal dienen bij te dragen in tekorten van de MARN.

In onze begroting houden we rekening met € 0.

De risico's van de MARN zijn beperkt. Het Algemeen Bestuur heeft in de notitie Weerstandsvermogen bepaald dat voor de afdekking van de risico's de begrotingspost Onvoorzien voldoende is.

Modulaire Gemeenschappelijke Regeling

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Nijmegen
Verantwoordelijke portefeuille	S. Fleuren/l.v.d.Scheur
Functie(s) betrokken bestuurder(s)	Lid Dagelijks Bestuur/ Lid Algemeen Bestuur
Deelnemers	Beuningen, Druten, Heumen, Nijmegen, Mook en Middelaar, Wijchen, Berg en Dal

Openbaar en gemeentelijk belang

De MGR heeft twee modules, het Werkbedrijf en IRvN. De gemeente Berg en Dal is deelnemer in beide modules. Het Werkbedrijf voert voor de regiogemeenten de wettelijke re-integratie taken uit op grond van de Participatiewet. Daarnaast voert ze de wettelijke taken uit op grond van de Wet sociale werkvoorziening. De module IRvN voert een aantal ICT-taken uit voor de regiogemeenten.

Visie

In het koersdocument "In een goede relatie geef je elkaar de ruimte" staat een aantal principes gedefinieerd voor regionale samenwerking. Principes die tot stand zijn gekomen na een traject van ruim 2 jaar met raden en colleges:

1. Samenwerking haalt het maximale uit de uitvoering.
2. Samenwerking laat beleid een lokale aangelegenheid.
3. Samenwerking levert geen bestuurlijke drukte op.
4. Samenwerking gaat uit van ontkokering en integraliteit.

Het werkbedrijf en ICT Rijk van Nijmegen staan als modules van de MGR voor de uitdaging vorm te geven aan de eerste twee principes. Het is aan de MGR om invulling te geven aan de laatste twee principes. Dit wordt onder meer gedaan door de platformfunctie, waarmee gesprekken op het niveau van het Rijk van Nijmegen over thema's die meerdere gemeenten aangaan gefaciliteerd kunnen worden. Ook de overige ondersteuning van het bestuur, breder dan alleen voor wat betreft de invulling van de platformfunctie, val onder dit kopje. Hiermee is er aansluiting bij de praktijk, waarin dit ook geen gescheiden taken en werkzaamheden betreft.

Beleidsvoornemens

Met betrekking tot het Werkbedrijf zijn de voornemens:

- Meer arbeidsgehandicapten aan de slag.
- Dienstverlening aan statushouders.
- Invullen wettelijke verplichting beschut Werk Participatiewet.
- Verbeteren samenspel met afdelingen Inkomen.
- De positieve lijn van een stijgende toegevoegde waarde per SW-medewerker wordt doorgezet.
- Verder bouwen aan de keten van loonvormende arbeid.
- Kandidaten die zich ontwikkelen in de niet-loonvormende keten, de stap naar de loonvormende keten te laten zetten. Iemand die door bepaalde omstandigheden niet meer in staat is tot loonvormende arbeid, toe te leiden naar de lokale situatie voor een niet-loonvormende activiteit.
 - Evaluatie van de platformfunctie van de MGR;
 - Aanknopingspunten uit de evaluatie benoemen en uitvoeren om op andere wijze de platformfunctie uit te gaan voeren;
- Het thema demografie verdiepen met het oog op regionale samenwerking;
- In samenwerking met de Agendacommissie twee regionale (raads)bijeenkomsten organiseren;
- Verbeteren van de website, zodat de openbare vergaderingen en stukken toegankelijk zijn.

Voor nadere informatie: zie [MGR Regio Rijk van Nijmegen Begroting 2019-2022 en bijstelling 2018](#)

Met betrekking tot het Werkbedrijf zijn de voornemens:

- Meer arbeidsgehandicapten aan de slag.
- Dienstverlening aan statushouders.
- Invullen wettelijke verplichting beschut Werk Participatiewet.
- Verbeteren samenspel met afdelingen Inkomen en participatieconsulenten.
- De toegevoegde waarde per SW-medewerker wordt zoveel mogelijk op peil gehouden, ondanks het feit dat de inzetbaarheid van deze groep onder druk staat.
- Terugdringen van het hoge ziekteverzuim.
- Verder bouwen aan de keten van loonvormende arbeid.
- Kandidaten die zich ontwikkelen in de niet-loonvormende keten, de stap naar de loonvormende keten te laten zetten. Iemand die door bepaalde omstandigheden niet meer in staat is tot loonvormende arbeid, toe te leiden naar de lokale situatie voor een niet-loonvormende activiteit.

Met betrekking tot de platformfunctie zijn de voornemens:

- In samenwerking met de Agendacommissie drie regionale (raads)bijeenkomsten organiseren;

Voor nadere informatie: zie Begroting 2021 – 2024 en bijstelling 2020 MGR Rijk van Nijmegen

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
--	------------------	-------------------	------------------

Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	-6.704	-8.187	-6.125
	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020
Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%)	10,96%	10,79%	8,86%
Resultaat verbonden partij	0		0
Omvang eigen vermogen verbonden partij	0		0
Omvang vreemd vermogen verbonden partij	21.781		25.104

Toelichting

Opgenomen zijn de voorlopige cijfers 2020

Ontwikkelingen

Er wordt mogelijk een (sterk) aan de MGR gerelateerde detachingsstichting opgericht met als doel om een lastige bemiddelbare categorie werkzoekenden aan structureel werk te helpen.

Risico's

De risico's van het werkbedrijf zijn gekwantificeerd in de begroting van het werkbedrijf. Aangezien het werkbedrijf geen algemene reserve mag aanhouden, moet elke gemeente haar risicodeel in de begroting opnemen. De verwachtingswaarde van de risico's bedraagt € 6,605 mln. en het risico op € 2,554 mln. Ons aandeel bedraagt daarin ongeveer 11%.

Munitax Gemeentelijk belastingkantoor

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Beuningen
Verantwoordelijke portefeuille	S. Fleuren
Functie(s) betrokken bestuurder(s)	Afgevaardigde gemeente
Deelnemers	Beuningen, Heumen, Wijchen, Druten en Berg en Dal

Openbaar en gemeentelijk belang

Munitax is de uitvoeringsorganisatie van vijf regiogemeenten op het gebied van belastingen. Deze organisatie is ondergebracht bij de centrumgemeente Beuningen, op basis van de wet Gemeenschappelijke Regelingen.

De taken van Munitax zijn vastgelegd in de gemeenschappelijke regeling en bestaan uit:

- de heffing en invordering van belastingen;
- de uitvoering van de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ);
- het administreren van de relevante vastgoedgegevens;
- het verstrekken van vastgoedgegevens aan de deelnemers en aan derden.

Visie

Munitax staat voor kwaliteit en efficiënt werken. Dit merken de deelnemende gemeenten en hun inwoners. We zijn continu bezig met het optimaliseren van onze dienstverlening. Verbetering van (interne) processen, digitalisering en het uitbreiden en delen van onze kennis zijn daarbij essentieel. We zijn transparant naar de inwoners, bedrijven en deelnemende gemeenten. Informeel contact is daarbij erg belangrijk voor ons. Daarom moedigen we persoonlijk, telefonisch contact aan. Want een eenvoudig telefoontje met een van onze specialisten kan veel verhelderen.

Beleidsvoornemens

Geen gegevens bekend

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	-611	-654	-667
	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020
Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%)	24,17%	25,54%	23,80%
Resultaat verbonden partij	0		-365
Omvang eigen vermogen verbonden partij			
Omvang vreemd vermogen verbonden partij			

Toelichting

Geen bijzonderheden

Ontwikkelingen

We zien een toename in het aantal bezwaarschriften tegen WOZ-beschikkingen. Er is zowel een toename van het aantal geschriften als een toename van de bezwaren door no cure no pay bureaus.

Corona:

- 2020 is een slecht jaar voor toerisme sector. Inkomsten toeristenbelasting zullen tegen gaan vallen.
- Er zijn ruimere betalingsmogelijkheden en regelingen ingesteld.
- Er komen steeds meer belastingobjecten bij (areaaluitbreiding), waardoor Munitax ook steeds meer werk krijgt.

Risico's

Bij de vaststelling van de begroting 2020 signaleerden we het risico van de uitzetting van kosten door het stijgend aantal bezwaarschriften (en beroepsschriften) en het toenemend aandeel daarin van no cure no pay bureau's (ncnp). Deze ncnp bezwaren zorgen niet alleen voor een toename van de proceskostenvergoeding maar zorgen ook voor meer kosten doordat deze drie maal zoveel tijd vergen dan een particulier bezwaar. In 2020 zijn er bij Munitax 39% meer bezwaren ingediend dan in 2019.

Door regelgeving zien we ook een toename van de WOZ werkzaamheden. Hierdoor is extra capaciteit nodig op de functies van juridisch medewerker, WOZ-medewerker en op de functie van taxateur.

De raad heeft op 28 januari 2021 ingestemd met voorstel voor een uitbreiding van ons aandeel in de kosten van Munitax van 70.000,- voor 2021. Munitax verwacht deze uitbreiding ook in 2022 en 2023 nodig te hebben. Het voorstel daartoe zullen wij via een kaderbrief tijdig aan uw raad voorleggen. De noodzaak tot uitzetting van personeel en mogelijk ook overhead lichten wij daarin uitvoerig toe.

De invoering van de AVG-regelgeving heeft naar verwachting gevolgen voor (noodzakelijke) waarborgen binnen registraties en informatie uitwisseling processen in het kader van de digitalisering en informatiebeveiliging.

Omgevingsdienst Rijk van Nijmegen

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Nijmegen
Verantwoordelijke portefeuille	N.Verheul
Functie(s) betrokken bestuurder(s)	Lid algemeen bestuur/Lid dagelijks bestuur
Deelnemers	Beuningen, Druten, Heumen, Nijmegen, Wijchen, Berg en Dal en provincie Gelderland

Openbaar en gemeentelijk belang

De ODRN behartigt de belangen van de deelnemers op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving in het kader van het omgevingsrecht.

Het doel van de vorming van de ODRN is het bereiken van een hogere kwaliteit van vergunningverlening, toezicht en handhaving (VTH) en door bundeling van deze taken de efficiency te verbeteren.

Alle deelnemende gemeenten hebben hun milieutaken ingebracht (verplichting vanuit het Rijk). De gemeente Berg en Dal, gemeente Nijmegen en de provincie Gelderland hebben ook de uitvoering van de bouwtaken (Wabo-breed) ingebracht.

Visie

De opgedragen taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving zodanig uitvoeren dat deze dienstbaar zijn aan veilige fysieke leefomgeving. Hierbij vindt de uitvoering plaats op kwalitatief goed niveau, efficiënt en met het oog voor de klant. Extra aandacht wordt hierbij gegeven aan de risicovolle (bedrijfs)activiteiten in het kader van het toezicht op risicobedrijven en de vergunningverlening bij complexe bedrijven.

Beleidsvoornemens

Bij uitvoering van de taken gelden, naast wettelijke voorschriften, de beleids -en/of toetsingskaders die worden ingebracht door de partners. Steeds zal worden beoordeeld in hoeverre er verschillen zitten in deze beleidskaders van de partners en zullen voorstellen gedaan worden hoe met deze verschillen om te gaan.

Er loopt een discussie over de cultuurverandering bij de ODRN naar de 'Ja, mits' houding. Deze verandering sluit ook aan bij de transitie die de komende Omgevingswet van ons vraagt.

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	-2.012	-1.512	-2.222
	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020
Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%)	11,78%	11,30%	10,80%
Resultaat verbonden partij	20		483
Omvang eigen vermogen verbonden partij	74		494
Omvang vreemd vermogen verbonden partij	5.203		6.929

Toelichting

Opgenomen zijn de voorlopige cijfers 2020

Ontwikkelingen

- Implementatie Omgevingswet
- Implementatie Wet kwaliteitsborging bouwen (Wkb)
- Verbeteringen ODRN. De ODRN heeft een ontwikkelplan opgesteld aan de hand van 3 ontwikkellijnen: 1. Zakelijkheid, 2. Gezamenlijkheid en 3. Wettelijke ontwikkelingen. De genoemde ontwikkelingen zijn hierin meegenomen.

Risico's

Het totaal van de risico's van de ODRN bedraagt € 803.000. De ODRN rekent vervolgens met een dempingsfactor van 0,6 omdat niet alle risico's zich tegelijkertijd zullen voordoen. $0,6 \times € 803.000 = € 482.000$. Het aandeel van Berg en Dal hierin bedraagt € 55.976

Stichting Rijk van Nijmegen@

Rechtsvorm	Stichtingen en verenigingen
Vestigingsplaats	Nijmegen
Verantwoordelijke portefeuille	S.Fleuren
Functie(s) betrokken bestuurder(s)	Bestuurslid
Deelnemers	7 gemeenten, provincie Gelderland en de Rabobank

Openbaar en gemeentelijk belang

In onderlinge samenwerking de vele kwaliteiten van het Rijk van Nijmegen aan elkaar te verbinden en te versterken. Het doel van de stichting is de sociaal economische ontwikkeling van onze regio te stimuleren.

Visie

Om de sociaal-economische potentie van het MKB in het Rijk van Nijmegen te verzilveren, is het essentieel om de krachten in de regio te verbinden en te versterken in een intensieve samenwerking tussen inwoners, bedrijven, instellingen en gemeenten.

- Op regionaal niveau creëert RvN@ een cultuur van samenwerken, waarin communities over gemeentegrenzen heen samen sociaal-economische uitdagingen aanpakken. Het belang van relaties, partnerschappen en samenwerkingsverbanden is natuurlijk niet nieuw, maar het groeit. Daarom stimuleren ze dat communities hun kennis en ervaringen delen op virtuele en fysieke 'marktplaatsen'.

- RvN@ stimuleert projecten met kennis, toegang tot een groot netwerk en financiële middelen. Ook werven ze nieuwe projecten, die de economie aanjagen.

Beleidsvoornemens

Beleidsvoornemens

De belangrijkste koerswijziging die eind 2019 is ingezet betreft de sterkere focus op het MKB en innovatie binnen drie prioritaire thema's:

- Food&Health
- Smart&IT
- Circulair Ondernemen

De ambitie van RvN@ voor de periode 2020-2025 is: Het versterken van de innovatiekracht van het MKB in de regio Rijk van Nijmegen om een topregio van Nederland te worden. Een regio waarin de ontwikkeling van innovaties leidt tot meer economische groei in de vorm van o.a. vergroting van de arbeidsparticipatie, minder werkloosheid en behoud van talent voor de regio.

De ambitie is vertaald in drie strategische doelen:

- Het versterken van de samenwerking en kennisuitwisseling binnen de regio door het verbinden van MKB-bedrijven, overheden, studenten en (onderwijs)instellingen;
- Het behouden en ontwikkelen van talent voor het MKB in de regio Rijk van Nijmegen;
- Het bevorderen van markt- en productinnovaties in het MKB.

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	-21	-22	-19
	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020

Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%)

Resultaat verbonden partij -10

Omvang eigen vermogen verbonden partij	-10
Omvang vreemd vermogen verbonden partij	51

Toelichting

Cijfers 2020 nog niet bekend

Ontwikkelingen

Door de coronacrisis heeft RvN@ in 2020 de activiteiten voor haar netwerk online georganiseerd. RvN@ heeft laten zien snel en flexibel te kunnen schakelen. Er zijn bijvoorbeeld meerdere webinars georganiseerd om ondernemers te helpen bij vernieuwing in de coronacrisis en er is een digitaal evenement (Meeting of Minds) georganiseerd met meer dan 300 bezoekers.

RvN@ is voor de financiering sterk afhankelijk van de gemeenten en de Rabobank in het Rijk van Nijmegen. Dit maakt RvN@ kwetsbaar. Om deze reden is er in 2020 onderzoek gedaan naar andere inkomstenbronnen, met name uit het bedrijfsleven. Diverse opties zijn onder de loep genomen zoals sponsoring, crowdfunding, lidmaatschap bedrijven, en de verkoop van ontwikkelde producten. Een projectwaardemodel is als meest kansrijke optie benoemd. Dit model houdt in dat RvN@ haar programmabureau gaat inzetten voor projectmanagement en uitvoering van innovatieve projecten die niet behoren tot de basisactiviteiten van RvN@. Uiteraard moeten deze projecten binnen de gekozen thema's en doelstellingen vallen. Zowel overheid, ondernemers als onderwijs kunnen hier tegen betaling gebruik van maken. In 2021 gaat RvN@ hier verder mee aan de slag.

Risico's

Zoals hierboven aangegeven is RvN@ voor financiering sterk afhankelijk van de gemeenten en Rabobank Rijk van Nijmegen. Bij een aantal gemeenten is de financiering van RvN@ onderwerp van discussie. Om RvN@ stabiliteit en duidelijkheid te geven voor de komende jaren, is er gewerkt aan een convenant. Het convenant is niet haalbaar gebleken. Wel wil RvN@ zoals hierboven al aangegeven nog extra inkomsten genereren door haar programmabureau in te zetten voor projectmanagement en uitvoering van innovatieve projecten die niet behoren tot de basisactiviteiten van RvN@. De vraag is of dit voldoende is om tot een stabiele basis te komen. Het risico is dus aanwezig dat RvN@ minder goed in staat is om haar doelstellingen te behalen.

Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen

Rechtsvorm	Stichtingen en verenigingen
Vestigingsplaats	Elst
Verantwoordelijke portefeuille	S. Fleuren
Functie(s) betrokken bestuurder(s)	Afgevaardigde gemeente
Deelnemers	33 gemeenten in de regio Arnhem Nijmegen

Openbaar en gemeentelijk belang

Het vergroten van het toeristisch marktaandeel van de Regio Arnhem Nijmegen.

Visie

De vrijetijdseconomie vormt een belangrijk onderdeel van de economie in de regio Veluwe Arnhem Nijmegen. Het streven naar economische groei binnen recreatie en toerisme zorgt voor meer bestedingen en werkgelegenheid. Hierdoor ontstaat een kwalitatief goed verblijfsklimaat. Een klimaat dat uitnodigt om te bezoeken, in te wonen en in te werken. TVAN heeft de ambitie een belangrijke partner te zijn in deze regionale ontwikkelingen.

Beleidsvoornemens

De missie van TVAN is het in gang zetten en beschikbaar stellen van een collectieve marketingaanpak die ingezet kan worden om duurzame groei te realiseren in de vrijetijdseconomie van de regio Veluwe Arnhem Nijmegen. Daarvoor werkt TVAN intensief samen met een grote hoeveelheid aan partners binnen en buiten de regio. We intensiveren de samenwerking met de provincie. Hun recente koersnotitie biedt daartoe kansen.

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	-48	-46	-49
	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020
Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%)			
Resultaat verbonden partij	37		
Omvang eigen vermogen verbonden partij	192		
Omvang vreemd vermogen verbonden partij	998		

Toelichting

Geen bijzonderheden

Ontwikkelingen

De gemeenten in het Rijk van Nijmegen hebben uniformering van de bijdrage aan TVAN afgesproken vanaf 2021. Dit leidt in 2021 tot een lagere regionale bijdrage aan TVAN. Vanwege ontwikkelingen rondom gastheerschap en VVV's in de regio Nijmegen verwachten wij dat we dit bedrag moeten gaan inzetten voor verbeteringen rondom gastheerschap en VVV.

Risico's

Zes gemeenten in het Rijk van Nijmegen maken onderdeel uit van de GR. TVAN doet de marketing en promotie voor het Rijk van Nijmegen. Als één van de gemeenten besluit uit de GR te treden, betekent dit minder budget en marketingkracht voor het gehele Rijk van Nijmegen.

Veiligheidsregio Gelderland Zuid

Rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling
Vestigingsplaats	Nijmegen
Verantwoordelijke portefeuille	M. Slinkman
Functie(s) betrokken bestuurder(s)	Lid Algemeen bestuur
Deelnemers	Berg en Dal, Beuningen, Buren, Culemborg, Druten, Geldermalsen, Heumen, Lingewaal, Maasdriel, Neder-Betuwe, Neerijnen, Nijmegen, Tiel, West Maas en Waal, Wijchen en Zaltbommel.

Openbaar en gemeentelijk belang

De VRGZ behartigt de belangen van de deelnemende gemeenten op het gebied van hulpverlening en veiligheid.

Visie

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid opereert in een samenleving die zich kenmerkt door snelle technologische en infrastructurele ontwikkelingen, een toenemende invloed van de media, individualisering, economische en demografische veranderingen en groter wordende veiligheidsrisico's. De veiligheidsregio signaleert deze maatschappelijke ontwikkelingen, speelt hier alert en proactief op in en stemt haar beleid en taakuitvoering hierop af.

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid zorgt voor een snelle en goede geneeskundige hulpverlening en brandweezorg aan de inwoners van de regio.

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid is leidend op het gebied van rampenbestrijding en crisisbeheersing. Zij neemt initiatief en zorgt voor coördinatie tussen gemeenten en alle betrokken organisaties op dit gebied. Zij levert meerwaarde door kwalitatief goede producten, bindend vermogen, betrouwbaarheid en een open communicatie.

Door opleiding, oefening en training, maar ook door het vergroten van het lerend vermogen en professionalisering van de informatievoorziening, zorgt de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid voor een optimale voorbereiding op grootschalige incidenten, rampen en crises.

De Veiligheidsregio Gelderland-Zuid is een expert in het inschatten van veiligheidsrisico's en het voorkomen van onveilige situaties. Deze rol vervult zij via een krachtig netwerk, een proactieve en alerte houding en gevraagde en ongevroegde adviezen van hoogwaardig niveau.

Een focus op vernieuwen, verbeteren en professionele ontwikkeling maakt de Veiligheidsregio Gelderland-Zuid tot een vanzelfsprekende en leidende partner in veiligheid.

Beleidsvoornemens

Overkoepelend voor alle ambities voor de komende vier jaar is het begrip 'integraliteit': het vinden van samenhang en bundelen van krachten binnen en buiten de organisatie

Het beleidsplan is opgebouwd volgens een aantal regionale en landelijke ontwikkelingen die zijn geclusterd tot vier thema's: informatiemanagement, communicatie, risicogerichtheid en zelfredzaamheid en burgerparticipatie.

Tevens richt het beleidsplan de aandacht op de belangrijkste risico's in Gelderland-Zuid die zijn genoemd in het regionaal risicoprofiel. Deze zijn in het beleidsplan weggezet als jaarthema's. Doel van een jaarthema is om een belangrijk risico in de volle breedte te bekijken en te onderzoeken.

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	-2.146	-2.256	-2.254
	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020
Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%)	5,75%	5,75%	5,76%
Resultaat verbonden partij	-398		3.722
Omvang eigen vermogen verbonden partij	3.285		7.007
Omvang vreemd vermogen verbonden partij	64.335		68.824

Toelichting

Opgenomen zijn de voorlopige cijfers 2020

Ontwikkelingen

Het regionaal risicoprofiel is een inventarisatie en analyse van de in onze veiligheidsregio aanwezige risico's, inclusief relevante risico's uit aangrenzende gebieden. Het regionaal risicoprofiel is geheel geactualiseerd en vormt de basis voor het door de veiligheidsregio, op grond van de Wet veiligheidsregio's (Wvr), vastgestelde regionaal beleidsplan.

Het beleidsplan vormt het strategische beleidskader voor de veiligheidsregio en beschrijft de koers voor de komende vier jaar.

Accenten in het bestuurlijk vastgestelde regionaal beleidsplan 2020-2023 zijn:

- Samenwerking en afstemming.
- Risicogericht werken.
- Een weerbare samenleving.
- Een toekomstbestendige veiligheidsregio.

Risico's met extra focus. Deze zijn: gevolgen cyberrisico's, gevolgen criminaliteit voor fysieke leefomgeving/ fysieke veiligheid, gevolgen extreem weer, gevolgen energietransitie.

Risico's

De algemene reserves C&R (Crisisbeheersing en Rampenplan) en RAV (Regionale Ambulance Voorziening) zijn onvoldoende op peil om daarmee de gewogen risico's volledig af te dekken. In het uiterste geval staan gemeenten garant voor het restant. Voor ons betekent dit theoretisch een risico van maximaal € 77.298.

Vitens N.V.

Rechtsvorm	Vennootschappen en coöperaties
Vestigingsplaats	Arnhem
Verantwoordelijke portefeuille	S.Fleuren
Functie(s) betrokken bestuurder(s)	Afgevaardigde in Algemene Vergadering van Aandeelhouders
Deelnemers	Gemeenten en provincies in het verzorgingsgebied van Vitens

Openbaar en gemeentelijk belang

Het voorzien in schoon en veilig drinkwater.

Visie

Vitens wil water voor mensen laten werken.

Door te zorgen voor een voortreffelijke dienstverlening, handige producten en diensten en betrouwbare informatieverstrekking. Daarom zoekt Vitens voortdurend naar verbeteringen. Waar iedereen zijn voordeel mee kan doen. De klant, het milieu, de economie en de maatschappij. Daarom gaat Vitens de dialoog aan over de rol van drinkwater, over thema's als duurzaamheid en innovatie, zowel nationaal als internationaal.

Waardevol water voor nu en in de toekomst. Dat is hun missie.

Vitens zorgt ervoor dat er 24/7 betrouwbaar water uit de kraan komt en voor goede service daaromheen. Daarnaast zet Vitens zich ook actief in om onze kostbare drinkwaterbronnen te beschermen.

Beleidsvoornemens

Vitens streeft ernaar dat haar klanten kunnen vertrouwen op de leveringszekerheid van drinkwater, een optimale kwaliteit en een zo laag mogelijke prijs. Deze continuïteitsdoelstelling is de brede en solide basis van ons bedrijf en daar doen we geen concessies aan. Om voldoende drinkwater van topkwaliteit te leveren, zijn we afhankelijk van een robuust toekomstbestendig zoetwatersysteem. Alleen op die manier kunnen wij als drinkwaterbedrijf beschikken over voldoende schone grondwaterbronnen. Dit kunnen we niet alleen. Door de verwachte toename van weersextremen door klimaatverandering en de grote infrastructurele veranderingen die de energietransitie met zich

meebrengt, is het besef gegroeid dat het zoetwatersysteem in Nederland een gedeelde verantwoordelijkheid is van alle gebruikers.

Zowel drinkwaterbedrijven, waterschappen, natuurorganisaties, provincies als de landbouw moeten de handen ineenslaan voor een duurzaam watersysteem. Dit betekent dat we de grote zoetwatervoorzieningen zo goed mogelijk vast moeten houden en dat we verstandiger met ons zoete water om moeten gaan. Denk hierbij aan maatregelen waarbij we zowel het water bewaren en beschermen, als maatregelen waarbij bedrijven en consumenten besparen op het gebruik van water. We willen naar een watersysteem waar de landbouw zijn voordeel mee doet, de continuïteit van het drinkwater gegarandeerd is én waar de natuur overeind van blijft staan.

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020	Rekening 2020
	Eind boekjaar 2019	Begin boekjaar 2020	Eind boekjaar 2020
Jaarlijkse bijdrage Berg en Dal aan verbonden partij	12	29	0
Aandeel belang gemeente in verbonden partij (%)	103.116 aandelen(0,19%)	13.352 gewone aandelen(0,23%)	13.352 aandelen(0,231%)
Resultaat verbonden partij	11.100		52.100
Omvang eigen vermogen verbonden partij	533.300		557.100
Omvang vreemd vermogen verbonden partij	1.293.000		1.340.100

Toelichting

Geen bijzonderheden

Ontwikkelingen

Het financieel jaarplan 2019-2021 liet al op meerdere onderdelen een trendbreuk zien ten opzichte van voorgaande jaren. Het jaarplan 2020-2022 laat een verdere trendbreuk zien ten opzichte van 2019.

Het investeringsplan 2020-2029 laat een structurele verhoging zien. De bruto investeringen stijgen naar een niveau van € 170 - € 180 miljoen (netto € 138 - € 160 miljoen).

Op de langere termijn verwacht Vitens het hogere investeringsniveau nodig te hebben om aan de drinkwatervraag te kunnen blijven voldoen, de effecten van klimaatverandering op te kunnen vangen en te voldoen aan wet- en regelgeving. Deze ontwikkeling heeft zijn weerslag op het balanstotaal (toename), rentedragende schulden (toename aan te trekken financiering), solvabiliteit en het uit te keren dividend. Deze ontwikkelingen zijn meegenomen in de herziening van het financieel beleid zoals in het voorjaar van 2019 door de AvA is goedgekeurd.

Risico's

In de financiële projectie 2020-2022 zijn door Vitens onderstaande kansen en risico's onderkend. Voor aandeelhouders betekent dit mogelijk een langere periode waarin geen dividend wordt uitgekeerd.

Grondwaterbeschermingsgebied Heumensoord: Verplaatsing van het grondwaterbeschermingsgebied Heumensoord. In de afgelopen jaren hebben wij als gemeente vanwege de wateroverlast in Heilig Landstichting ruim honderd infiltratiekolken gerealiseerd. De verschuiving van het grondwaterbeschermingsgebied zou betekenen dat hemelwater niet meer in de bodem geïnfiltreerd mag worden. Dit zou betekenen dat al deze infiltratiekolken verwijderd moeten worden, alle investeringen van de afgelopen jaren teniet worden gedaan en dat er een andere oplossing gevonden moet worden om wateroverlast te beperken. Hierover zijn we uiteraard met Vitens in gesprek.

www.droogteschade.nl: Agrariërs zijn gefrustreerd over snelheid en omvang bepaling van droogteschade. Gesprekken leiden in hun optiek niet tot gewenst resultaat en daarom is Redbreast (organisatie die middels 'no cure no pay' rechtbank- en arbitrageprocedures financiert) middels een

zeer intensieve wervingscampagne www.droogteschade.nl , individuele agrariërs aan het binden om een grote rechtszaak aan te gaan spannen.

Bestuurlijke overeenkomst Nitraat: In het jaarplan is een bedrag voor 2020 begroot van € 358k t.b.v. acties die uit de uitvoeringsplannen ontstaan. Echter is door Vitens een impliciete toestemming gedaan tot een bedrag van ruim € 570k per jaar bij te dragen.

Grondwaterbeschermingsgebieden (GWBG) Gelderland: De herziening van de GWBG-eeën in Gelderland kan ertoe leiden dat bedrijven binnen een GWBG komen te liggen. Gevolg zijn maatregelen om winningen te beschermen, wat grote financiële consequenties met zich mee kan brengen. Onduidelijk is wat de effecten zijn van de aanpassingen van het GWBG dus het is onduidelijk of, hoe groot en wanneer het risico zich voordoet. De eventuele kosten zullen verdeeld over de tijd ontstaan. Op dit moment betreffen het ruwe ramingen.

Programma aanpak stikstof (PAS): Op dit moment worden meerdere vergunningstrajecten stilgelegd, niet opgestart of vergunningen ingetrokken. Dit heeft grote impact op de doorlooptijd en daarmee ook op de continuïteit. Daarnaast zal dit ook resulteren in uitloop en dus hogere investeringskosten van projecten.

Vrijval verlof: Hogere vrijval van verlofvoorziening doordat meer medewerkers voorafgaand aan pensioen verlof opnemen.

Verzekeringen: Uitvraag bij verzekeraars laten zien dat de premies aankomende jaren significant kunnen stijgen (circa 30% -70%).

Grondbeleid

In het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten (BBV) staat in artikel 9.2 dat de paragraaf grondbeleid een verplicht onderdeel vormt van de begroting. De paragraaf grondbeleid moet ten minste ingaan op (artikel 16 van het BBV):

1. Een visie op het grondbeleid in relatie tot de doelstellingen van de programma's die zijn opgenomen in de begroting;
2. Een aanduiding van de wijze waarop de gemeente het grondbeleid uitvoert;
3. Een actuele prognose van de te verwachten resultaten van de totale grondexploitatie;
4. Een onderbouwing van de geraamde winstneming;
5. De beleidsuitgangspunten omtrent de reserves voor grondzaken in relatie tot de risico's van de grondzaken.

Visie op en wijze van het grondbeleid

De Wet op de ruimtelijke ordening verplicht de gemeente om haar ruimtelijk beleid vast te leggen in een of meerdere structuurvisies. Sinds de herindeling per 1 januari 2015 zijn de vastgestelde visies ten aanzien van de kernen geldig gebleven. Vanuit de Omgevingswet stellen we momenteel een Omgevingsvisie op, die een vertaling maakt van eerdere visies aangevuld met door de gemeenteraad vast te stellen ruimtelijke kaders/thema's.

Visie	Toelichting
Millingen aan de Rijn	De gemeenteraad van Millingen aan de Rijn heeft op 29 januari 2013 de Structuurvisie Millingen aan de Rijn 2025 "Millingen is het Waard" vastgesteld. De gemeente legt in de structuurvisie, de hoofdlijnen vast van het ruimtelijk beleid tot 2025. Ook benoemen zij de manier waarop zij dit wil bereiken. Aan de structuurvisie is een uitvoeringsprogramma gekoppeld. De gemeenteraad heeft een strategische visie vastgesteld. Dit is een aanvulling op de structuurvisie. De strategische visie bestaat uit 10 punten die de bevolking het meest belangrijk vindt voor de toekomst van Millingen aan de Rijn.
Ubbergen	De gemeenteraad van Ubbergen heeft op 6 oktober 2011 de structuurvisie "Buitengewoon Ubbergen 2020" vastgesteld. De structuurvisie geeft het ruimtelijk beleid voor een periode van 10 jaar weer.
Groesbeek	De gemeenteraad van Groesbeek heeft op 21 juni 2012 de Strategische Visie Groesbeek 2025 vastgesteld. De gemeente schetst hiermee de koers van de gemeente richting het jaar 2025. Deze koers is integraal, gemeentebreed en vraagt om een nadere ruimtelijke concretisering in de vorm van een structuurvisie. De gemeenteraad van Groesbeek heeft op 27 juni 2013 dan ook de Structuurvisie Groesbeek 2025 vastgesteld. Het gemeentebestuur schetst met deze structuurvisie de strategie en kaders op hoofdlijnen voor de ruimtelijke ontwikkeling van Groesbeek. De structuurvisie zelf volgt in haar opbouw de pijlers uit de strategische visie.

Visie in relatie tot de begroting – Programma 3 Onze gemeente

In 2021 actualiseren we ons grondbeleid. De belangrijkste ontwikkelingen waar we rekening mee houden zijn:

Economie en werkgelegenheid

Begin 2020 is het nieuwe bedrijventerrein De Hulsbeek bouwrijp opgeleverd. Het bedrijventerrein van ongeveer 1,8 hectare is ontwikkeld in verband met een schaarste aan vrije kavels in Groesbeek. Ongeveer 1 hectare van de kavels op De Hulsbeek zijn in optie en verkopen we naar verwachting in 2021 dan wel 2022.

Naast het nieuwe bedrijventerrein De Hulsbeek zijn er nog kavels beschikbaar op bedrijventerrein De Mies. Het gaat om een oppervlak van 0,9 hectare per 1 januari 2021. Inmiddels is alweer een kavel verkocht en ook de resterende kavels staan in de belangstelling.

Wel geeft het merendeel van de bedrijven die een optie hebben genomen op een kavel aan dat het door de coronacrisis lastiger is om de kavel ook daadwerkelijk af te nemen. Aan de andere kant hebben zich tijdens de coronacrisis diverse partijen gemeld met interesse in een bedrijfskavel. Mocht de verkoop voorspoedig verlopen dan kunnen we op termijn de 2e fase van Hulsbeek in ontwikkeling nemen.

Naast de vrije kavels in Groesbeek, hebben wij nog één vrij perceel in de polder op bedrijventerrein Lieskes Wengs. Op de betreffende kavel is een optie genomen door een ondernemer.

Wonen

Onze ambitie is een gevarieerd aanbod van duurzame, betaalbare en levensloopbestendige woningen. In 2019 is een woningmarktonderzoek uitgevoerd. Hieruit blijkt dat er de komende 10 jaar ongeveer 1.200 woningen nodig zijn. Dit is een forse stijging ten opzichte van het vorige onderzoek. Om dit te realiseren de komende jaren, zijn er extra locaties nodig om te voorzien in de woningbouwbehoefte. Daarbij blijven we inzetten op inbreidingslocaties en gaan we voor versnelling van de nieuwbouwpoging in de eerste 5 jaren. Ook staan er diverse gebouwen leeg en voorzien we dat er nog meer bestaande gebouwen vrijkomen voor een eventuele herontwikkeling naar woningbouw. We sluiten niet uit dat er een enkele uitbreidingslocatie nodig is om te voorzien in de woningbehoefte. Het in 2020 vastgestelde Actieplan Wonen is onze leidraad.

Grondzaken

Doelstelling is het opzetten van actuele beleidskaders en een administratie. Deze zijn nodig om gepast te kunnen handelen bij vastgoed - en grondtransacties in het algemeen en bij verboden situaties in het bijzonder. De contracten zijn digitaal beschikbaar in onze eigendomsadministratie (vastgoed- en grondregistratiesysteem).

Nota grondbeleid

Het gemeentelijk grondbeleid is een instrument om ruimtelijke doelstellingen te bereiken op het terrein van volkshuisvesting, ruimtelijke ordening, economische ontwikkeling, openbare ruimte, infrastructuur, recreatie en natuur. Het grondbeleid is geen doel op zich, maar dienstbaar aan de hiervoor benoemde beleidsvelden. De wijze waarop we deze doelstellingen willen bereiken, is vastgelegd in de Nota grondbeleid.

Het grondbeleid van de gemeente Berg en Dal is verantwoord in de Nota grondbeleid gemeente Berg en Dal 2017. De gemeenteraad heeft deze nota op 13 juli 2017 vastgesteld. De raad geeft hierin de kaders aan waarbinnen het college en de ambtelijke organisatie het grondbeleid moeten uitvoeren.

De raad kiest in de nota voor een overwegend faciliterend beleid. De redenen hiervoor zijn beperken van het risico, de beperkte grondpositie en het ontbreken van middelen. Hierdoor komen grondverwerving en zelfstandige gronduitgifte niet vaak voor. Daar waar nodig kunnen we ook nu al kiezen voor een actief beleid indien meer regie gewenst is.

De bedoeling is om gelijktijdig met de invoering en implementatie van de nieuwe Omgevingswet en Aanvullingswet grondeigendom een nieuwe nota grondbeleid aan te bieden. De invoering van de nieuwe Omgevingswet en de Aanvullingswet grondeigendom is nu voorzien op 1 januari 2022. Dit betekent dat in de loop van dit jaar beginnen met het opstellen van de nieuwe nota grondbeleid.

Grondprijzen gemeente Berg en Dal

Het College heeft in de vergadering van 26 januari 2021 de nota grondprijzen voor 2021 vastgesteld. De uitgifteprijzen voor de vrije gronden (bouwrijpe gronden waarvoor geldt dat geen sprake is van een optie dan wel een koopovereenkomst) in de geactualiseerde grondexploitaties sluiten hier dan ook op aan. In het geval we een nieuwe grondexploitatie openen, laten we de uit te geven (bedrijfs) kavels extern taxeren.

In de loop van dit jaar vergelijken we de uitgifteprijzen met de uitgifteprijzen in omliggende gemeenten. De bedoeling is dat het college in december van dit jaar een nieuwe grondprijzennota vaststelt, die we vervolgens met ingang van 1 januari 2022 toepassen.

Tot slot laten we naar verwachting in 2022 de uitgifteprijzen (en mogelijk het grondprijzenbeleid) door een externe partij toetsen.

Vennootschapsbelasting

Met ingang van 2019 heeft de gemeente Berg en Dal een positie in het kader van de vennootschapsbelasting voor het grondbedrijf. Dat komt doordat een aantal verliesgevend complexen zijn afgesloten (Centrumplan Groesbeek) en een winstgevend complex (bedrijventerrein Hulsbeek) is toegevoegd. Dit betekent niet dat we al daadwerkelijk vennootschapsbelasting moeten betalen, maar wel dat we hierover afspraken moeten maken met de belastingdienst. Een kantoor gespecialiseerd in fiscaliteit en overheid ondersteunt ons bij dit onderwerp.

Te verwachten resultaat

Complexen

In de administratie van de gronden maken we binnen de gemeente een onderscheid in:

- Bouwgrond In Exploitatie (de lopende grondexploitaties)
- Overige gronden (Materieel Vast Actief)
- Faciliterend beleid

Bouwgrond In Exploitatie (de lopende grondexploitaties)

De raad van gemeente Berg en Dal heeft op donderdag 9 juli 2020 de grondexploitaties op 1 januari 2020 vastgesteld als financieel kader. De vastgestelde grondexploitaties hebben we, voor de jaarrekening 2020, geactualiseerd naar 1 januari 2021. Vaststelling van de geactualiseerde grondexploitaties op 1 januari 2021 door de raad vindt plaats op donderdag 15 juli 2021. De prognoses van de te verwachten resultaten van de grondexploitaties zijn hier dan ook op gebaseerd.

Het complex Bouwgrond In Exploitatie verantwoorden we op de balans onder vlottende activa (voorraad gronden onderhanden werken). Het gaat hier om projecten waarvoor kaders door de raad zijn vastgesteld (waaronder het financieel kader). Voor elk van deze projecten heeft de raad een grondexploitatiebegroting vastgesteld. Hierbij is sprake van actief grondbeleid en dat betekent dat de gemeente risicodragend optreedt. Daarbij moeten we denken aan het zelf aankopen van gronden, het bouw – en woonrijp maken en vervolgens uitgifte van bouwrijpe gronden. De gemeentelijke kosten dekken we door het uitgeven van bouwrijpe gronden.

In het volgende overzicht staan de vier grondexploitaties inclusief aanvankelijk beoogde einddatum en bijgestelde einddatum (zoals verwerkt in de geactualiseerde grondexploitatie op 1 januari 2021):

Bouwgrond in Exploitatie	Peildatum 01.01.2020 prognose einddatum	Peildatum 01.01.2021 prognose einddatum
--------------------------	--	--

Bedrijventerrein

Mies (Groesbeek)	31.12.2021	Verschoven naar 31.12.2022
Hulsbeek (Groesbeek)	31.12.2022	Verschoven naar 31.12.2023

Woningbouw

Kloosterpad West (Groesbeek)	31.12.2022	Ongewijzigd
Pastoor van Tielstraat (Leuth)	31.12.2020	Verschoven naar 31.12.2021

Uit het overzicht blijkt uit het overzicht dat binnen een periode van drie jaar naar verwachting alle lopende grondexploitaties afgesloten zijn.

In het overzicht hieronder wordt de boekwaardeverloop in 2020 weergegeven:

Project	Boekwaarde		Mutatie 2020			Bedragen x €1.000	
	Per 31.12.2019	Regulier	Tussentijds winst	Afsluiten	Totaal	Per 31.12.2020	
	A	B	C	D	E = B + C + D	F = A + E	
<i>Bedrijventerrein</i>							
Mies (Groesbeek)	-1.057	122	-2	-	119	-938	
Hulsbeek (Groesbeek)	-266	-258	-	-	-258	-524	
Totaal Bedrijventerrein	-1.323	-136	-2	-	-139	-1.462	
<i>Woningbouw</i>							
Kloosterpad West	-527	-61	-	-	-61	-588	
Pastoor van Tielstraat	-11	8	-	-	8	-3	
Totaal Woningbouw	-538	-53	-	-	-53	-591	
Totaal	-1.861	-189	-2	-	-192	-2.053	

Uit het overzicht volgt dat, voor de vier resterende grondexploitaties, de boekwaarde per saldo uitkomt op € 2.052.583 per 31 december 2020. Naast de reguliere mutaties in 2020 is tussentijds voor een bedrag van € 2.451 aan winst genomen op basis van het principe "Percentage Of Completion" voor bedrijventerrein Mies. Het genomen resultaat komt ten goede aan het jaarresultaat over 2020.

De vier grondexploitaties zijn geactualiseerd naar 1 januari 2021 en een samenvatting van de resultaten zijn hieronder opgenomen:

Bedragen x €1.000

Project	Gerealiseerd		Nog te realiseren na 01.01.2021		Eindwaarde	Einddatum	
	per 31.12.2020		Kosten	Opbrengsten			Saldo
	A	B	C	D = B + C			
<i>Bedrijventerrein</i>							
Mies (Groesbeek)	-938	-36	998	962	24	31.12.2022	
Hulsbeek (Groesbeek)	-524	-119	1.877	1.758	1.234	31.12.2023	
Totaal Bedrijventerrein	-1.462	-155	2.875	2.720	1.258		
<i>Woningbouw</i>							
Kloosterpad West (Groesbeek)	-588	-36	500	464	-124	31.12.2022	
Pastoor van Tielstraat (Leuth)	-3	-5	0	-5	-8	31.12.2021	
Totaal Woningbouw	-591	-41	500	459	-132		
Totaal	-2.053	-196	3.375	3.179	1.126		

Uit het overzicht volgt dat de grondexploitatie voor Kloosterpad West een tekort kent van € 124.092 per 31 december 2022 en de grondexploitatie voor Pastoor van Tielstraat een tekort kent van € 7.630 per 31 december 2021. In het Besluit Begroting en Verantwoording is aangegeven dat het treffen van een afboeking of een voorziening direct gebeurt bij een verwacht verlies ter grootte van dit volledige verlies. Als sprake is van een voorziening ingericht ter bestrijding van de (verwachte) tekorten in grondexploitaties, dan moeten we die presenteren als een correctie op de post bouwgrond in exploitatie. Voor de tekorten op het resultaat op de grondexploitaties voor Kloosterpad West en Pastoor van Tielstraat zijn dan ook voorzieningen getroffen. Het overzicht hieronder geeft het saldo voorraad gronden onderhanden werken per 31 december 2020 weer:

Project	Bedragen x € 1.000		
	Boekwaarde	Voorziening	Saldo voorraad gronden
	per 31.12.2020 (A)	per 31.12.2020 (B)	per 31.12.2020 (C = A + B)
<i>Bedrijventerrein</i>			
Mies (Groesbeek)	-938	0	-938
Hulsbeek (Groesbeek)	-524	0	-524
Totaal Bedrijventerrein	-1.462	0	-1.462
<i>Woningbouw</i>			
Kloosterpad West (Groesbeek)	-588	124	-464
Pastoor van Tielstraat (Leuth)	-3	8	5
Totaal Woningbouw	-591	132	-459
Totaal	-2.053	132	-1.921

Uit het overzicht volgt dat voor de ontwikkeling van Kloosterpad West een voorziening is getroffen van € 124.092 en voor Pastoor van Tielstraat een voorziening is getroffen van

€ 7.630 per 31 december 2020. Dat leidt tot een saldo onderhanden werken van € 1.920.861 per 31 december 2020.

Per lopend project zoals verantwoord in het complex Bouwgrond In Exploitatie volgt een korte toelichting.

Bedrijventerrein Mies (Groesbeek)

Alle te ontwikkelen gronden zijn in eigendom van de gemeente. Er is dus sprake van een actieve grondpolitiek waarbij de gemeente risicodragend is. De geactualiseerde grondexploitatie kent op 1 januari 2021 een overschot.

Op 1 januari 2021 is nog een voorraad van 9.395 m² aan bouwrijpe grond beschikbaar. Op alle percelen is een optie (tot koop) gevestigd, of is de gemeente in gesprek met een potentiële koper. In de loop van 2020 is duidelijk geworden dat de uitgifte van bouwrijpe gronden minder voorspoedig verloopt dan aanvankelijk voorzien is. Naar verwachting geven we de laatste kavels in 2022 uit (in plaats van in 2021). Daarmee verschuift de einddatum van de grondexploitatie met een jaar op (van 31 december 2021 naar 31 december 2022).

Kloosterpad West (Groesbeek)

In de grondexploitatie voor de binnenstedelijke ontwikkeling houden we rekening met de verkoop van bouwrijpe grond aan een lokale ontwikkelaar. In 2020 is met de betreffende partij een koop – en realisatie overeenkomst gesloten. Het plan voorziet in de ontwikkeling van 23 appartementen met bijbehorende ondergrondse parkeergarage. De gemeente heeft het plangebied voor het overgrote deel al bouwrijp gemaakt. Dit jaar wordt de omgevingsvergunning verstrekt en kan de ontwikkelaar starten met de bouw van het complex. Naar verwachting is de oplevering van het complex in 2022 en kunnen we de grondexploitatie eind 2022 afsluiten.

Pastoor van Tielstraat (Leuth)

Het oorspronkelijk plan betreft de sloop van 20 huurwoningen en de bouw van maximaal 37 nieuwe woningen (waarvan 19 betaalbaar en 18 duur). De voormalige gemeente Ubbergen heeft hiervoor een realisatie-overeenkomst met Oosterpoort gesloten. Woningcorporatie Oosterpoort heeft echter besloten om op deze locatie geen huurwoningen te ontwikkelen. Het nu te realiseren programma komt uit op 36 woningen, waarvan 25 woningen in het westelijk deel (16 koopwoningen en 9 midden huurwoningen) die al enige jaren geleden zijn opgeleverd. Ook is de openbare ruimte in het westelijke deel al woonrijp gemaakt. In het oostelijk deel zijn in 2020 de woningen ook opgeleverd (zes stuks 2¹ kap, vier stuks (half) vrijstaande woningen en één particuliere kavel). Naar verwachting wordt het woonrijp maken van het oostelijk deel in de eerste helft van 2021 afgerond. De grondexploitatie kan dan ook eind 2021 afgesloten worden.

Bedrijventerrein Hulsbeek (Groesbeek)

De grondexploitatie voor de ontwikkeling van het bedrijventerrein Hulsbeek laat een positief resultaat zien. Alle benodigde gronden voor de ontwikkeling zijn in handen van de gemeente. In 2020 is het bouwrijp maken van de gronden voor een groot deel afgerond. Er is een voorraad van 17.841 m² aan gronden, waarvan voor 10.648 m² geïnteresseerde kopers zijn. Mede als gevolg van de corona problematiek verloopt de uitgifte van de gronden echter minder spoedig dan verwacht. Naar verwachting geven we de laatste kavels in 2023 uit. Daarmee verschuift de einddatum van de grondexploitatie met een jaar op (van 31 december 2022 naar 31 december 2023).

Inzicht in gronden als materieel vaste activa

Algemeen

Naast gronden die we in ontwikkeling hebben (verantwoord in het complex Bouwgrond In Exploitatie), zijn we ook eigenaar van een aantal percelen in de gemeente. Deze gronden moeten we verantwoorden als materieel vaste activa. In onderstaande tabel is op hoofdlijnen een overzicht opgenomen van de boekwaarde per 31 december 2020:

Project	Bedragen x €1.000		
	Boekwaarde per 31.12.2019	Mutaties in 2020	Boekwaarde per 31.12.2020
Complex Algemeen	357	0	357
Totaal	357	0	357

In het complex Algemeen zijn de gemeentelijke eigendommen verantwoord welke in het verleden zijn verworven mede in het kader van de grondexploitatie. Dit betekent niet dat ontwikkeling van plannen op deze gronden op korte termijn te verwachten is. Een voorbeeld hiervan is de mogelijke ontwikkeling van de 2e fase bedrijventerrein Hulsbeek. Binnen het complex is een onderscheid te maken in verhuurde gronden en in gronden die als voorraad behoren te worden vermeld. In 2020 hebben geen wijzigingen plaatsgevonden en de boekwaarde per 31.12.2020 is dan ook ongewijzigd.

Vorderingen op de balans

Algemeen

Voor een zestal projecten geldt dat de gemeente een ondersteunende rol inneemt en daarmee niet actief risicodragend deelneemt in een ontwikkeling. Deze projecten zijn op de balans verantwoord als vooruitbetaalde dan wel vooruit ontvangen bedragen. Het gaat om de volgende projecten:

- Dekkerswald (Groesbeek)
- Heikant in de Horst (De Horst)
- Lieskes Wengs (Leuth)
- Jan Arntzstraat (Kekerdom)
- Morgenbad (Leuth)
- Schreven (Groesbeek)

In alle gevallen geldt dat een (anterieure) overeenkomst gesloten is met de betreffende ontwikkelaar. In deze overeenkomsten is bijvoorbeeld een bijdrage aan de gemeente opgenomen. Hieronder volgt een overzicht van de actuele ontwikkelingen.

Dekkerswald

Ten aanzien van het project geldt dat de gemeente geen grondpositie heeft. De gemeente heeft in het kader van de Wet op de ruimtelijke ordening een overeenkomst gesloten betreffende de herontwikkeling en transformatie van het aan de Nijmeegsebaan gelegen woon – zorg complex Dekkerswald. In deze overeenkomst is het kostenverhaal geregeld voor de door de gemeente te maken kosten in het kader van haar faciliterende rol. Daarbij gaat het om kosten voor het voeren van de benodigde planologische procedures. Het risico van de ontwikkeling ligt bij de zorggroep. De zorggroep heeft de bijdrage in de kosten ambtelijke kosten al volledig aan de gemeente betaald.

Heikant in de Horst

De gemeente heeft geen grondpositie, maar faciliteert de woningbouw. Met Hofmans Vastgoed BV is in 2009 een overeenkomst gesloten voor de realisatie van het uitbreidingsplan. Het plan voorziet in de bouw van sociale huurwoningen, sociale koopwoningen en vrijesectorwoningen. Het risico van de gehele ontwikkeling ligt bij de ontwikkelaar. Als gevolg van de marktsituatie in de afgelopen jaren (woningmarkt) is vertraging in de ontwikkeling aan de orde. Dit heeft ertoe geleid dat het woonrijp maken van het plangebied gefaseerd plaatsvindt met als gevolg dat extra kosten voor voorbereiding, toezicht op de uitvoering (VTU) aan de orde zijn. Ook is sprake van een herdifferentiatie van het woningbouwprogramma, als reactie op de markt, waardoor onder andere extra overleggen hebben plaatsgevonden. Gezien er nog een significant aantal woningen gebouwd moet worden is er nog geen concrete einddatum bekend. De openbare ruimte is dan ook nog niet overgedragen.

Lieskes Wengs (Leuth)

In 2020 heeft een bedrijf een optie op de kavel genomen en het college heeft op 7 december 2020 besloten om in te stemmen met de mogelijke verkoop van de kavel. Naar verwachting verkopen we de kavel in 2021.

Jan Arntzstraat (Kekerdom)

De gemeente heeft met Oosterpoort projectontwikkeling BV in 2010 een realisatie – overeenkomst gesloten. Het plan voor herstructurering is destijds ‘on hold’ gezet vanwege economische crisis en veranderde bouwopgave van Oosterpoort. De percelen zijn in bezit van Oosterpoort en zijn tijdelijk in gebruik gegeven als dorpsweide. Het vigerende bestemmingsplan heeft een capaciteit van 17 woningen.

Morgenbad (Leuth)

Het bestemmingsplan Morgenbad Leuth is op 9 september 2016 vastgesteld door de gemeenteraad. Het bestemmingsplan maakt de realisatie mogelijk van het nieuwe wijkje Kalfsheuvel. Voor de eerste fase (14 huurwoningen) is al een vergunning verleend en de woningen zijn voor 1 juli 2017 opgeleverd. WIBECO Vastgoed verhuurt de huurwoningen (Kalfsheuvel 1 t/m 27 oneven).

Het uitwerkingsplan voor de 2e fase is op 23 april 2019 vastgesteld en per 10 juli 2019 geheel onherroepelijk in werking getreden. Jan Oosterhout Ontwikkeling BV gaat de woningen bouwen. Oosterhout heeft aangegeven dat de verkoop is gestagneerd. De reden hiervoor is dat de woningen te duur zijn waardoor de afzet moeilijk is. Oosterhout is nu bezig met alternatieve woningen passend binnen het bestemmingsplan. Het voornemen is daarom dat zij de woningen even van de markt willen halen om ruimte te maken voor aangepaste woningen die op een iets lager prijsniveau liggen. De overdracht van de openbare ruimte vindt na de realisatie van het bouwplan voor deze woningen plaats.

Schreven (Groesbeek)

De locatie Schreven in Groesbeek betreft een voormalige bedrijfslocatie binnen de bebouwde kom tussen de Kloosterstraat en de Gooiseweg. Een ontwikkelaar heeft de te ontwikkelen gronden in eigendom en heeft een plan voor de herontwikkeling van de locatie bij de gemeente ingediend. Het plan voorziet in de sloop van de huidige opstallen en de ontwikkeling van 31 nieuwe grondgebonden woningen met bijbehorende openbare ruimte. De gemeente staat positief tegenover het plan en faciliteert deze ontwikkeling. Met de ontwikkelaar is op 24 september 2020 een anterieure overeenkomst gesloten waarmee ook het kostenverhaal voor de gemeente geregeld is. Naar verwachting wordt in 2021 de omgevingsvergunning afgegeven.

Beleidsuitgangspunten reserves en voorzieningen

Reserves

Er zijn op dit moment geen reserves die een directe relatie hebben met grondexploitaties.

Voorzieningen

In het Besluit Begroting en Verantwoording is aangegeven dat het treffen van een afboeking of een voorziening direct gebeurt bij een verwacht verlies ter grootte van dit volledige verlies. Als sprake is van een voorziening ingericht ter bestrijding van de (verwachte) tekorten in grondexploitaties, dan moeten we die opnemen als een correctie op de post bouwgrond in exploitatie (voorraden).

Op 1 januari 2021 kennen de grondexploitaties voor Kloosterpad West en Pastoor van Tielstraat een tekort. Voor beide tekorten is dan ook een voorziening getroffen: voor de ontwikkeling van Kloosterpad West een voorziening van € 124.092 en voor Pastoor van Tielstraat een voorziening van € 7.630 per 31 december 2020.

Jaarrekening

Overzicht baten en lasten

Hier gaan we in op de volgende onderdelen:

- het overzicht van baten en lasten
- de toelichting op de baten en lasten (verschillenanalyse begroting - rekening)
- Wet normering Topinkomens
- begrotingsrechtmatigheid

Overzicht baten en lasten

Bedragen x €1.000

	Begroting 2020 Primair			Begroting 2020 Actueel			Rekening 2020		
	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo
Inwoner	-46.059	11.240	-34.820	-53.931	16.372	-37.560	-52.868	16.662	-36.206
Onze buurt	-23.102	9.487	-13.615	-23.790	9.871	-13.919	-22.947	10.106	-12.841
Onze gemeente	-6.754	1.790	-4.964	-9.131	1.500	-7.630	-8.463	2.065	-6.398
Ons geld	-5.503	66.345	60.841	-5.510	68.582	63.072	-5.940	68.376	62.436
Overhead	-9.407	0	-9.407	-9.105	0	-9.105	-8.940	0	-8.939
Saldo rekening baten en lasten	-90.825	88.861	-1.964	-101.467	96.326	-5.142	-99.158	97.209	-1.948
Toevoeging reserves	-392		-392	-1.670		-1.670	-2.470		-2.470
Onttrekking reserves		2.358	2.358		6.044	6.044		4.418	4.418
Resultaat rekening baten en lasten	-91.217	91.219	2	-103.138	102.370	-768	-101.627	101.627	0

Toelichting baten en lasten

In onderstaande tabel zijn de (totale) verschillen tussen de begroting en de rekening over het jaar 2020 weergegeven.

Daaronder is per programma een analyse opgenomen waarin we de verschillen tussen de begroting en de rekening 2020 toelichten (- = nadelig).

Bedragen x € 1.000

Programma	Begroting 2020 Primair Saldo	Begroting 2020 Actueel Saldo	Rekening 2020 Saldo	Verschil Begroting Rekening
Inwoner	-34.820	-37.560	-36.206	1.354
Onze buurt	-13.615	-13.919	-12.841	1.077
Onze gemeente	-4.964	-7.630	-6.398	1.233

Ons geld	60.841	63.072	62.436	-636
Overhead	-9.407	-9.105	-8.939	166
Saldo rekening baten en lasten	-1.964	-5.142	-1.948	3.194
Toevoeging aan reserves	-392	-1.670	-2.470	-800
Onttrekking aan reserves	2.358	6.044	4.418	-1.626
Resultaat rekening baten en lasten	2	-768	0	768

Hieronder is per programma een analyse opgenomen waarin de verschillen tussen de begroting 2020 en de rekening 2020 zijn toegelicht (- = nadelig).

		<i>Bedragen x €1.000</i>	
Taakveld	Toelichting	Verschil	I/S/RES
Onderwijshuisvesting	- Voor het gebruik van accommodaties voor gymonderwijs is in 2020 minder vergoed. Een aantal scholen maken hier minder gebruik van. Ook vond een afrekening van € 27.000 over 2019 plaats.	78	I/S
Leerlingenvervoer	- Door corona is er minder gebruik gemaakt van het leerlingenvervoer.	148	I
Peuterspeelzalen	- Door de nieuwe subsidieverordening zijn de subsidies lager. Een deel komt doordat de subsidie voor VVE-kinderen onder de begrotingspost achterstandenonderwijs vallen.	88	S
Overige onderwijsvoorzieningen	- Aan achterstandenonderwijs is € 38.000 minder besteed. Hierdoor is de aanwending van de hiervoor gereserveerde gelden ook lager. Zie programma Ons geld.	38	RES
Samenkracht & burgerparticipatie	- Door corona zijn er minder inspecties van kinderopvang door GGD uitgevoerd.	31	I
	- In 2020 is geen uitgaaf gedaan voor de uitvoering van het actieplan Stekkenberg. Dit bedrag hevelen we via de storting in de reserve lopende projecten over naar 2021. Zie programma Ons geld.	68	RES
	- Door corona is er minder beroep gedaan op de begrotingspost incidentele subsidies.	12	I
	- De geraamde bijdrage voor de speeltuin Adamskamp is verantwoord op programma Onze buurt.	-11	I
	- Door corona zijn democracy en de kindergemeenteraad niet doorgedaan. Hierdoor zijn geen uitgaven gedaan.	10	I
	- De kosten van buurtbemiddeling worden vanaf 2020 in rekening gebracht bij de deelnemende partijen. Hierdoor vallen zowel de uitgaven als inkomsten € 29.000 lager uit.	0	S
	- Voordeel op de onderhoudskosten van de Mallemlen, met name veroorzaakt door minder onderhoud als gevolg van corona. € 28.000 blijft beschikbaar voor 2021.	49	I/RES
- De garantiebijdrage voor het dorps huis Op de Heuvel viel € 14.000 lager. Ook de afrekeningen over 2018 en 2019 vielen € 12.000 gunstiger uit.	27	I	

	- Hogere kosten groot onderhoud gebouw Kloosterstraat 7-9 door het noodzakelijk eerder uitvoeren van de dakrenovatie en plaatsing zonnepanelen	-50	I
Wijkteams	- De kosten voor externe ondersteuning voor maatschappelijk werk en het Regionaal ondersteuningsbureau vielen lager uit.	22	I
Inkomens- en bijstandsvoorziening	- Er is € 216.000 minder aan bijstandsuitkeringen verstrekt. De inkomsten voor onder meer aflossing leenbijstand waren € 28.000 hoger.	244	I
	- Voor het aanbieden van ondersteuning aan ondernemers die door Corona in de problemen zijn gekomen is een budget bij de Najaarsnota geraamd. De besteding hiervan vindt in 2021 plaats. Het geld is gestort in de reserve lopende projecten; zie programma Ons geld.	45	RES
	- Voor het project preventie en vroegsignalering van schuldhulpverlening is € 77.000 minder uitgegeven. Op programma Ons geld staat een laere aanwending van de reserve lopende projecten tegenover. Daarnaast was het aantal schuldhulptrajecten minder waardoor €28.000 minder is uitgegeven.	105	RES
	- In verband met corona heeft het rijk middelen beschikbaar gesteld voor flankerend beleid armoedebestrijding en schuldhulpverlening. Dit budget hevelen we over naar 2021 via het programma Ons Geld	134	RES
	- De Tozo-uitkeringen hebben € 114.000 meer bedragen. Hiertegenover staat een hogere inkomst aan onder andere rijksuitkering van € 128.000.	14	I
	- Er zijn door de coronacrisis meer aanvragen voor kwijtschelding van de gemeentelijke belastingen ontvangen en toegekend.	-71	I
Begeleide participatie	- De bijdrage voor sociale werkvoorziening viel lager uit. Dit is met name veroorzaakt door een meevallende omzet en de ontwikkeling van de loonkosten van de SW medewerkers.	176	I
Maatwerkvoorzieningen (WMO)	- Aan rolstoel-, vervoers- en woonvoorzieningen is € 21.000 meer uitgegeven.	-21	S
	Door corona is er minder gebruik gemaakt van het wmo-vervoer.	59	I
Maatwerkdienstverlening 18+	- Aan Huishoudelijke hulp hebben we minder besteed.	89	I
	- Aan zorgkosten blok A en B Wmo (dagbesteding en begeleiding) hebben we minder besteed.	68	I
	- De hogere inkomst voor eigen bijdragen Wmo voorzieningen komt voornamelijk door de naverrekening CAK over 2019	64	I
	- Het projectbudget voor inrichting van wmo ruimtes is in 2020 niet besteed.	40	I
	- Het project Ambulantisering GGZ heeft onder meer door corona niet geleid tot een uitgaaf.	58	I

	Voor versterking van de relatie met partners in de keten van toewijzing" was een werkbudget van € 10.000 geraamd. Dit is vanwege corona niet besteed.	10	I
Maatwerkdienstverlening 18-	- De kosten voor blok B (begeleiding en ambulante hulp) jeugdzorg waren hoger door toename van het aantal aanvragen en langere duur van trajecten	-309	S
Geëscaleerde zorg 18+	- Voor de brede aanpak van dak- en thuisloosheid was € 18.000 geraamd. Dit budget hevelen we over naar 2021 via storting in de reserve lopende projecten. Zie programma Ons geld.	18	R
	- De gemeente Nijmegen heeft aan de regiogemeenten een deel van het overschot op Beschermd Wonen uitgekeerd.	174	I
Geëscaleerde zorg 18-	- Aan zorgkosten voor blok C (jeugdzorg met verblijf) is meer besteed. Hiervan heeft 265.000 betrekking op afrekening van vorige jaren.	-317	S
Salaris- en inhuurkosten	- Dit betreft de doorbelasting van de salaris- en inhuurkosten van de tijd die de organisatie aan dit programma besteedt.	256	I
Diverse verschillen		8	I
Totaal Programma Inwoner		1.354	

		<i>Bedragen x €1.000</i>	
Taakveld	Toelichting	Verschil	I/S/RES
Overige gebouwen en terreinen	- De verkoop van een kavel van 606 m ² aan de Botsestraat in Leuth was niet opgenomen in de begroting.	53	I
Wegen	- In 2020 is niet al het onderhoud uitgevoerd dat gepland was. Hierdoor was er sprake van een forse onderuitputting bijna € 5,5 ton. In het raadsvoorstel over het beheerplan wegen (2021), waarin wordt voorgesteld om weer een onderhoudsvoorziening in te stellen, is hiermee rekening gehouden. Daarnaast zijn er minder kosten gemaakt voor wegmarkeringen als gevolg van weersomstandigheden op het einde van het jaar. Dit heeft geleid tot een incidenteel voordeel van € 10.000.	546	I
	- De onderzoekskosten studie fietspad Leuth waren € 9.000 (geraamd € 27.000). Deze kosten dekken we door een bijdrage uit de reserve lopende projecten. Het verschil van € 18.000 blijft beschikbaar in deze reserve voor eventuele vervolgcosten.	18	I/RES
	- Door een ongeval met een vrachtauto zijn er extra onderhoudskosten gemaakt voor de berm. Van de verzekering hebben we niet alle kosten vergoed gekregen, waardoor er een incidenteel nadeel is ontstaan van € 17.000.	-17	I
	- De kosten voor het schoonhouden van wegen zijn hoger uitgevallen als gevolg van indexeringen, die niet meegenomen waren in de raming.	-35	I

Rationeel wegbeheer	- De kosten voor de watersysteemheffing zijn over diverse posten in de exploitatie verdeeld. In totaal is hier in 2020 een voordeel gerealiseerd van € 15.000. Het voordeel op deze individuele post (rationeel wegbeheer), dat hier onderdeel van uitmaakt, is € 27.000. In de toekomst bekijken we de verdeling over de diverse posten opnieuw.	27	I
	- De overschrijding op advieskosten ad € 14.000 wordt veroorzaakt door de advisering over het nieuwe beleidsplan wegen. Deze kosten zijn gemaakt in 2020. Dit nieuwe beleidsplan was nodig voor het opnieuw instellen van de onderhoudsvoorziening wegen (in 2021).	-14	I
Gladheidsbestrijding	- Op de post huur materialen is een incidenteel voordeel gerealiseerd van € 15.000 omdat er in 2020 minder gestrooid hoefde te worden.	15	I
Kabels en leidingen	- Op de post onderhoud is er sprake van een overschrijding van € 19.000. Dit betreft het terug naar de oorspronkelijke staat brengen van de weg. Hiertegenover staan meer opbrengsten. Met betrekking tot de subsidies aanleg glasvezel is in 2020 een voordeel gerealiseerd van ruim € 50.000. Dit bedrag is nog beschikbaar voor te verstrekken subsidies en wordt meegenomen in het voorstel tot budgetoverheveling naar 2021. Voor straatwerkvergoeding en leges hebben we in totaal ongeveer € 41.000 meer ontvangen dan begroot. Dit is het gevolg van extra uitgevoerde werkzaamheden in verband met de energietransitie en extra projecten.	70	I
Openbare verlichting	- De kosten voor elektriciteit zijn in 2020 € 27.000 hoger dan begroot. Dit verschil wordt grotendeels veroorzaakt door de in 2020 betaalde voorschotten. De afrekening hiervan vindt zoals gebruikelijk een jaar later plaats, dus in 2021.	-27	I
	De kosten van onderhoud en vervanging zijn in 2020 duurder uitgevallen (€ 46.000). Dit komt onder meer doordat er meer vervangingen hebben plaatsgevonden. Andere posten, waaronder schadevergoedingen, leiden tot een klein voordeel van per saldo € 6.000.	-40	I
Parkeren	- Met betrekking tot parkeren is er in 2020 een nadeel ten opzichte van de begroting gerealiseerd van in totaal € 38.000. Dit is vooral veroorzaakt doordat in 2020 de openstaande betalingen en ontvangsten met ontwikkelaar Van Erk zijn afgewikkeld.	-38	I
Sportbeleid en activering	- Het restantbudget voor harmonisatie van het accommodatiebeleid is niet besteed en niet meer nodig.	31	I
	- De aanpak sportstimulering financieren door aanspraak te maken op de rijksregeling buurtsportcoaches. In 2020 waren er mede door corona onvoldoende initiatieven om dit budget volledig op te maken, daardoor is er € 90.000 over.	90	I

	- Voor de projectkosten van de 2e fase accommodatiebeleid is een werkbudget van € 10.000 geraamd. Dit is met name door corona niet uitgegeven.	15	I
	- Aan subsidies voor sportverenigingen is op basis van de aanvragen € 14.000 minder uitgegeven.	14	I
Sportaccommodaties	- Vanwege Corona is er minder onderhoud uitgevoerd met betrekking tot sporthal Heuvelland.	13	I
	- Omdat diverse materialen zijn afgekeurd en vervangen is er op de post inventaris De Duffelt een overschrijding van € 14.000. De posten met betrekking tot schoonmaak en onderhoud De Duffelt laten per saldo in totaal een voordeel zien van € 64.000. Dit voordeel is incidenteel en onder meer veroorzaakt door minder onderhoud als gevolg van corona.	50	I
	- Bij zwembad de Lubert is sprake van een overschrijding van de onderhoudskosten van in totaal € 88.000. Dit wordt grotendeels veroorzaakt door een uitgevoerde RIE (risico-analyse) en extra kosten vanwege aanscherping van de wet- en regelgeving. In 2020 zijn er diverse eenmalige kosten gemaakt, die niet waren begroot. Voorbeelden hiervan zijn overname van zwemspullen en extra kosten vanwege nieuwe activiteiten zoals aquajoggen. In totaal is hier sprake van een overschrijding van € 17.000. Als gevolg van niet geplande vervanging personeel bij ziektes en vakanties is € 15.000 meer uitgegeven dan geraamd. Een in 2017 opgenomen taakstellende bezuiniging van € 28.000 is nog niet gerealiseerd. Per saldo een nadeel van € 9.000 op verschillende opbrengsten	-157	I
Monumentenzorg & Archeologie	- Bedrag voor de Kerkenvisie schuiven we door naar 2021. Door de Coronacrisis was het moeilijk om met elkaar in contact te komen over dit onderwerp.	25	I/RES
	- We hebben subsidies van eerdere jaren afgewikkeld en moeten een klein deel terugbetalen aan de Provincie Gelderland.	-12	I
Natuurlijk groen	- De kosten voor de watersysteemheffing zijn over diverse posten in de exploitatie verdeeld. In totaal is hier in 2020 een voordeel gerealiseerd van € 15.000. Het nadeel op deze individuele post (natuurlijk groen), dat hier onderdeel van uitmaakt, is € 15.000. In de toekomst bekijken we de verdeling over de diverse posten opnieuw.	-15	I
	- Beplantingsmateriaal, gepland in december 2020, is geleverd in januari 2021 en wordt daarom in 2021 verantwoord. Dit levert in 2020 een eenmalig voordeel op van € 16.000. Met betrekking tot straatwerk en hekwerken zijn alleen de kosten gemaakt die nodig waren. Dit leverde in 2020 een incidenteel voordeel van € 10.000 op.	26	I

	- Landschappelijk groen, onderhoud parken en landschapselementen, laat een overschrijding zien van € 17.000. Deze wordt veroorzaakt door het verwijderen van opslag en exoten in de spoorkuil. In eerste instantie was gerekend op een bijdrage van Staatsbosbeheer, maar die ging later niet door. Daardoor kwamen alle kosten ten laste van ons.	-17	I
Speeltuinen	- De totale onderhoudskosten zijn in 2020 € 63.000 lager dan geraamd. Wij stellen voor om dit bedrag te storten in de bestemmingsreserve lopende projecten.	63	I/RES
Basisgezondheidszorg	- Diverse projecten hebben vanwege corona niet plaatsgevonden.	33	I
Riolering	- Diverse voordelige mutaties riolering. Met name onderhoud hoofdriolen (€ 33.000), verwerken rioolslib (€ 28.000), projectkosten vastleggen zakelijk recht Ubbergen (€ 36.000) reiniging kolken (€ + 21.000) onderhoud rioolgemaal (€ - 43.000) , elektriciteit rioolgemaal (€ 11.000) en een hogere opbrengst rioolheffing (€ 54.000).	140	I
	- Hogere dotatie aan de voorziening riolering	-93	I
Afval	- De belangrijkste afwijking komt door afrekeningen van opbrengst van afval van voorgaande jaren en daarnaast een hogere opbrengst afvalstoffenheffing.	65	I
Milieubeheer	- De bijdrage aan de ODRN voor het onderdeel milieu is hoger dan begroot door een aantal aanvullende opdrachten, het onderdeel BRIKS is iets lager uitgevallen.	-13	I
	- Een deel van de kosten van de transitievisie warmte is betaald en uitgevoerd. We moeten een deel van de werkzaamheden en het budget doorschuiven naar 2021.	11	I/RES
	- De werkzaamheden met betrekking tot duurzaamheid zijn vooral door corona vertraagd. Voor de pilot aardgasvrij maken woningen (50K) zijn we nu samenwerkingsovereenkomsten aan het opstellen. Het bedrag voor duurzaamheid uit de december.circ 2019 houden we beschikbaar. (190K)	347	I/RES
	- De subsidieregeling klimaataanpak eigen woningen is per 31 december 2020 beindigd. Er is een klein deel van het beschikbaar gestelde bedrag over.	32	I/RES
Salaris- en inhuurkosten	- Dit betreft de doorbelasting van de salaris- en inhuurkosten van de tijd die de organisatie aan dit programma besteedt.	-167	I
Diverse verschillen		38	
Totaal Programma Onze buurt		1.077	

Bedragen x €1.000

Taakveld	Toelichting	Verschil	I/S/RES
----------	-------------	----------	---------

Bestuur	- Hogere dotatie aan de voorziening pensioenverplichting wethouders. Door de lage rente, vult de spaarpot niet voldoende en is bijstorten noodzakelijk.	-103	I
	- De afrekening over 2019 van onze vorige accountant is lager dan verwacht.	27	I
	- Er zijn in 2020 twee onderzoeken uitgevoerd. Een in eigen beheer en een (kosteloos) Doe Mee onderzoek van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers. Daarom zijn er geen onderzoekskosten gemaakt in 2020.	20	I
Burgerzaken	- We hebben in het laatste half jaar minder reisdocumenten en rijbewijzen thuisbezorgd. In het eerste half jaar met de eerste lockdown hebben we dit een tijdje verplicht. De inwoners vonden deze verplichting niet prettig en het was voor onze medewerkers ook extra werk. Omdat het ons als gemeente ook nog meer kost dan het afhalen van een reisdocument hebben we er voor gekozen dit niet meer te verplichten. Dit zorgt er voor dat we minder onkosten hebben gemaakt voor het thuisbezorgen van deze documenten.	15	I
Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	- Door de Coronacrisis konden enkele projecten niet doorgaan. Hierdoor hebben we niet het hele budget economische zaken uit kunnen geven.	20	I
Toerisme	- We hebben een bijdrage toegekend voor een aantal toeristische organisaties in verband met de coronacrisis. Daarvoor hebben we de bijdrage van de provincie ingezet. Deze was niet helemaal dekkend.	-14	I
	- Door de Coronacrisis konden enkele projecten van Gelderland Herdenkt niet doorgaan. Daarnaast hebben we een subsidie ontvangen die we niet hadden geraamd.	90	I
	- We hebben over het boekjaar 2019 meer toeristenbelasting ontvangen dan waar we mee rekening hebben gehouden bij de jaarrekening. Dit is een voordeel in 2020.	28	I
Musea	- Voor Museumpark Orientalis was een restantbudget van € 550.000 beschikbaar. Hiervan is € 30.000 besteed. We stellen voor het restant over te hevelen naar 2021. Hiertegenover staat ook een lagere bijdrage uit de reserve lopende projecten. Zie hiervoor programma Ons Geld.	520	I
Arbeidsparticipatie	- De bijdrage aan de MGR voor reïntegratietrajecten viel € 122.000 lager uit. Dit is met name veroorzaakt doordat wegens corona minder is uitgegeven aan instrumentgelden en de personele inhuur lager is geweest. Ook hebben door corona nauwelijks activiteiten plaatsgevonden in de actiecentra Participatie Stekkenberg en Millingen ad Rijn. Hierdoor is € 58.000 minder besteed.	180	I

	- Voor de Pilot Veranderopgave inburgering ontvangen we een rijksbijdrage van € 303.000. Hiervan is € 136.381 uitgegeven. Het voorstel is om het restantbudget over te hevelen naar 2021 via een storting in de reserve lopende projecten. Bij niet besteding van deze gelden moeten we de rijksbijdrage terugbetalen.	167	I/RES
	Voor de implementatie van de nieuwe Wet inburgering hebben we een rijksbijdrage van € 69.000 gekregen. Hiervan is € 3.000 uitgegeven. Het restant hevelen we over naar 2021 via storting in reserve lopende projecten.	66	I/RES
	De subsidie voor Vluchtelingenwerk is € 18.000 lager dan geraamd.	18	I
Ruimtelijke ordening	- Investeringsbijdrage Project Omgevingswet 336K, Door uitstel van de wet en corona is het project vertraagd. Ook de uitgaven verschuiven naar de toekomst. Hiertegenover staat ook een lagere bijdrage uit de reserve lopende projecten. Zie hiervoor programma Ons Geld.	336	I/RES
	- Er zijn in 2020 twee anterieure overeenkomsten gesloten, die ook in 2020 zijn ontvangen en verantwoord. In de begroting hebben we met deze overeenkomsten geen rekening gehouden.	45	I
Grondexploitaties	- De voormalige Oefenhoek in Millingen is gedeeltelijk afgewikkeld. Hier staat een bijdrage uit de reserve lopende projecten tegenover.	-72	I
	- De complexen Kloosterpad-West en Pastoor van Tielstraat zijn bijgesteld, waardoor de exploitaties negatiever zijn. Hiervoor moeten we de voorziening verwacht verlies grondexploitaties ophogen.	-38	I
	- Dit nadeel is ontstaan door de afwikkeling van openstaande betalingen en ontvangsten met ontwikkelaar Van Erk (zie ook Programma Onze Buurt, taakveld parkeren).	-33	I
	- Rente grondexploitatie locatie Centrumplan Groesbeek is verantwoord op taakveld Treasury.	33	
Bouwvergunningen	- We hebben meer legesopbrengsten opgehaald dan bij de laatste bijstelling bij de Najaarsnota 2020 verwacht. Er zijn een paar grotere vergunningen toch nog in 2020 verleend.	31	I
Salaris- en inhuurkosten	- Dit betreft de doorbelasting van de salaris- en inhuurkosten van de tijd die de organisatie aan dit programma besteedt.	-113	I
Diverse verschillen		10	
Totaal Programma Onze gemeente		1.233	

Bedragen x €1.000

Taakveld	Toelichting	Verschil	I/S/RES
OZB	- De ozb opbrengst is € 96.000 hoger dan verwacht. € 26.000 daarvan heeft betrekking over voorgaande belastingjaren.	96	I
	- Bijdrage Munitax over 2020 is € 40.000 hoger dan verwacht.	-39	I

Uitkering gemeentefonds	- De lagere algemene uitkering is als volgt te verklaren: aanvullende compensatie corona € + 34.000, afrekening 2018 en 2019 € + 58.000, lagere suppletie-uitkering sociaal domein € - 413.000 en actualisatie maatstaven 2020 € - 7.000.	-328	I
Overige baten en lasten	- De stelpost onderuitputting leidt op dit programma tot een nadeel van € 500.000. Onderuitputting staat voor de situatie waarbij de werkelijke kosten binnen het budget blijven. Op de andere programma's staan hier voordelen tegenover.	-500	I
	- De stelpost onvoorzien van € 25.000 is in 2020 niet ingezet.	25	I
	- De stelpost coronamaatregelen is niet helemaal ingezet in 2020. We stellen voor het restant over te hevelen naar 2021 via een storting in de reserve lopende projecten.	118	I/RES
Mutaties reserves	- Zie de toelichting op de verschillen in de reserves	-2.426	I
Diverse verschillen		-8	I
Totaal Ons Geld		-3.062	

Bedragen x €1.000

Taakveld	Toelichting	Verschil	I/S/RES
Salaris- en inhuurkosten	- Dit betreft de doorbelasting van de salaris- en inhuurkosten van de tijd die de organisatie aan dit programma besteedt.	303	I
Overige kosten bedrijfsvoering	- Overige doorbelastingen van de kostenverdeelstaat (= kosten organisatie) zijn € 31.000 nadelig.	-31	I
	- Door corona zijn er minder bijeenkomsten, recepties, evenementen en dergelijke georganiseerd.	16	I
	- Er zijn minder rechtzaken geweest dus ook minder juridisch advieskosten ingewonnen. Wellicht heeft ook Corona hier invloed op gehad.	52	I
	- In 2020 zijn door corona minder onderzoeken naar de dienstverlening gedaan.	29	I
	- Lagere doorbelasting naar projecten, dit leidt tot een nadeel van € 178.000. Het gaat hier om uren die geraamd waren op projecten, maar die ten laste van de reguliere exploitatie komen.	-178	I
	- Niet verrekenbare BTW 2020	-45	I
Diverse verschillen		20	I
Totaal Overhead		166	

Bedragen x €1.000

Naam reserve	Toelichting	Verschil	I/S/RES
Algemene reserve	- De lagere onttrekking uit de reserve is veroorzaakt door lagere lasten voor het Plan van aanpak accommodatiebeleid (€ - 31.000) en lagere exploitatiekosten Morgenfit (€ - 6.000).	-36	I

Reserve rekeningresultaten	- Er was een lagere onttrekking nodig dan begroot, omdat het tekort minder groot was.	-373	I
Reserve opleidingen personeel	- Het tekort op het opleidingsbudget (dit staat op de kostenplaats Bedrijfsvoering) onttrekken we aan de reserve opleidingen personeel. Het restant van € 18.000 is nu onttrokken aan de reserve.	18	I
Reserve exploitatietekort Den Ienloop	- Hogere bijdrage uit de reserve om het exploitatietekort te dekken.	23	I
Reserve lopende projecten	- Dit verschil is veroorzaakt door diverse mutaties. Er is een lagere onttrekking uit de reserve geweest door lagere lasten op diverse producten/projecten. Dit betreft publicatie bouw- en milieudossiers (- € 10.000) en inrichting Wmo-ruimtes (- € 40.000), preventie en vroegsignalering (- € 63.000), onderzoek vrijliggend fietspad Leuth (- € 17.000), Kerkenvisie (- € 25.000), Actieplan duurzaamheid (€ - 251.000), Subsidie Behoud Museumpark Orientalis (- € 520.000), achterstandenbeleid (€ - 38.000), planmatig onderhoud Mallemolen (- € 28.000) en investeringsbijdrage invoering Omgevingswet (- € 316.000). Er zijn ook onttrekkingen gedaan voor de volgende projecten. Afronding projecten Centrum Groesbeek (€ 3.000), exploitatiebijdrage bouwplan Oefenhoek Millingen (€ 72.000) en stimuleringslening duurzaamheidsmaatregelen non-profitorganisaties (€ 18.000).	-2.013	I

Daarnaast is voor een aantal budgetten het (restant) budget gestort in deze reserve, omdat de betreffende projecten niet zijn afgerond in 2020. Per saldo gaat het om een bedrag van € - 798.000 voor ondersteuning ondernemers (- € 43.000), flankerend beleid sociaal domein (- € 30.000), brede aanpak dak- en thuisloosheid (- € 18.000), Actieplan Stekkenberg (- € 68.000), invoering nieuwe wet Inburgering (- € 66.000), stelpost coronamaatregelen (- € 118.000), pilot inburgering veranderopgave (- € 167.000), stelpost loonsom voor arbo (- € 100.000), iBurgerzkaen verbeteren afsprakensysteem (- € 20.000), publicatie bouw- en milieudossiers (- € 35.000), koppeling Join- Notubiz (- € 5.000), inhuur ondersteuning applicatiebeheer Join (€ - 30.000), de Risico-inventarisatie (RIE) werkplaats (- € 35.000) en vervanging speeltuinen (€ - 63.000).

Reserve dekking kapitaallasten	- Lagere kapitaallasten op de diverse projecten tot een lagere bijdrage (€ - 40.000). Ook de rente voegen we aan deze reserve toe. Omdat het saldo van de reserve op 1 januari 2020 lager was dan verwacht was de rentetoevoeging € 2.000 lager.	-38	I
Reserve Parkeergarage Dorpsstraat	- Hogere bijdrage uit de reserve Parkeergarage Dorpsstraat door hogere exploitatielasten dan begroot.	10	I
Reserve aanpak extreme wateroverlast	- Lagere bijdrage uit de reserve door lagere kapitaallasten.	-12	I
Afrondingsverschillen		-5	
Totaal reserves		-2.426	

Wet Normering Topinkomens

De Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) is op 1 januari 2013 in werking getreden. Het doel van deze wet is het tegengaan van bovenmatige beloningen en ontslagvergoedingen bij instellingen in de (semi) publieke sector. Op grond van de WNT mag in 2019 het inkomen van topfunctionarissen in de (semi) publieke sector maximaal 100% van het minister salaris zijn. Dat komt in 2020 neer op € 201.000 inclusief belaste kostenvergoedingen en pensioenbijdrage werkgever. Als topfunctionaris worden expliciet genoemd: de gemeentesecretaris en de griffier.

Bovengenoemd maximum wordt jaarlijks bij ministeriële regeling vastgesteld. De onderdelen vormen communicerende vaten. Dat wil zeggen dat een topfunctionaris in 2020 alleen boven het maximuminkomen komt als de som van de drie onderdelen meer bedraagt dan € 201.000.

De gemeente Berg en Dal heeft in 2020 geen medewerkers in dienst waarvan het salaris hoger is dan de maximale norm.

Gegevens 2020		
Bedragen x € 1	v.d. Velde E.	v. Workum J.A.M.
Funcatiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2020	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	0,71
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	107.511	65.726
Beloningen betaalbaar op termijn	19.273	13.022
<i>Subtotaal</i>	<i>126.784</i>	<i>78.748</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	201.000	160.800
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	0	0
Totale bezoldiging	126.784	78.748
Het bedrag van de overschrijding	n.v.t.	n.v.t.

De reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	n.v.t.	n.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	n.v.t.	n.v.t.

Gegevens 2019		
Bedragen x € 1	v.d. Velde E.	v. Workum J.A.M.
Functiegegevens	Gemeentesecretaris	Griffier
Aanvang en einde functievervulling in 2019	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1,0	0,71
Dienstbetrekking?	ja	ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	105.043	63.801
Beloningen betaalbaar op termijn	18.034	12.174
<i>Subtotaal</i>	<i>123.077</i>	<i>75.975</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	194.000	155.200
Totale bezoldiging	123.077	75.975

Begrotingsrechtmatigheid

De begrotingsrechtmatigheid bekijken we binnen het totaal van een programma. Volgens de Commissie BBV hoeven we alleen de lastenkant in de rechtmatigheidstoets voor het begrotingscriterium te betrekken. Volgens de bepalingen in artikel 189, lid 3 van de Gemeentewet is alleen voor de lasten een begroot maximum vastgelegd. Het Normenkader is daar ook op gericht. De gemeenteraad autoriseert het college op programmaniveau. Blijven de lasten binnen het totaal van het programma dan zijn deze rechtmatig. De mutaties en (afwijkende) activiteiten die zich binnen een programma hebben voorgedaan zijn toegelicht in het verslag over de uitvoering van de programma's.

Hiermee rekening houdend ontstaat het volgende beeld.

V = onrechtmatig maar telt niet mee in oordeel

X = onrechtmatig en telt wel mee in oordeel

Programma Inwoner

Geen overschrijding van het lastenbudget van dit programma.

Programma Onze buurt

Geen overschrijding van het lastenbudget van dit programma.

Programma Onze gemeente

Geen overschrijding van het lastenbudget van dit programma.

Programma Ons geld

Er is een overschrijding van het lastenbudget van dit programma.

V = de overschrijding is ontstaan door:

- Stelpost onderuitputting leidt op programma Ons geld tot een nadeel van € 500.000. Hier staan voordelen op de overige programma's tegenover.
- Hogere dotatie aan de reserve lopende projecten leidt op programma Ons geld tot een nadeel van € 798.000. Hier staan voordelen op de overige programma's tegenover.

Programma Overhead

Geen overschrijding van het lastenbudget van dit programma.

Overschrijding kredieten

Fietspad Heumensebaan-Rijlaan

Overschrijding van het krediet met € 195.000. Overschrijding wordt in 2021 teniet gedaan door de ontvangst subsidie provincie Gelderland van € 200.000

Balans met toelichting

Hieronder vindt u de volgende onderdelen:

- de balans
- de toelichting op de balans
- de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling.

Balans

	<i>Bedragen x € 1.000</i>	
ACTIVA	31-12-2019	31-12-2020
<u>Vaste activa</u>		
Immateriële vaste activa	3.394	3.053
<i>Kosten voor onderzoek en ontwikkeling:</i>	-	-
<i>Bijdrage aan activa in eigendom van derden:</i>	3.394	3.053
Materiële vaste activa	75.300	77.159
<i>Investerings met een economisch nut</i>	35.742	35.562
<i>Overige investeringen economisch nut met heffing</i>	20.968	21.145
<i>Investerings met een maatschappelijk nut</i>	18.591	20.452
Financiële vaste activa	12.114	11.333
<i>Kapitaalverstrekkingen aan:</i>		
<i>- Deelnemingen/effecten</i>	1.041	1.041
<i>Leningen aan:</i>		
<i>- Verstrekte renteloze geldleningen</i>	84	44
<i>- Geldlening NUON aandelen</i>	1.185	824
<i>- Geldlening SVN</i>	4.385	4.385
<i>Overige langlopende leningen:</i>		
<i>- Overige langlopende leningen</i>	5.419	5.039
Totaal vaste activa	90.809	91.545

Vlottende activa

Voorraden	1.770	1.921
<i>Voorraad grond zonder kostprijsberekening</i>	-	-
<i>Onderhanden werk</i>	1.767	1.921
<i>Overige voorraden</i>	3	-

Vorderingen		8.876	10.703
<i>Vorderingen op openbare lichamen</i>	5.704		5.306
<i>Vorderingen op 's Rijks Schatkist</i>	43		1.920
<i>Overige vorderingen</i>	3.128		3.477
Liquide middelen		16	727
<i>Banksaldi</i>	16		727
Overlopende activa		1.095	237
Totaal vlottende activa		11.757	13.588
Totaal activa		102.565	105.133

Bedragen x € 1.000

P A S S I V A	31-12-2019	31-12-2020
----------------------	-------------------	-------------------

Vaste passiva

Eigen vermogen		48.683	46.734
<i>Algemene reserves</i>	27.557		25.654
<i>Bestemmingsreserves</i>	22.911		21.080
<i>Gerealiseerd resultaat</i>	1.785-		-
Vorzieningen		6.114	7.534
<i>Vorzieningen voor verplichtingen</i>	4.409		4.479
<i>Vorzieningen voor door derden bekleemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting</i>	1.705		3.055
<i>Vorzieningen voor lastenegalisatie</i>	-		-
Langlopende schulden			
<i>Geldleningen op lange termijn</i>		23.473	35.647
Totaal vaste passiva		78.269	89.915

Vlottende passiva

Kortlopende schulden		21.808	10.770
<i>Kasgeldleningen</i>	14.000		4.000
<i>Banksaldi</i>	472		0
<i>Overige kortlopende schulden</i>	7.336		6.770

Overlopende passiva		2.488	4.449
Vooruitontvangen bedragen	204		1.546
Overige overlopende passiva	2.284		2.902

Totaal vlottende passiva		24.296	15.219
---------------------------------	--	---------------	---------------

Totaal passiva		102.565	105.133
Gewaarborgde geldleningen		140.462	79.660
Garantstellingen		1.432	1.076

Toelichting op de balans

Hieronder vindt u de toelichting op de balans.

Vaste activa

Immateriële vaste activa € 3.053

Immateriële vaste activa bestaan uit bijdragen aan activa in eigendom van derden.

In 2020 is een investering van € 275.000 in het kunstgrasveld van Beekse voetbalclub (BVC) overgeboekt van immateriële vaste activa naar materiële vaste activa, omdat de gemeente zowel economisch als ook het juridisch eigendom bezit.

Omschrijving	Bedragen x € 1.000				
	Boekwaarde 31-12-2019	Vermeerderingen in 2020	Verminderings in 2020	Afschrijving in 2020	Boekwaarde 31-12-2020
Kosten voor onderzoek en ontwikkeling	-	154	154	-	-
Bijdr. aan activa in eigendom van derden	3.394	111	221	232	3.053
Totaal	3.394	265	375	232	3.053

Materiële vaste activa € 77.159

Materiële vaste activa bestaan uit de volgende onderdelen:

In 2020 is een investering van € 275.000 in het kunstgrasveld van Beekse voetbalclub (BVC) overgeboekt van immateriële vaste activa naar materiële vaste activa, omdat de gemeente zowel economisch als ook het juridisch eigendom bezit.

Omschrijving	Bedragen x € 1.000	
	31-12-2019	31-12-2020
Investeringen met economisch nut	35.742	35.562
Investeringen met economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	20.968	21.145
Totaal investeringen met economisch nut	56.709	56.707

Investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut	18.591	20.452
---	--------	--------

Totaal		75.300	77.159
---------------	--	---------------	---------------

De investeringen met economisch nut zijn als volgt onderverdeeld:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Invest. in 2020	Vermind./ desinvest. in 2020	Afschrijving in 2020	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2020
Gronden en terreinen	2.672	399	399	1	-	2.671
Bedrijfsgebouwen	6.696	625	-	275	-	7.046
Grond-, weg- & waterbouwkundige werken *	20.968	806	3	625	-	21.145
Vervoermiddelen	39	-	-	39	-	-
Machines, apparaten en installaties	1.400	442	-	159	-	1.683
Overige materiele vaste activa	24.934	440	2	1.210	-	24.162
Totaal	56.709	2.711	404	2.309	-	56.707

De belangrijkste investeringen met economisch nut waren:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Beschikbaar krediet	Besteed in 2020	Bijdragen van derden	Cumulatief uitgegeven
Aankoop sportzaal Morgenfit	595	492	-	492
Vervanging riool Hobbemaweg	55	51	-	56
Vervanging riool Mooksestraat	350	222	-	272
Vervanging riool Binnenveld	350	163	-	197
Reconstructie Wisselpad	107	95	-	95
Installatie raadszaal	110	107	-	107
Energieaansluiting markt Groesbeek	156	137	-	197
Aanschaf materieel 2020	159	73	-	73
Renovatie pompgemalen	150	119	-	119
Onderhoud gymzalen SPOG	279	78	-	275
Overige investeringen met een economisch nut:	-	772	-	-
Totaal	2.310	2.307	-	1.882

De investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut zijn als volgt onderverdeeld:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Invest. in 2020	Vermind./ desinvest. in 2020	Afschrijving in 2020	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2020
Gronden en terreinen t/m 2016	344	-	-	24	-	320
Gronden en terreinen vanaf 2017 *	56	-	-	2	-	54
Grond-, weg- & waterbouwkundige werken t/m 2016	13.685	595	-	827	-	13.453
Grond-, weg- & waterbouwkundige werken vanaf 2017 *	4.506	2.580	306	155	-	6.625
Totaal	18.591	3.175	306	1.008	-	20.452

Vanaf 2017 zijn de voorschriften gewijzigd en moeten alle investeringen met maatschappelijk nut geactiveerd worden. Voorheen had je als gemeente de keuze om deze

investeringslasten in één keer te nemen of te activeren. Daarom is onderscheid gemaakt in investeringen vóór 2016 en investeringen vanaf 2017.

De belangrijkste investeringen in de openbare ruimte met maatschappelijk nut waren:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Beschikbaar krediet	Besteed in 2020	Bijdragen van derden	Cumulatief uitgegeven
Fietspad Heumensebaan-Rijlaan	524	520	-	543
Herinrichting Parallelweg	452	500	-	481
Vervanging asfaltwegen binnen bebouwde kom	600	397	-	397
Vergroenen Leuth	110	103	-	103
Herinrichting Kerkstraat	252	170	-	208
Reconstructie Wisselpad	201	187	-	201
Aanleg fietspad Mariëndaalseweg	119	105	-	105
Aanpak wateroverlast Bredeweg	4.133	510	260	268
Overige investeringen in de openbare ruimte met uitsluitend maatschappelijk nut:	-	377	-	-
Totaal	6.392	2.869	260	2.306

Financiële vaste activa € 11.333

Een financieel vast actief is aanwezig als we een duurzaam financieel belang hebben. Het verloop van de financiële vaste activa is in onderstaand overzicht weergegeven:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Boekwaarde 31-12-2019	Invest. in 2020	Vermind./ desinvest. in 2020	Afschrijving in 2020	Bijdragen van derden	Boekwaarde 31-12-2020
<u>Kapitaalverstrekkingen aan:</u>						
Leningen aan overige verbonden partijen	1.041	-	-	-	-	1.041
<u>Leningen aan:</u>						
Langlopende leningen	84	-	-	40	-	44
Geldlening NUON aandelen	1.185	-	-	362	-	824
Geldleningen SVN*	4.385	500	500	-	-	4.385
<u>Overige langlopende leningen:</u>	5.419	307	-	686	-	5.039
Totaal	12.114	807	500	1.088	-	11.333

* In 2020 is het saldo van de duurzaamheidslening (SVn) van € 500.000 overgeheveld naar toekomstbestendig wonen (SVn).

Vlottende activa

Voorraden € 1.921

Bedragen x € 1.000

	31-12-2019	31-12-2020
<u>Grond en hulpstoffen</u>		
Onderhanden werk	1.861	2.053
af: voorziening exploitatietekort grondexploitaties	-94	-132

Totaal onderhanden werk	1.767	1.921
-------------------------	-------	-------

Overige voorraden

Eigen verklaringen	3	-
Totaal overige voorraden	3	-

Totaal	1.770	1.921
---------------	--------------	--------------

De voorziening exploitatietekort grondexploitaties is getroffen voor dekking van de nadelige resultaten van de grondexploitaties. De voorziening is op het niveau van het exploitatietekort gebracht dat de raad heeft vastgesteld. Op deze boekwaarde is het saldo van de voorziening van € 131.721 in mindering gebracht.

Bedragen x €1.000

Project	Boekwaarde		Mutatie 2020			Totaal E = B + C + D	Boekwaarde Per 31.12.2020 F = A + E
	Per 31.12.2019 A	Regulier B	Tussentijds winst C	Afsluiten D			
<i>Bedrijventerrein</i>							
Mies (Groesbeek)	-1.057	122	-2	-	119	-938	
Hulsbeek (Groesbeek)	-266	-258	-	-	-258	-524	
Totaal Bedrijventerrein	-1.323	-136	-2	-	-139	-1.462	
<i>Woningbouw</i>							
Kloosterpad West	-527	-61	-	-	-61	-588	
Pastoor van Tielstraat	-11	8	-	-	8	-3	
Totaal Woningbouw	-538	-53	-	-	-53	-591	
Totaal	-1.861	-189	-2	-	-192	-2.053	

Bedragen x € 1.000

Project	Boekwaarde per 31.12.2020 (A)	Voorziening per 31.12.2020 (B)	Saldo voorraad gronden per 31.12.2020 (C = A + B)
<i>Bedrijventerrein</i>			
Mies (Groesbeek)	-938	0	-938
Hulsbeek (Groesbeek)	-524	0	-524
Totaal Bedrijventerrein	-1.462	0	-1.462
<i>Woningbouw</i>			
Kloosterpad West (Groesbeek)	-588	124	-464
Pastoor van Tielstraat (Leuth)	-3	8	5

Totaal Woningbouw	-591	132	-459
-------------------	------	-----	------

Totaal	-2.053	132	-1.921
---------------	---------------	------------	---------------

Bedragen x €1.000

Project	Gerealiseerd	Nog te realiseren na 01.01.2021		Eindwaarde	Einddatum
	per 31.12.2020	Kosten	Opbrengsten	Saldo	
	A	B	C	D = B + C	E = A + D

Bedrijventerrein

Mies (Groesbeek)	-938	-36	998	962	24	31.12.2022
Hulsbeek (Groesbeek)	-524	-119	1.877	1.758	1.234	31.12.2023
Totaal Bedrijventerrein	-1.462	-155	2.875	2.720	1.258	

Woningbouw

Kloosterpad West (Groesbeek)	-588	-36	500	464	-124	31.12.2022
Pastoor van Tielstraat (Leuth)	-3	-5	0	-5	-8	31.12.2021
Totaal Woningbouw	-591	-41	500	459	-132	

Totaal	-2.053	-196	3.375	3.179	1.126	
---------------	---------------	-------------	--------------	--------------	--------------	--

Uit het overzicht volgt dat, voor de vier resterende grondexploitaties, de boekwaarde per saldo uitkomt op € 2.052.583 per 31 december 2020. Naast de reguliere mutaties in 2020 is tussentijds voor een bedrag van € 2.451 aan winst genomen op basis van het principe "Percentage Of Completion" voor bedrijventerrein Mies. Het genomen resultaat komt ten goede aan het jaarresultaat over 2020.

Per project zoals verantwoord in het complex Bouwgrond In Exploitatie volgt een korte toelichting.

Bedrijventerrein Mies (Groesbeek)

Alle te ontwikkelen gronden zijn in eigendom van de gemeente. Er is dus sprake van een actieve grondpolitiek waarbij de gemeente risicodragend is. De geactualiseerde grondexploitatie kent op 1 januari 2021 een overschot.

Op 1 januari 2021 is nog een voorraad van 9.395 m² aan bouwrijpe grond beschikbaar. Op alle percelen is een optie (tot koop) gevestigd, of is de gemeente in gesprek met een potentiële koper. In de loop van 2020 is duidelijk geworden dat de uitgifte van bouwrijpe gronden minder voorspoedig verloopt dan aanvankelijk voorzien is. Naar verwachting geven we de laatste kavels in 2022 uit (in plaats van in 2021). Daarmee verschuift de einddatum van de grondexploitatie met een jaar op (van 31 december 2021 naar 31 december 2022).

Kloosterpad West (Groesbeek)

In de grondexploitatie voor de binnenstedelijke ontwikkeling houden we rekening met de verkoop van bouwrijpe grond aan een lokale ontwikkelaar. In 2020 is met de betreffende partij een koop – en realisatie overeenkomst gesloten. Het plan voorziet in de ontwikkeling van 23 appartementen met bijbehorende ondergrondse parkeergarage. De gemeente heeft

het plangebied voor het overgrote deel al bouwrijp gemaakt. Dit jaar wordt de omgevingsvergunning verstrekt en kan de ontwikkelaar starten met de bouw van het complex. Naar verwachting is de oplevering van het complex in 2022 en kunnen we de grondexploitatie eind 2022 afsluiten.

Pastoor van Tielstraat (Leuth)

Het oorspronkelijk plan betreft de sloop van 20 huurwoningen en de bouw van maximaal 37 nieuwe woningen (waarvan 19 betaalbaar en 18 duur). De voormalige gemeente Ubbergen heeft hiervoor een realisatie-overeenkomst met Oosterpoort gesloten. Woningcorporatie Oosterpoort heeft echter besloten om op deze locatie geen huurwoningen te ontwikkelen. Het nu te realiseren programma komt uit op 36 woningen, waarvan 25 woningen in het westelijk deel (16 koopwoningen en 9 midden huurwoningen) die al enige jaren geleden zijn opgeleverd. Ook is de openbare ruimte in het westelijke deel al woonrijp gemaakt. In het oostelijk deel zijn in 2020 de woningen ook opgeleverd (zes stuks 2¹ kap, vier stuks (half) vrijstaande woningen en één particuliere kavel). Naar verwachting wordt het woonrijp maken van het oostelijk deel in de eerste helft van 2021 afgerond. De grondexploitatie kan dan ook eind 2021 afgesloten worden.

Hulsbeek (Groesbeek)

De grondexploitatie voor de ontwikkeling van het bedrijventerrein Hulsbeek laat een positief resultaat zien. Alle benodigde gronden voor de ontwikkeling zijn in handen van de gemeente. In 2020 is het bouwrijp maken van de gronden voor een groot deel afgerond. Er is een voorraad van 17.841 m² aan gronden, waarvan voor 10.648 m² geïnteresseerde kopers zijn. Mede als gevolg van de corona problematiek verloopt de uitgifte van de gronden echter minder spoedig dan verwacht. Naar verwachting geven we de laatste kavels in 2023 uit. Daarmee verschuift de einddatum van de grondexploitatie met een jaar op (van 31 december 2022 naar 31 december 2023).

Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan één jaar (vorderingen) € 10.703

De uitzettingen korter dan één jaar bestaan uit vordering op openbare lichamen, vorderingen op Rijks schatkist en overige vorderingen.

Vorderingen op openbare lichamen

Hieronder staat een overzicht van de vorderingen op openbare lichamen.

	<i>Bedragen x € 1.000</i>	
	31-12-2019	31-12-2020
Belastingdienst	4.904	4.628
Vorderingen provincie	132	321
Vorderingen ministerie	666	354
Overige vorderingen op openbare lichamen	2	2
Totaal	5.704	5.306

Vorderingen op Rijks schatkist

	<i>Bedragen x € 1.000</i>	
	31-12-2019	31-12-2020
1021070 BNG7 Internetfac.SKB 20712	43	1.920
Totaal	43	1.920

De berekening van het drempelbedrag schatkistbankieren ziet er als volgt uit:

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	1e kw 2020	2e kw 2020	3e kw 2020	4e kw 2020
Kwartaalcijfer op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	389	457	396	277
Af: Drempelbedrag	684	684	684	684
Over-/onderschrijding van het drempelbedrag	-295	-227	-288	-408

Sinds 15 december 2013 is de verplichte wet schatkistbankieren van kracht. Het doel van deze wet is het terugdringen van de Nederlandse staatsschuld. De decentrale overheden (waaronder gemeenten) moeten hun te veel aan liquide middelen naar de Nederlandse staatskas overmaken. De gemeente Berg en Dal heeft een drempel van € 684.128 (0,75% van het begrotingstotaal). Wanneer het tegoed de drempel overschrijdt wordt dit automatisch naar de staatskas overgemaakt. Is het tegoed lager dan de drempel, dan kunnen we het weer opnemen uit de staatskas.

Op 31 december 2020 heeft de gemeente Berg en Dal een bedrag van € 1.919.980 tegoed.

Overige vorderingen

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2019	31-12-2020
Debiteuren algemene dienst	999	996
Debiteuren gemeentelijke belastingen	395	327
Debiteuren sociale zaken	2.260	2.134
Debiteuren zwembad De Lubert	5	-
Overige vorderingen	760	1.327
Totaal vorderingen	4.419	4.783
af: dubieuze debiteuren (algemene dienst)	-57	-20
dubieuze debiteuren (belastingen)	-35	-28
dubieuze debiteuren (sociale zaken)	-1.199	-1.259
Saldo vorderingen	3.128	3.477

Specificatie debiteuren algemene dienst

Dit betreft de openstaande posten per 31 december 2020. Per 31 maart 2021 moesten we hiervan nog € 393.479 ontvangen. De globale specificatie ziet er als volgt uit.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	31-12-2020		Ontvangst in 2021	Stand 31-3-2021
Tussen 0 en 3 maanden oud	584	58,70%	538	46
Tussen 3 en 6 maanden oud	95	9,56%	52	43
Tussen 6 en 9 maanden oud	29	2,88%	5	24
Tussen 9 en 12 maanden oud	7	0,69%	6	1
Ouder dan 1 jaar, jonger dan 4 jaar	105	10,55%	1	104
Ouder dan 4 jaar	175	17,61%	0	175
Totaal	996	100,00%	602	393

Specificatie debiteuren gemeentelijke belastingen

Van de belastingdebiteuren kunnen we een gedeelte niet invorderen. Dit gedeelte is opgenomen onder de dubieuze debiteuren. Hieronder staat de specificatie van de debiteuren gemeentelijke belastingen.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Stand 31-12-2020	Ontvangst in 2021	Stand 31-3-2021
Te vorderen belastingen gemeente Berg en Dal	327	194	133
Totaal	327	194	133

Specificatie debiteuren sociale zaken

Van de debiteuren sociale zaken kunnen we een gedeelte niet invorderen. Het 'percentage invorderbaar' is per subregeling uitgesplitst. De specificatie van de debiteuren sociale zaken ziet er als volgt uit.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Stand 31-12-2019	Stand 31-12-2020	Invorderbaar in %	Dubieus	Invorderbaar
PW leenbijstand	582	509	39%	200	309
PW terugvordering	1.528	1.465	63%	927	538
PW verhaal	131	136	89%	122	14
PW boete	20	23	41%	9	13
Totaal	2.260	2.134	Gemiddeld 59%	1.259	875

* Tot en met 2018 werd het percentage dubieus beoordeeld op basis van ervaringscijfers. Vanaf 2019/2020 zijn de debiteuren PW terugvordering individueel beoordeeld.

Specificatie overige vorderingen

De overige vorderingen zijn nog te ontvangen inkomsten. Hiervoor waren op de balansdatum nog geen facturen verstuurd of was de beschikking van het ministerie/ provincie nog niet ontvangen.

Hieronder staat de specificatie van de overige vorderingen.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Stand 31-12-2020
Toeristen- en forensenbelasting 2020	319
BNG dividend 2019	131
Sociaal Domein diverse afrekeningen 2020	290
DRAN doelgroepen- en leerlingenvervoer 2020	127
DAR afrekening DVO 2020	79
Overige nog te ontvangen bedragen	382
Totaal	1.327

Voorziening dubieuze debiteuren

We maken jaarlijks een voorstel voor (gedeeltelijke) afboeking van de dubieuze vorderingen. Het verloop van de voorziening dubieuze debiteuren staat in onderstaand overzicht.

Bedragen x € 1.000

Omschrijving	Stand 31-12-2019	Onttrekking 2020	Toevoeging 2020	Stand 31-12-2020
Debiteuren algemene dienst	57	43	6	20
Debiteuren belastingen	35	42	35	28
Debiteuren sociale zaken	1.199	-	60	1.259
Totaal	1.290	85	101	1.307

Liquide middelen € 727

Hieronder staat een overzicht van de liquide middelen.

Omschrijving	Bedragen x € 1.000	
	Saldo 31-12-2019	Saldo 31-12-2020
Kasgeld	-	-
NL78 BNGH 028.50.03.089	-	721
NL67 RABO 011.74.08.425	8	2
NL31 RABO 010.51.00.161	3	-
NL53 RABO 013.44.04.920	1	1
NL78 RABO 018.74.15.552	2	-
NL19 RABO 013.44.40.064	1	1
NL44 RABO 016.03.14.364	1	1
ICS Creditcard 71598250011	0	1
Totaal	16	727

Overlopende activa € 237

Dit bedrag zijn vooruitbetaalde bedragen.

Omschrijving	Bedragen x € 1.000	
	Stand 31-12-2020	
Vooruitbetaalde bedragen die betrekking hebben op 2020	229	
Betalingen onderweg WMO/Jeugd	-	
Overige vorderingen welke naar verwachting geen problemen opleveren	8	
Totaal	237	

Passiva

Eigen vermogen € 46.734

Het in de balans opgenomen eigen vermogen bestaat uit de volgende onderdelen.

Eigen vermogen	Bedragen x € 1.000	
	Saldo 31-12-2019	Saldo 31-12-2020
Algemene reserve	27.557	25.654
Bestemmingsreserves	22.911	21.080
Gerealiseerd resultaat	-1.785	-

Totaal		48.683	46.734
---------------	--	---------------	---------------

In onderstaand overzicht zijn per reserve de toevoegingen en onttrekkingen in 2020 weergegeven.

Bedragen x € 1.000

Naam reserve	Stand 31-12-2019	Onttrekking 2020	Toevoeging 2020	Stand 31-12-2020*
Algemene reserves				
Algemene reserve vrij aanwendbaar	8.466	-2.908	1.100	6.657
Vaste algemene reserve	17.220	-	-	17.220
Reserve rekeningresultaat	1.871	-94	-	1.777
Rekeningsaldo vorig dienstjaar	-1.785	1.785	-	-
Rekeningsaldo huidig dienstjaar	-	-	-	-
Totaal Algemene reserves	25.772	-1.218	1.100	25.654
Bestemmingsreserves				
Bestemmingsreserve exploitatietekort parkeergarage Dorpsstraat	174	-130	-	44
Reserve verv.investering parkeergarage Dorpsstraat	143	-143	-	-
Bestemmingsreserve Onderhoud Gymzalen	-	-	36	36
Bestemmingsreserve Attributen sportcomplexen	198	-	22	220
Bestemmingsreserve Aankoop kunstwerken	7	-	-	7
Bestemmingsreserve Natuur en Landschap	101	-	4	105
Bestemmingsreserve Groenblauwe diensten	1.620	-73	24	1.572
Bestemmingsreserve Exploitatietekort Kulturhus den Ienloop	85	-46	-	38
Bestemmingsreserve aanpak extreme wateroverlast	900	-14	14	900
Bestemmingsreserve egalisatiebijdrage O.D.R.N	-	-	-	-
Bestemmingsreserve Lopende projecten (gelabeld)	3.771	-956	1.032	3.847
Bestemmingsreserve Kapitaallasten	15.894	-1.820	238	14.312
Bestemmingsreserve Opleidingen personeel	18	-18	-	0
Totaal Bestemmingsreserves	22.911	-3.200	1.370	21.080
Totaal reserves	48.683	-4.418	2.470	46.734

* Dit betreft de standen per 31-12-2020 op basis van de werkelijke uitgaven en inkomsten. Reeds genomen besluiten, die nog niet geleid hebben tot werkelijke uitgaven en inkomsten zijn hierin dus niet meegenomen.

Algemene reserves

Algemene reserve vrij aanwendbaar

Deze reserve zetten we af tegen de risico's bij het bepalen van het weerstandsvermogen. De benodigde omvang van de algemene reserve is afhankelijk van de weerstandsratio en de vaste algemene reserve en wordt jaarlijks bepaald bij de vaststelling van de begroting. In 2020 is de vrijval uit reserve dekking kapitaallasten van 1.099.786, toegevoegd aan de algemene reserve. Het betreft de vrijval gronden sportvelden Ooij (€ 815.000) en grond brandweer/werkplaats Ubbergen (€ 284.565).

In totaal is € 2.908.488 onttrokken aan de algemene reserve. Van dit bedrag is € 1.785.163 het nadelige saldo van de jaarrekening 2019. € 131.876 is toegevoegd als startsaldo aan de voorziening onderhoud gebouwen. € 30.000 is ingezet voor professionalisering beheer jeugdcentrum Maddogs, € 132.500 voor het aangenomen amendement over de verhoging van de toeristenbelasting en € 10.914 voor de exploitatielasten 2020 na aankoop van sportzaal Morgenfit. Daarnaast is het primair geraamde tekort Sociaal Domein aan de reserve onttrokken (€ 818.035).

Vaste algemene reserve

Deze reserve is gevormd om de risico's die wij als gemeente lopen af te dekken, bijvoorbeeld voor

- de lopende ontwikkelingen, waar we op dit moment mee te maken hebben, bijvoorbeeld in het sociaal domein.
- mogelijke nieuwe ontwikkelingen (wijzigingen in de regelgeving, beleidswijzigingen Den Haag).

De rente over deze reserve voegen we toe aan de exploitatie. Daardoor is deze reserve niet vrij besteedbaar, omdat inzet van de reserve leidt tot een nadeel (lagere rente-inkomst) op de exploitatie.

Reserve rekeningresultaten

Het doel van deze reserve is om toekomstige tekorten te dekken in de (meerjaren)begroting. De onttrekking uit deze reserve ramen we structureel in de begroting. We onttrekken het bedrag alleen als we werkelijk een tekort hebben over een boekjaar. In 2020 is € 94.251 aan de reserve onttrokken.

Bestemmingsreserves

Reserve exploitatietekort parkeergarage Dorpsstraat

Het doel van deze reserve is de dekking van de exploitatiekosten van de parkeergarage Dorpsstraat. In 2020 is € 130.167 onttrokken ter dekking van de exploitatielast.

Reserve vervangingsinvestering parkeergarage Dorpsstraat

In 2020 is de reserve vervangingsinvestering parkeergarage Dorpsstraat opgeheven. Het saldo is vrijgevallen ten gunste van de exploitatie.

Reserve Onderhoud Gymzalen

Deze reserve heeft als doel het dekken van de kosten voor groot onderhoud van de gymzalen en de egalisatie van de exploitatiekosten over een langere periode. De geraamde dotatie van € 36.000 toegevoegd aan de reserve.

Reserve Attributen sportcomplexen

Het doel van de reserve is de dekking van kosten voor het vervangen van attributen van de sportaccommodaties (voetbalclubs) en het egaliseren van de exploitatiekosten over een langere periode. In 2019 is niets aan de reserve onttrokken. De geraamde dotatie van € 21.405 is aan de reserve toegevoegd.

Reserve Aankoop kunstwerken

Deze reserve dient als dekking van kosten voor de aankoop van en het onderhoud aan kunstwerken in de gemeente. In 2019 is niets aan de reserve onttrokken.

Reserve Natuur en Landschap

De werkelijke uitgaven en de begrote uitgaven van diverse landschapsprojecten worden niet altijd binnen een boekjaar afgewikkeld. Daarom verrekenen we tekorten of overschotten via deze reserve. In 2020 is € 3.783 aan de reserve toegevoegd.

Reserve Groenblauwe diensten

Deze reserve heeft als doel het dekken van de kosten voor de uitvoering van het project Groen-Blauwe diensten. In 2020 is € 72.512 onttrokken ter dekking van de exploitatiekosten van het project. De berekende rente (€ 24.302) is aan de reserve toegevoegd.

Reserve Exploitatiekosten Kulturhus den Ienloop

Het doel van deze reserve is het dekken van het verwachte exploitatietekort van het Kulturhus den Ienloop in Millingen aan de Rijn. In 2020 is € 46.209 onttrokken ter dekking van het exploitatietekort.

Reserve aanpak extreme wateroverlast

Het doel van deze reserve is het dekken van de uitgaven voor de aanpak van extreme wateroverlast. In 2020 is € 13.500 onttrokken ter dekking van de exploitatiekosten van het project. De geraamde dotatie van € 13.500 is aan de reserve toegevoegd.

Reserve Lopende projecten (gelabeld)

Deze reserve heeft als doel het dekken van de uitgaven aan lopende projecten, waarvoor de raad een krediet beschikbaar heeft gesteld. Het verloop van de reserve in 2020 is in onderstaand overzicht per investering weergegeven.

Naam project	Bedragen x € 1.000			
	Stand 31-12-2019	Onttrekking 2020	Toevoeging 2020	Stand 31-12-2020
Irichting WMO ruimten	40	-	-	40
Centrum Beek	419	3	-	416
Uitvoering Iustrum Vrijheid & Herinnering	20	40	20	-
Statushouders: Verhoogde instroom asielzoekers	27	27	-	-
Stimuleringslening duurzaamheidsmaatregelen non-profitorganisatie	162	18	-	145
Schuldhelpverlening	90	27	-	63
Onderzoek vrijliggend fietspad Leuth	27	10	-	18
Subsidie energiebesparende maatregelen	149	149	-	-
Uitvoeringskosten subsidie energiebesparende maatregelen	22	22	-	-
Publicatie bouw-/milieudossiers website	23	14	35	44
Afronding projecten Centrum Groesbeek (Spoorlaan en Markt)	639	-	-	639
Studie schoolroute Markt-Dries Groesbeek	25	-	-	25
Studie fietspad Ooij-Erlecom	8	8	-	-
Studie fietspad 't Zwaantje-Diepen	10	10	-	-
Behoud Museumpark Oriëntalis	550	30	-	520
Achterstandenbeleid	181	143	-	38
Pilot sportcoach	15	15	-	-
Actiecentrum Participatie	92	92	-	-
Actieplan Duurzaamheid warmtevisie	30	19	-	11
Actieplan Duurzaamheid Pilot aardgasvrij maken woningen	50	-	-	50
Decembercirculaire 2019 Duurzaamheidsprogramma	190	-	-	190
Invoering Omgevingswet	748	154	-	594
Bouwplan Oefenhoek Millingen aan de Rijn	96	72	-	24
Vorming reserve/voorziening Planmatig onderhoud	132	104	-	28
Kerkervisie 2019	25	-	-	25
Instandhouding waardevolle bomenstructuur	-	-	90	90
Overheveling inhuurbudget TOZO/ NJN	-	-	50	50
Ondersteuning ondernemers/ NJN	-	-	43	43
Flankerend beleid sociaal domein; armoede schuldhulp/ NJN 2020	-	-	30	30
Brede aanpak dak- en thuisloosheid/ NJN	-	-	18	18
Actieplan Stekkenberg/ NJN	-	-	68	68
Invoering nieuwe wet Inburgering/ NJN	-	-	66	66
Stelpost coronamaatregelen/ NJN	-	-	118	118
Verkiezingen/ NJN	-	-	74	74
Pilot inburgering veranderopgave	-	-	167	167
Stelpost loonsom voor arbo-(uit besparing reiskosten woon-werk)	-	-	100	100
iBurgerzaken verbeteren afsprakensysteem	-	-	20	20
Koppeling Join-Notubiz	-	-	5	5

Inhuur ondersteuning applicatiebeheer Join	-	-	30	30
Risico-inventarisatie (RIE) werkplaats	-	-	35	35
Vervanging (toestellen) speeltuinen	-	-	63	63
Totaal reserve lopende projecten	3.771	956	1.032	3.847

Reserve Kapitaallasten

De reserve heeft tot doel het dekken van de kapitaallasten van diverse geactiveerde investeringen. In 2020 is € 238.411 rente aan de reserve toegevoegd. Daarnaast is er € 720.883 aan de reserve onttrokken ter dekking van de kapitaallasten van diverse investeringen. Verder is € 1.099.786 aan de reserve onttrokken voor vrijval gronden sportvelden Ooij en grond brandweer/werkplaats Ubbergen. Dit bedrag is gestort in de Algemene reserve.

Opleidingen personeel

Het doel van deze reserve is het egaliseren van de opleidingskosten van het personeel. In 2020 is € 18.118 uit de reserve onttrokken ter dekking van de uitgaven opleiding en ontwikkeling van het personeel.

Gerealiseerd resultaat

Het resultaat over het boekjaar 2020 is € 0 en is op de balans opgenomen.

	Bedragen x € 1.000	
	31-12-2019	31-12-2020
Gerealiseerd resultaat	-1.785	-

Voorzieningen € 7.534

In onderstaand overzicht zijn per voorziening de toevoegingen en onttrekkingen in 2020 weergegeven.

Naam voorziening	Bedragen x € 1.000				
	Stand 31-12-2019	Onttrekking 2020	Toevoeging 2020	Vrijval 2020	Stand 31-12-2020
Voorzieningen t.b.v. verplichtingen e/o risico's					
Voorziening Pensioenverplichting voormalige wethouders	4.206	-157	284	-61	4.272
Voorziening wachtgeldverplichting voormalige wethouders	71	-64	-	-	7
Voorziening (voormalig) personeel	132	-122	190	-	200
Totaal Voorzieningen t.b.v. verplichtingen e/o risico's	4.409	-343	474	-61	4.479
Voorzieningen t.b.v. door derden beklemde middelen					
Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen sport	-	-	115	-	115
Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen welzijn	-	-	226	-	226
Voorziening onderhoud overige gemeentelijke gebouwen	-	-	288	-	288
Voorziening Riolering	1.705	-	720	-	2.425
Totaal Voorzieningen t.b.v. door derden beklemde middelen	1.705	-	1.349	-	3.055
Totaal voorzieningen	6.114	-343	1.824	-61	7.534

Voorzieningen voor verplichtingen en/of risico's

Voorziening pensioenverplichtingen voormalige wethouders

Deze voorziening heeft tot doel het afdekken van de pensioenverplichtingen van (voormalige) wethouders. De dotatie in 2020 van € 284.241 is gebaseerd op de verlaging van de rekenrente. Hierdoor is de voorziening per 31 december 2020 weer op noodzakelijke peil gebracht. Verder is in verband met overlijden € 61.275 vrijgevallen. De onttrekking van € 157.330 betreft de uitbetaling pensioenverplichting aan de voormalige bestuurders.

Voorziening wachtgeldverplichting voormalige wethouders

Deze voorziening heeft tot doel het afdekken van de wachtgeldverplichtingen van voormalige wethouders. De onttrekking in 2020 van € 64.067 betreft de uitbetaling van de wachtgelden.

Voorziening (voormalig) personeel

Het doel van de voorziening is het egaliseren van de verplichtingen voor voormalig personeel. De onttrekking in 2020 van € 121.700 betreft de uitbetaling van personeel gerelateerde lasten en andere verplichtingen van voormalig personeel. De dotatie in 2020 is € 189.994. Op basis van de herberekening van de benodigde middelen is dit bedrag toegevoegd aan de voorziening. Daarmee is de voorziening weer op het noodzakelijke peil.

Voorziening voor door derden beklemde middelen met een specifieke aanwendingsrichting

Voorziening gemeentelijke gebouwen: Sport

Het doel van deze voorziening is het dekken van de uitgaven volgens de onderhoudsplanning voor het onderhoud aan gebouw en installaties van de sportaccommodaties.

Op 24 september 2020 heeft de raad het nieuwe onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen vastgesteld. Om de voorziening op het noodzakelijke peil te brengen is in 2020 € 115.364 aan de voorziening toegevoegd. Vanaf 2021 betalen we de uitgaven voor planmatig onderhoud aan de sportaccommodaties uit deze voorziening.

Voorziening gemeentelijke gebouwen: Welzijn

Het doel van deze voorziening is het dekken van de uitgaven volgens de onderhoudsplanning voor het onderhoud aan gebouw en installaties van de welzijnsaccommodaties.

Op 24 september 2020 heeft de raad het nieuwe onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen vastgesteld. Om de voorziening op het noodzakelijke peil te brengen is in 2020 € 225.687 aan de voorziening toegevoegd. Vanaf 2021 betalen we de uitgaven voor planmatig onderhoud aan de welzijnsaccommodaties uit deze voorziening.

Voorziening overige gemeentelijke gebouwen

Het doel van deze voorziening is het dekken van de uitgaven volgens de onderhoudsplanning voor het onderhoud aan gebouw en installaties van de overige gemeentelijke gebouwen.

Op 24 september 2020 heeft de raad het nieuwe onderhoudsplan gemeentelijke gebouwen vastgesteld. Om de voorziening op het noodzakelijke peil te brengen is in 2020 € 288.349 aan de voorziening toegevoegd. Vanaf 2021 betalen we de uitgaven voor planmatig onderhoud aan de gemeentelijke gebouwen (behalve sport- en welzijnsaccommodaties) uit deze voorziening.

Voorziening egalisatie riolering

In de notitie riolering van de commissie Bbv is bepaald dat de overschotten inzake rioolheffing in een voorziening moeten worden opgenomen. De reden hiervan is dat een voorziening niet vrij inzetbaar is en dat de middelen beschikbaar blijven voor de riolering. Het doel van de voorziening is het opvangen van schommelingen in de exploitatie voor wat betreft de kosten en opbrengsten van het rioolstelsel. In 2020 is het overschot van € 719.928 aan de voorziening toegevoegd.

Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer (Langlopende schulden)

Geldleningen op lange termijn € 35.647

Hieronder staat het overzicht van de langlopende geldleningen. Dit zijn alleen schulden die vallen onder de categorie:

- onderhandse leningen van binnenlandse banken en overige financiële instellingen.

Omschrijving	Oorspronkelijk bedrag	Looptijd in jaren	Stand 31-12-2019	Opname in 2020	Bedragen x € 1.000	
					Aflossing in 2020	Stand 31-12-2020
NWB (4,945%)	1.500	25	540	-	60	480
BNG 40.101876.00 (4,275%)	5.000	25	2.400	-	200	2.200
NWB (4,970%)	6.000	40	4.350	-	150	4.200
BNG 40.99948.00 (4,070%)	2.700	25	1.188	-	108	1.080
BNG 40.102901.00 (4,845%)	2.000	25	1.020	-	80	940
NWB (4,790%)	1.361	25	381	-	54	327
BNG 40.98091.00 (4,610%)	1.000	25	360	-	40	320
BNG 40.108124.00 (2,110%)	2.000	10	800	-	200	600
BNG 40.109992 (0,878%)	4.000	10	2.400	-	400	2.000
BNG 40.109993 (1,537%)	4.000	20	3.200	-	200	3.000
BNG 40.109994 (1,940%)	4.000	40	3.600	-	100	3.500
BNG 40.111613 (0,920%)	500	15	433	-	33	400
BNG 40.111909 (1,040%)	1.000	15	933	-	67	867
BNG 40.112354 (1,040%)	2.000	15	1.867	-	133	1.733
BNG 40.113967 (0,400%)	-	30	-	14.000	-	14.000
Totaal	37.061		23.473	14.000	1.826	35.647

In 2020 hebben we in totaal € 642.748 aan rente betaald voor de geldleningen op lange termijn.

Netto vlottende schulden met een looptijd korter dan één jaar (Kortlopende schulden)
€ 10.770

Kasgeldleningen

Stand kasgeldlening	Bedragen x € 1.000	
	31-12-2019	31-12-2020
BNG bank	14.000	4.000
Totaal	14.000	4.000

Banksaldi

Stand banksaldi	Bedragen x € 1.000	
	31-12-2019	31-12-2020
NL78 BNGH 028.50.03.089	472	-
NL95 BNGH 028.50.71.653	0	0
Totaal	472	0

Overige kortlopende schulden

De afwikkeling van de crediteuren heeft een normaal verloop.

	<i>Bedragen x € 1.000</i>	
Stand kortlopende schulden	31-12-2019	31-12-2020
Crediteuren	2.992	1.911
Nog te betalen bedragen	4.344	4.859
Totaal	7.336	6.770

Hieronder staat een specificatie van de nog te betalen bedragen.

De afwikkeling van de nog te betalen bedragen heeft een normaal verloop.

	<i>Bedragen x € 1.000</i>
Omschrijving	31-12-2020
NTB rente leningen BNG	195
NTB rente leningen NWB	110
NTB bijdrage Hinke Fongers	75
NTB inhuur en opleiding personeel	54
NTB subsidies 2020	140
NTB bijdrage gemeenschappelijke regelingen	90
NTB DAR afrekening 2020	441
NTB Sociaal Domein inz. RV-VV-WV-HH enz	67
NTB rijksbijdrage BBZ en afr.ToZo Min.SZW	2.013
NTB afrekeningen WMO 2020	270
NTB afrekeningen jeugd 2020	1.194
Overige nog te betalen kosten	210
Totaal	4.859

Overlopende passiva € 4.448

Vooruitontvangen bedragen

Deze vooruitontvangen bedragen zijn subsidieverplichtingen (uitkeringen met een specifiek bestedingsdoel). Hieronder staat de specificatie van de stand per 31 december 2020.

	<i>Bedragen x € 1.000</i>			
Vooruitontvangen bedragen/subsidieverplichting	Stand 31-12-2019	Onttrekking in 2020	Toevoeging in 2020	Stand 31-12-2020
Provinciale subsidie project uitv.LOP 2015	65	65	-	-
Subsidie Waterschap (bijdrage OAS Groesbeek)	20	-	-	20
Subsidie gemeentelijke monumenten 2017	12	12	-	0
Subsidie gemeentelijke monumenten 2019	13	13	-	-
Subsidie gemeentelijke monumenten 2020	-	35	37	2
Subsidie RvN Herdenkt 75 jaar vrijheid	70	30	24	64
Subsidie energiebesp.maatr.PNUM 226855	14	14	-	-
Subsidie Wijk van de toekomst d'n Drul	10	-	-	10
VBT subsidie 107 woningen	-	-	59	59
VBT subsidie 27 woningen	-	-	16	16

Subsidie Warmtetransitie 2020	-	-	21	21
Subsidie project 1,5 meter proof	-	-	10	10
Subsidie HR-vraagstuk Corona	-	-	5	5
Subsidie herontwikkeling locatie Schreven	-	-	372	372
Subsidie reductie energieverbruik	-	-	90	90
Subsidie maatregelen verkeersveiligheid 2020-2021	-	-	877	877
Totaal	204	168	1.511	1.546

Overige overlopende passiva

Hieronder staat een overzicht van de overige overlopende passiva. De afwikkeling hiervan verloopt normaal.

	<i>Bedragen x € 1.000</i>	
	31-12-2019	31-12-2020
Vooruitontvangen bedragen	133	187
Faciliterend grondbeleid	-	39
Betalingen onderweg Inkomen en Participatie	699	802
Betalingen onderweg WMO en Jeugd	-	379
Afdrachten omzetbelasting, loonheffing en pensioenpremie	1.448	1.481
Overige overlopende passiva	3	15
Totaal	2.284	2.902

Gebeurtenissen na balansdatum

In dit kader zijn hier geen bijzonderheden te vermelden.

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Naast de hieronder vermelde waarborgen en garantstellingen zijn er nog andere "niet uit de balans blijvende verplichtingen".

Gewaarborgde geldleningen

Hieronder staat een overzicht van de gewaarborgde geldleningen.

		<i>Bedragen x € 1.000</i>	
		31-12-2019	31-12-2020
Waard Wonen inz. WSW*	(Gemeente neemt slechts een achtervangpositie in)	14.146	11.537
Oosterpoort Wooncombinatie inz. WSW*	(Gemeente neemt slechts een achtervangpositie in)	123.588	65.702
Oosterpoort Wooncombinatie	100% garantstelling	405	383
ASR inzake Sint Jan de Deo	100% garantstelling	-	-
BNG inzake 't Höfke	100% garantstelling tbv verwerving	2.013	1.929
Vitens	Garantstelling is over meerdere gemeenten verdeeld naar aantal inwoners	180	-
Stichting Welzijn Groesbeek	100% garantstelling	6	-

Verenigingen	100% garantstelling	124	108
Totaal		140.462	79.660

* Sinds 1995 staat het WSW (Waarborgfonds Sociale Woningbouw) borg voor leningen van woningcorporaties. De gemeente tekent mee als achtervang. Er zijn diverse zekerheden ingebouwd en het risico dat de gemeente als achtervang loopt is theoretisch en zeer klein. Het WSW biedt primaire en secundaire zekerheid. In het uiterste geval bestaat de mogelijkheid dat de gemeente en het Rijk bijdragen in de vorm van een renteloze geldlening, de tertiaire zekerheid. In het overzicht zijn de volledige garanties weergegeven (100%), de gemeente staat voor 50% hiervan garant. Het WSW moet deze renteloze geldlening vervolgens terugbetalen. Het WSW is zelfs in afgelopen jaren niet aangesproken door bankinstellingen. Hieruit is de kracht van de zekerheidsstructuur gebleken.

Garantstellingen

		<i>Bedragen x € 1.000</i>	
		31-12-2019	31-12-2020
Garantstellingen *	60% garantstelling	1.432	1.076

* De oude regeling gemeentegarantie is per 1 januari 1995 vervallen. In deze regeling stonden de gemeente en het Rijk ieder voor 50% borg voor particuliere leningen. Bij deze leningen hoorde een aflossingsplan waarvan de restschuld aan het einde van de looptijd van 30 jaar op 0 moest staan.

De risico's voor het kleine deel van de leningen waarvoor de gemeente nog garant staat zijn zeer klein. Veel woningen zijn na 1995 verkocht of aflossingsvrij gemaakt waardoor de oude regeling niet meer van toepassing is. Vanaf 1 januari 1995 is de Nationale Hypotheek Garantie van toepassing.

Financiële niet op de balans opgenomen verplichtingen

		<i>Bedragen x € 1.000</i>	
		31-12-2019	31-12-2020
Raamcontract asfaltverharding afloop in boekjaar 2022 (26-05-2022)		70	70
Raamcontract elementenverharding afloop in boekjaar 2022 (26-09-2022)		70	70
Pink Roccade afloop in boekjaar 2022		397	397
Totaal		537	537

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt op basis van de voorschriften uit het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten. Verder is de Financiële verordening Berg en Dal 2017 (art. 212 Gemeentewet) van toepassing. Deze is vastgesteld door de gemeenteraad op 9 maart 2017.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van de activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten (verkrijgings- of vervaardigingsprijs), tenzij de marktwaarde lager is. Activa en passiva nemen we op tegen nominale waarden.

De baten en lasten rekenen we toe aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten nemen we slechts mee, als zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die ontstaan zijn voor het einde van het begrotingsjaar, nemen we mee als zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn.

Dividendopbrengsten van deelnemingen nemen we als bate op het moment waarop het dividend is uitbetaald.

Personeelslasten rekenen we in principe toe aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Sommige personele lasten moeten we toerekenen aan de periode waarin ze worden uitbetaald. Dit komt omdat we geen voorzieningen of schulden mogen opnemen voor jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbare grootte. Daarbij gaat het om onderdelen zoals ziektekostenpremie voor gepensioneerden, overlopende vakantiegeld- en verlofafspraken en dergelijke.

Als er sprake is van (eenmalige) schokeffecten (reorganisaties) moeten we wel een verplichting vormen.

Balans

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa waarderen we tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs verminderd met de afschrijvingen en waardeverminderingen die naar verwachting duurzaam zijn.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling schrijven we in 5 jaar af. Dit geldt ook voor het saldo van agio en disagio (afsluitkosten van financiële transacties).

De afschrijving van de geactiveerde kosten van onderzoek en ontwikkeling start bij ingebruikneming van het gerelateerde materiële vaste actief.

Afsluitkosten van opgenomen geldleningen brengen we direct ten laste van de exploitatie.

Ook computerapplicaties en activa in eigendom van derden vallen onder deze categorie.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa, zoals bedoeld in artikel 35 van het BBV, schrijven we lineair af.

De aard van de investering bepaalt de levensduur en de daarmee samenhangende afschrijvingstermijn. Dit geldt voor de investeringen met economisch nut én de investeringen met maatschappelijk nut.

De materiële vaste activa waarderen we tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Specifieke investeringsbijdragen van derden brengen we in mindering op de betreffende investering. In die gevallen schrijven we af op het saldo van de investering.

Als de technische en/of economische levensduur korter is dan de hiervoor aangegeven termijnen, hanteren we de kortere afschrijvingstermijn.

Activa met een verkrijgingsprijs van minder dan € 5.000 activeren we niet, uitgezonderd gronden en terreinen.

Voor de materiële vaste activa met economisch nut hanteren we de volgende afschrijvingstermijnen.

Categorie	Onderdeel	Afschrijvingstermijn in jaren*
Afvalinzameling	Inzamelmiddelen afval	10
	Ondergrondse containers, binnen-element	10
	Ondergrondse containers, buitenput	20
Gebouwen	Gebouwen	40
	Noodlokalen	15
	Dakbedekking	15
	Renovatie	25
	Zonnepanelen	10
Informatie Communicatie Technologie	Automatiseringsapparatuur	5
Inventaris	Bureaustoelen	8
	Bureaus	15
	Kasten	20
	Overig meubilair	15
	CV-installatie	15
	Klimaatregeling	15
	Telefooninstallatie	8
	Geluidsinstallatie raadszaal	10
Markt	Stroomvoorziening	10
Onderwijs	Onderwijsleerpakketten (eerste inrichting)	8
	Speeltoestellen	10
	Meubilair (eerste inrichting)	20
Riolering	Vrijvervalriolering	50
	Drukriolering (bouwkundig)	50
	Drukriolering (mechanisch/ elektrisch)	15
	Gemalen (bouwkundig)	50
	Gemalen (mechanisch/ elektrisch)	10
	Milieumaatregelen	50
	Grondwatermaatregelen	50
	Persleidingen	50
Speelvoorzieningen	Speeltoestellen (attractiebesluit)	10
Sporthallen	Sportvloeren en vloerpotten	20
	Deuren en sportmateriaal	15
	Elektronisch scorebord	15
	Publiekstribune	20
Verkiezingen	Stemmachines	10

Voertuigen, machines en gereedschappen (tractie)	Personen- en vrachtauto's, tractor	8
	Hoogwerker	10
	Hogedruk waterreiniger	8
	Riool reinigingsmachine	5
	Veegmachine, kooimaaier	8
	Zoutstrooiers	8
	Sneeuwploegen/ schuiven	10
	Natzoutmengers	15
	Bandtransporteur	10
	Trilplaat	10
	Hefbrug	12

Voor de materiële vaste activa met maatschappelijk nut hanteren we de volgende afschrijvingstermijnen.

Categorie	Onderdeel	Afschrijvingstermijn in jaren*
Openbare ruimte	Aanleg en reconstructie van wegen, straten, pleinen, rotondes, parkeerplaatsen, fiets- en voetpaden	25
	Groenvoorzieningen	25
	Openbare verlichting	15
	Abri's	15
	Verkeersregelinstallaties	15
	Bewegwijzering	15
Sportparken	Natuurgrasveld	20
	Kunstgrasveld, semiwater	10
	Kunstgrasveld, toplaag	10
	Kunstgrasveld, onderlaag	30
	Asfaltveld, toplaag	15
	Asfaltveld, onderlaag	30
	Was- en kleedaccommodaties	25
	Gaas ballenvangers	30
	Veld- en terreinafscheiding	40
	Verharding, looppaden	15
	Lichtmasten	40
	Veldverlichting (armaturen)	25
Beregeningsinstallatie	10	
	Drainage	25

* Deze afschrijvingstermijnen zijn van toepassing op investering na de herindeling per 01-01-2015.

Financiële vaste activa

Kapitaalverstrekkingen aan gemeenschappelijke regelingen en leningen (uitgeleende gelden) zijn opgenomen tegen nominale waarde. Participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's ("kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen" in de zin van het BBV) zijn gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Als de waarde van de aandelen onverhoopt structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal deze worden afgewaardeerd. Tot dusver is een dergelijke afwaardering niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs.

Flottende activa

Voorraden

De als "onderhanden werken" opgenomen bouwgronden in exploitatie zijn gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs.

De vervaardigingsprijs omvat de kosten, die we rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen toerekenen (zoals grondaankopen en kosten van bouw- en woonrijp maken). Daarnaast rekenen we aan de vervaardigingsprijs ook een aandeel in de rentekosten en de administratie- en beheerskosten toe. Verwachte verliezen in de grondexploitatie vangen we op door middel van een voorziening verliesgevende complexen. Winsten uit de grondexploitatie nemen we als voldoende zeker is dat we deze maken. Zolang dat niet het geval is brengen we de volledige vervaardigingskosten in mindering op de verkoopopbrengsten. We hanteren hierbij de methode percentage of completion. Voor zover gronden zijn verkocht en opbrengsten zijn gerealiseerd nemen we tussentijds winst naar rato van de voortgang van de grondexploitatie.

De overige voorraden waarderen we tegen standaard verrekenprijzen die zijn gebaseerd op de gemiddeld betaalde inkoopprijs.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde. Voor vorderingen die waarschijnlijk niet kunnen worden geïnd is een voorziening in mindering gebracht. De voorziening bepalen we statistisch op basis van de geschatte inningskansen.

Voor openstaande vorderingen van gemeentelijke belastingen en sociale zaken is een voorziening gevormd betreffende oninbaarheid ter grootte van het historische percentage van oninbaarheid.

Voor de overige vorderingen is een voorziening wegens oninbaarheid gevormd op basis van een beoordeling op inbaarheid van de openstaande vorderingen ouder dan zes maanden.

Liquide middelen en overlopende posten

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Eigen vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit reserves en het gerealiseerde resultaat dat volgt uit het overzicht van baten en lasten.

Voorzieningen

De voorzieningen zijn gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting of het voorzienbare verlies.

De pensioenverplichting ten behoeve van de wethouders waarderen we op de contante waarde van de (al opgebouwde) toekomstige uitkeringsverplichtingen.

De onderhoudsegalisatievoorzieningen zijn gebaseerd op een meerjarenraming van het uit te voeren groot onderhoud aan de gemeentelijke kapitaalgoederen. Daarbij is rekening gehouden met de geformuleerde kwaliteitseisen.

In de paragraaf "onderhoud kapitaalgoederen" is het beleid nader uiteengezet.

Vaste schulden

De vaste schulden zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde verminderd met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente zijn gewaarborgd, is het totaalbedrag van de geborgde restschulden per einde van het boekjaar opgenomen. Deze vallen buiten de telling van de balans. In de toelichting op de balans is hierover nadere informatie opgenomen.

Incidentele baten en lasten

Een goed beeld van de financiële positie van de gemeente vereist ook inzicht in de incidentele baten en lasten. Hierover vindt u een overzicht van de incidentele baten en lasten.

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2020	Rekening 2020
Programma Inwoner		
1.1 Extra gelden voorkomen schulden	-50	-50
1.2 Professionaliseren beheer jongerencentum Maddogs	-30	-30
1.3 Woonplaatsbeginsel sociaal domein	-667	-667
1.4 Zorg- en Welzijn Wijzer	-2	-
1.5 Kosten Actieprogramma lokale initiatieven mensen met Verward Gedrag	-40	-6
1.6 Subsidie Actieprogramma lokale initiatieven mensen met Verward Gedrag	40	6
1.7 Kosten Pilot buurtgezinnen 2020-2022	-45	-22
1.8 Bijdrage Pilot buurtgezinnen 2020-2022	27	27
1.9 Algemene uitkering: Flankering beleid sociaal domein	-134	-
1.10 Brede aanpak dak- en thuisloosheid	-18	-
1.11 TOZO uitkeringen en uitvoering	- 3.888	-3.944
1.12 TOZO rijksvergoeding	4.070	4.130
1.13 Actiecentrum Stekkenberg	68	-
1.14 Coronamaatregelen	-260	-214
Totaal programma Inwoner	6.848	-770

Programma Onze Buurt

2.1 Bij preventie is een aanpak van middelengebruik (alcohol en drugs) van groot belang	-5	-
2.2 Vervanging AED's	-24	10
2.3 Led-verlichting Tennisvereniging PIT	-11	-9
2.4 Terreinafscheiding sportpark de Hove	-11	-11
2.5 Vervangen dode bomen door extreme droogte	-15	-15
2.6 Rijksuitkering Regeling reductie energiegebruik	90	-
2.7 Kosten Regeling reductie energiegebruik	-90	-
2.8 Kosten Transitieplan verduurzaming wijk D'n Drul (Groesbeek)	-10	-
2.9 Subsidie Transitieplan verduurzaming wijk D'n Drul (Groesbeek)	10	-
2.10 Asbestsanering GTTC	-9	-9
2.11 Verkoop voormalige Gerardus Majellaschool	287	330
2.12 Drainage sportpark de Hove	-7	-9
2.13 Onderzoek vrijliggend fietspad Leuth	-27	-10
2.14 Studie fietspad Ooij- Erlecom	-8	-
2.15 Pilot sportcoach	-15	-15
2.16 Kerkervisie	-25	-

2.17 Subsidie energiebesparende maatregelen woningen	-149	-116
2.18 Duurzaamheid/ warmtevisie	-30	-19
2.19 Duurzaamheid/ pilot aardgasvrij maken woningen	-50	-
2.20 Duurzaamheid (decembercirculaire 2019)	-190	-
2.21 Coronamaatregelen	-17	-20

Totaal programma Onze Buurt	-300	108
------------------------------------	-------------	------------

Programma Onze Gemeente

3.1 Inzet extra rijks gelden voor statushouders	-40	-40
3.2 Bijdrage GOAN programma Duurzame Mobiliteit en Bereikbaarheid	-45	-45
3.3 Regioprogramma Rijk van Nijmegen 75 jaar Vrijheid	-40	-11
3.4 Realisatie fiets-/ voetveer Bommel- Ooij	-10	-7
3.5 Financiële afwikkeling beëindiging Stadsregio Arnhem-Nijmegen	23	23
3.6 Implementatie nieuwe wet Inburgering	-69	-3
3.7 Pilot inburgering veranderopgave	-303	-136
3.8 Subsidie behoud Museumpark Orientalis	-550	-30
3.9 Invoering Omgevingswet	-490	-154
3.10 Exploitatiebijdrage Bouwplan oefenhoek Millingen	-	-72
3.11 Actiecentrum Participatie	-92	-92
3.12 Coronamaatregelen	-	-2

Totaal programma Onze Gemeente	-1.617	-570
---------------------------------------	---------------	-------------

Programma Ons geld

4.1 Algemene uitkering; extra rijks gelden voorkomen schulden	50	48
4.2 Extra rijks gelden statushouders	40	-
4.3 Algemene uitkering: Implementatie nieuwe Inburgeringswet	69	69
4.4 Algemene uitkering : Pilot veranderopgave inburgering	303	303
4.5 Algemene uitkering: Flankerend beleid sociaal domein	134	109
4.6 Algemene uitkering : Compensatie coronamaatregelen	1.036	1.095
4.7 Brede aanpak dak- en thuisloosheid	18	18
4.8 Algemene uitkering : Geen opschalingkorting	128	127
4.9 Stelpost Coronamaatregelen	-118	-

Totaal programma Ons geld	1.660	1.770
----------------------------------	--------------	--------------

Programma Overhead

5.1 Informatiemanagement - digitaal werken	-55	-50
5.2 iBurgerzaken	-57	-36
5.3 Publicatie bouw- en milieudossies op de website	-23	-14

Totaal programma Overhead	-135	-100
----------------------------------	-------------	-------------

Totaal exploitatie	6.456	438
---------------------------	--------------	------------

Reserves

R1	Bijdrage Algemene reserve; beheer Maddogs	30	30
R2	Bijdrage Algemene reserve; woonplaatsbeginsel sociaal domein	667	818
R3	Bijdrage Algemene reserve; dekking tekort sociaal domein	151	-
R4	Bijdrage reserve lopende projecten; Regioprogramma Rijk van Nijmegen 75 jaar Vrijheid	40	40
R5	Bijdrage Algemene reserve; lagere opbrengst toeristenbelasting	133	133
R6	Bijdrage reserve lopende projecten; Invoering Omgevingswet	470	154
R7	Bijdrage reserve lopende projecten; publicatie bouw- en milieudossiers op website	23	14
R8	Bijdrage reserve lopende projecten; Onderzoek vrijliggend fietspad Leuth	27	10
R9	Bijdrage reserve lopende projecten; Studie fietspad Ooij- Erlecom	8	8
R10	Bijdrage reserve lopende projecten; Studie fietspad 't Zwaantje- Diepen	10	10
R11	Bijdrage reserve lopende projecten; Pilot sportcoach	15	15
R12	Bijdrage reserve lopende projecten; Kerkennisie	25	-
R13	Bijdrage reserve lopende projecten; Actieplan duurzaamheid	30	19
R14	Bijdrage reserve lopende projecten; duurzaamheid aardgasvrij maken woningen	50	-
R15	Bijdrage reserve lopende projecten; duurzaamheid (decembercirculaire 2019)	190	-
R16	Bijdrage reserve lopende projecten; Subsidie behoud museumpark Orientalis	550	30
R17	Bijdrage reserve lopende projecten; Actiecentrum participatie	92	92
R18	Bijdrage reserve lopende projecten; Bouwplan oefenhoek Millingen	-	72
R19	Bijdrage reserve lopende projecten; Subsidie energiebesparende maatregelen woningen	149	149
R20	Storting in reserve lopende projecten; Verkiezingen corona	-74	-74
R21	Storting in reserve lopende projecten; inhuurbudget TOZO	-50	-50
R22	Storting in reserve lopende projecten; Ondersteuning ondernemers corona	-	-43
R23	Storting in reserve lopende projecten; Flankerend beleid sociaal domein	-	-30
R24	Storting in reserve lopende projecten; Brede aanpak dak- en thuisloosheid	-	-18
R25	Storting in reserve lopende projecten; Actieplan Stekkenberg	-	-68
R26	Storting in reserve lopende projecten; Invoering nieuwe wet inburgering	-	-66
R27	Storting in reserve lopende projecten; Stelpost coronamaatregelen	-	-118
R28	Storting in reserve lopende projecten; Pilot inburgering veranderopgave	-	-167
R29	Storting in reserve lopende projecten; iBurgerzaken verbeteren afsprakensysteem	-	-20
R30	Storting in reserve lopende projecten; Publicatie bouw- en milieudossiers website	-	-35
R31	Storting in reserve lopende projecten; Koppeling Join- Notubiz	-	-5

Totaal reserves	2.536	899
------------------------	--------------	------------

Totaal	8.992	1.337
---------------	--------------	--------------

1.1 Extra gelden voorkomen schulden

Het rijk wil een impuls geven aan de verbetering van de gemeentelijke schuldhelpverlening en de versterking van het armoedebeleid. Hiervoor ontvangen we in 2018, 2019 en 2020 extra rijks gelden via de algemene uitkering. Zie ook 4.1.

1.2 Professionaliseren beheer jongerencentrum Maddogs

We willen jongeren een ontmoetingsplek bieden en daarmee ook overlast door jeugd terugdringen. Voor het professionaliseren van het beheer in jongerencentrum Maddogs is daarom voor 2019 en 2020 € 30.000 per jaar beschikbaar gesteld. Deze kosten dekken we ten laste van de Algemene reserve. Zie ook R1.

1.3 Woonplaatsbeginsel sociaal domein

De aanpassing van het woonplaatsbeginsel is met een jaar uitgesteld tot 2021. Voor 2020 hebben we € 667.000 minder aan inkomsten geraamd. Door dit uitstel neemt het tekort op sociaal domein tijdelijk toe. Dit incidentele nadeel brengen we ten laste van de algemene reserve. Zie ook R2.

1.4 Zorg- en Welzijn Wijzer

Bij het vaststellen van de Begroting 2020 is een Amendement aangenomen voor het opstellen van een Zorg- en Welzijnswijzer. Hiervoor is eenmalig een bedrag van € 2.000 beschikbaar gesteld.

1.5/1.6 Actieprogramma lokale initiatieven mensen met Verward Gedrag

ZonNW heeft een subsidie van € 90.880 toegekend voor het "Actieprogramma lokale initiatieven mensen met Verward Gedrag". Dit programma doen we samen met de gemeente Heumen en Woningcoöperatie Oosterpoort. We zetten dit geld in 2 jaar in. € 40.000 in 2020 en € 50.880 in 2021.

1.7/1.8 Pilot buurtgezinnen 2020-2022

We doen mee aan de Pilot buurtgezinnen. De totale kosten van de pilot zijn € 89.880. (€ 44.940 per jaar). Hiervoor ontvangen we een bijdrage van in totaal € 53.928 uit het regionale transitieplan. Het restant dekken we uit het budget preventieve jeugdhulp en Wmo. Hierdoor heeft deze mutatie geen invloed op het begrotingssaldo.

1.9 Flankering beleid sociaal domein

Het kabinet neemt aanvullende maatregelen om mensen die hun baan verliezen een beter perspectief te bieden op nieuw werk en inkomen. Hierbij heeft het kabinet aandacht voor goede begeleiding werk(loosheid) naar werk, (om)scholing, het tegengaan van armoede en problematische schulden, het aanpakken van jeugdwerkloosheid en het beschermen van kwetsbare groepen op de arbeidsmarkt. Om dit als gemeenten te kunnen uitvoeren, ontvangen we ongeveer € 134.000 in 2020. Zie ook R23. De gelden voor re-integratietrajecten zijn uitgekeerd aan het Werkbedrijf.

1.10 Brede aanpak dak- en thuisloosheid

Het kabinet wil dak- en thuisloosheid zoveel mogelijk voorkomen en ervoor zorgen dat niemand op straat hoeft te slapen. Het kabinet stelt voor de aanpak van dak- en thuisloosheid een financiële impuls beschikbaar van € 18.000 voor 2020 en € 32.000 voor 2021. Ook de centrumgemeente krijgen een extra bijdrage. In regionaal verband willen we dit geld hieraan besteden. Zie ook R24.

1.11/1.12 TOZO

De Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo) is een van de maatregelen van het kabinet om ondernemers te ondersteunen tijdens de coronacrisis. Deze regeling voorziet in een aanvullende uitkering voor levensonderhoud en in een lening voor

bedrijfskapitaal om liquiditeitsproblemen op te vangen. Een deel van het budget is overgeheveld naar 2020. Zie R21.

1.13 Actieplan Stekkenberg

Voor de uitvoering van het actieplan Stekkenberg ramen we een projectbudget van € 68.000.

1.14 Coronamaatregelen

Voor ondersteuning van dorpshuizen is € 200.000, voor vergoeding eigen bijdrage kinderopvang € 15.000 en ondersteuning ondernemers is € 45.000 geraamd. Het niet bestede geld voor ondernemers is overgeheveld naar 2021; zie ook R22.

2.1 Bij preventie is een aanpak van middelengebruik (alcohol en drugs) van groot belang

In 2020 stellen we een plan op waarin we de gemeentelijke ambitie en aanpak van middelengebruik vaststellen. Om dit plan te maken is een werkbudget van € 5.000 opgenomen in de begroting.

2.2 Vervanging AED's

In 2020 moeten we de gemeentelijke AED's vervangen. Hiervoor is € 24.000 beschikbaar gesteld.

2.3 Led-verlichting Tennisvereniging PIT

Voor het vervangen van de (Led-)verlichting bij Tennisvereniging PIT in Millingen aan de Rijn is in 2020 € 10.500 nodig.

2.4 Terreinafscheiding sportpark de Hove

Voor het plaatsen van een terreinafscheiding op sportpark de Hove is in 2020 € 10.880 nodig.

2.5 Vervangen dode bomen door extreme droogte

Voor vervanging van dode bomen als gevolg van de extreme droogte in 2018 en 2019 is in 2020 eenmalig € 15.000 nodig.

2.6/2.7 Regeling reductie energieverbruik

We krijgen van het Rijk een Specifieke uitkering reductie energieverbruik van € 90.000. Hetzelfde bedrag nemen we op als kosten. Dit geld moeten we inzetten voor projecten waarmee we inwoners voorlichten en stimuleren om energiebesparende maatregelen te nemen. Per saldo heeft deze mutatie geen invloed op het begrotingssaldo.

2.8/2.9 Transitieplan verduurzaming wijk D'n Drul (Groesbeek)

We krijgen van de provincie Gelderland een subsidie van € 10.000 voor het maken van een Transitieplan voor de verduurzaming van wijk D'n Drul in Groesbeek. Hetzelfde bedrag nemen we op als (advies)kosten voor het opstellen van het Transitieplan. Per saldo heeft deze mutatie geen invloed op het begrotingssaldo.

2.10 Asbestsanering GTTC

Tafeltennisvereniging GTTC huurt hun accommodatie van de gemeente. De gevelplaten aan het gebouw bevatten asbest. De kosten voor verwijdering van de asbestplaten zijn € 10.300. De vereniging draagt € 1.500 hierin bij.

2.11 Verkoop voormalige Gerardus Majellaschool

We hebben de voormalige Gerardus Majellaschool (Zevenheuvelenweg 14) verkocht aan Dagelijks Leven om een woonvoorziening te realiseren. Het verkoopbedrag is € 330.000. We moeten de boekwaarde voor de ondergrond van dit gebouw (€ 42.707) afschrijven. Per saldo leidt dit tot een eenmalig voordeel van € 287.000.

2.12 Drainage sportpark de Hove

Bij de herinrichting van het sportpark De Hove in 2011-2012 was er al sprake van een drainage probleem. De voormalige gemeente Millingen aan de Rijn heeft toegezegd, de drainage aan te leggen als diverse maatregelen niet helpen. Deze maatregelen hebben het probleem niet opgelost. Daarom verlenen we alsnog een subsidie van € 7.300 voor de aanleg van drainage.

2.13 Onderzoek vrijliggend fietspad Leuth

Voor het onderzoek vrijliggend fietspad Leuth is € 41.250 beschikbaar gesteld. In 2018 is dit bedrag gestort in de reserve lopende projecten. In 2020 waren de onderzoekskosten € 10.000. Dit bedrag is uit de reserve lopende projecten gehaald. Zie ook R8.

2.14 Studie fietspad Ooij- Erlecom

Voor de Studie fietspad Ooij-Erlecom is € 20.000 beschikbaar gesteld. In 2018 is dit bedrag gestort in de reserve lopende projecten. In 2020 hebben we geen kosten gemaakt. Zie ook R9.

2.15 Pilot sportcoach

We hebben in 2019 een rijksbijdrage van € 15.000 voor het aanstellen van een Formateur lokaal sportakkoord ontvangen. Dit bedrag is overgeheveld naar 2020 besteed. Zie ook R11.

2.16 Kerkenvisie

Berg en Dal heeft bijzondere kerken die bepalend zijn voor de identiteit van onze gemeente. Op sommige plekken wordt dit erfgoed bedreigd. Daarom gaan we samen met betrokkenen, inwoners en eigenaren een kerkenvisie ontwikkelen. We ramen hiervoor een bedrag van € 25.000. We ontvangen voor de kerkenvisie eenzelfde rijksbijdrage van € 25.000 via de algemene uitkering. De kerkenvisie is niet opgesteld in 2020. Het budget is gestort in de reserve lopende projecten, zodat het beschikbaar blijft. Zie ook R12.

2.17 Subsidie energiebesparende maatregelen woningen

In 2018 is de subsidieregeling energiebesparende maatregelen woningen vastgesteld. Vooruitlopend op het actieplan Duurzaamheid heeft de raad in september 2018 € 500.000 beschikbaar gesteld voor 2019 om de subsidieregeling energiebesparende maatregelen woningen voort te kunnen zetten in 2019. Dit extra subsidiebedrag dekken we uit de algemene reserve. In 2019 is voor € 116.000 aan subsidie verleend. De subsidieregeling is per 31 december 2020 gesloten. Het restant budget (€ 149.000 - € 116.000) is valt vrij in 2020. Zie ook R19.

2.18 Duurzaamheid warmtevisie

In januari 2019 heeft de raad het Actieplan Duurzaamheid 2019-2023 vastgesteld. In 2020 is € 19.000 uitgegeven van het eenmalig € 30.000 beschikbaar gestelde bedrag voor het maken van een Warmtevisie. Dit bedrag was gereserveerd, zie ook R13.

2.19 Duurzaamheid pilot aardgasvrij maken woningen

Er is € 50.000 beschikbaar voor een pilot "Aardgasvrij maken van bestaande woningen". Besloten is om deze kosten te dekken ten laste van de algemene reserve. Het project is niet uitgevoerd in 2020. Het bedrag blijft gereserveerd, zie ook R14.

2.20 Duurzaamheid (decembercirculaire 2019)

We hebben in de decembercirculaire 2019 € 190.000 ontvangen via de algemene uitkering voor duurzaamheid. Dit bedrag is in 2020 ook niet uitgegeven. Het beschikbare budget is gestort in de reserve lopende projecten, zodat het geld beschikbaar blijft. Zie ook R15.

2.21 Coronamaatregelen

Het betreft hier uitgaven voor het nemen van coronamaatregelen in onder meer onze eigen sportaccommodaties.

3.1 Inzet extra rijks gelden statushouders

Per 2021 komt de regierol van de inburgeraars bij de gemeenten te liggen. Tot deze datum krijgen de gemeenten extra rijks geld om de huidige groep inburgeraars alvast beter te begeleiden naar een hoger taalniveau en daarmee een betere kans op werk. In 2019 en 2020 ontvangen we via de algemene uitkering € 40.000. Deze middelen zetten we voor deze regierol in. Zie ook 4.2.

3.2 Bijdrage GOAN programma Duurzame Mobiliteit en Bereikbaarheid

Bijdrage GOAN voor Duurzame Mobiliteit en Bereikbaarheid in 2020 van € 1,30 per inwoner. Afhankelijk van de te kiezen algemene samenwerkingsvorm in de regio voor de jaren daarna zal een nieuwe vraag worden neergelegd met een meer structureel karakter.

3.3 Regioprogramma Rijk van Nijmegen 75 jaar Vrijheid

Van september 2019 tot en met mei 2020 herdenkt en viert Gelderland 75 jaar bevrijding, vrede en vrijheid. De bijdrage voor onze gemeente is € 100.000 per jaar in 2019 en 2020. Deze kosten dekken we binnen de bestaande budgetten van Toerisme (€ 60.000 per jaar) en de reserve lopende projecten (€ 40.000 per jaar). Zie ook R3. Per saldo heeft deze mutatie geen invloed op het begrotingsaldo.

3.4 Realisatie fiets-/ voetveer Bemmel- Ooij

Voor de realisatie van het fiets-/ voetveer Bemmel- Ooij is € 10.000 nodig. De te verwachten kosten zijn in ieder geval voor advieskosten bureau Stroming. Eventuele bijkomende kosten zijn moeilijk in te schatten omdat we in dit traject afhankelijk zijn van veel niet beïnvloedbare factoren. Zoals onder meer het feit dat de exploitant van het fiets-voetveer zich heeft teruggetrokken.

3.5 Financiële afwikkeling beëindiging Stadsregio Arnhem-Nijmegen

De gemeenschappelijke regeling Stadsregio Arnhem - Nijmegen is beëindigd. De afgelopen periode is financieel alles afgewikkeld. Voor onze gemeente betekent dit dat wij nog een bedrag van € 22.933 ontvangen.

3.6 Implementatie nieuwe wet Inburgering

Per 1 juli 2021 treedt de Wet Inburgering in werking. In 2020 ontvangen we een incidentele vergoeding voor de invoeringskosten van € 69.000. Deze gelden zetten we in voor de te maken invoeringskosten. Een deel hiervan is overgeheveld naar 2020. Zie R26.

3.7 Pilot inburgering veranderopgave

Het Ministerie van SZW initieert in aanloop naar het nieuwe inburgeringsstelsel een pilotprogramma om lessen op te halen voor de verdere inrichting van een adaptief inburgeringsstelsel en gemeenten voor te bereiden op de implementatie van de nieuwe wet. Onze gemeente heeft mede namens Beuningen, Heumen en Mook en Middelaar zich hiervoor aangemeld en we ontvangen hiervoor een rijksbijdrage van € 303.000. Een deel hiervan is overgeheveld naar 2020. Zie R28

3.8 Subsidie behoud Museumpark Orientalis

Op 25 april 2019 heeft de raad besloten om uit de Algemene reserve € 600.000 te reserveren voor het behoud van Museumpark Orientalis. Van dit totale bedrag is in 2020 € 30.000 betaalbaar gesteld aan Orientalis. Het resterende bedrag van € 520.000 staat in de reserve lopende projecten. Dit bedrag stellen we (deels) betaalbaar na goedkeuring door het college op verschillende momenten. Zie ook R16.

3.9 Invoering Omgevingswet

In oktober 2019 heeft de raad € 765.000 beschikbaar gesteld voor de invoering van de Omgevingswet voor de periode 2019-2021. Dit bedrag is uit de algemene reserve gehaald en gestort in de reserve lopende projecten. Voor 2019 was er een bijdrage uit deze reserve begroot van € 111.000. Door de opstartfase in 2019 waren de werkelijke kosten in 2019 maar € 17.000. Dit bedrag is vrijgevallen uit de reserve lopende projecten. Zie ook R6.

3.10 Exploitatebijdrage Bouwplan oefenhoek Millingen

De voormalige Oefenhoek in Millingen is gedeeltelijk afgewikkeld. Hier staat een bijdrage uit de reserve lopende projecten tegenover. Zie R18.

3.11 Actiecentrum Participatie

Binnen het budget 2019 voor meerwerk MGR was geld beschikbaar voor het project Actiecentrum Participatie. Het restantbudget is overgeheveld naar 2020. Zie ook R17.

3.12 Coronamaatregelen

Het betreft hier uitgaven voor het nemen van coronamaatregelen.

4.1 Algemene uitkering; extra rijks gelden voorkomen schulden

Het rijk wil een impuls geven aan de verbetering van de gemeentelijke schuldhelpverlening en de versterking van het armoedebeleid. Hiervoor ontvangen we in 2018, 2019 en 2020 extra rijks gelden via de algemene uitkering. Zie ook 1.1.

4.2 Extra rijks gelden statushouders

Per 2021 komt de regierol van de inburgeraars bij de gemeenten te liggen. Tot deze datum krijgen de gemeenten extra rijks geld om de huidige groep inburgeraars alvast beter te begeleiden naar een hoger taalniveau en daarmee een betere kans op werk. In 2019 en 2020 ontvangen we via de algemene uitkering € 40.000. Deze middelen zetten we voor deze regierol in. Zie ook 3.1.

4.3 Algemene uitkering: Implementatie nieuwe wet Inburgering

Betreft toelichting 3.6.

4.4 Algemene uitkering: Pilot veranderopgave inburgering

Betreft toelichting 3.7.

4.5 Algemene uitkering: Flankering beleid sociaal domein

Betreft toelichting 1.9.

4.6 Algemene uitkering: Compensatie coronamaatregelen

In verband met de coronacrisis heeft het rijk besloten om de gemeenten te compenseren voor extra uitgaven en gederfde inkomsten voor een bedrag van ruim € 1 mln.

4.7 Brede aanpak dak- en thuisloosheid

Betreft toelichting 1.10.

4.8 Algemene uitkering: geen opschalingskorting

In het kader van coronacrisis heeft het rijk besloten om de opschalingskorting in de algemene uitkering voor 2020 niet toe te passen.

4.9 Coronamaatregelen

Het betreft hier uitgaven voor het nemen van coronamaatregelen voor onder meer culturele voorzieningen. Dit budget hevelen we over naar 2021. Zie R27.

5.1 Informatiemanagement - digitaal werken

We werken als organisatie al een aantal jaren met een document management systeem. Komende jaren willen we dit voortzetten. Maar willen we ook aandacht hebben voor de gebruikers van het programma. Hiervoor is training, instructie en vooral 1 op 1 uitleg nodig. Hiervoor is € 5.000 nodig om specialistische kennis van de applicatie in te huren als aanvulling op aanwezige kennis in de organisatie.

Volgend jaar willen we een vervangingsbesluit voorbereiden om volledig digitaal werken in de gemeentelijke organisatie mogelijk te gaan maken. We blijven aandacht houden voor de minder digitale inwoners. Dit betekent dat wij onder andere ons Zaaksysteem en de manier waarop dit ingezet wordt tegen het licht gaan houden. Indien nodig zullen we dit zaaksysteem moeten herinrichten. Dit betekent ook dat wij digitale stukken in het archief leidend laten zijn vanaf het moment dat wij vervanging aangevraagd hebben. Hiermee stopt de groei van het papieren archief. Om vervanging aan te vragen moeten veel stappen doorlopen worden en moet aan de Archiefwet voldaan worden. Deze kennis en expertise hebben wij als gemeente niet in huis. Vanwege de grootte en complexiteit van dit proces hebben wij hierin ondersteuning nodig. Vervanging aanvragen leidt niet alleen tot een efficiencyslag in de organisatie, maar is ook van belang in de Omgevingswet (2021) en past binnen de visies op Dienstverlening en Digitaal werken. Benodigde budget voor deze inhuur is € 50.000. De koppeling Join - Notubiz moeten we nog realiseren, zie ook R31. Dit bedrag van € 5.000 reserveren we.

5.2 iBurgerzaken

Wij zijn van plan om in 2020 een nieuw beter functionerend afsprakensysteem aan te schaffen. Dit omdat het contract met de huidige leverancier afloopt per 1 januari 2020. We verwachten dat de kosten hiervoor (inclusief koppelingen) € 20.000 zijn.

In de begroting is 'thuisbezorgen documenten' al opgenomen. Bij burgerzaken werken we nu met het systeem iBurgerzaken. Wanneer we gaan thuisbezorgen is een koppeling met een ander systeem noodzakelijk. De geschatte kosten hiervoor zijn eenmalig € 2.350.

We gaan ook onderzoeken of een koppeling tussen ons document managementsysteem en de systemen van burgerzaken van toegevoegde waarde is om archief waardige stukken direct op te kunnen slaan in het juiste systeem. We verwachten dat de kosten hiervoor eenmalig € 35.000 zijn. Het afsprakensysteem moeten nog aanschaffen. Dit bedrag voegen we toe aan de reserve lopende projecten, Zie ook R29.

5.3 Publicatie bouw- en milieudossiers op de website

In 2018 is geld beschikbaar gesteld voor het project Publicatie bouw- en milieudossiers op de website. In 2020 waren de kosten voor dit project € 14.000. We houden nog € 35.000 beschikbaar voor dit onderwerp. Zie ook R30.

R1 Bijdrage Algemene reserve; beheer Maddogs

We willen jongeren een ontmoetingsplek bieden en daarmee ook overlast door jeugd terugdringen. Voor het professionaliseren van het beheer in jongerencentrum Maddogs is daarom voor 2019 en 2020 € 30.000 per jaar beschikbaar gesteld. Deze kosten dekken we ten laste van de algemene reserve. Zie ook 1.2.

R2 en R3 Bijdrage Algemene reserve dekking tekort Sociaal Domein

Bij de vaststelling van de begroting is besloten om het geraamde tekort op Sociaal Domein volledig ten laste van de algemene reserve brengen. Het totale tekort voor sociaal domein was geraamd op € 818.000. Hiervan heeft € 667.000 betrekking op aanpassing van het woonplaatsbeginsel die met een jaar is uitgesteld tot 2021.

R4 Bijdrage reserve lopende projecten; Regioprogramma Rijk van Nijmegen 75 jaar Vrijheid

Van september 2019 tot en met mei 2020 herdenkt en viert Gelderland 75 jaar bevrijding, vrede en vrijheid. De bijdrage voor onze gemeente is € 100.000 per jaar in 2019 en 2020. Deze kosten dekken we binnen de bestaande budgetten van Toerisme (€ 60.000 per jaar) en

de reserve lopende projecten (€ 40.000 per jaar). Zie ook programma Onze gemeente. Per saldo heeft deze mutatie geen invloed op het begrotingssaldo.

R5 Bijdrage algemene reserve; lagere opbrengst Toeristenbelasting

Bij het vaststellen van de Begroting 2020 is Amendement aangenomen over de Toeristenbelasting. De lagere opbrengst in 2020 (€ 132.500) dekken we ten laste van de Algemene reserve. Daarnaast komt er in de jaren 2022 tot en met 2026 een extra verhoging van € 26.500 per jaar. Deze extra opbrengst voegen we weer toe aan de Algemene reserve.

R6 Bijdrage reserve lopende projecten; Invoering Omgevingswet

Zie toelichting 3.9

R7 Bijdrage reserve lopende projecten; publicatie bouw- en milieudossiers op website

Zie toelichting 5.3

R8 Bijdrage reserve lopende projecten; Onderzoek vrijliggend fietspad Leuth

Zie toelichting 2.13

R9 Bijdrage reserve lopende projecten; Studie fietspad Ooij- Erlecom

Zie toelichting 2.14

R10 Bijdrage reserve lopende projecten; Studie fietspad 't Zwaantje- Diepen

Bedrag kan vrijvallen uit reserve, project gaan we niet meer oppakken.

R11 Bijdrage reserve lopende projecten; Pilot sportcoach

Zie toelichting 2.15

R12 Bijdrage reserve lopende projecten; Kerkenvisie

Zie toelichting 2.16

R13 Bijdrage reserve lopende projecten; Actieplan duurzaamheid

Zie toelichting 2.18

R14 Bijdrage reserve lopende projecten; duurzaamheid aardgasvrij maken woningen

Zie toelichting 2.19

R15 Bijdrage reserve lopende projecten; duurzaamheid (decembercirculaire 2019)

Zie toelichting 2.20

R16 Bijdrage reserve lopende projecten; Subsidie behoud museumpark Orientalis

Zie toelichting 3.8

R17 Bijdrage reserve lopende projecten; Actiecentrum participatie

Zie toelichting 3.11

R18 Bijdrage reserve lopende projecten; Bouwplan oefenhoek Millingen

Zie toelichting 3.10

R19 Bijdrage reserve lopende projecten; Subsidie energiebesparende maatregelen woningen

Zie toelichting 2.17

R20 Storting in reserve lopende projecten; Verkiezingen corona. Via de algemene uitkering hebben we in 2020 een bedrag van € 74.000 voor Tweede Kamer verkiezing ontvangen die we via storting in deze reserve overhevelen naar 2021.

R21 Storting in reserve lopende projecten; inhuurbudget TOZO

Zie toelichting 1.11/1.12

R22 Storting in reserve lopende projecten; Ondersteuning ondernemers corona

Zie toelichting 1.14

R23 Storting in reserve lopende projecten; Flankerend beleid sociaal domein

Zie toelichting 1.9

R24 Storting in reserve lopende projecten; Brede aanpak dak- en thuisloosheid

Zie toelichting 1.10

R25 Storting in reserve lopende projecten; Actieplan Stekkenberg

Zie toelichting 1.13

R26 Storting in reserve lopende projecten; Invoering nieuwe wet inburgering

Zie toelichting 3.6

R27 Storting in reserve lopende projecten; Stelpost coronamaatregelen

Zie toelichting 4.9

R28 Storting in reserve lopende projecten; Pilot inburgering veranderopgave

Zie toelichting 3.7

R29 Storting in reserve lopende projecten; iBurgerzaken verbeteren afsprakensysteem

Zie toelichting 5.2.

R30 Storting in reserve lopende projecten; Publicatie bouw- en milieudossiers website

Zie toelichting 5.3.

R31 Storting in reserve lopende projecten; Koppeling Join- Notubiz

Zie toelichting 5.1.

Verantwoordingsinformatie SiSa specifieke uitkeringen

Definitief SiSa bijlage verantwoordingsinformatie 2020 op grond van artikel 3 van de Regeling informatieverstrekking sisa - d.d. 28 januari 2021								
FIN	B1	Regeling specifieke uitkering gemeentelijke hulp gedupeerden toeslagenproblematiek	Aantal gedupeerden (met overlegbare bevestigingsbrief van Belastingdienst/Toeslagen	Besteding (jaar T) van onderdelen a, b en d. (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdelen a, b en d (artikel 3)	Besteding (jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T) van onderdeel c (artikel 3)	Eindverantwoording (Ja/Nee)
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: B1/01	Aard controle R Indicator: B1/02	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/03	Aard controle R Indicator: B1/04	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/05	Aard controle n.v.t. Indicator: B1/06
			0	€ 0	€ 0	€ 0	€ 0	Nee
BZK	C1	Regeling specifieke uitkering Reductie Energiegebruik	Totaal ontvangen bedrag beschikking	Eindverantwoording (Ja/Nee)				
		Gemeenten	Aard controle R Indicator: C1/01	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/02				
			€ 90.000	Nee				
			Projectnaam/nummer per project	Besteding (jaar T) per project	Bestedingen (jaar T) komen overeen met ingediende projectplan (Ja/Nee)	Besteding (jaar T) aan afwijkingen.		
			Aard controle n.v.t. Indicator: C1/03	Aard controle R Indicator: C1/04	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/05	Aard controle R Indicator: C1/06	Alleen invullen bij akkoord ministerie.	
		1	Voucher RRE / 2019-622451	€ 0	Nee	€ 0		
			Kopie projectnaam/nummer	Cumulatieve totale bestedingen (t/m jaar T)	Toelichting	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)		
			Aard controle n.v.t. Indicator: C1/07	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/08	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/09	Aard controle n.v.t. Indicator: C1/10	Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie	
		1	Voucher RRE / 2019-622451	€ 0	Ministerie heeft subsidie verlengd t/m 31-12-2021 ivm corona. I.o.m. ministerie is andere besteding (vouchers) dan conform projectplan (pakketten LED-lampen voor basisschoolleeringen) afgestemd, ook vanwege corona. Subsidie wordt in 2021 besteed conform nieuwe afspraak met ministerie.			

OCW	D8	Onderwijsachterstandenbeleid 2019-2022 (OAB) Gemeenten	Besteding (jaar T) aan voorzieningen voor voorschoolse educatie die voldoen aan de wettelijke kwaliteitseisen (conform artikel 166, eerste lid WPO)	Besteding (jaar T) aan overige activiteiten (naast VVE) voor leerlingen met een grote achterstand in de Nederlandse taal (conform artikel 165 WPO)	Besteding (jaar T) aan afspraken over voor- en voerschoolse educatie met bevoegde gezagsorganen van scholen, houders van kindcentra en peuterspeelzalen (conform artikel 167 WPO)	Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)
			<i>Aard controle R Indicator: D8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/04</i>
			€ 548.363	€ 1.750	€ 1.764	€ 64.291
			Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (lasten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag	Hieronder per regel één gemeente(code) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Aan andere gemeenten (in jaar T) overgeboekte middelen (baten) uit de specifieke uitkering onderwijsachterstandenbeleid Bedrag
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: D8/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: D8/08</i>
IenW	E20	Regeling stimulering verkeersmaatregelen 2020-2021 Provincies en Gemeenten	Besteding (jaar T)	Cumulatieve besteding (t/m jaar T)	Cumulatieve cofinanciering (t/m jaar T)	Project afgerond (alle maatregelen) in (jaar T) (Ja/Nee)
			<i>Aard controle R Indicator: E20/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: E20/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/04</i>
			€ 0	€ 0	€ 0	Nee
			Naam/nummer per maatregel	Per maatregel, maatregel afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	De hoeveelheid van de op te leveren en de opgeleverde verkeersveiligheidsmaatregelen per type maatregel (m1, m2, aantallen)	Eventuele toelichting, mits noodzakelijk
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/05</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/06</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: E20/08</i>
			1 Verwijderen fietspaaltjes	Nee	60	Gepland 2021, waarde € 0
			2 Aanbrengen attentieverhogende markeringen	Nee	30	Gepland 2021, waarde € 15.000
			3 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW30	Nee	4	Gepland 2021, waarde € 157.600
			4 Korte rechtstanden / verkeersdrempels - Drempel	Nee	3	Gepland 2021, waarde € 27.900
			5 Aanleg van een kruispuntplateau ETW-ETW60	Nee	3	Gepland 2021, waarde € 97.500
6 Aanleg van verticale elementen voor korte rechtstanden (rekening houdend met landbouwerkeer)		12	Gepland 2021, waarde € 151.200			
7 Aanbrengen van één rijloper met fiets(suggestie)stroken en bermen	Nee	5.900	Gepland 2021, waarde € 46.020			
8 Verbreden van fietspaden	Nee	7.850	Gepland 2023, waarde € 1.190.060			
9 Vrijliggend fiets/bromfietspad b= 4,0 meter	Nee	300	Gepland 2023, waarde € 69.300			

EZK	F9	Regeling specifieke uitkering Extern Advies Warmtetransitie	Projectnaam/nummer	Besteding (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Cumulatieve besteding ten laste van Rijksmiddelen (t/m jaar T)	Project afgerond in (jaar T)? (Ja/Nee)	Toelichting		
				<i>Aard controle R Indicator: F9/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: F9/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/05</i>	
			1 Extern Advies Warmtetransitie / EAW-20-00457461	€ 18.618	€ 18.618	Nee			
			Eindverantwoording (Ja/Nee)						
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: F9/05</i>						
			Nee						
SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 Participatiewet_gemeentede el 2020 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr	Besteding (jaar T) algemene bijstand	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAW	Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) IOAZ	Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)	
			Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.1 Participatiewet (PW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	Gemeente I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)	
			<i>Aard controle R Indicator: G2/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/06</i>	
			€ 10.138.364	€ 123.816	€ 945.914	€ 1.590	€ 54.235	€ 0	
	Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Baten (jaar T) Loonkostensubsidie o.g.v. art. 10d Participatiewet (excl. Rijk) Gemeente I.7 Participatiewet (PW)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)			
Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud) (Bbz 2004)	Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)	Gemeente I.7 Participatiewet (PW)						
<i>Aard controle R Indicator: G2/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: G2/11</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G2/12</i>				
€ 33.790	€ 31.934	€ 0	€ 248.989	€ 0	Nee				

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeentedeel 2020 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoorden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Rijk)	Baten vanwege vóór 1 januari 2020 verstrekt kapitaal (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) Bob	Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) uitvoerings- en onderzoekskosten artikel 56, eerste en tweede lid, Bbz 2004 (exclusief Bob)
			<i>Aard controle R Indicator: G3/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G3/06</i>
			€ 1.034	€ 0	€ 24.608	€ 0	€ 0	€ 22.140
			Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)					
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G3/07</i>					
			Ja					

SZW	G4	Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers (Tozo)_gemeentedeel 2020	Welke regeling betreft het?	Besteding (jaar T) levensonderhoud	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking	Baten (jaar T) levensonderhoud	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (aflossing)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (overig)
		Alle gemeenten verantwoordt hier het gemeentedeel over Tozo (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr						
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/02</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/06</i>
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	€ 2.707.180	€ 239.197	€ 136.596	€ 3.100	€ 176
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	€ 384.820	€ 183.442	€ 9.217	€ 0	€ 0
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	€ 272.040	€ 27.000	€ 2.118	€ 0	€ 0
			Kopie regeling	Aantal besluiten levensonderhoud (jaar T)	Aantal besluiten kapitaalverstrekking (jaar T)	Totaal bedrag vorderingen levensonderhoud (jaar T) Tozo 1 (i.v.m. verstrekte voorschotten op Tozo-aanvragen levensonderhoud welke zijn ingediend vóór 22 april 2020)	Volledig zelfstandige uitvoering (Ja/Nee)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/07</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/08</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/10</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/11</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)	678	61	€ 16.735	Ja	
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)	131	11		Ja	
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)	103	6		Ja	
			Kopie regeling	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), aflossing	Baten (jaar T) kapitaalverstrekking Tozo buitenland (gemeente Maastricht), overig	Uitvoeringskosten (jaar T) uitvoering Tozo buitenland (gemeente Maastricht)	
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: G4/12</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/13</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/14</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/15</i>	<i>Aard controle R Indicator: G4/16</i>	
			1 Tozo 1 (1 mrt tot 1 juni 2020)					
			2 Tozo 2 (1 juni tot 1 oktober 2020)					
			3 Tozo 3 (1 oktober t/m 31 december 2020)					

VWS	H4	Regeling specifieke uitkering stimuleringsport Gemeenten	Ontvangen Rijksbijdrage (jaar T)	Overig (jaar T) ten opzichte van ontvangen Rijksbijdrage - automatisch ingevuld				
			<i>Aard controle R. Indicator: H4/01</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/02</i>				
			€ 91.914	-€ 13.226				
			Projectnaam/nummer	Totale aanvraag per project (jaar T) ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Onroerende zaken (sportaccommodaties) per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) Roerende zaken sportbeoefening en sportstimulering per project ten laste van Rijksmiddelen	Verrekening (jaar T) overige kosten per project ten laste van Rijksmiddelen	Toelichting
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/03</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/04</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/05</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/06</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/07</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/08</i>
			1 802825	€ 105.140	€ 10.720	€ 0	€ 94.420	
			Kopie projectnaam/nummer	Totale besteding (jaar T) per project ten lasten van Rijksmiddelen (automatische berekening)	Percentage besteed (jaar T) per project ten opzichte van aanvraag ten laste van Rijksmiddelen (automatische berekening)			
			<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H4/09</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/10</i>	<i>Aard controle R Indicator: H4/11</i>			
			1 802825	€ 105.140	114,39%			
			2		0,00%			
3								
4								
5								
VWS	H8	Regeling Sportakkoord	Besteding aanstellen sportformateur (jaar T)	Besteding uitvoering sportakkoord (jaar T)	Cumulatieve besteding aanstellen sportformateur (t/m jaar T)	Cumulatieve besteding uitvoering sportakkoord (t/m jaar T)	Eindverantwoording (Ja/Nee)	
			Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd	Gerealiseerd		
			<i>Aard controle R Indicator: H8/01</i>	<i>Aard controle R Indicator: H8/02</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/03</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/04</i>	<i>Aard controle n.v.t. Indicator: H8/05</i>	
			€ 12.920	€ 20.000	€ 12.920	€ 20.000	Nee	

Controleverklaring

Bijlagen

Raadsvoorstel

Raadsvoorstel

Griffiersnummer:	
Onderwerp:	Jaarstukken 2020: jaarrekening en jaarverslag
Datum B&W-vergadering	8 juni 2021
Datum raadsvergadering	15 juli 2021
Datum carrousel:	7 juli 2021
Portefeuillehouder:	S.G.P. Fleuren
Ambtenaar:	G.Gruijters
E-mailadres:	G.Gruijters@bergendal.nl
Zaaknummer:	Z-21-92219
Documentnummer:	VB/Raad/21/01232

Aan de gemeenteraad,

Voorstel

1. De jaarstukken 2020 vast te stellen met een resultaat van nihil, na een bijdrage uit de reserve rekeningresultaten van € 94.251.
2. Een bedrag van € 2.445.000 over te hevelen naar 2021 (€ 2.409.000 via de reserve lopende projecten en € 36.000 via de voorziening riolering) op basis van reeds genomen besluiten.

Inleiding

Hierbij bieden wij u de Jaarstukken 2020 (Jaarverslag en Jaarrekening 2020) aan. Met deze documenten verantwoorden wij ons als college aan uw raad over de uitvoering van de programmabegroting 2020. Bij de Voorjaarsnota 2020 en de Najaarsnota 2020 bent u tussentijds geïnformeerd over het verloop van de begroting 2020. De Jaarstukken bieden we digitaal aan via onze portal programmavan.bergendal.nl.

Corona

2020 stond grotendeels in het teken van corona. De coronacrisis had gevolgen voor veel beleidsterreinen van onze jaarrekening 2020. De VNG sprak met het Rijk af, dat de gemeenten een reële compensatie van de kosten en de gederfde inkomsten als gevolg van de coronamaatregelen krijgen. Via de algemene uitkering kregen we in 2020 ruim € 1,3 miljoen hiervoor. Ook van de provincie ontvingen we een subsidie van € 0,1 mln. Deze gelden hebben we ingezet voor de dekking van de extra gemaakte kosten zoals bijdrage exploitatieverliezen dorpshuizen/musea, omzetverlies sociale werkvoorziening, handhaving

en toezicht, extra voorzieningen jeugdzorg en wmo, re-integratie bijstandsgerechtigden, maar ook voor de dekking van de minder ontvangen toeristenbelasting.

Voor de uitvoering van de Tijdelijke overbruggingsregeling zelfstandige ondernemers (Tozo) gaven we ongeveer € 4 miljoen uit. Dit bedrag heeft het Rijk volledig vergoed.

Daarnaast hadden we te maken met een aantal reguliere uitgaven die als gevolg van de coronacrisis niet of minder plaatsvonden zoals minder kosten voor regionaal wmo- en leerlingenvervoer, bewonersinitiatieven en minder bedrijfskosten. Daarentegen maakten we ook extra kosten voor onder meer voorzieningen in gemeentelijke gebouwen. Ook de coördinatie van de coronamaatregelen door het actieteam legde een behoorlijk beslag op de ambtelijke capaciteit en was inhuur van personeel soms noodzakelijk.

Overall gezien zijn we uitgekomen met de begrotingsbudgetten.

Toelichting

Het rekeningsaldo over 2020 is nihil, na een bijdrage uit de reserve rekeningresultaten van € 94.251. Bij de Najaarsnota 2020 gingen we nog uit van een nadelig saldo van € 768.000. De verschillen lichten wij nader toe in de jaarrekening.

De bijdrage uit de reserve rekeningresultaten is een concrete invulling van het besluit dat over deze reserve in het verleden is genomen. Dit besluit hield in dat deze reserve ingezet wordt ter dekking van tekorten bij de jaarrekening. De jaarrekening 2020 kende, zonder deze inzet, een tekort van € 94.251. Door dit bedrag te onttrekken uit de reserve rekeningresultaten is het rekeningsaldo nihil.

De bevindingen van de accountant zijn toegelicht in de bijeenkomst van de auditcommissie van 22 juni 2020. Het verslag van bevindingen (accountantscontroleverslag) leggen we voor u ter inzage, zodra we het ontvangen hebben.

In de volgende tabel ziet u de begrote en werkelijke saldi 2020 per programma en in totaal.

Programma	Bedragen x € 1.000			
	Begroting 2020 Primair Saldo	Begroting 2020 Actueel Saldo	Rekening 2020 Saldo	Verschil Begroting Rekening
Inwoner	-34.820	-37.560	-36.206	1.354
Onze buurt	-13.615	-13.919	-12.841	1.077
Onze gemeente	-4.964	-7.630	-6.398	1.233
Ons geld	60.841	63.072	62.436	-636
Overhead	-9.407	-9.105	-8.939	166
Saldo rekening baten en lasten	-1.964	-5.142	-1.948	3.194
Toevoeging aan reserves	-392	-1.670	-2.470	-800
Onttrekking aan reserves	2.358	6.044	4.418	-1.626
Resultaat rekening baten en lasten	2	-768	0	768

Voor een verklaring van de verschillen verwijzen wij u naar de samenvatting in de jaarstukken 2020.

De belangrijkste oorzaken van de verschillen zijn:

Algemene uitkering	- 328.000
--------------------	-----------

Sociaal domein	- 67.000
Deels inzetten reserve rekeningresultaten	- 373.000
Onderhoud wegen	+ 546.000
Leerlingenvervoer	+ 148.000
Armoedebestrijding en schuldhulpverlening	+ 134.000
Sociale werkvoorziening	+ 176.000
Arbeidsparticipatie	+ 180.000
Salaris/inhuurkosten personeel	+ 279.000
Overig (diverse kleinere verschillen, in totaal)	+ 73.000

Beoogd effect

De gemeenteraad in staat te stellen om de controlerende taak te vervullen.

Argumenten

1.1 Decharge college

Door het vaststellen van de jaarstukken 2020 verleent u decharge aan het college. Dit betekent dat de bestuurders worden ontlast van aansprakelijkheid voor het gevoerde (financiële) beleid.

2.1 Budgetoverheveling van € 2.445.000

Het gaat hier om activiteiten die in 2020 geraamd waren, maar nog niet (volledig) zijn uitgevoerd. Deze bedragen zijn al verwerkt in het resultaat 2020.

Tabel: Budgetneutrale overheveling

Bedragen x € 1.000

<u>Dekking uit Reserve lopende projecten</u>	
Publicatie bouw- en milieudossiers website	44
Inrichting Wmo-ruimtes	40
Preventie en vroegsignalering schuldhulpverlening	63
Uitvoeringskosten TOZO	50
Planmatig onderhoud Mallemolen	28
Flankerend beleid; armoede en schuldhulp	30
Brede aanpak dak- en thuisloosheid	18
Onderzoek vrijliggend fietspad Leuth	18
Studie fietspad Markt-Dries	25
Pilot sportcoach	38
Kerkervisie	25
In stand houden waardevolle bomenstructuur	90
Actieplan Duurzaamheid/ warmtevisie	11
Actieplan Duurzaamheid/ pilot aardgasvrij maken woningen	50
Duurzaamheid (decembercirculaire 2019)	190
Subsidie Behoud Museumpark Orientalis	520
Project invoering Omgevingswet	356
Bijstelling bouwplan Oefenhoek MadR	24
Brede dienstverlening ondernemers	43
Actieplan Stekkenberg	68
Invoeringskosten nieuwe Wet Inburgering	66
Stelpost coronamaatregelen	118
Verkiezingen	74
Pilot inburgering veranderopgave	167
Kosten bedrijfsvoering arbo	100
Vervanging speelruimten	63
iBurgerzaken verbeteren afsprakensysteem	20
Koppeling Join-Notubiz	5
Inhuur ondersteuning applicatiebeheer Join	30
Risico-inventarisatie (RIE) werkplaats	35
Subtotaal	2.409
<u>Voorziening riolering</u>	
Project vestiging zakelijke rechten drukriolering Ubbergen	36
Subtotaal	36
Totaal	2.445

Kanttekening

De accountant moet nog een controleverklaring verstrekken.

Inzet reserves

In 2020 is voor € 94.251 onttrokken uit reserve rekeningresultaten om de exploitatie sluitend te krijgen.

Hieronder ziet u een overzicht van het verloop van het saldo van de reserve rekeningresultaten

en de algemene reserve (vrij aanwendbaar).

Bedragen x € 1.000

Naam reserve	1-1-2018	1-1-2019	1-1-2020	1-1-2021
Algemene reserve vrij aanwendbaar	9.975	11.620	8.466	6.657
Reserve rekeningresultaten	3.117	2.495	1.871	1.777

Voor een nadere toelichting op de mutaties van de algemene reserve vrij aanwendbaar, verwijzen wij naar de toelichting op de balans, Eigen vermogen (vanaf blz. 237 in de pdf-versie van de jaarstukken).

Financiële onderbouwing

Zie jaarstukken 2020.

Duurzaamheid

We verstrekken de jaarstukken 2020 niet op papier.

Communicatie

We plaatsen de jaarstukken 2020 op onze portal <https://programmavan.bergendal.nl/>.

Aanpak/uitvoering

Nadat u de jaarstukken 2020 heeft vastgesteld, sturen wij deze toe aan Gedeputeerde Staten (provincie Gelderland).

Burgemeester en wethouders

De secretaris,

E.W.J. van der Velde

De burgemeester,

mr. M. Slinkman

Bijlagen digitaal ter inzage

Jaarstukken 2020

Bijlage ter inzage griffier

Raadsbesluit

De raad van de gemeente Berg en Dal;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van 8 juni 2020;

overwegende dat:

- in het kader van de gemeentewet de gemeenteraad de jaarstukken 2020 moet vaststellen en dat deze vóór 15 juli a.s. ter goedkeuring moeten zijn verzonden naar de Provincie;
- dit besluit onder voorbehoud van de goedkeurende controleverklaring van de accountant genomen wordt;

besluit :

1. De jaarstukken 2020 vast te stellen met een resultaat van nihil, na een bijdrage uit de reserve rekeningresultaten van € 94.251.
2. Een bedrag van € 2.445.000 over te hevelen naar 2021 (€ 2.409.000 via de reserve lopende projecten en € 36.000 via de voorziening riolering) op basis van reeds genomen besluiten.

Aldus besloten in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Berg en Dal op 15 juli 2020,

De raadsgriffier,

De voorzitter,

J.A.M. van Workum

mr. M. Slinkman

Overzicht lopende kredieten

Hieronder staat een overzicht van de stand van zaken van de lopende projecten. Een positief bedrag in de kolom 'Restant krediet' betekent dat er nog budget beschikbaar is (voordeel). Een negatief bedrag betekent een kredietoverschrijding (nadeel).

Bedragen x € 1.000

Beschrijving project	Jaar	Afdeling	Totaal Krediet	Besteed tot 2020	Besteed in 2020	Restant krediet	Stavaza	Verklaring afwijking
<i>Fietspad Heumensebaan/ Rijlaan</i>		OpR	932	407-	520-	5		
<i>Fietspad Heumensebaan/ Rijlaan, bijdrage Provincie</i>		OpR	200-	-	-	200-		
Totaal Fietspad Heumensebaan/ Rijlaan			732	407-	520-	195-		Het werkt is gereed. Er moet nog een kleine post voor natuurcompensatie gereserveerd blijven. Overgedragen aan beheer.
<i>Herinrichting winkelcentrum Beek</i>		OpR	1.032	141-	4-	887		
<i>Herinrichting winkelcentrum Beek: bijdrage uit voorziening</i>		OpR	445-	25	3	417-		
Totaal Herinrichting winkelcentrum Beek			587	116-	1-	470		Collegevoorstel varianten is opgesteld.
Reconstructie Parallelweg			696	34-	456-	206		Het project is gereed. Evaluatienota volgt. Overgedragen aan beheer.
Aanpak school-thuis routes	2016	OpR	75	27-	10-	38		In 2020 gestart met het in kaart brengen.
Reconstructie Ravelstraat	2018	OpR	378	170-	126-	82		Nog uit te voeren aanplanten groen. Verder is project afgerond. Evaluatienota volgt
Reconstructie Herwendaalseweg	2017	OpR	1.100	1.038-	73-	11-		Claim voor nadeelcompensatie nog in behandeling. Verder is project afgerond. Evaluatienota volgt.
Schoolroute Marktplein Grb.- Nijmeegsebaan: voorbereiding	2018	OpR	1.125	-	-	1.125		In ontwerpfase.
Reconstructie Pr.Hendrikstraat-Kon. Wilhelminastraat	2018	OpR	904	86-	36-	782		In ontwerpfase.
Rec.kern Beek door wateroverlast: uitvoering	2018	OpR	96	29-	3-	65		Dit project staat onhold. Overleg noodzakelijk Waterschap.
Reconstructie kern Ubbergen door wateroverlast	2018	OpR	24	-	-	24		Dit project staat onhold. Overleg noodzakelijk Waterschap.

Toeristisch Opstappunt (TOP)	2018	OpR	400	-	-	400	Proces komt niet of moeizaam op gang
Vermindering wateroverlast diverse locaties	2018	OpR	100	30-	0-	70	Dit project staat onhold. Overleg noodzakelijk Waterschap.
Mobiliteitsvisie 2018	2018	OpR	2.433	239-	49-	2.145	Vanuit mobiliteitsfonds zijn diverse bijdrages gedaan aan diverse projecten.
Verbreiding Meerwijkselaan: voorbereiding	2019	OpR	65	-	-	65	Project ligt stil, er is geen overeenstemming over de grondaankoop
Reconstructie Hoflaan Oost	2019	OpR	720	18-	28-	673	Werk zit in aanbestedingsfase.
Reconstructie Gooiseweg Zuid	2019	OpR	1.530	4-	0-	1.526	Gasloos maken zal ruime voorbereiding vragen, door opzetten van communicatietraject en benaderen van alle actoren. Uitvoering wordt nu voorzien in 2024 en wellicht nog later? Uitvoering in combinatie met P20007 Ruysdaelstraat-Gerard Douwweg.
Reconstructie Gooiseweg Noord	2019	OpR	997	6-	32-	959	In ontwerpfase.
Renovatie "water werkt" Beek	2019	OpR	405	-	-	405	Er wordt een pilot uitgevoerd. Hierna vervolg bekijken.
Vergroenen Leuth	2019	OpR	110	-	103-	7	Nog in uitvoering. Afronding 2e kwartaal 2021
Parkeerplaats Kerstendal	2019	OpR	18	0-	1-	17	Nog uit te voeren in afwachting van uitspraak bezwarvencommissie.
Omvormen bouwweg naar woonstraat Stekkenberg	2019	OpR	583	246-	51-	286	Project is afgerond
Herinrichting gedeelte Kerkstraat	2019	OpR	317	38-	216-	63	afgerond. Overgedragen aan beheer.
Herinrichting Paulus Potterweg	2019	OpR	151	74-	76-	1	Opgenomen in project reconstructie Herwendaalseweg. Evaluatienota volgt.
Centrum Ooij (omgeving Reinier van Ooijplein)		OpR	248	0-	23-	225	In ontwerpfase.
Energie-aansluiting markt	2018/2020	OpR	156	60-	137-	40-	De werken zijn opgeleverd en overgedragen aan beheer.
Aanschafmaterieel 2020	2020	OpR	159	-	73-	86	Afgerond. Krediet is afgesloten
Verbouwing gemeentewerf	2019	OpR	275	261-	58-	45-	Afgerond. Krediet is afgesloten

Herstel betonnen perronvoeren de Lubert	2019	OpR	130	56-	59-	15	De werkzaamheden zijn binnen het budget afgerond.
Kunstgrasveld en veldverlichting BVC'12	2018	Beleid	275	218-	57-	-	De werkzaamheden zijn afgerond.
Kleedkamers DVSG	2018	Beleid	506	-	36-	470	Wij zijn afwachting van het definitieve plan van aanpak voor de uitvoering.
Onderhoud gymzalen SPOG (Breedeweg en Vossenhol	2019	Beleid	279	198-	78-	3	Het krediet kan worden afgesloten.
Bijdrage aanpassing 't Zaalteje	2017	Beleid	256	257-	0-	1-	Gereed. De procedure om de BTW volledig in mindering te brengen loopt nog.
Verduurzamen gebouwen Maddogs/Fanfare	2020	Beleid	30	-	28-	2	Afgerond. Krediet is afgesloten
Voorzieningenhart Op de Heuvel: subsidie	2014	Beleid	185	149-	-	36	Restant voorlopig beschikbaar houden voor aanschaf van aanvullende inventaris
Relinen riool Groesbeek Zuid	2016	OpR	150	-	31-	119	De werkzaamheden zijn afgerond. Het project is nog gerelined moeten worden.
Persleiding gemaal Andreaslaan	2016	OpR	90	0-	-	89	Het was ooit de bedoeling de persleiding in Heilig Landstichting te verleggen naar de Sophiaweg. Dit is van de baan. Dit budget afsluiten.
Vervanging riool Prins Mauritsstraat	2017	OpR	290	-	-	290	Voorbereiding start in 2021
Reconstructie Het Zand Ooij	2017	OpR	1.270	18-	60-	1.192	Het werk start medio april '21 en duurt tot oktober '21.
Reconstructie Nassaustraat, Prins Willem Alexanderstraat Ooij	2017	OpR	1.074	71-	51-	952	Het werk start medio april '21 en duurt tot oktober'21.
Vervanging riool Esdoornstraat	2018	OpR	350	258-	39-	53	Project is afgerond. Evaluatienota volgt.
Putrenovaties Groesbeek Noord	2019	OpR	120	75-	39-	6	Project is afgerond
Vervanging riool Hobbemaweg	2018	OpR	55	5-	51-	1-	Project is afgerond
Vervanging riool Mooksestraat Groesbeek	2018	OpR	350	50-	222-	78	Het project is gereed 1e kwartaal 2021. Evaluatienota volgt. Overgedragen aan beheer.
Vervanging riool Binnenveld Groesbeek	2018	OpR	350	38-	163-	149	Het project is gereed 1e kwartaal 2021. Evaluatienota volgt. Overgedragen aan beheer.
Vergr.transportriool Breedeweg/Bruuk: voorbereiding	2019	OpR	375	-	5-	370	In voorbereiding bij aannemer(s).
Regenwateroverlast.centrum Groesbeek: afvoerbuis	2019	OpR	101	-	14-	87	In uitvoering tot medio mei '21.

Aanpak wateroverlast		OpR	7.975	18-	510-	7.447	Op 29 oktober 2020 is het krediet beschikbaar gesteld voor het project "Breedeweg maakt ruimte voor water". Er zijn 4 percelen verworven en op veel plaatsen zijn er gesprekken gaande met eigenaren van percelen waarop we maatregelen willen realiseren. Op korte termijn starten de werkzaamheden op locatie Hemeltje. Het offertetraject voor campagne Steenbreek is doorlopen en de opdracht is gegund.
Maatregelen vermindering wateroverlast	2012	OpR	24	-	-	24	Gecombineerd met project aanpak wateroverlast.
<i>Verbetering riolering Werkenrode</i>	2015	OpR	125	21-	-	104	
<i>Bijdrage</i>		OpR	63-	-	-	63-	
Totaal Verbetering riolering Werkenrode			63	21-	-	41	Project valt binnen grondwaterbeschermingsgebied. Afkoppelen mag in principe nu niet meer. Dit budget afsluiten.
Afkoppelkrediet 2020 diverse rioleringen	2020	OpR	200	-	10	210	Vorbereiding nog niet gestart.
Renovatie pompgemalen	2020	OpR	150	-	119-	31	Project gereed. Overgedragen aan beheer.
Zoutloods Millingen aan de Rijn: voorbereiding	2020	OpR	30	-	-	30	Vorbereiding nog niet gestart.
Kerkdijk-Jonkmanshof aanleg voetpad	2020	OpR	75	-	47-	28	Project is afgerond en overgedragen aan beheer.
Aanleg fietspad Dennenkamp-Driestenenpad	2020	OpR	17	-	-	17	On Hold. Wachten op uitvoeringskrediet.
Ruysdael-/Gerard Douweg (reconstr.wegen)	2020	OpR	750	-	-	750	Gasloos maken zal ruime voorbereiding vragen, door opzetten van communicatietraject en benaderen van alle actoren. Uitvoering wordt nu voorzien in 2024 en wellicht nog later? Uitvoering in combinatie met P19037 Gooisweg.
Reconstructie Das-Eekhoorn-Fretstraat	2020	OpR	145	-	4-	141	In ontwerpfase.
Aanleg fietspad naar Leuth	2020	OpR	156	-	-	156	Haalbaarheidsonderzoek is uitgevoerd. Keuze variant aan gemeenteraad.
Reconstructie Burg.Ottenhofstraat (Dries-Stekkenberg)	2020	OpR	1.440	-	40-	1.400	In ontwerpfase.
Wylerbergpark riolering	2020	OpR	204	-	-	204	Vorbereiding nog niet gestart.
Wisselpad reconstructie	2020	OpR	308	14-	282-	12	Project is afgerond en overgedragen aan beheer.

Nassaulaan-Pr.Christinalaan Berg en Dal	2020	OpR	65	-	33-	32	In ontwerpfase. Inspraak digitaal opgestart.
Vervangen asfaltrijbanen binnen bebouw de kom 2020	2020	OpR	600	-	397-	203	In 2020 zijn niet alle geplande werkzaamheden uitgevoerd.Restant krediet is nog wel nodig in 2021.
Aanleg fietspad Mariendaalseweg	2020	OpR	106	-	105-	1	Project is afgerond en overgedragen aan beheer.
Renovatie spoorbrug over spoorkuil	2020	OpR	196	-	7-	189	Uitvoering in 2021
Marktplaats Groesbeek afwikkeling centrum: voorbereidir	2020	OpR	-	-	19-	19-	Voorbereiding nog niet gestart.
Ontvangstruimte begraafplaats Heselenberg	2019	OpR	25	-	21-	4	Volgt nog openingsactiviteit, daarna krediet afsluiten
Renovatie gebouw begraafplaats Millingen	2020	OpR	50	-	54-	4-	Renovatie is gereed. Krediet afsluiten
Relinen diverse rioleringen	2020	OpR	75	-	-	75	Voorbereiding nog niet gestart
Installatie raadszaal	2020	DV	110	-	107-	3	Het project is afgerond.
Fiets-/voetveer Bommel-Ooij	2020	OpR	104	-	-	104	Voorbereiding start in 2021
Verduurzamen sporthal De Duffelt	2020	OpR	50	-	2-	48	Uitvoering werkzaamheden in 2021
TV Berg en Dal renovatie accommodatie	2020	Beleid	28	-	27-	1	Gereed, het krediet kan worden afgesloten
Investeringssubsidie aanpassing dorps huis Kerstendal	2020	Beleid	56	-	45-	11	Gereed, financiële afwikkeling moet nog plaats vinden
Sportzaal Morgenfit Ooij	2020	Beleid	595	-	492-	103	Nog niet afgerond
ICT-middelen 2020	2020	DV	350	-	-	350	Dit project start in 2021.
Inrichting werkplekken 2020	2020	DV	150	-	-	150	Dit project start in 2021.
Regeling thuiswerkfaciliteiten	2020	DV	-	-	5-	5-	Project is gestart en loopt.
Invoering Omgevingswet	2019	Beleid	845	-17	-154	674	De invoering van de omgevingswet is uitgesteld naar 1-1-2022. Het project heeft daarom een langere doorlooptijd.

Overzicht taakvelden

Bedragen x € 1.000

	Rekening 2019	Begroting 2020 Primair	Begroting 2020 Actueel	Rekening 2020	Vershil Begroting Rekening
TV010 Bestuur	-2.048	-1.542	-1.531	-1.555	-24
TV020 Burgerzaken	-429	-241	-357	-335	21
TV030 Beheer overige gebouwen en gronden	24	-22	307	393	85
TV040 Overhead	-8.791	-9.407	-9.105	-8.939	166
TV050 Treasury	1.122	1.108	986	972	-14
TV061 OZB woningen	3.273	3.398	3.358	3.336	-22
TV062 OZB niet-woningen	1.639	1.549	1.589	1.673	84
TV064 Belastingen overig	1	1	1	1	0
TV070 Algem. uitk. en ov. uitk. gem.fonds	52.890	54.312	57.057	56.729	-328
TV080 Overige baten en lasten	146	475	82	-275	-357
TV098 Mutaties reserves	3.812	1.966	4.374	1.948	-2.426
TV110 Crisisbeheersing en brandweer	-2.197	-2.309	-2.309	-2.311	-2
TV120 Openbare orde en veiligheid	-598	-516	-532	-549	-17
TV210 Verkeer en vervoer	-3.666	-4.687	-4.238	-3.725	513
TV220 Parkeren	-167	-115	-195	-238	-43
TV240 Economische havens en waterwegen	8	7	7	7	0
TV250 Openbaar vervoer	-73	-90	-100	-94	7
TV310 Economische ontwikkeling	-115	-136	-126	-121	4
TV320 Fysieke bedrijfsinfrastructuur	226	3	4	2	-1
TV330 Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen	-26	-44	-42	-23	19
TV340 Economische promotie	-114	202	-85	6	91
TV410 Openbaar basisonderwijs	0	0	0	0	0
TV420 Onderwijshuisvesting	-1.911	-1.847	-1.882	-1.804	78
TV430 Onderwijsbeleid en leerlingzaken	-1.125	-1.357	-1.524	-1.189	335
TV510 Sportbeleid en activering	-593	-758	-812	-721	90
TV520 Sportaccommodaties	-1.223	-959	-1.119	-1.220	-101
TV530 Cult.presentatie,productie,participatie	-553	-447	-472	-487	-15
TV540 Musea	-453	-51	-601	-80	521
TV550 Cultureel erfgoed	-161	-163	-196	-167	29
TV560 Media	-761	-771	-771	-767	4
TV570 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-2.373	-2.396	-2.353	-2.263	90
TV610 Samenkracht en burgerparticipatie	-1.620	-1.516	-1.732	-1.581	151
TV620 Wijkteams	-1.138	-908	-915	-871	44

TV630	Inkomensregelingen	-4.622	-4.198	-4.553	-4.091	463
TV640	Begeleide participatie	-4.637	-4.707	-4.755	-4.394	360
TV650	Arbeidsparticipatie	-1.712	-1.679	-2.190	-1.941	249
TV660	Maatwerkvoorzieningen (WMO)	-2.056	-2.042	-1.918	-1.869	50
TV671	Maatwerkdienstverlening 18+	-8.317	-8.593	-9.429	-9.092	337
TV672	Maatwerkdienstverlening 18-	-4.765	-4.589	-5.027	-5.359	-332
TV681	Geëscaleerde zorg18+	-425	-402	-477	-293	184
TV682	Geëscaleerde zorg 18-	-5.231	-4.660	-5.347	-5.663	-316
TV710	Volksgezondheid	-1.316	-1.355	-1.375	-1.324	51
TV720	Riolering	1.154	1.084	1.085	1.050	-35
TV730	Afval	336	670	386	451	65
TV740	Milieubeheer	-1.144	-802	-1.253	-896	357
TV750	Begraafplaatsen en crematoria	-51	-68	-73	-68	5
TV810	Ruimtelijke ordening	-591	-511	-1.085	-640	445
TV820	Grondexploitatie (niet-bedrijventerrein)	-47	-55	-52	-178	-126
TV830	Wonen en bouwen	-1.367	-827	-1.473	-1.445	28
Totaal taakvelden		-1.785	2	-768	0	768

Toelichting financiële begrippen

Begrip	Omschrijving
Activeren	Als iets langere tijd mee gaat en een bepaalde waarde heeft wordt het gezien als een langlopende bezitting op de balans (langer dan 1 jaar). We moeten het dan activeren. We activeren volgens de verwachte levensduur (afschrijvingstermijn.)
Afschrijvingen	Omdat bedrijfsmiddelen meerdere jaren mee gaan moeten de aanschafkosten over meerdere jaren verspreid worden. Dit noemen we afschrijven. Van te voren zijn voor deze middelen afschrijvingstermijnen vastgelegd. Dit geeft aan in hoeveel jaar we een bedrijfsmiddel afschrijven.
Algemene uitkering	Iedere gemeente krijgt een geldbedrag van het Rijk uit het Gemeentefonds. Dit is de algemene uitkering. De gemeente mag zelf bepalen waar ze het geld aan uitgeeft.
Algemene reserve	Het vrij besteedbare eigen vermogen van de gemeente. Dit vormt een buffer voor financiële tegenvallers.
Baten en lasten	Baten zijn inkomsten. Lasten zijn uitgaven. Het gaat hier om de inkomsten en uitgaven van het jaar waarin het product gebruikt wordt. Als het geld in een ander jaar ontvangen of betaald wordt, dan wordt het bedrag bij het jaar van gebruik gerekend.
BCF	Afkorting voor BTW-Compensatiefonds. Gemeenten kunnen een deel van de BTW die zij betaald hebben terugvragen. Het Rijk betaalt dit geld aan de gemeente uit het BTW-Compensatiefonds.
Bedrijfsvoering	De wijze waarop de gemeente is georganiseerd en wordt aangestuurd.
Begroting	Een overzicht van alle verwachte inkomsten en uitgaven van een (toekomstig) jaar.
Begrotingswijziging	Een besluit van de Raad om de vastgestelde begroting te veranderen.
Beleidsindicatoren	Niet-financiële informatie om makkelijk een inschatting te maken van de resultaten van de beleidskeuzes.
Bestemmingsreserve	Wanneer al bekend is waarvoor een reserve wordt gebruikt, spreken we van een bestemmingsreserve.
Boekwaarde	De daadwerkelijke waarde van de bedragen die op de balans zijn opgenomen.
Dividend	Winstuitkering van een onderneming aan haar aandeelhouders.
Doeluitkering	De gemeente krijgt een geldbedrag van het Rijk. De gemeente moet dit geld gebruiken voor taken die bepaald zijn door het Rijk.
Dotatie	Ander woord voor toevoeging. Gebruiken we meestal als we het hebben over de toevoeging aan een voorziening.
Eigen vermogen	Alle bezittingen zonder de schulden.
EMU-saldo	Het verschil tussen inkomsten en uitgaven.

Exploitatie	Overzicht van lasten en baten van een project of een gemeentelijke dienst.
Financiering	Het beleid van de gemeente over geld en de risico's die hierbij horen.
Gemeentebrede aspecten	Sommige onderwerpen staan in een aparte paragraaf. Deze onderwerpen horen niet specifiek bij één programma. De onderwerpen zijn: Risico's en weerstandsvermogen, financiering, lokale heffingen, verbonden partijen, onderhoud van kapitaalgoederen, grondbeleid.
Gemeentefonds	Iedere gemeente krijgt geld van het Rijk. Dit geld wordt betaald uit een spaarpot die het gemeentefonds genoemd wordt.
Grondbeleid	Een middel om ruimtelijke doelstellingen op het gebied van volkshuisvesting, lokale economie, natuur en groen, infrastructuur en maatschappelijke voorzieningen uit te voeren.
Incidenteel geld	Geld dat bestemd is voor één jaar.
Index	Het aanpassen van de geldbedrag aan de inflatie zodat het reële bedrag gelijk blijft.
Inflatie	Stijging van het algemene prijspeil in de economie
Investeringsplan	Een overzicht van de geplande investeringen. Investeringsplan zijn uitgaven om kapitaalgoederen aan te schaffen.
ISV	Afkorting voor Investeringsbudget Stedelijke Vernieuwing. Gemeenten kunnen één keer in de vijf jaar geld vragen om de plaatselijke omgeving te verbeteren. Zoals verbeteringen voor wonen, ruimte en milieu.
Kapitaalgoederen	Wegen, bruggen, kades/steigers, riolering, water, groen, gebouwen, materieel, verkeersregelinstanties, openbare verlichting, machines en apparaten in eigendom van de gemeente.
Kortlopende schulden	Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.
Langlopende schulden	Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer.
Leges	Een betaling aan de gemeente voor het afnemen van een gemeentelijke dienst of product
Liquiditeit	Geeft aan of een bedrijf aan zijn lopende betalingsverplichting kan voldoen.
Lokale heffingen	Belastingen die aan de gemeente betaald moeten worden. Bijvoorbeeld: afvalstoffenheffing, rioolheffing, toeristenbelasting.
Prognose	Voorspelling van een te verwachten resultaat of vermoedelijke uitkomst.
Programma	Verzameling van beleidsterreinen waarbinnen te bereiken doelen, resultaten en te verrichten activiteiten in samenhang met de kosten en opbrengsten zijn geformuleerd.
Reserve	Reserves zijn een onderdeel van het eigen vermogen. Reserves zijn vrij te besteden. Dit wil zeggen dat tot het moment van besteding er voor gekozen kan worden om de reserve op te heffen en in te zetten voor een ander doel.

Resultaat	Het verschil tussen baten en lasten
Retributie	Een belasting betalen aan de gemeente voor een dienst die zij voor inwoners uitvoeren. Bijvoorbeeld het aanvragen van een paspoort.
Risico register	Lijst met alle bekende risico's. Ook staat daar in wat de kans is dat deze risico's optreden, de oorzaak, de gevolgen en de beheersmaatregel.
Risico's en weerstandsvermogen	Risico: de kans op een financiële tegenslag. Weerstandsvermogen: de mate waarin de gemeente onverwachte kosten op kan vangen, zonder dat dit gevolgen heeft voor de taken van de gemeente.
Schuldquote	Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de gemeentelijke schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen.
Structureel geld	Geld dat bestemd is voor meerdere jaren.
Subsidieplafond	Overzicht van het maximale aan subsidies die het College wil verstrekken na akkoord van de Gemeenteraad.
Overhead	Indirecte kosten gericht op sturing en ondersteuning van de gemeentelijke organisatie.
Treasury	Beheren van het geld van de gemeente.
Vaste activa	Bezittingen waarvan het benodigde vermogen voor langer dan een jaar is vastgelegd (bijv. gebouwen).
Verordening	Een document met vastgelegde regels.
Vlottende activa	Bezittingen waarvan het benodigde vermogen voor korter dan een jaar is vastgelegd.
Voorzieningen	Een boekhoudkundige rekening waar periodiek geld op wordt gezet om dit in de toekomst te gebruiken voor het doel waarvoor de voorziening is opgezet. Bijvoorbeeld voor groot onderhoud aan gebouwen.
Vordering	Iets opeisen van iets of iemand. Uitzetting met een rentetypische looptijd korter dan één jaar.
Vreemd Vermogen	Alle verplichtingen en schulden.
Weerstandscapaciteit	De middelen en mogelijkheden waarover we beschikken om niet begrote kosten op te vangen.
Weerstandsvermogen	Een cijfer wat aangeeft in hoeverre een organisatie eventuele risico's financieel op kan vangen.

Toelichting afkortingen

Afkorting	Omschrijving
3 O's	Onvoorzien, Onvermijdelijk (of Onontkoombaar), Onuitstelbaar
AED	Automatische Externe Defibrillator
AMK	Advies- en Meldpunt Kindermishandeling
AMvB	Algemene Maatregel van Bestuur
AOW	Algemene OuderdomsWet
APPA	Algemene Pensioenwet Politieke Ambtsdragers
APV	Algemene Plaatselijke Verordening
ARN	Afvalverwerking Regio Nijmegen
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
Awb	Algemene wet bestuursrecht
AWBZ	Algemene Wet Bijzondere Ziektekosten
B&W	Burgemeester en Wethouders
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	Besluit Bijstandsverlening Zelfstandigen
BCF	BTW CompensatieFonds
BGT	Basisregistratie Grootchalige Topografie
BHBD	Samenwerkingsverband Beuningen, Heumen, Berg en Dal
BIBOB	Wet Bevordering Integriteits Beoordelingen door Openbaar Bestuur
BIZ	Bedrijven Investerings Zone
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon OpsporingsAmbtenaar
BOV	Bestuurlijke Overeenkomsten Verstedelijking
BRN	Begrotingsrichtlijnen Regio Nijmegen
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BVO DRAN	Bedrijfsvoeringsorganisatie Doelgroepenvervoer Regio Arnhem-Nijmegen
CAO	Collectieve ArbeidsOvereenkomst
CCB	Contact Centrum Berg en Dal
CISO	Chief Information Security Officer
COELO	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheid
CPB	Centraal PlanBureau
DAR	Dienst Afvalstoffen en Reiniging
DIV	Documentaire Informatie Voorziening
DNB	De Nederlandse Bank
DVO	DienstVerleningsOvereenkomst
EMU	Economische en Monetaire Unie
FG	Functionaris Gegevensbeheer
FMP	Financieel MeerjarenPerspectief
Fte	Fulltime equivalent

GBA	Gemeentelijke Basis Administratie
GBS	Gebouw Beheers Systeem
GGD	Gemeentelijke GezondheidsDienst
GR	Gemeenschappelijk Regeling
GREX	Grondexploitatie
GRP	Gemeentelijk RioleringsPlan
GS	Gedeputeerde Staten
GW	Gemeentewet
HALT	Het ALTERNatief : Preventie en bestrijding van jeugdcriminaliteit
HRM	Human Resource Management
HR21	functiewaarderingssysteem voor gemeenten
I&A	Informatisering & Automatisering
IBA	Individuele Behandeling van Afvalwater
IBO	Instituut Bijzonder Onderzoek
IBOR	Integraal Beheer Openbare Ruimte
ICT	Informatie- en Communicatie technologie
IEGG	In Exploitatie Genomen Gronden
IND	Immigratie- en Naturalisatiedienst
IOAW	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening Oudere en gedeeltelijk Arbeidsongeschikte gewezen Zelfstandigen
IRvN	ICT Rijk van Nijmegen
ISO	Information Security Officer
IV3	Informatie Voor Derden
KCA	Klein Chemisch Afval
KRW	Kader Richtlijn Water
KTO	Klant Tevredenheid Onderzoek
KvK	Kamer van Koophandel
LOP	Landschaps Ontwikkelings Plan
MARN	Milieusamenwerking Afvalverwerking Regio Nijmegen
MIP	Meerjaren InvesteringsPlan
MGR	Modulaire Gemeenschappelijke Regeling
MKB	Midden- en kleinbedrijf
OBGZ	Openbare Bibliotheek Gelderland Zuid
ODRN	OmgevingsDienst Regio Nijmegen
OGGZ	Openbare Geestelijke GezondheidsZorg
OM	Openbaar Ministerie
OR	Ondernemingsraad
OZB	Onroerend Zaak Belasting
P&C	Planning & Control
P&O	Personeel & Organisatie

Pfo	Portefeuillehouderoverleg
PGB	Persoonsgebonden Budget
PM	Pro Memorie
PW	Participatiewet
RBT-KAN	Regionaal Bureau voor Toerisme – Knooppunt Arnhem Nijmegen
RDW	RijksDienst voor Wegverkeer
RIE	Risico Inventarisatie en Evaluatie
RO	(wet) Ruimtelijke Ordening
ROB	Regionaal OndersteuningsBureau
RPB	Regionaal Programma Bedrijventerrein
RUD	Regionale uitvoeringsdiensten
RvN@	Beweging die ondernemers, overheden en onderwijsinstelling bij elkaar brengt
Sisa	Single information single audit
SMV	Sociaal Maatschappelijke Visie
STER	Stichting Toerisme En Recreatie
SVB	Sociale Verzekerings Bank
TOP	Toeristisch Opstap Punt
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen
VCP	VerkeersCirculatiePlan
VJN	VoorJaarsNota
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VPB	Vennootschapsbelasting
VRGZ	VeiligheidsRegio Gelderland-Zuid
VTH	Vergunningen, Toezicht en Handhaving
VTU	Vorbereiding Toezicht en Uitvoering
VVE	Voor- en Vroegschoolse Educatie
WABO	Wet Algemene Bepaling omgevingsrecht
WEB	Wet Educatie en Beroepsonderwijs
Wet BUIG	Wet Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening aan Gemeenten
Wet FIDO	Wet Financiering Decentrale Overheden
WI	Wet Inburgering
Wmo	Wet maatschappelijke ondersteuning
WOR	Wet op de Ondernemingsraden
WOZ	Waardering Onroerende Zaken
ZLTO	Zuidelijke Land en Tuinbouw Organisatie
ZZP	Zelfstandigen Zonder Personeel